

**ZŠ so sídlom v
Bystranoch**

**Učebné osnovy
3.cyklus**

**Príloha 1
Strana 1**

Učebné osnovy

3.cyklus

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 2
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

OBSAH

1. Učebné osnovy pre 3.cyklus.....	3
1.1 Slovenský jazyk a literatúra	3
1.2 Anglický jazyk.....	71
1.3 Práca s textom.....	101
2.1 Matematika.....	116
2.2 Informatika.....	144
3.1 Biológia.....	167
3.2 Fyzika.....	193
3.3 Chémia.....	210
4.1 Občianska náuka	227
4.2 Geografia.....	245
4.3 Dejepis.....	263
4.4 Etická výchova.....	281
4.5 Náboženská výchova.....	295
5.1 Človek a svet práce.....	306
6.1 Hudobná výchova.....	322
6.2 Výtvarná výchova.....	333
7.1 Telesná a športová výchova.....	344

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 3
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

1. Učebné osnovy pre 3.cyklus

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 4
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

V oblasti Komunikácia a sloh sa žiaci učia vnímať a chápať rozličné jazykové informácie, čítať s porozumením, kultivovane písať, rozprávať a na základe prečítaného alebo počutého textu samostatne sa rozhodovať, nadobúdajú kompetencie text analyzovať a kriticky hodnotiť. V literárnom vzdelávaní sa žiak prostredníctvom literárnych ukážok zoznamuje s literatúrou všeobecne, konkrétne s literárnymi druhmi, literárnymi žánrami, kompozíciou literárnych diel, štylistikou literárneho textu, získava informácie o autoroch, ich živote a ďalších dielach. Učí sa formulovať vlastné názory o prečítanom diele. Získava kompetencie rozlišovať fiktívny príbeh od skutočného. Postupne nadobúda čitateľské zručnosti, schopnosti reprodukovať prečítaný literárny text a samostatne tvoriť nový umelecký text. Žiaci sa oboznamujú s významnými slovenskými predstaviteľmi tvorby pre deti a mládež a nadobúdajú tak poznatky, ktoré pozitívne ovplyvňujú ich postoje, životnú hodnotovú orientáciu, empatiu, prosociálne správanie, obohacujú ich duchovne a nadobúdajú etické kompetencie.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne - 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 231 hodín ročne

Ciele predmetu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 5
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

- analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetľovať štylistický význam jazykových prostriedkov v texte
- rozlišovať spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov
- používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia s rôznou modalitou
- vyhľadávať umelecké prostriedky v texte a definovať verš, rým, určovať druh rýmu
- charakterizovať pojmy lyrika, epika, dráma a vzájomne ich odlišovať

Obsahový štandard			Výkonový štandard
<u>Komponenty</u>	Téma:	<u>Termíny a pojmy</u>	
Tematický celok:			
<u>1.Komunikačná interakcia</u> Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Komunikačná situácia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>súkromná a verejná komunikácia, spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie</i>	Rozlíšiť komunikačnú interakciu podľa jazyka, prostredia, komunikačného partnera a komunikačného zámeru.
	Komunikačné činitele	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, forma, prostredie, adresát, autor</i>	Použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou. Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 6
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

	Zásady kooperácie a zdvorilosti	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, diskusia, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii</i>	Uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti. Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	Nácvik kooperácie v priamom alebo v sprostredkovanom dialógu: komunikovať primerané množstvo informácií, hovoriť pravdivo, k veci, jasne a zrozumiteľne	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, stavba dialógu, nadviazanie kontaktu, striedanie v dialógu, ukončenie kontaktu</i>	Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.
	Zásady zdvorilosti (takt, veľkorysosť, uspokojenie, súhlas, skromnosť, sympatia) a ich uplatňovanie v komunikácii	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom.
	Používanie rôznych druhov argumentov, argumentačných techník a ich nácvik (v prepojení so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu, tvrdenie, argument, manipulatívna komunikácia</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera, neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť ho. Vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom.
	Nácvik skupinovej diskusie na aktuálnu alebo odbornú tému	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kooperácia, diskusia, asertívna komunikácia</i>	Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – simulované komunikačné situácie. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – reálne komunikačné situácie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 7
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

Korešpondencia	Používanie veľkých písmen na vyjadrenie úcty	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>súkromné prostredie komunikácie, prostriedky nadväzovania v dialógu (oslovenie, častice, zámená, synonymá)</i>	Písať veľké písmená Ty, Tvoj, Vy a Váš na znak úcty v korešpondencii, keď oslovujeme zámenami konkrétne osoby v priamom písomnom styku (súkromnom aj úradnom) – v listoch, blahoželaniach, mailoch a iných písomných prejavoch. Porovnať rukou písanú korešpondenciu a elektronickú korešpondenciu v bežnej komunikácii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz, mimika, gestá, pohyb a postavenie tela, situácia, farba, empatia</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Gestikulovať primerane, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. Artikulovať plynulo a zrozumiteľne. Uplatňovať primeranú silu hlasu.
	Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, slovná zásoba, pravidlá spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov</i>	Uplatňovať spisovnú výslovnosť (splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v) v komunikácii. Dodržiavať pravidlo o rytmickom krátení a spodobovaní spoluhlások.
	Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>elektronická korešpondencia, úradná žiadosť,</i>	Uplatňovať pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej korešpondencii.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 8
------------------------------	---	------------------------------

	písanej a v elektronickej interakcii	<i>spisovná výslovnosť, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, výslovnosť predložkových spojení, splývavá výslovnosť, výslovnosť spoluhlásky v, komunikácia</i>	
2.Hovorená produkcia Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	Vhodné stratégie prípravy a úpravy textu (obsahové, kompozičné, jazykové a vizuálne)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, koncept, úprava textu</i>	Zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií. Zhrnúť, zhodnotiť a využiť získané informácie.
	Využívanie knižných a elektronických jazykových slovníkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>primárne a sekundárne informačné zdroje, stratégie čítania a učenia sa z textu, fyzické a elektronické knižnice, knižný katalóg, slovník</i>	Využiť jazykové slovníky a primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov pri tvorení, úprave a pri hodnotení prejavu.
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Aktívne, kritické a rešpektujúce počúvanie hovorených prejavov iných	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>ústny (hovorený) prejav, komunikácia, obsah, kontrolná otázka k textu, osnova</i>	Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom.
	Formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k inému hovorenému prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, otázka k textu, počúvaný text, stanovisko, argument</i>	Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu. Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky k počúvaného textu. Analyzovať a zhodnotiť hovorené prejavy iných a svoje stanovisko podprieť argumentmi.
Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	Príprava odbornej informácie, príprava a realizácia interview, vytvorenie odbornej prezentácie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>odborné slová, príklad, fakt, citát, rečnícka otázka, frazéma, expresívne slová, interview, prezentácia</i>	Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu. Uviesť zdroj informácií k danej téme. Použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 9
------------------------------	---------------------------	-----------------------

			textu.
	Spoznávanie rečnickeho prejavu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>rečnicky prejav, slávnostný príhovor, moderovanie podujatia</i>	Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav. Predniesť jednoduchý rečnicky prejav s informačnou funkciou: pozvanie na školské/záujmové podujatie. Predniesť jednoduchý príležitostný prejav pred žiackym kolektívom v triede.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti v domácich a v prevzatých slovách (v nadväznosti na 2. cyklus, pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie hlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>pravidlá spisovnej výslovnosti domácich a prevzatých slov (pravidlo o rytmickom krátení, spodobovanie spoluhlások na hranici slov, výslovnosť spoluhláskových skupín)</i>	Uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti v súvislosti so splývavou výslovnosťou, výslovnosťou predložkových spojení, výslovnosťou spoluhlásky v. Dodržiavať pravidlo o rytmickom krátení a spodobovaní spoluhlások. Porovnať a odlišovať spisovné a nespisovné tvary (podľa ich používania v danom regióne).
	Primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>melódia, tempo, prestávka, sila hlasu, dôraz, mimika, gestá, pohyb, postavenie tela, situácia, farba, empatia, sebahodnotenie</i>	Dodržiavať primeranú moduláciu hlasu. Používať situačne vhodné zvukové, pohybové, a mimojazykové prostriedky.
3.Písaná produkcia Proces tvorenia textu	Voľba témy podľa komunikačného/autorského zámeru, potenciálneho/reálneho adresáta a individuálnej preferencie	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>komunikačný zámer (podať informáciu, vymenovať vlastnosti, porozprávať dej, vysvetliť/objasniť fakty a znalosti, presvedčiť, zaujať)</i>	Zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta. Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru.
	Členenie obsahu písaného	<i>Termíny a pojmy:</i>	Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 10
------------------------------	---------------------------	------------------------

	textu s využitím rôznych stratégií (osnova, grafické znázornenie štruktúry textu)	<i>text, osnova (úvod, jadro, záver)</i>	zamýšľaného obsahu. Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy.
	Pravopisná korektúra s využitím základných korektorských značiek a jazykových slovníkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, úprava, pravopisné pravidlá</i>	Zhromaždiť viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme. Upraviť jazykovú stránku napísaného textu Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
Metakognitívne procesy pri písaní textu	Porozumenie produkčnej úlohy a stanovenie cieľa písania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>produkčná úloha, cieľ, plánovanie</i>	Zvoliť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru. Zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Koncentrácia pozornosti a sústredená práca vo fáze štylizácie, vedomé potláčanie rušivých a nesúvisiacich podnetov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvorenie textu – sledovanie a hodnotenie vlastného písania</i>	Dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu. Posúdiť úspešnosť vlastného písania. Upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu. Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný text. Klást otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 11
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	Tvorenie a vyplňanie administratívnych textov: plagát, úradné formuláre	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>obrazovo- písané texty, administratívne texty: úradný oznam, plagát, formulár</i>	Napísať jednoduchý informačný text pre školské prostredie - oznam, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské / záujmové podujatie. Použiť pri úprave formy textu počítačové textové editory.
	Sebavyjadrenie prostredníctvom rôznych techník tvorivého písania (aj v kombinácii s obrazovou zložkou)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>obrazová zložka textu, grafické prostriedky</i>	Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebavyjadrenie . Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo- písaný text na sebavyjadrenie.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Použitie jednoduchých a zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo-priestorových alebo logických vzťahov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>myšlienka, veta, súvetie</i>	Vyjadriť vo vetách a v jednoduchých súvetiach svoje myšlienky. Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa.
	Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>argument, komunikačný prostriedok, príklady, fakty</i>	Využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu. Používať vhodnú slovnú zásobu podľa komunikačného zámeru.
Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	<u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pravopis a pravopisné pravidlá</i>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 12
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<u>Sémantický pravopis:</u> pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>Vlastné a všeobecné podstatné meno, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, , geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).
	<u>Etymologický pravopis:</u> pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vybrané slová, príbuzné slová, prevzaté slová</i>	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich a prevzatých slov.
	<u>Morfematický pravopis:</u> pravopis pri spodobovaní hlások na hranici slov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>spodobovanie, znelé a neznelé spoluhlásky</i>	Dodržiavať pravidlá pravopisu pri spodobovaní.
	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchom súvetí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>veta, spojka, čiarka, písanie čiarky v jednoduchom súvetí, písanie interpunkčných znamienok v priamej reči</i>	Dodržiavať správne písanie čiarky v jednoduchej vete a písanie interpunkčných znamienok v priamej reči.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 13
------------------------------	---	-------------------------------

4.Vecná recepcia Porozumenie textu a využitie získaných informácií	Analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov žánrov vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vecný text, počúvanie, čítanie, prezeranie</i>	Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). Prezerať a samostatne prečítať žánre vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí.
	Porozumenie súvislým, nesúvislým a multimodálnym textom na úrovni explicitných a implicitných významov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text: súvislý, nesúvislý, obsah textu, informácia, rozhovor, reprodukcia</i>	Reprodukovať obsah vecného textu. Viesť primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte. Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu. Vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text a zdôvodniť ho.
	Využitie spracovaných informácií z textu pri riešení učebných úloh a problémových situácií, pri vzdelávaní a sebvýjadrení	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, význam, fakt, informácia, reprodukcia</i>	Porozumieť doslovnému významu textu cez riešenie úloh. Reprodukovať (prečítaný/vypočutý) text. Čítať krátke vecné texty a porozumieť doslovným informáciám. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vysvetliť význam nových slov z textu.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Orientovanie sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch (s dôrazom na využívanie autorských textov, knižných, časopiseckých	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, informácia, informačné zdroje (kniha, časopis, encyklopédia), porozumenie textu</i>	Využívať pri vzdelávaní alebo pri inom využití textov aj mimoučebnicové zdroje.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 14
------------------------------	---------------------------	------------------------

	a encyklopedických publikácií)		
	Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od cieľov čitateľa/poslucháča	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, zhromažďovanie materiálu, triedenie, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď</i>	Získať a spracovať informácie z rôznych informačných zdrojov (tlačených, audiovizuálnych, digitálnych).
	Upevňovanie osvojených stratégií čítania a učenia sa z textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, kľúčová informácia, porozumenie, otázka</i>	Hodnotiť vlastné neporozumenie textu a jeho príčin. Identifikovať nejasnosti v texte. Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu. Klást vhodné otázky k textu. Hľadať odpovede k otázkam. Stručne zhrnúť kľúčové informácie z vecného textu. Sformulovať vlastné otázky k vecnému textu.
Vlastnosti textu	Základné vlastnosti textu a ich uplatnenie pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie textu, informatívnosť textu</i>	Uplatniť rôzne stratégie porozumenia textu. Sledovať vlastné porozumenie a ovplyvňovať ho.
	Obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>výber témy, členenie, koncept, úprava textu, slohový postup pri tvorení textu: informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový</i>	Rozvíjať tému a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 15
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Žánre vecného textu	Porozumenie odborným textom: odborný článok, interview, návod na použitie výrobku, dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno- náučné programy, webové stránky, prezentácie, poster	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>odborný text, odborný článok, interview, návod na použitie, dokumentárny film, webová stránka, prezentácia, poster, populárno- náučný program</i>	Porozumieť odborným textom (odborný článok, interview, návod na použitie výrobku, dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno- náučné programy, webové stránky, prezentácie, poster).
Význam a funkcia jazyka	Porozumenie funkciám, významu a stavbe jazyka (komunikačné oblasti, jazykové roviny)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>jazyk, komunikácia, jazyková rovina</i>	Porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Využitie znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, veta, texty, jazykové prostriedky</i>	Využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov a rôzne druhy jazykových slovníkov pri porozumení textu a pri jeho analýze.
Syntaktické prostriedky	Jednočlenné a dvojčlenné vety ako prostriedky rozvíjania témy	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vety podľa členitosti(jednočlenná, dvojčlenná veta)</i>	Poznať jednočlenné a dvojčlenné vety ako prostriedky rozvíjania témy.
Lexikálne prostriedky	Pragmaticky príznakové slová: odborné termíny, knižné a zastarané slová, expresívne slová, nespisovné slová	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>odborné termíny, knižné slová, nespisovné slová, expresívne slová, frazémy</i>	Vedieť nájsť v texte odborné termíny, knižné a zastarané slová, expresívne slová, nespisovné slová.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 16
------------------------------	---------------------------	------------------------

Slovotvorné prostriedky	Slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie) a slovotvorné prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, slovo tvorba, slovotvorné hniezdo, slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie), slovotvorné prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ)</i>	Ovládať všetky slovotvorné spôsoby a slovotvorné prostriedky.
Morfologické prostriedky	Základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená- konkrétne, abstraktné, pomnožné; slovesá- plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená- akostné, vzťahové, privlastňovacie; príslovky- miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky- základné, radové, násobné; zámená- osobné, privlastňovacie, ukazovacie, opytovacie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovný druh, ohybnosť a neohybnosť, gramatické kategórie, skloňovanie, pravopis pádových koncoviek, významové skupiny slovných druhov: podstatné mená- konkrétne, abstraktné, pomnožné; slovesá- plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená- akostné, vzťahové, privlastňovacie; príslovky- miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky- základné, radové, násobné; zámená- osobné, privlastňovacie, ukazovacie, opytovacie</i>	Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte. Dokázať s pomocou učiteľa skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikovať nadobudnuté znalosti z morfológie.
5. Zážitková percepcia Čítanie s porozumením	Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu, reprodukovanie deja s viacerými dejovými líniami	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, obsah, dej, čítanie, počúvanie, dejová línia, porozumenie textu, dobrodružná literatúra, poviedka</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Prerozprávať obsah čítaného a počúvaného textu s viacerými dejovými líniami. Dokázať pracovať s textom z dobrodružnej literatúry a poviedky.
	Vyvodenie pointy počutého/prečítaného	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text čítaný a počutý, kľúčové slová, hlavná</i>	Čítať s porozumením texty primeranej náročnosti. Predvídať pokračovanie príbehu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 17
------------------------------	---------------------------	------------------------

	literárneho textu	<i>myšlienka</i>	z počutého alebo prečítaného textu. Vывodiť pointu počutého/prečítaného literárneho textu.
Čítanie pre zážitok	Rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie- vlastná estetická skúsenosť z percepcie textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie textu, prežívanie a celkový dojem z čítania, bájka, báj, balada</i>	Čítať knihy, ktoré prinášajú žiakovi radosť a potešenie. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Čítanie pre potešenie, pocit oddychu a zážitok, čítanie kníh podľa vlastného výberu a diskusie o prečítaných knihách	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čítanie, kniha, diskusia, zážitok</i>	Vybrať si samostatne knihu na čítanie, zdôvodniť svoj výber a odporučiť knihy s odôvodnením. Sformulovať čitateľské preferencie.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách, časopisoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pocit, myšlienka, zážitok, text, ilustrácia, verbálne a neverbálne vyjadrenie, príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota, humor</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne. Prežívať sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch. Spoznávať ďalšie témy v dielach slovenských a svetových autorov alebo v literárnej tvorbe národnostných menšín a v ľudovej slovesnej tvorbe.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 18
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, rozhlas, divadlo, kino, kniha, hlavný hrdina, umelecký zážitok</i>	Prežívať sprostredkovaný umelecký zážitok cez filmové, rozhlasové, divadelné a iné spracovanie literárnych diel. Zdieľať ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania.
	Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čítanie, počúvanie, umelecký zážitok, hodnoty, postoje</i>	Formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu.
Samostatný /sebavedomý čitateľ	Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, kniha, časopis, čítanie, počúvanie, téma, žáner, autor, čitateľský vkus</i>	Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje. Zrealizovať vlastný výber kníh a časopisov na čítanie. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania.
	Komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čítanie, počúvanie, kniha, časopis, encyklopédia, rozhlas, umenie, zážitok, populárna pieseň</i>	Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné). Formulovať vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami. .

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 19
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Rozširovanie čitateľského teritória (e- knihy, časopisy, internet, audioknihy)	<i>Termíny a pojmy: čitateľ, čitateľské teritórium: e- kniha, audiokniha, knižný katalóg, elektronická knižnica, databáza</i>	Samostatne vytvárať čitateľské portfólio. Viesť podrobnejšie záznamy v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a pokrokoch. Rozširovať svoje čitateľské teritórium.
	Zámerné a cieľavedomé plánovanie a formovanie vlastného čítania a čitateľského vkusu	<i>Termíny a pojmy: čitateľ, kniha, časopis, knižnica, čitateľský vkus</i>	Čítať a počúvať primerane náročné literárne texty rôznych žánrov na vlastné účely. Vyberať texty na čítanie podľa svojho záujmu.
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	Budovanie schopnosti vedome pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku	<i>Termíny a pojmy: text, kvalita, čítanie, poznanie, zážitok</i>	Monitorovať kvalitu čítania. Hodnotiť vlastné porozumenie textu a pokroky v čítaní. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie. Riešiť úlohy k prečítaným textom.
	Vytvorenie alebo prispôsobenie si podmienok, v ktorých sa žiakom bude príjemne čítať a budú sa vedieť sústrediť na čítanie	<i>Termíny a pojmy: čítanie, prostredie, podmienky, zážitok</i>	Vytvoriť podmienky na ničím nerušené čítanie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 20
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne- 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne- 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu- 165 hodín

Ciele predmetu

- vyhľadávať explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spájať jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikovať všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- rozlišovať vonkajšiu a vnútornú charakteristiku, priamu a nepriamu charakteristiku
- používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- ovládať delenie, tvoriť a určovať vety podľa obsahu, melódie
- uskutočňovať štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaraďovať dielo do príslušného literárneho druhu a žánru
- zaraďovať literárne žánre do literárnych druhov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 21
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Komponenty Tematický celok:	Téma:	<u>Termíny a pojmy</u>	
1.Komunikačná interakcia Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Komunikačná situácia, komunikačné činitele, zásady kooperácie a zdvorilosti	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, komunikácia, komunikačný partner, diskusia, kooperácia a zdvorilosť v komunikácii</i>	Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti.
	Situačne vhodné používanie jednotlivých variet slovenčiny (spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>spisovný jazyk, slang, nárečie</i>	Porovnávať komunikačné zvyklosti v regiónoch. Vedieť vhodne používať spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie.
	Viacjazyčné prostredie na Slovensku, poznanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov a národnostných menšín	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>materinský jazyk, viacjazyčné prostredie</i>	Rešpektovať používateľov iných jazykov a príslušníkov iných národov a kultúr. Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov o viacjazyčnosti spolužiakov. Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí.
Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	Rozoznávanie a pomenovanie vlastných pocitov v konfliktnnej situácii, výber vhodných techník na ich zvládanie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, stavba dialógu, nadviazanie kontaktu, striedanie v dialógu, ukončenie kontaktu</i>	Rozvíjať dialóg, kriticky a s rešpektom reagovať na repliky komunikačného partnera. Rešpektovať názor komunikačného partnera.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 22
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Pravidlá asertívnej komunikácie, asertívne techniky a ich nácvik	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikačný partner, dialóg, pravidlá dialógu, asertívna komunikácia</i>	Počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom. Dodržiavať pravidlá asertívnej komunikácie.
	Používanie rôznych druhov argumentov, argumentačných techník a ich nácvik (v prepojení so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>argument, protiargument, dialóg, pravidlá dialógu</i>	Vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov. Aktívne počúvať komunikačného partnera, neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť ho. Vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom.
	Nácvik skupinovej diskusie na aktuálnu alebo odbornú tému	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, diskusia, súkromné prostredie komunikácie, verejné prostredie komunikácie, simulovaná komunikačná situácia, reálna komunikačná situácia</i>	Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom. Diskutovať v skupinách na aktuálne alebo odborné témy a uplatňovať pritom argumentačné zručnosti.
			Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – simulované komunikačné situácie. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – reálne komunikačné situácie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 23
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Korešpondencia	Nácvik bežnej a úradnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, korešpondencia: list, e-mail</i>	Porovnať rukou písanú korešpondenciu a elektronickej korešpondenciu v bežnej komunikácii. Používať základné žánre korešpondencie. Napísať rukou písaný list v bežnej komunikácii. Napísať jednoduchý e-mail v bežnej komunikácii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej interakcii	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>slovo, slovná zásoba, pravidlá pravopisu, komunikácia, korešpondencia: list, e-mail</i>	Uplatňovať pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej komunikácii.
	Nadväzovanie replík v dialógu, používanie vhodných nadväzovacích prostriedkov (oslovenia, pripájacie častice, synonymá)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>slovo, dialóg, replika, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, oslovenie, pripájacia častica, komunikácia</i>	Uplatňovať spisovnú výslovnosť (splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v) v komunikácii.
	Situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, melódia (klesavá, stúpavá), mimika, gestá, dôraz, reč tela, pohyb, efektívna komunikácia</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Primerane používať „reč tela“ počas rozhovoru.
2.Hovorená produkcia Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	Príprava vizuálnej zložky textu a jej úprava pri obrazovo-hovorenom texte	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, hovorený prejav, spontánny a pripravený hovorený prejav</i>	Zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií. Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný hovorený text s rôznym komunikačným

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 24
------------------------------	---------------------------	------------------------

			zámerom. Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav.
	Nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, prednes, hovorený prejav</i>	Predniesť jednoduchý hovorený prejav.
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Aktívne, kritické a rešpektujúce počúvanie hovorených prejavov iných	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikácia, ústny (hovorený) prejav, počúvaný text, otázka k textu, odpoveď</i>	Vypočúť si hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu a jazyku. Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky k počúvaného textu. Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu.
	Sebareflexia prezentovaného prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, prejav, sebahodnotenie</i>	Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom.
Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	Príprava odbornej informácie, príprava a realizácia interview, vytvorenie odbornej prezentácie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, text, verejné a školské prostredie, komunikácia, interview, prezentácia</i>	Rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu. Sformulovať jednoduché interview a vytvoriť odbornú prezentáciu.
	Príležitostný rečnícky prejav: slávnostný príhovor	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>rečnícky prejav, slávnostný príhovor, informácia, pozvanie na podujatie</i>	Predniesť jednoduchý rečnícky prejav s informačnou funkciou: pozvanie na školské/zaujmové podujatie.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Porozumenie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 25
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Primeraná modulácia hlasu a situačne vhodné používanie pohybových a mimojazykových prostriedkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>výslovnosť, modulácia, pohybové prostriedky</i>	Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky. Realizovať výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu. Používať v hovorenom prejave pohybové prostriedky.
3.Písaná produkcia Proces tvorenia textu	Voľba témy podľa komunikačného/autorského zámeru, potenciálneho/reálneho adresáta a individuálnej preferencie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, téma, autor, adresát, komunikačný zámer, autorský zámer</i>	Zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta. Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru. Zdôvodniť voľbu žánru písaného textu pre naplnenie komunikačného alebo autorského zámeru.
	Tvorenie konceptu a jeho upravovanie po obsahovej, kompozičnej a jazykovej stránke	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, obsah, slovosled, osnova, slohový postup, pravidlá pravopisu, úprava</i>	Zhromaždiť viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme. Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy Vytvoriť obsahovo a formálne súdržný písaný a obrazovo- písaný text s rôznym komunikačným zámerom. Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu. Upraviť jazykovú stránku napísaného textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 26
------------------------------	---------------------------	------------------------

Metakognitívne procesy pri písaní textu	Porozumenie produkčnej úlohy a stanovenie cieľa písania	<i>Termíny a pojmy: cieľ písania, tvorenie textu, zrozumiteľnosť textu</i>	Zvoliť si cieľ a vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Monitorovanie priebehu zhromažďovania a triedenia vhodného jazykového materiálu	<i>Termíny a pojmy: výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie</i>	Dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu. Posúdiť úspešnosť vlastného písania. Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu.
Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	Tvorenie a vyplňanie administratívnych textov: úradné formuláre	<i>Termíny a pojmy: obrazovo- písaný text, obrazová zložka textu, informácia, formulár</i>	Vytvoriť písaný alebo obrazovo- písaný text na sebaujadrenie. Vyplniť úradný formulár.
	Vytvorenie zážitkového rozprávacieho textu s premyslenou štruktúrou a zapojením opisných častí	<i>Termíny a pojmy: zážitok, písanie, rozprávanie, reálny a vymyslený príbeh, skúsenosť, udalosť, zápletka, vyriešenie zápletky, časová postupnosť, opis, tvorivosť</i>	Napísať jednoduché rozprávanie, v ktorom vyjadri reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením. Pri písaní rozprávania uplatňovať časovú postupnosť. Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebaujadrenie. Vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Porozumenie a používanie tematickej a odbornej zásoby v rámci obsahového zamerania textu	<i>Termíny a pojmy: slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer, oslovenie, emocionálne slová</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová).
	Používanie zložených súvetí ako prostriedkov vyjadrovania časovo- priestorových alebo logických vzťahov v texte	<i>Termíny a pojmy: text, slovo, slovná zásoba, veta, nadväzovanie viet, zložené súvetie, komunikačný zámer</i>	Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 27
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	<p><u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>pravopis a pravopisné pravidlá</i></p>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.
	<p><u>Sémantický pravopis:</u> pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>Vlastné a všeobecné podstatné meno, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, , geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i></p>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).
	<p><u>Etymologický pravopis:</u> pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>vybrané slová, príbuzné slová, prevzaté slová</i></p>	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich a prevzatých slov.
	<p><u>Morfematický pravopis:</u> pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien (v domácich a v prevzatých slovách)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvar slova, pádová otázka, pádová koncovka, domáce slová, prevzaté slová</i></p>	<p>Dodržiavať pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien. Ovládať správne písanie ďalšie slovesných tvarov.</p> <p>Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovtvorných prípon.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 28
------------------------------	---------------------------	------------------------

	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>veta, čiarka, jednoduché a zložené súvetie</i>	Písať správne čiarku v jednoduchom a zloženom súvetí.
4.Vecná recepcia Porozumenie textu a využitie získaných informácií	Analytické počúvanie, čítanie a prezeranie rôznych druhov žánrov vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vecný text, žáner, počúvanie, čítanie, prezeranie</i>	Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). Prezerať a samostatne prečítať žánre vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí. Rozlíšiť základné charakteristiky rôznych žánrov vecného textu a možnosti ich využitia.
	Učiteľom usmerňované a samostatné vyvodzovanie implicitných informácií z textu prehlbujúce základné porozumenie textu: objasňovanie súvislostí, vyjadrovanie názoru, uvádzanie podporných argumentov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, obsah textu, porozumenie textu, informácia, názor, argument</i>	Objasniť informácie a vyvodené súvislosti z textu a konfrontovať ich s vlastnými znalosťami a skúsenosťami. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu. Vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text a zdôvodniť ho.
	Porozumenie štruktúry textu podľa komunikačného zámeru a použitého slohového postupu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, komunikačný zámer, význam, slohový postup</i>	Porovnať obsahové, kompozičné a jazykové odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru a slohového postupu. Riešiť úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte. Členiť text na časti pomocou osnovy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 29
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

			Využiť osnovu pri reprodukcii vecného textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Orientovanie sa v dostupných primárnych a sekundárnych informačných zdrojoch (s dôrazom na využívanie autorských textov, knižných, časopiseckých a encyklopedických publikácií)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, informačný zdroj, kniha, časopis, encyklopédia</i>	Posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie. Využiť získané informácie pri tvorení vlastných textov s cieľom vzdelávania alebo sebavyjadrenia.
	Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie alebo počúvanie v závislosti od cieľov čitateľa/poslucháča, vyhodnocovanie cieľov, reflexia a komunikovanie výsledkov čítania alebo počúvania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čitateľ, poslucháč, reflexia</i>	Vyhľadať vhodné texty na čítanie alebo počúvanie v závislosti od cieľa. Vyhodnotiť ciele. Komunikovať výsledky čítania alebo počúvania.
Vlastnosti textu	Obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>výber témy, členenie, koncept, úprava textu, slohový postup pri tvorení textu: informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový</i>	Rozvíjať témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 30
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Formálna súdržnosť textu: nadväzovanie viet prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov), analyzovanie nadväzovacích prostriedkov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, nadväzovacie prostriedky (opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie)</i>	Nadväzovať vety prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov). Analyzovať nadväzovacie prostriedky v texte.
Žánre vecného textu	Porozumenie odborným textom: odborný článok, interview, návod na použitie výrobku, dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno- náučné programy, webové stránky, prezentácie, poster	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>odborné texty: odborný článok, interview, návod na použitie, dokumentárny film, rozhlas, televízia, webová stránka, prezentácia, poster, populárno- náučný program</i>	Porozumieť odborným textom. Vyhľadať informácie v odborných textoch (odborný článok, interview, návod na použitie výrobku, dokumentárny film, rozhlasové a televízne populárno- náučné programy, webové stránky, prezentácie, poster).
	Porozumenie mediálnym textom: stručná a rozšírená správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor, komentár, blog (vlog), podcast	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, médiá, mediálne texty: správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor, komentár, blog /vlog podcast</i>	Porozumieť mediálnym textom. Vyhľadať informácie v mediálnych textoch (stručná a rozšírená správa, spravodajská reportáž, spravodajský rozhovor, komentár, blog (vlog), podcast).
Význam a funkcia jazyka	Porozumenie funkciám, významu a stavbe jazyka (komunikačné oblasti, jazykové roviny)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, jazyk, komunikácia, jazyková rovina</i>	Porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote a vytvorí si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 31
------------------------------	---	-------------------------------

	Vzťah slovenčiny k iným jazykom (v prepojení s výučbou cudzieho jazyka, so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť a s jazykovými skúsenosťami žiaka)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>materinský jazyk, druhý jazyk, cudzí jazyk, viacjazyčnosť</i>	Pochopiť vzťah slovenčiny k iným jazykom. Rešpektovať viacjazyčnosť.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Využitie znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, slovo, veta, nadväzovanie viet, jazykové prostriedky</i>	Využívať znalosti jazykových prostriedkov pri porozumení textu. Identifikovať prostriedky nadväzovania viet v texte (prípájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie).
Syntaktické prostriedky	Vyjadrovanie syntaktických vzťahov v dvojčlennej vete (prisudzovací sklad a určovací sklad) a ich úloha pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dvojčlenná veta, prisudzovací sklad, určovací sklad, vetné členy (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie), porozumenie textu</i>	Vedieť vyjadriť syntaktické vzťahy v dvojčlennej vete. Chápať ich úlohu pri porozumení textu.
Lexikálne prostriedky	Spôsoby obohacovania slovnej zásoby slovenčiny: nové slová v jazyku- preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, slovná zásoba, slovotvorné spôsoby, slovotvorné prostriedky</i>	Poznať a vedieť používať spôsoby obohacovania slovnej zásoby.
Slovotvorné prostriedky	Slovotvorné spôsoby (odvodzovanie, skladanie) a slovotvorné prostriedky (predpony, prípony, slovotvorný základ)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, základové a odvodené slovo, zložené slovo, predpona, prípona, slovotvorný základ</i>	Ovládať všetky slovotvorné spôsoby a slovotvorné prostriedky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 32
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Morfologické prostriedky	Základné významové skupiny plnovýznamových slovných druhov: podstatné mená- konkrétne, abstraktné, pomnožné; slovesá- plnovýznamové, neplnovýznamové; prídavné mená- akostné, vzťahové, prívlastňovacie; príslovky- miesta, času, spôsobu, príčiny; číslovky- základné, radové, násobné; zámená- osobné, prívlastňovacie, ukazovacie, opytovacie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovný druh, ohybnosť a neohybnosť, gramatické kategórie (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob), skloňovanie, pravopis pádových koncoviek</i>	Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte. Dokázať s pomocou učiteľa skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z morfológie.
	Skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania pravopisu pádových koncoviek	<u>Termíny a pojmy:</u> skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien (chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie, dievča, pekný, cudzí, páví, matkin, otcov)	Poznať vzory podstatných mien a prídavných mien ako východisko uplatňovania pravopisu pádových koncoviek.
	Rozlišovanie ohybných a neohybných slovných druhov	<i>slovo, slovný druh, ohybnosť a neohybnosť</i>	Rozlišovať ohybné a neohybné slovné druhy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 33
------------------------------	---------------------------	------------------------

5.Zážitková percepcia Čítanie s porozumením	Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu, reprodukovanie deja s viacerými dejovými líniami, zmena času a miesta udalostí pri prerozprávaní, prerozprávanie príbehu z rôznych uhlov pohľadu, používanie citátov a stručné prerozprávanie príbehu na základe zápletky a/alebo deja, porovnávanie textov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, obsah, dej, vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, ja- a on-rozprávanie, pásmo postáv a pásmo rozprávača</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Prerozprávať obsah čítaného a počúvaného textu s viacerými dejovými líniami. Formulovať vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Predvídanie z počutého a prečítaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>literárny text, čítaný a počutý text, myšlienka, porozumenie textu</i>	Čítať s porozumením texty primeranej náročnosti. Predvídať pokračovanie príbehu z počutého alebo prečítaného textu. Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné).
Čítanie pre zážitok	Rozpoznanie a pomenovanie pôsobenia textu na vlastné prežívanie- vlastná estetická skúsenosť z percepcie textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čítanie, estetický zážitok, umelecká literatúra</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 34
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Čítanie pre potešenie, pocit oddychu a zážitok, čítanie kníh podľa vlastného výberu a diskusie o prečítaných knihách	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kniha, diskusia, zážitok</i>	Zdôvodniť výber zvolenej knihy na čítanie. Sformulovať čitateľské preferencie.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách, časopisoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pocit, myšlienka, zážitok, text, ilustrácia, verbálne a neverbálne vyjadrenie</i>	Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel; návšteva divadelného a filmového predstavenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, rozhlas, divadlo, kino, kniha, hlavný hrdina, umelecký zážitok, rozhlasová hra, monológ</i>	Prežívať sprostredkovaný umelecký zážitok cez filmové, rozhlasové, divadelné a iné spracovanie literárnych diel. Zdieľať ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania.
	Formovanie empatie, súcitu, hodnôt a postojov na základe čítaného alebo počúvaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čítanie, počúvanie, umelecký zážitok, hodnoty, postoje</i>	Formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu.
	Analyzovanie motívov a príčin konania hrdinov a hrdiniek, porovnávanie názorov a pocitov hrdinov a hrdiniek so svojimi pocitmi, zážitkami a skúsenosťami	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čítanie, hlavný hrdina, pocity, hodnoty, postoje, zážitok, skúsenosť</i>	Analyzovať motívy a príčiny konania hrdinov a hrdiniek. Porovnávať názory a pocity hrdinov a hrdiniek so svojimi pocitmi, zážitkami a skúsenosťami.
Samostatný /sebavedomý čitateľ	Zámerné a cieľavedomé plánovanie a formovanie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čitateľ, kniha, časopis, knižnica, zážitok, čitateľský vkus</i>	Plánovať a formovať vlastné čítanie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 35
------------------------------	---------------------------	------------------------

	vlastného čítania a čitateľského vkusu		Zdokonaľovať čitateľský vkus.
	Vlastný výber a vyhľadávanie textov na čítanie a počúvanie v závislosti od čitateľských preferencií (tém, žánrov, autorov)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, kniha, časopis, čítanie, počúvanie, téma, žáner, autor, čitateľský vkus</i>	Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania.
	Komunikovanie významov a zážitku z čítania, počúvania alebo audiovizuálneho umenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>čítanie, počúvanie, kniha, časopis, encyklopédia, rozhlas, umenie, zážitok</i>	Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné). Formulovať vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami.
	Rozširovanie čitateľského teritória (e- knihy, časopisy, internet, audioknihy)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kniha, knižnica, čitateľ, čitateľské teritórium</i>	Rozširovať čitateľské teritórium vlastným a cieleným výberom kníh a časopisov. Rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu.
	Budovanie čitateľských rituálov, trvalých čitateľských návykov a identity čitateľa	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čítanie, čitateľ, kultúra čítania</i>	Vyberať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a vkusu.
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	Budovanie schopnosti vedome pracovať s textom ako so zmysluplným zdrojom poznatkov a zážitku	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, kvalita, čítanie, poznanie, zážitok</i>	Monitorovať kvalitu čítania. Hodnotiť vlastné porozumenie textu a pokroky v čítaní. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 36
------------------------------	---------------------------	------------------------

			textu na jeho porozumenie. Riešiť úlohy k prečítaným textom.
	Pomenovanie toho, čomu nerozumeli, kladenie otázok a namietanie	<i>Termíny a pojmy: text, obsah, význam, porozumenie, neporozumenie, otázka</i>	Vnímať porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu. Hľadať príčinu prípadného neporozumenia textu.
	Identifikovanie vlastných silných stránok v čítaní a oblastí na zlepšenie	<i>Termíny a pojmy: text, čítanie s porozumením, estetický zážitok</i>	Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie. Riešiť úlohy k prečítaným textom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 37
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu- 165 hodín ročne

Ciele predmetu

- poznať pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, asertívne komunikovať a vystupovať
- vyhľadávať a vysvetľovať lexikálny význam viacslovných ustálených pomenovaní
- používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určovať vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- popísať úlohu rozprávača v texte, identifikovať jednotlivé formy rozprávania, transformovať formy rozprávača
- vysvetľovať rozdiel medzi lyrickým a kolektívnym hrdinom v básni, identifikovať ho v texte

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 38
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
<u>Komponenty</u> Tematický celok:	Téma:	<u>Termíny a pojmy</u>	
<u>1.Komunikačná interakcia</u> Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Situačne vhodné používanie jednotlivých variet slovenčiny (spisovný jazyk, bežný hovorený jazyk, slang, nárečie)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>komunikácia, spisovný a nespisovný jazyk</i>	Dokázať v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie. Vedieť po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.
	Nácvik interakcie v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách (porovnávanie s interakciou v iných jazykoch)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>komunikácia, komunikačný zámer, cudzí jazyk</i>	Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu. Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Viacjazyčné prostredie na Slovensku, poznanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov a národnostných menšín	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>materinský jazyk, viacjazyčné prostredie</i>	Porovnávať komunikačné zvyklosti v slovenčine a v inom jazyku. Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov o viacjazyčnosti spolužiakov
Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	Rozoznávanie a pomenovanie vlastných pocitov v konfliktnej situácii, výber vhodných techník na ich zvládanie	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>konflikt, dialóg, stavba dialógu</i>	Ovládať vhodné techniky na zvládanie konfliktnej situácie. Spolupracovať pri riešení problémov v kolektíve, uplatňovať pritom tvorivosť. Predchádzať konfliktom reguláciou svojho správania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 39
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Pravidlá asertívnej komunikácie, asertívne techniky a ich nácvik	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, asertívna komunikácia</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Dodržiavať pravidlá asertívnej komunikácie.
	Používanie rôznych druhov argumentov, argumentačných techník a ich nácvik (v prepojení so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, komunikačný partner, argument, simulovaná komunikačná situácia, reálna komunikačná situácia</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera, neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť ho. Vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom. Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom.
	Rozlišovanie tvrdenia, argumentu a presvedčenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, argument, tvrdenie, presvedčenie, manipulatívna komunikácia</i>	Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – simulované komunikačné situácie. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – reálne komunikačné situácie. Vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov. Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
Korešpondencia	Nácvik bežnej a úradnej elektronickej korešpondencie prostredníctvom e-mailu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>súkromné prostredie komunikácie, úradná korešpondencia: list, e-mail</i>	Porovnať rukou písanú korešpondenciu a elektronickej korešpondenciu v bežnej komunikácii. Používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 40
------------------------------	---	--------------------------------------

			Napísať rukou písaný list v bežnej komunikácii. Napísať jednoduchý e-mail v bežnej komunikácii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej interakcii	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, slovná zásoba, termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, pravopis</i>	Uplatňovať pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej komunikácii. Dodržiavať pravidlá vecnej, sociálne primeranej a etickej interakcie v internetovom prostredí.
	Situačne vhodné používanie zvukových, pohybových a mimojazykových prostriedkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, melódia (klesavá, stúpavá), mimika, gestá, dôraz, neverbálna komunikácia, reč tela, pohyb</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Primerane používať „reč tela“ počas rozhovoru.
	Porozumenie a používanie tematickej a odbornej slovnej zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>spisovná výslovnosť, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, výslovnosť predložkových spojení, splývavá výslovnosť, výslovnosť spoluhlásky v, komunikácia</i>	Uplatňovať spisovnú výslovnosť (splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v) v komunikácii.
2.Hovorená produkcia Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	Písomná príprava hovoreného a obrazovo- hovoreného textu podľa týchto fáz: výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie a členenie, tvorby a konceptu, úprava textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, koncept, komunikačný zámer, rozprávanie, opis, úprava, hovorený prejav, spontánny a pripravený hovorený prejav</i>	Rozlíšiť žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu. Zhromaždiť informácie k textu z viacerých zdrojov a overiť pravdivosť získaných informácií. Usporiadať informácie z textu. Samostatne vytvoriť osnovu textu. Uviesť zdroj informácií k danej téme.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 41
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Nácvik kultivovanej prezentácie obrazovo-hovoreného textu, funkčné prepájanie jazykovej a obrazovej zložky	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, výslovnosť, prednes, prezentácia, hovorený prejav, modulácia, pohybové prostriedky</i>	Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky. Aktívne realizovať výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu. Situačne vhodne používať v hovorenom prejave pohybové prostriedky. Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru súvisle a myšlienkovy ucelene napr. informovať, vyzprávať, opísať. Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav. Pripraviť a predniesť príležitostný rečnícky prejav.
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Aktívne, kritické a rešpektujúce počúvanie hovorených prejavov iných	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>ústny (hovorený) prejav, komunikácia, obsah, kontrolná otázka k textu, osnova</i>	Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom. Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu.
	Sebareflexia prezentovaného prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, prezentácia, rečnícky prejav, informácia, pozvanie na podujatie, otázka, hodnotenie</i>	Vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho. Sformulovať prípadné pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov. Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky k prezentovanému textu.
	Formulovanie argumentov pri vyjadrovaní stanoviska k vlastnému alebo inému hovorenému prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kontrolná otázka k textu, odpoveď, počúvaný text, názor, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Vypočúť si hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu a jazyku. Analyzovať a zhodnotiť hovorený prejav a svoje stanovisko podporiť argumentmi.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 42
------------------------------	---------------------------	------------------------

Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	Príležitostný rečnícky prejav: moderovanie podujatia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, text, rečnícky prejav, moderovanie podujatia, verejné a školské komunikačné prostredie, oznam</i>	Sformulovať jednoduchý informačný text pre verejné (školské) prostredie- oznam.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie tematickej a odbornej slovnéj zásoby v rámci obsahového zamerania textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer, oslovenie, emocionálne slová</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová).
	Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, dôraz, pauza, gestá, grafické prostriedky v obrazovo- hovorenom texte (s využitím možností textového editora)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>Pravidlá spisovnej výslovnosti(v nadväznosti na 1. a 2. cyklus , slangové slová, spisovné slová, jazykové slovníky</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky). Uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti v súvislosti so splývavou výslovnosťou, výslovnosťou predložkových spojení, výslovnosťou spoluhlásky v.
3.Písaná produkcia Proces tvorenia textu	Voľba témy podľa komunikačného/autorského zámeru, potenciálneho/reálneho adresáta a individuálnej preferencie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, výber témy, zhromažďovanie materiálu, triedenie, členenie, autor, adresát, komunikačný zámer, autorský zámer</i>	Zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta. Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru. Zohľadniť očakávania (potenciálneho/reálneho) adresáta písaného textu.
	Voľba vhodného slohového postupu alebo kombinácie slohových postupov na komunikovanie zamýšľaného obsahu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, obsah, koncept, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, kompozícia textu, slohový postup pri tvorení textu, úprava textu, pravopisná korektúra</i>	Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu. Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy. Upraviť jazykovú stránku napísaného textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 43
------------------------------	---------------------------	------------------------

			Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme s využitím potrebných zdrojov (vrátane jazykových slovníkov) a interakcie s inými osobami	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, zhromažďovanie jazykového materiálu, slovo, slovné spojenie, vetné celky, jazykové slovníky</i>	Zhromaždiť informácie k textu z viacerých informačných zdrojov a overiť ich pravdivosť. Využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov a rôzne druhy jazykových slovníkov pri tvorení a pri úprave textu.
Metakognitívne procesy pri písaní textu	Porozumenie produkčnej úlohy a stanovenie cieľa písania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, zámer, písanie, tvorenie textu, koncept, otázky, nápady</i>	Zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá. Klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.
	Plánovanie efektívnych stratégií pri tvorení textu, v prípade neefektívnej stratégie úprava zaužívaného postupu pri tvorení	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, tvorenie textu – koncept, úprava textu, oprava textu, slovosled, zrozumiteľnosť textu, vlastné písanie, úspešnosť, neúspešnosť</i>	Dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu. Posúdiť úspešnosť vlastného písania. Upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu. Využiť písanie na vyjadrenie názoru a na argumentáciu. Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebvýjadrenie. Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo- písaný text na sebvýjadrenie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 44
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Žánre písaného a obrazovo- písaného textu	Tvorenie a vyplňanie administratívnych textov: prihláška	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, administratívny text, informácia, prihláška</i>	Napísať jednoduchý administratívny text- prihlášku. Použiť pri úprave formy textu počítačové textové editory.
	Písomné vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>Písanie, rozprávanie, reálny a vymyslený príbeh, skúsenosť, udalosť, zápleтка, vyriešenie zápletky, časová postupnosť, tvorivosť</i>	Využiť písanie ako prostriedok sebvýjadrenia a uplatniť pritom tvorivé postupy. Využiť písanie ako učebnú stratégiu a písaním referovať o nadobudnutom poznaní.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie tematickej a odbornej zásoby v rámci obsahového zamerania textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>myšlienka, odborné slovo, veta, súvetie, nadväzovanie viet</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa komunikačného zámeru. Uplatňovať jednoduché lexikálne vzťahy v texte podľa témy komunikačného zámeru. Písaním vo vetách a v súvetiach vyjadriť svoje myšlienky.
	Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: citáty, grafické prostriedky	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, slovo, veta, súdržnosť textu, komunikačný prostriedok, rukou písaný text, elektronický text, grafické prostriedky</i>	Využívať primerané grafické prostriedky v rukou písanom a elektronickom texte.
	Použitie rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov) v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, využitie synonym, antonym, asociácií, slovotvorne súvisiacich slov, opakovanie rovnakých tvarov slovesa)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>nadväzovacie prostriedky v texte: opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie, prijateľnosť textu</i>	Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 45
------------------------------	---	-------------------------------

Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	<p><u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, pravopis a pravopisné pravidlá</i></p>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.
	<p><u>Sémantický pravopis:</u> pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, všeobecné a vlastné podstatné meno, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, , geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i></p>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).
	<p><u>Etymologický pravopis:</u> pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, obojaké spoluhlásky, pravopis po obojakých spoluhláskach: vybrané slová, príbuzné slová, prevzaté slová</i></p>	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov. Ovládať pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov.
	<p><u>Morfematický pravopis:</u> pravopis pádových koncoviek zámen a čísloviek</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, tvar slova, pádová otázka, pádová koncovka, tvary slovesa, slovotvorná prípona</i></p>	Písať pravopisne správne pádové koncovky zámen a čísloviek. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovotvorných prípon.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 46
------------------------------	---------------------------	------------------------

	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí; pravopis ďalších interpunkčných znamienok (bodkočiarka, dvojbodka, pomlčka atď.)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, veta, čiarka, písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí; písanie interpunkčných znamienok v priamej reči</i>	Písať správne čiarku v jednoduchom a zloženom súvetí. Dodržiavať pravopis interpunkčných znamienok.
4.Vecná recepcia Porozumenie textu a využitie získaných informácií	Získavanie, spracovanie a triedenie informácií z rôznych informačných zdrojov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, vecný text, zdroj, počúvanie, čítanie, prezeranie</i>	Počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). Prezerať a samostatne prečítať žánre vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí. Orientovať sa v rôznych žánroch vecného textu podľa komunikačných oblastí.
	Posúdenie pravdivosti a spoľahlivosti informácií na základe ich overovania a porovnávania vo viacerých zdrojoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, obsah textu, informácia, rozhovor, reprodukcia, názor</i>	Reprodukovať obsah vecného textu. Viesť primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte. Vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text a zdôvodniť ho. Posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie.
	Učiteľom usmerňované a samostatné vyvodzovanie implicitných informácií z textu prehlbujúce základné porozumenie textu: využívanie predchádzajúcich znalostí na dosiahnutie logicky prijateľných záverov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, význam, fakt, implicitná informácia, reprodukcia</i>	Porozumieť doslovnému významu textu cez riešenie úloh. Reprodukovať (prečítaný/vypočutý) text. Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vysvetliť význam nových slov z textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 47
------------------------------	---------------------------	------------------------

	(induktívne inferencie)		
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Používanie osvojených stratégií čítania a učenia sa z textu a náročnejšie formy spracovania obsahu (konspekt, sumarizácia, anotácia, grafické nástroje)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, vlastné porozumenie textu, konspekt, sumarizácia, anotácia, stratégie čítania a učenia sa z textu</i>	Monitorovať a hodnotiť vlastné porozumenie textu pomocou systematickej spätnej väzby učiteľa. Uplatniť rôzne stratégie porozumenia textu. Sledovať vlastné porozumenie a ovplyvňovať ho. Naznačiť riešenie na porozumenie textu.
	Formovanie základných spôsobilostí informačnej gramotnosti- stratégií zvládania kvantity a rozlišovania kvality dostupných informácií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď, primárne a sekundárne informačné zdroje, informačná gramotnosť</i>	Počúvať a čítať primerane náročné texty s konkrétnym zámerom v rámci vzdelávania, záujmových aktivít alebo zapojenia do spoločenského života. Analyzovať úlohu popriязыkových (grafických,, pohybových, zvukových) prostriedkov pri porozumení čítaného a počúvaného textu.
	Aktívne a samostatné využívanie fyzických a elektronických knižníc, orientácia v knižných katalógoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>fyzická a elektronická knižnica, knižný katalóg</i>	Využívať fyzické a elektronické knižnice. Orientovať sa v knižných katalógoch.
Vlastnosti textu	Obsahová súdržnosť textu: rozvíjanie témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu (informačný, opisný, rozprávací, výkladový/úvahový)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa)</i>	Identifikovať základné znaky informačného textu (v úradnom ozname, pozvánke a jednoduchej mediálnej správe). Rozvíjať témy a logické usporiadanie viet a odsekov podľa použitého slohového postupu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 48
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Formálna súdržnosť textu: nadväzovanie viet prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov), analyzovanie nadväzovacích prostriedkov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>nadväzovacie prostriedky: opakovanie, formálna súdržnosť, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie</i>	Nadväzovať vety prostredníctvom rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov). Analyzovať nadväzovacie prostriedky v texte.
	Rozlišovanie textov podľa komunikačného zámeru: informovať, objasniť, argumentovať, presvedčiť, zaujať, emocionálne pôsobiť	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikačný zámer textu</i>	Porovnať odlišnosti textov podľa rôzneho komunikačného zámeru.
Žánre vecného textu	Porozumenie administratívnym textom: úradné oznamy a vyhlášky, formuláre, účet a faktúra	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>nesúvislý informačný text (žáner): jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt, vyhláška, formulár, účet, faktúra</i>	Porozumieť nesúvislým informačným textom. Vyhľadať informácie v nesúvislých informačných textoch (jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt).
	Analyzovanie propagačnej a presvedčacej funkcie v rôznych druhoch reklamného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>reklama, komunikačná oblasť, reklamný text a jeho propagačná a presvedčacia funkcia</i>	Identifikovať reklamu v médiách. Porozumieť primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym). Viesť rozhovor o jej presvedčacej funkcii.
Význam a funkcia jazyka	Vzťah slovenčiny k iným jazykom (v prepojení s výučbou cudzieho jazyka, so vzdelávacou oblasťou Človek a spoločnosť a s jazykovými skúsenosťami žiaka)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>materinský jazyk, cudzí jazyk, viacjazyčnosť, funkcia jazyka</i>	Pochopiť vzťah slovenčiny k iným jazykom. Rešpektovať viacjazyčnosť. Vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 49
------------------------------	---	-------------------------------

	Spoznávanie histórie a jazykovej situácie zahraničných Slovákov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>materinský jazyk, menšinový jazyk, slovenský jazyk vo svete, slovenský jazyk ako cudzí jazyk</i>	Porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote. Poznať históriu a jazykovú situáciu Slovákov žijúcich v zahraničí.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Využitie znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, veta, nadväzovanie viet, nepriame pomenovania, jazykové obraty, slovné hračky</i>	Identifikovať prostriedky nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie). Využívať znalosti jazykových prostriedkov pri porozumení textu.
Syntaktické prostriedky	Vyjadrovanie syntaktických významov vo vete (vetné členy) a ich úloha pri porozumení textu (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vetné členy (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie), porozumenie textu</i>	Vedieť vyjadriť syntaktické vzťahy vo vete. Chápať ich úlohu pri porozumení textu.
Lexikálne prostriedky	Analyzovanie slovnej zásoby v texte z hľadiska komunikačného zámeru, slohového postupu a témy textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, text, komunikačný zámer textu, slohové postupy</i>	Analyzovať slovnú zásobu v texte podľa komunikačného zámeru, slohového postupu a témy textu.
Slovotvorné prostriedky	Motivačný vzťah medzi základovým a utvoreným slovom (slovotvorná stavba)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, text, slovotvorné hniezdo, slovotvorný základ, slovotvorná prípona, slovotvorná predpona, základové slovo, odvodené slovo</i>	Poznať a vedieť používať spôsoby obohacovania slovnej zásoby. Pozorovať slovotvorne súvisiace slová v texte. Identifikovať slová z rovnakého slovotvorného hniezda v texte. Pozorovať predponové a príponové tvorenie slov. Uvedomiť si motivačný vzťah medzi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 50
------------------------------	---------------------------	------------------------

			základovým a odvodeným slovom.
Morfologické prostriedky	Prehĺbenie znalostí o komunikačnej funkcii gramatických kategórií (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu, slovný druh, ohybnosť a neohybnosť, gramatické kategórie (mená: rod, číslo, pád; slovesá: osoba, číslo, čas, spôsob), skloňovanie, pravopis pádových koncoviek</i>	Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte. Vysvetliť a uviesť príklady na ohybnosť a neohybnosť slovných druhov. Ovládať všetky gramatické kategórie, skloňovanie a pravopis pádových koncoviek.
5. Zážitková percepcia Čítanie s porozumením	Hodnotenie umeleckých jazykových prostriedkov a ich pôsobenia na čitateľa	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>slovo, text, umelecký jazykový prostriedok, jeho identifikácia, rozdelenie</i>	Čítať a počúvať primerane náročné literárne texty rôznych žánrov. Hodnotiť v textoch umelecké jazykové prostriedky.
	Rozlišovanie priameho a obrazného pomenovania v texte prózy a poézie vo viazanom aj voľnom verši	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>priame a nepriame pomenovanie, prenášanie významu, metafora, metonymia, personifikácia, poézia, próza, viazaný a voľný verš, lúbostná a prírodná lyrika</i>	Vyhľadať, rozlíšiť a určiť význam v texte: nepriame pomenovania, metafora, metonymia, personifikácia. Identifikovať umelecké zobrazenie skutočnosti. Porozumieť obrazným a umeleckým významom slov (personifikácia).
	Dedukcia významu neznámych slov, slovných spojení a umeleckých jazykových prostriedkov z kontextu, vysvetľovanie pomocou ďalších zdrojov (iné texty, slovníky)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, slovo, slovné spojenie, myšlienka, kontext, umelecký jazykový prostriedok, slovníky</i>	Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vysvetliť význam neznámych slov a slovných spojení v texte.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 51
------------------------------	---------------------------	------------------------

Čítanie pre zážitok	Opísanie, ako text (jeho prvok) môže pôsobiť na iných, aké reakcie môže vyvolať	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kniha, čítanie, radosť a potešenie, umelecký zážitok, pocit, prežívanie, román (detektívny, biografický, dievčenský, historický, dobrodružný, román vo forme denníka)</i>	Sformulovať čitateľské preferencie. Čítať knihy, ktoré prinášajú žiakovi radosť a potešenie. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Vyjadrovanie a zdieľanie vlastných pocitov, postojov, myšlienok a zážitkov z literárneho, dramatického, filmového a rozhlasového spracovania témy a z ilustrácií verbálnym aj neverbálnym spôsobom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, kniha, čítanie, čitateľský vkus, pocity, postoje, umelecký zážitok, radosť a potešenie</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne. Prežívať sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu.
	Prednes textu so snahou o estetickú intonáciu a citové prežívanie v rámci svojich schopností	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, pocit, myšlienka, zážitok, verbálne a neverbálne vyjadrenie</i>	Stvárníť obsah textu metódou umeleckého prednesu. Predniesť text s výraznou intonáciou a s citovým prežívaním v rámci svojich schopností. Formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu.
Samostatný /sebavedomý čitateľ	Pravidelné vyhotovovanie tvorivých záznamov o knihách, svojom čítateľstve a jeho pokrokoch: tvorba myšlienkových máp, reflexia a záznam posolstiev z textov, dojmov čítania, z divadelného	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, kniha, časopis, divadelné a filmové spracovanie, portfólio, sebahodnotenie</i>	Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Analyzovať a hodnotiť rôzne formy spracovania literárnych diel a námětov (filmová, rozhlasová, divadelná). Samostatne vytvárať čitateľské portfólio. viesť podrobnejšie záznamy v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 52
------------------------------	---------------------------	------------------------

	a filmového predstavenia (čitateľské portfólio)		čítaní a pokrokoch.
	Rozširovanie čitateľského teritória (e- knihy, časopisy, internet, audioknihy)	<i>Termíny a pojmy: čítanie, kniha, časopis, encyklopédia, e- kniha, audiokniha, vedecko-fantastická literatúra, literatúra faktu, vedecko- populárna literatúra</i>	Rozširovať čitateľské teritórium vlastným a cieľným výberom kníh a časopisov. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu. Rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje.
	Budovanie čitateľských rituálov, trvalých čitateľských návykov a identity čitateľa	<i>Termíny a pojmy: portfólio, kniha, čitateľ, kultúra čítania, osobné záujmy a potreby</i>	Realizovať vlastný výber kníh a časopisov na čítanie. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania. Zdokonaľovať a rozširovať čitateľský vkus.
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	Vyhodnotenie a reflexia vlastného čítania, porozumenie textu a poznania jeho štruktúr	<i>Termíny a pojmy: text, kvalita, čítanie, porozumenie, sebahodnotenie</i>	Monitorovať kvalitu čítania. Hodnotiť vlastné porozumenie textu a pokroky v čítaní. Vnímať porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu. Hľadať príčinu prípadného neporozumenia textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie.

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 53</p>
---	--	---

	<p>Plánovanie procesu recepcie umeleckého diela (pri čítaní a počúvaní literárnych textov, v rámci návštevy divadelného a filmového predstavenia atď.) a plánovanie recepčných aktivít</p>	<p><i>Termíny a pojmy: text, obsah, význam, porozumenie, neporozumenie, umelecký zážitok, pocity a postoje, vnímanie</i></p>	<p>Prežívať sprostredkovaný umelecký zážitok cez filmové, rozhlasové, divadelné a iné spracovanie literárnych diel. Zdieľať ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania. Porovnať rôzne podoby spracovania príbehu (literárna, dramatická, rozhlasová, filmová podoba).</p>
--	--	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 54
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu- 198 hodín ročne

Ciele predmetu

- vyhľadávať a spracovať informácie z tabuliek, grafov
- identifikovať text z hľadiska jazykového štýlu
- používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určovať vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- prezentovať dramatický text a uplatňovať mimojazykové prvky
- ovládať kompozičnú výstavbu literárnych žánrov v dráme

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 55
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Komponenty Tematický celok:	Téma:	<i>Termíny a pojmy</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia</i>	
<u>1.Komunikačná interakcia</u> Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Interakcia v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách (porovnanie s interakciou v iných jazykoch)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>komunikácia, materinský jazyk, druhý jazyk, komunikačná situácia, komunikačný činiteľ</i>	Porovnávať komunikačné zvyklosti v slovenčine a v inom jazyku. Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Viacjazyčné prostredie na Slovensku, chápanie jazykových potrieb príslušníkov iných národov a národnostných menšín	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, komunikačný zámer, cudzí jazyk, viacjazyčnosť</i>	Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov o viacjazyčnosti spolužiakov. Rešpektovať používateľov iných jazykov a príslušníkov iných národov a kultúr.
Dialogická komunikácia, diskusia a kooperácia	Zapojenie do diskusného fóra na internete (pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, stavba dialógu, nadviazanie kontaktu, striedanie v dialógu, ukončenie kontaktu</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, verejné prostredie komunikácie</i>	Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
	Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktnej situácie	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, pravidlá dialógu, konflikt, kooperácia a zdvorilosť, asertívna komunikácia</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Uplatňovať pri vedení dialógu zásady kooperácie a zdvorilosti a rešpektu voči inakosti.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 56
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Identifikovanie manipulatívnej komunikácie a efektívna reakcia na ňu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu, manipulatívna komunikácia, simulovaná komunikačná situácia, reálna komunikačná situácia</i>	Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – simulované komunikačné situácie. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – reálne komunikačné situácie.
	Rozlišovanie tvrdenia, argumentu a presvedčenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, argument, tvrdenie, presvedčenie, argumentačné chyby</i>	Vyjadriť názor na spoločensky aktuálne témy a podporiť ho rôznymi druhmi argumentov. Diskutovať v skupinách na aktuálne alebo odborné témy a uplatňovať pritom argumentačné zručnosti.
Korešpondencia	Formulácia jednoduchej úradnej žiadosti	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>verejné a súkromné prostredie komunikácie, žiadosť, korešpondencia: list, e-mail</i>	Používať rôzne žánre bežnej a administratívnej korešpondencie. Dodržiavať pravidlá vecnej, sociálnej primeranej a etickej interakcie v internetovom prostredí. Formulovať a napísať jednoduchú úradnú žiadosť.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie tematickej a odbornej slovnéj zásoby v rámci obsahového zamerania interakčných aktivít	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, slovná zásoba, téma, dialóg, rozhovor, problém, komunikácia, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá</i>	Rozširovať slovnú zásobu prostredníctvom riešenia vecných problémov. Používať vhodné a primerané slová pri riešení vecných problémov. Uplatňovať pravopisné pravidlá v písanej a v elektronickej komunikácii.
	Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov (príklady, citáty, frazémy, dôraz, gestá)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikácia, dialóg, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, melódia (klesavá, stúpavá), mimika, gestá, dôraz,</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Primerane používať „reč tela“ počas

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 57
------------------------------	---------------------------	------------------------

		<i>neverbálna komunikácia, reč tela, pohyb</i>	rozhovoru.
2.Hovorená produkcia Príprava a prezentácia hovoreného prejavu	Nácvik kultivovaného prednesu hovoreného prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, osnova, hovorený prejav, spontánny a pripravený hovorený prejav, komunikačný zámer</i>	Usporiadať informácie z textu. Samostatne vytvoriť osnovu textu. Aktívne realizovať výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu. Používať v hovorenom prejave pohybové prostriedky. Pripraviť a predniesť prejav a využiť pri tom rôzne druhy argumentov. Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav. Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.
	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, prejav, slovná zásoba, výslovnosť, modulácia, pohybové prostriedky, hovorený prejav</i>	Predniesť presvedčací prejav a využiť pritom rôzne druhy argumentov. Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky. Prezentovať získané odborné informácie a objasňovať problémy.
	Príprava vizuálnej zložky testu, jej úprava pri obrazovo-hovorenom texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>obrazová zložka textu, grafické prostriedky</i>	Použiť vhodné stratégie pri príprave a pri úprave hovoreného a obrazovo-hovoreného textu.
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Analyzovanie a hodnotenie obsahovej, kompozičnej, jazykovej, prednesovej a vizuálnej stránky prejavu podľa vopred stanovených kritérií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, obsah, osnova, ústny (hovorený) prejav, kontrolná otázka k textu</i>	Vypočítať si hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu a jazyku. Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu. Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky k počúvaného textu. Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 58
------------------------------	---------------------------	------------------------

			a použitým komunikačným prostriedkom.
Žánre hovoreného a obrazovo-hovoreného textu	Presvedčací (persuazívny) rečnícky prejav: vyjadrenie názoru na aktuálne témy s podporou argumentov a s cieľom presvedčiť adresáta	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, názor, zdôvodnenie názoru, stanovisko, argument, fakt, domnienka, presvedčací rečnícky prejav, informácia, pozvanie na podujatie</i>	Predniesť presvedčací rečnícky prejav a využiť pritom rôzne druhy argumentov. Vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho. Sformulovať prípadné pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Využívanie argumentačnej funkcie komunikačných prostriedkov: príklady, fakty, citáty, dôraz, pauza, gestá, grafické prostriedky v obrazovo-hovorenom texte (s využitím možností textového editora)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer, oslovenie, emocionálne slová, zvukové a pohybové prostriedky</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová). Využívať príklady, fakty, citáty, dôraz, pauzu, gestá, grafické prostriedky v obrazovo-hovorenom texte.
	Využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov: zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>zámerné opakovanie, enumerácia, rečnícka otázka, apel, frazéma, slangové slová, spisovné slová, jazykové slovníky</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky). Využívať zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy.
3. Písaná produkcia Proces tvorenia textu	Upravovanie obrazovej a grafickej zložky textu pri multimodálnych a digitálnych komunikátoch a využitie ďalších možností textového editora	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, téma, autor, adresát, komunikačný zámer, autorský zámer,</i>	Zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta. Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru. Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 59
------------------------------	---------------------------	------------------------

			Upraviť obsahovú, kompozičnú, jazykovú a formálnu stránku napísaného textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá. Použiť počítačové textové editory.
	Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy, školy alebo na verejnosti	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, písaný text, obsah, slohový postup, prezentácia textu</i>	Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu. Prezentovať vlastný text v triede pred spolužiakmi alebo pred celou školou. Zohľadniť očakávania (potencionálneho/reálneho) adresáta písaného textu.
Metakognitívne procesy pri písaní textu	Analýza a hodnotenie textu a jeho častí vzhľadom na komunikačný zámer, slohový postup a adresáta	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvorenie textu – koncept, úprava textu, oprava textu, slovosled, zrozumiteľnosť textu, otázky, nápady</i>	Zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá. Dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu. Posúdiť úspešnosť vlastného písania. Upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu. Klásť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.
Žánre písaného a obrazovo-písaného textu	Tvorenie a vyplňanie administratívnych textov: životopis	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, informácia, štruktúrovaný, beletrizovaný životopis</i>	Napísať štruktúrovaný alebo beletrizovaný životopis. Monitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, aplikovať nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 60
------------------------------	---------------------------	------------------------

			slohu.
	Tvorenie odborných textov: odborná informácia, zhrnutie, anotácia, poster, prezentácia, návod na použitie výrobku	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, informácia, odborný text</i>	Napísať odbornú informáciu, zhrnutie, anotáciu, poster, prezentáciu, návod na použitie výrobku. Monitorovať priebeh vlastného písania a využiť rôzne stratégie na jeho vylepšenie. Skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, aplikovať nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu.
	Vyjadrenie subjektívneho názoru na všeobecne známu tému v úvahovom texte	<u>Termín a pojmy:</u> <i>téma, text, úvaha, názor</i>	Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebvýjadrenie . Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo- písaný text na sebvýjadrenie.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Použitie rôznych druhov nadväzovacích prostriedkov (konektorov) v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, využitie synonym, antonym, asociácií, slovotvorne súvisiacich slov, opakovanie rovnakých tvarov slovesa)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>nadväzovacie prostriedky v texte: opakovanie, rovnaký tvar slovesa, synonymá, antonymá, častice, slovotvorne súvisiace slová, asociácie, prijateľnosť textu</i>	Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice opakovanie slov, využitie synonym, antonym, asociácií, slovotvorne súvisiacich slov, opakovanie rovnakých tvarov slovesa.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 61
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Využívanie sugestívnej funkcie komunikačných prostriedkov: zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, veta, komunikačný prostriedok, opakovanie, enumerácia, citát, rečnícka otázka, apel, frazéma, expresívne slová</i>	Využívať v texte zámerné opakovanie, enumerácie, rečnícke otázky, apely, frazémy a iné expresívne výrazy.
Osojovanie a uplatňovanie pravopisu	<u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností pri jednotlivých pravopisných princípoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu pravopis a pravopisné pravidlá</i>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.
	<u>Sémantický pravopis:</u> pravopis zložitejších vlastných podstatných mien (geografické názvy, názvy štátov, obyvateľské mená, názvy ulíc, inštitúcií a kultúrnych výtvorov v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu vlastné a všeobecné podstatné meno, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).
	<u>Etymologický pravopis:</u> pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov (v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu prevzaté slová, internacionalizmy, odborné termíny</i>	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov. Ovládať pravopis prevzatých a internacionálnych odborných termínov.
	<u>Morfematický pravopis:</u> pravopis slovtvorných prípon	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu</i>	Pravopisne správne písať pádové koncovky podstatných mien a prídavných mien.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 62
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<i>tvar slova, pádová otázka, pádová koncovka, tvary slovesa, slovtvorná prípona</i>	Správne písať ďalšie slovesné tvary. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovtvorných prípon.
	<u>Gramatický pravopis:</u> Pravopis nominatívu jednotného a množného čísla pri zámenách a číslovkách, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pekný, pravopis predložiek s, so, z, zo, písanie slov osobitne a dovedna (čísllovky a príslovky)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pomenovanie ďalších jazykových javov v nadväznosti na 2. cyklus a v súlade s potrebami pri písaní</i>	Využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov. Uplatniť pri písaní pravopisné pravidlá.
	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchom a zloženom súvetí; pravopis ďalších interpunkčných znamienok (bodkočiarka, dvojbodka, pomlčka atď.)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu veta, čiarka, písanie čiarky v jednoduchej vete; písanie interpunkčných znamienok v priamej reči</i>	Písať správne čiarku v jednoduchom a zloženom súvetí. Dodržiavať správne písanie interpunkčných znamienok.
4. Vecná recepcia Porozumenie textu a využitie získaných informácií	Učiteľom usmerňované a samostatné vyvodzovanie implicitných informácií z textu prehlbujúce základné porozumenie textu: logické úsudky z informácií a dôkazov priamo dostupných v texte (deduktívne inferencie)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu text, obsah textu, informácia, význam, fakt, počúvanie, čítanie, porozumenie</i>	Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). Reprodukovať obsah vecného textu. Viesť primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte. Identifikovať explicitné významy a vyvodíť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 63
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Zdieľanie a prezentovanie získaných informácií v skupinovej diskusii, obhajovanie názoru pomocou argumentov, vecné reagovanie na argumenty účastníkov diskusie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>obrazovo-písaný, obrazovo-hovorený, tlačný, digitálny text</i>	Vyjadriť svoj názor na počúvaný/písaný text, podporiť ho argumentmi a prezentovať v skupinovej diskusii.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Využívanie základných spôsobilostí informačnej gramotnosti- stratégií zvládania kvantity a rozlišovania kvality dostupných informácií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu text, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď, primárne a sekundárne informačné zdroje, informačná gramotnosť</i>	Monitorovať a hodnotiť vlastné porozumenie textu pomocou systematickej spätnej väzby učiteľa. Objasniť informácie a vyvodené súvislosti z textu a konfrontovať ich s vlastnými znalosťami a skúsenosťami. Naznačiť riešenie na porozumenie textu.
	Dôraz na podporovanie hodnotiacich postojov, kritického myslenia a vlastnej autorskej tvorby pri práci s informáciami	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď, tvorba, postoje a hodnoty</i>	Hodnotiť vlastné neporozumenie textu a jeho príčin. Identifikovať nejasnosti v texte. Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu. Klást vhodné otázky k textu. Hľadať odpovede k otázkam.
Vlastnosti textu	Porovnávanie textov podľa obsahu, slohového postupu a použitých jazykových prostriedkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa)</i>	Identifikovať základné znaky informačného textu (v úradnom ozname, pozvánke a jednoduchej mediálnej správe).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 64
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa), digitálny text</i>	Vyhľadať kľúčové informácie v úradnom ozname, v úradnej pozvánke a jednoduchej mediálnej správe.
Žánre vecného textu	Porozumenie rečnických prejavov a rozlišovanie rečnických žánrov: príležitostné prejavy (slávnostné príhovory, moderovanie), náučné prejavy (prednáška, referát), politické prejavy (príhovory, diskusie)	<u>Termíny a pojmy</u> <i>text, rečnický žáner: slávnostný príhovor, moderovanie, náučný prejav: (prednáška, referát, politický prejav: (príhovor, diskusia)</i>	Poznať znaky rečnickeho prejavu. Rozlišovať žánre rečnickeho prejavu (príležitostné prejavy (slávnostné príhovory, moderovanie), náučné prejavy (prednáška, referát), politické prejavy (príhovory, diskusie).
Význam a funkcia jazyka	Individuálny vzťah žiaka k jazykom, porozumenie problematike viacjazyčnosti na území a mimo územia štátu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, materinský jazyk, cudzí jazyk, viacjazyčnosť, funkcia jazyka</i>	Porozumieť hodnote a funkciám jazyka v osobnom a v spoločenskom živote. Vytvoriť si pozitívny postoj k iným jazykom a kultúram. Rešpektovať viacjazyčnosť na našom území.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Využitie znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu slovo, veta, nadväzovanie viet</i>	Využiť primerané znalosti jazykovedných pojmov a termínov a rôzne druhy jazykových slovníkov pri porozumení textu a pri jeho analýze.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 65
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Syntaktické prostriedky	Jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vyjadrovania logických vzťahov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu slovo, veta, súvetie</i>	Vedieť vyjadriť syntaktické vzťahy vo vete. Chápať ich úlohu pri porozumení textu. Používať jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vzťahov v texte.
	Vyjadrovanie syntaktických významov vo vete (vetné členy) a ich úloha pri porozumení textu (prísudok, podmet, predmet, prívlastok, príslovkové určenie)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>Jednočlenné a dvojčlenné vety, prisudzovací a určovací sklad, vetné členy</i>	Vedieť vyjadriť syntaktické vzťahy vo vete. Chápať ich úlohu pri porozumení textu. Používať jednoduché a zložené súvetia ako prostriedky rozvíjania témy a vzťahov v texte.
Lexikálne prostriedky	Porozumenie bežným a kultúrnym frazémam	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu slovo, veta, frazeologizmus</i>	Dokázať v danej komunikačnej situácii vhodne využívať kultúrne frazémy s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.
Slovotvorné prostriedky	Úloha slovotvorby pri porozumení odborných termínov a pri porozumení textu (slovotvorná stavba napovedá význam slova; slová z rovnakého slovotvorného hniezda sú prostriedkom súdržnosti textu)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu slovo, text, slovotvorné hniezdo, slovotvorný základ, slovotvorná prípona, slovotvorná predpona, základové slovo, odvodené slovo, obohacovanie slovnej zásoby: preberanie, tvorenie, ustálené slovné spojenia, prenášanie významu, skratky</i>	Pozorovať slovotvorne súvisiace slová v texte. Identifikovať slová z rovnakého slovotvorného hniezda v texte. Pozorovať predponové a príponové tvorenie slov. Uvedomiť si motivačný vzťah medzi základovým a odvodeným slovom. Vывodzovať význam nových alebo neznámych slov z textu. Určiť význam viacvýznamových slov. viesť rozhovor o významovom vzťahu slov v texte.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 66
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Morfologické prostriedky	Analyzovanie významu a funkcie všetkých slovných druhov pri porozumení textu (vrátane prechodov medzi slovnými druhmi)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu slovný druh, ohybnosť a neohybnosť, gramatické kategórie, skloňovanie, pravopis pádových koncoviek, skloňovacie vzory podstatných mien a prídavných mien</i>	Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte. Vysvetliť a uviesť príklady na ohybnosť a neohybnosť slovných druhov. Ovládať všetky gramatické kategórie, skloňovanie a pravopis pádových koncoviek.
5.Zážitková percepcia Čítanie s porozumením	Identifikácia a opis stavebných prvkov textu na základe poznania žánru a čitateľských skúseností: vnútorná kompozícia literárneho diela, ja- a on- rozprávanie, pásmo postáv a pásmo rozprávača, striedavý a združený rým, obkročný a prerývaný rým, voľný verš, básnická otázka, metafora, monológ, dejstvo)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu text, dej, žáner, vnútorná kompozícia, ja- a on- rozprávanie, pásmo postáv a pásmo rozprávača, striedavý a združený rým, obkročný a prerývaný rým, voľný verš, básnická otázka, metafora, monológ, dejstvo, aforizmus, spoločenská a reflexívna lyrika, dráma (tragédia, komédia, činohra)</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Dokázať v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. Vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy a charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. Transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. Identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. Vytvoriť vlastný príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. Rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. Transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. Analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. Vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte.
	Diskutovanie o texte, prezentácia vlastnej	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu</i>	Čítať s porozumením texty primeranej náročnosti. Predvídať pokračovanie príbehu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 67
------------------------------	---------------------------	------------------------

	interpretácie textu, domýšľanie a tvorba variantu, pokračovanie textu	<i>čítaný a počutý text, interpretácia textu, porozumenie, diskusia</i>	z počutého alebo prečítaného textu. Formulovať vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Formulovanie odpovedí na otázky k textu a pokusy o tvorbu rôznych druhov otázok k textu- faktografické, induktívne, deduktívne, analytické a hodnotiace otázky	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu literárny text, faktografická, induktívna, deduktívna, analytická a hodnotiacia otázka, odpoveď,</i>	Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné). Formulovať otázky jasne, zrozumiteľne, jednoznačne, konkrétne, ktoré sú logicky a štylisticky správne Nepoužívať otázky s už vopred naznačenou odpoveďou. Dbať na tému rozhovoru, riešený problém.
Čítanie pre zážitok	Spoznávanie vybraných tém, ktoré sú v rôznych podobách spracované v dielach slovenských a svetových autorov a autoriek	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, dielo, autor, slovenská a svetová literatúra</i>	Čítať knihy slovenských a svetových autorov. Zdôvodniť výber zvolenej knihy na čítanie. Sformulovať čitateľské preferencie.
	Poznávanie základných literárnych útvarov z kultúrnych prostredí rôznych etník žijúcich na Slovensku a zo slovesnej tvorby Slovákov v zahraničí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, literárny útvar, kultúrne prostredie, etnikum, národnostná menšina, slovesná tvorba Slovákov v zahraničí</i>	Poznávať literárne texty rôznych etníc žijúcich na Slovensku (dostupných v preklade do slovenčiny), s oporou o poznanie základných historických súvislostí.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 68
------------------------------	---------------------------	------------------------

	Debatovanie o hodnotách a kvalitách kníh s využitím argumentácie (brak a gýč v literatúre)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu</i> <i>slovo, text, ilustrácia, kniha, pocit, myšlienka, zážitok, verbálne a neverbálne vyjadrenie, brak, gýč</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne. Porozumieť výrazu brak, gýč.
	Poznávanie autorského štýlu, rešpektovanie autorstva a vysvetľovanie kontextu vzniku literárnych diel (pseudonym, autorské právo a copyright)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, dielo, autor, kontext, pseudonym, autorské právo, copyright</i>	Poznávať autorský štýl, rešpektovanie autorstva. Vysvetľovať kontext vzniku literárnych diel. Poznať pojmy pseudonym, autorské právo, copyright.
Samostatný /sebavedomý čitateľ	Pravidelné vyhotovovanie tvorivých záznamov o knihách, svojom čitateľstve a jeho pokrokoch: tvorba myšlienkových máp, reflexia a záznam posolstiev z textov, dojmov čítania, z divadelného a filmového predstavenia (čitateľské portfólio)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu</i> <i>text, kniha, časopis, divadelné a filmové spracovanie, portfólio, osobné záujmy a potreby, sebahodnotenie, myšlienková mapa, čitateľské portfólio</i>	Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Zrealizovať vlastný výber kníh a časopisov na čítanie. Vytvárať čitateľské portfólio. Viesť podrobnejšie záznamy v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a pokrokoch. Rozširovať čitateľské teritórium vlastným a cieľovým výberom kníh a časopisov.
	Samostatné a cieľené používanie knižnice, orientácia v knižných katalógoch, využívanie fyzických a elektronických knižníc a databáz	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čítanie, kniha, časopis, fyzická a elektronická knižnica, databáza</i>	Využívať fyzické, elektronické knižnice a databázy. Rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 69
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	Spájanie textu a jeho obsahu s vlastnými skúsenosťami, predstavami a s nadobudnutými poznatkami, prepájanie tém s reálnym životom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>termíny a pojmy z 1. a 2. cyklu téma, text, obsah, kvalita, čítanie, potreby a záujmy</i>	Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie. Riešiť úlohy k prečítaným textom. Hľadať spoločné znaky prečítaného textu s poznatkami z reálneho života. Dokázať vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
	Uvedomenie si možností regulačných procesov, výber stratégie a riešenie úloh na rozvoj porozumenia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, obsah, význam, porozumenie, neporozumenie, rozvoj porozumenia</i>	Vnímať porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu. Hľadať príčinu prípadného neporozumenia textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 70
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- analyzuje text po lexikálnej stránke a vysvetľuje štylistický význam jazykových prostriedkov v texte
- rozlišuje spôsoby obohacovania lexikálnej zásoby a zásady tvorenia slov
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- tvorí jednoduché vety a jednoduché súvetia s rôznou modalitou
- vyhľadáva umelecké prostriedky v texte a definujú verš, rým, určuje druh rýmu
- charakterizuje pojmy lyrika, epika, dráma a vzájomne ich odlišuje
- vyhľadáva explicitne i implicitne vyjadrené informácie, správne spája jednotlivé údaje do komplexnej informácie a identifikuje všetky časti vonkajšej a vnútornej kompozície textu
- rozlišuje vonkajšiu a vnútornú charakteristiku, priamu a nepriamu charakteristiku

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 71</p>
---	--	---

- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- ovláda delenie, tvorí a určuje vety podľa obsahu, melódie
- uskutočňuje štylistickú a kompozičnú analýzu literárneho textu a zaraďuje dielo do príslušného literárneho druhu a žánru
- zaraďuje literárne žánre do literárnych druhov
- pozná pojmy asertivita a efektivita, asertívne správanie, dokáže asertívne komunikovať a vystupovať
- vyhľadáva a vysvetľuje lexikálny význam viacslovných ustálených pomenovaní
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určuje vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- pozná úlohu rozprávača v texte, identifikuje jednotlivé formy rozprávania, transformuje formy rozprávača
- vysvetľuje rozdiel medzi lyrickým a kolektívnym hrdinom v básni, identifikuje ho v texte
- vyhľadáva a spracováva informácie z tabuliek, grafov
- identifikuje text z hľadiska jazykového štýlu
- používa správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov
- určuje vetné členy v jednoduchých vetách a súvetiach
- prezentuje dramatický text a uplatňuje mimojazykové prvky
- ovláda kompozičnú výstavbu literárnych žánrov v dráme

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 72
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.2 **Predmet:** Anglický jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia predmetu anglický jazyk sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete anglický jazyk sa zameriame na osvojovanie komunikačných jazykových činností (receptcia, produkcia, interakcia), ktoré umožnia žiakom používať známe výrazy a slovné spojenia, porozumieť vetám s vizuálnou oporou, objavovať a vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín. Používanie základného repertoáru slovnej zásoby a slovných spojení vzťahujúcich sa na bežné každodenné situácie a najefektívnejšie spôsoby vyjadrenia v určených tematických okruhoch. Dôraz pri vyučovaní kladieme na praktické využitie osvojených spôsobilostí a efektívnu komunikáciu, ktorá bude založená na schopnosti porozumieť a vyjadriť myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí .

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 73
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasť, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú
- napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti
- čítať s porozumením primerané súvislé texty
- zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 74
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	<p>Osobné údaje - meno, bydlisko , vek, národnosť <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i></p> <p>Ja a ľudia okolo mňa- príbuzní, priatelia/ vonkajšia a vnútorná charakteristika osôb/ <i>„Have got“ v prítomnom čase jednoduchom</i> <i>Požadovať a poskytnúť informácie</i></p> <p>Členovia rodiny Osobné a prívlastňovacie zámená</p>	<p>Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení. Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa (Excuse me. Is that you, Kate? Ms. Kováčová/ Mr. Kováč (oslovenie učiteľky/a...) Good afternoon, Mrs. Smith. How are you? (I am) fine, thanks. I am Kate and this is Barbora. Barbora this is Lucy. Nice to meet you, (too). Come in, John. Welcome! Bye- bye! See you soon. Have a nice weekend!). Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii. Používať rôzne typy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie) a komunikovať o sebe a iných ľuďoch, o ich činnostiach, miestach, veciach zo svojho prostredia.</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov, jednoduchých slov a základných výrazov Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o rodine) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Osvojovať si osobné a prívlastňovacie zámená (my/ mine, your/yours, her/ hers, our/ours, your/yours, their/ theirs). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke. Porozumieť textom, ktoré opisujú ľudí, miesta, bežný život a kultúru a pod. za predpokladu, že je použitý jednoduchý jazyk.</p>
Domov a bývanie	<p>Môj domov – byt/ dom, kde bývam Opytovacie zámeno „where“</p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 75
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Môj byt/dom - miestnosti v byte/dome Privlastňovacie tvary podstatných mien</p> <p>Zariadenie bytu/domu Základné číslovky do 100 <i>Opísať predmet/miesto/lúdi</i></p>	<p>Zrozumiteľne vyslovovať slová a vety a používať správnu intonáciu.</p> <p>Osvojovať si privlastňovacie tvary podstatných mien(father's bag) . Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis priestoru). Pochopiť hlavnú myšlienku jednoduchých správ a oznámení.</p> <p>Jednoducho opísať predmet/miesto/lúdi (In my bedroom there's a bookcase, next to my bed), (My best friend Jane is cheerful and a very positive person.). Osvojovať si základné číslovky do 100. Zachytiť a porozumieť číselným údajom v jednoduchom texte.</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Ľudské telo - časti tela „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which“ Jednotné a množné číslo podstatných mien <i>Vyjadriť a zistiť názor, stupne istoty a vybrať si z ponúkaných možností výber a zdôvodniť ho</i></p> <p>Jedlo a stravovanie – jedlá a nápoje počas dňa, druhy potravín, stravovacie návyky, stravovacie zariadenia, príprava jedál Opytovacie zámeno „what“ Neurčitý a určitý člen Sloveso „like“ <i>Predstaviť záľuby a preferencie</i></p>	<p>Opísať seba. Správne napísať slová, ktoré pozná. Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom (3. osoba). Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoriť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť a zistiť názor, stupne istoty a vybrať si z ponúkaných možností výber a zdôvodniť ho (What do you think? Do you think that....? In my opinion, Yes, I agree with you, Exactly! Yes, but....I am sure you can do it). Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore.</p> <p>Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like“ (I like chocolate.). Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov a vyjadriť informácie o tom čo uprednostňuje a prečo? What does she like? She likes reading fantasy stories. We love meeting new people and talking to them. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 76
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...).</p>
Doprava a cestovanie	<p>Dopravné prostriedky</p> <p>Ukazovacie zámená</p>	<p>Poznať rôzne druhy dopravných prostriedkov ich využitie a vplyv na životné prostredie.</p> <p>Poznať ukazovacie zámená.</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod.</p> <p>Porozprávať o svojich záľubách a aktivitách.</p>
Vzdelávanie	<p>Moja škola – škola, vyučovacie predmety, pomôcky, rozvrh hodín, zariadenie školy/triedy</p> <p>Opytovacie zámeno „who“</p> <p>Sloveso „to be“</p> <p>Modálne slovesá „can,“</p> <p><i>Zaujať postoj</i></p> <p>Pomôcky</p> <p>Akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare</p>	<p>Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola.</p> <p>Reagovať na opytovacie zámeno „who“.</p> <p>Časovať sloveso „to be“.</p> <p>Používať modálne sloveso „can,“.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád.</p> <p>Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich.</p> <p>Dať pokyn/príkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas, vyjadriť zákaz, požiadať o povolenie a súhlas, sľúbiť a ospravedlniť sa (Open the window , please. Sit down! Can I borrow your pen? May I? Nope, sorry! Yeah, I promise. Sorry.It was all my fault. I am really sorry.</p> <p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti.</p> <p>Využívať v komunikácii akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare</p>
Príroda a životné prostredie	<p>Ročné obdobia</p> <p>Počasia</p> <p>Činnosti ľudí podľa ročného obdobia</p>	<p>Používať modálne sloveso „could“.</p> <p>Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (Could you swim when you were five?.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 77
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Modálne sloveso „could“ <i>Vyjadriť schopnosť</i></p> <p>Zvieratá a rastliny (druhy zvierat a rastlín) Opytovacie zámená „how much/ how many/ who/ where</p>	<p>V hlavných rysoch sledovať a porozumieť jednoduchým rozhovorom, ktoré sa uskutočňujú pomaly a zreteľne.</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvierata, rastliny). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách, rastlinách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many, / who/ where“.</p>
Voľný čas a záľuby	<p>Šport – zimné a letné športy Ukazovacie zámená <i>Vyjadriť názor</i></p> <p>Aktivity voľného času Základné číslovky nad 100 Prítomný čas priebehový</p> <p>Režim dňa</p> <p>Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času: „on, in“</p> <p>Prázdniny Vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to, prítomného priebehového času</p>	<p>Poznať ukazovacie zámená . Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke. Vyjadriť názor: Navrhnuť niekomu niečo, odpovedať na návrh. Požiadajte o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť a poďakovať sa, ponúknuť pomoc(Why don't we go shopping?,Let's watch the game togethr. Sure! Let's go! No problem! Can you give me some advice about...?)</p> <p>Sledovať s porozumením jednoduchú prezentáciu na známu tému, ak je doplnená vizuálnymi podnetmi a konkrétnymi príkladmi. Osvojovať si základné číslovky nad 100. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Opísať čo robí. Používať prítomný čas priebehový.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Predniesť krátku, vopred pripravenú, jednoduchú prezentáciu na známu tému. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času: „on, in“. Stručne opísať svoje plány, predstavy o prázdninách. Vyjadriť budúcnosť pomocou “going to” – kladný tvar, záporný tvar.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 78
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Multikultúrna spoločnosť	Sviatky- rodinné sviatky, štátne a cirkevné sviatky Predložky miesta: „in, on, under“ <i>Reagovať na udalosť</i>	Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia a jednoducho zhodnotiť udalosť (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu: I'd be happy to go to your party. I'd love to come! I would love to, but I am afraid I can not. Oh, really?). Používať predložky miesta: „in, on, under“. Vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať (I don't like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Year.).
Krajiny, mestá a miesta	Moja krajina- región, mesto, dedina Opytovacie zámeno „where“ Predložky Väzba „there is/there are“	Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta Používať väzbu „there is/there are“. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije. Verbálne a neverbálne vyjadriť, že sleduje, čo sa hovorí.
Odievanie a móda	Oblečenie - základné druhy oblečenia a doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Privlastňovacie tvary podstatných mien Príslovky času: sometimes, never, always, yesterday Príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever	Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať základné druhy oblečenia a doplnkov na rôzne príležitosti. Vyjadriť názor, čo sa mi páči, čo nepáči. I like/ I dont like. Používať predložky času: sometimes, never, always, yesterday. Používať príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever. Komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré si vyžadujú priamu výmenu informácií.
Komunikácia a jej formy	Typy a formy komunikácie- osobná, online Komunikačné prostriedky- mobilný telefón, počítač, sociálne siete Spojky: and , but, because <i>Korešpondovať</i>	Vhodne začať a ukončiť list/ email. Vhodne používať v písomnej a ústnej korešpondencii spojky / and, but, because/. Napísať jednoduchý list , email a krátku textovú správu (Dear Liz/ Dear Mr. Or Mrs.Smith, Guess what? Im coming next week./ i am writening to....With love/ Best regards.... Porozumieť krátkym osobným listom a e-mailom. Zostaviť jednoduché osobné listy, e-maily a textové správy.
Obchod a služby	Nákupné zariadenia –obchody, trhoviská, online nakupovanie	Reagovať na opytovacie zámená „ how much/how many“. Tvoriť oznamovacie a opytovacie vety.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 79
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Komunikácia pri nakupovaní, platení Opytovacie zámená: „how much/how many“ Oznamovacie, opytovacie, vety <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň</i></p>	<p>Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. Požiadat o niečo, poďakovať sa (Thank you. Thans for telling me?). Verbálne a neverbálne vyjadriť, že nerozumie, o čom sa hovorí.</p>
Veda a technika	<p>Veda a technika v mojom živote, život kedysi a dnes- prístroje a pomôcky v domácnosti Jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where</p>	<p>Opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov...A mobile phone is a device that we use to comunicate with other people. I tis great app because i tis free and very easy to use. Vhodne používať v písomnej a ústnej komunikácii jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where. Vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho jednoduchým spôsobom.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 80
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasť, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú
- napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti
- čítať s porozumením primerané súvislé texty
- vyhľadať nové informácie, analyzovať a kriticky hodnotiť získané informácie
- zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka
- vnímať a rešpektovať jedinečnosť iných kultúr a jazykov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 81
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	<p>Osobné údaje - meno, bydlisko , vek, národnosť <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i></p> <p>Medziľudské vzťahy- vzťahy medzi rovesníkmi, generačné vzťahy „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom</p> <p>Členovia rodiny Osobné a prívlastňovacie zámená <i>Požadovať a poskytnúť informácie</i></p>	<p>Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení.</p> <p>Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa (Excuse me. Is that you, Kate? Ms. Kováčová/ Mr. Kováč (oslovenie učiteľky/a..) Good afternoon, Mrs. Smith. How are you? (I am) fine, thanks. I am Kate and this is Barbora. Barbora this is Lucy. Nice to meet you, (too). Come in, John. Welcome! Bye- bye! See you soon. Have a nice weekend!).</p> <p>Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii.</p> <p>Správne sa opýtať iných osôb, čo majú radi.</p> <p>Vymenovať etapy života.</p> <p>Precvičovať správnu výslovnosť.</p> <p>Informovať o aktivitách, ktoré radi robíme.</p> <p>Predstaviť nového kamaráta.</p> <p>Diskutovať v triede o rozdieloch života ľudí a rodín u nás a v iných krajinách.</p> <p>Jednoduchým jazykom sa porozprávať s rovesníkmi, učiteľmi alebo inými ľuďmi o bežných témach a praktických otázkach.</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom.</p> <p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov, jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o rodine) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Osvojovať si osobné a prívlastňovacie zámená (my/ mine, your/yours, her/ hers, our/ours, your/yours, their/ theirs).</p> <p>Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 82
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Domov a bývanie	<p>Môj domov – prostredie v ktorom bývam Opytovacie zámená „where, why, when, which,how who, whose.“</p> <p>Môj byt/dom - miestnosti v byte/dome Privlastňovacie tvary podstatných mien</p> <p>Zariadenie bytu/domu <i>Opísať predmet/miesto/ludí</i></p>	<p>Reagovať na opytovacie zámená „ , ,where, why, when, which,how who, whose.“ Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke. Používať rôzne typy viet(oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie) a komunikovať o sebe a iných ľuďoch, o ich činnostiach, miestach, veciach zo svojho prostredia.</p> <p>Osvojovať si privlastňovacie tvary podstatných mien(father´s bag) . Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis priestoru).</p> <p>Jednoducho opísať predmet/miesto/ludí (In my bedroom there´s a bookcase, next to my bed), (My best friend Jane is cheerful and a very positive person.). Porozumieť dôležitým bodom príbehu a sledovať jeho dej, pokiaľ je príbeh rozprávaný pomaly a zreteľne.</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Starostlivosť o zdravie- životospráva, zdravé stravovanie, pohyb Modálne slovesá - “should”, “shouldn´t”, “must”, “mustn´t”, “have to”, “don´t have to”, “doesn´t have to“ Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which“ Jednotné a množné číslo podstatných mien <i>Vyjadriť a zistiť názor, stupne istoty a vybrať si z ponúkaných možností výber a zdôvodniť ho</i></p> <p>Vyšetrenie u lekára- choroby, úrazy, prevencia chorôb Opytovacie zámeno „what“ Neurčitý a určitý člen</p>	<p>Vedieť pomenovať ľahké ochorenia, nevoľnosť a vedieť sa na ne pýtať inej osoby. Správne napísať slová, ktoré pozná. Použiť “should”, “shouldn´t”, “must”, “mustn´t”, “have to”, “don´t have to”, “doesn´t have to“</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom (3. osoba). Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoriť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť a zistiť názor, stupne istoty a vybrať si z ponúkaných možností výber a zdôvodniť ho (What do you think? Do you think that....? In my opinion, Yes, I agree with you, Exactly! Yes, but....I am sure you can do it).</p> <p>Pomenovať ľahké ochorenia, nevoľnosť a vedieť sa na ne pýtať inej osoby. Vyhľadať význam neznámych slov a slovných spojení pomocou</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 83
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Sloveso „like“ <i>Predstaviť záľuby a preferencie</i></p>	<p>slovníka/digitálneho prekladača, hoci nemusí vždy zvoliť správny význam. Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like“ (I like chocolate.). Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa. Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...).</p>
Doprava a cestovanie	<p>Turistika a cestovný ruch- zážitky z cestovania Jednoduchý a priebehový minulé čas Vyjadrenie minulosti pomocou used to <i>Porozprávať príbeh a reagovať naň</i></p>	<p>Tvoriť otázky a záporu a krátke odpovede priebehového minulého času. Rozdiel medzi priebehovým a jednoduchým minulým časom. Vyjadriť minulosť pomocou used to. Vymenovať známe štáty sveta. Vyjadriť varovanie pred nešťastím. Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Zachytiť a porozumieť číselným a časovým údajom v jednoduchom texte. Pomocou základných výrazov dať pokyny, ako sa dostať z miesta X do miesta Y.</p>
Vzdelávanie	<p>Reflexia vlastného učenia sa- čo už viem/ čo ešte neviem, ako sa učím, som so sebou spokojný, v čom sa chcem zlepšiť</p> <p>Väzba I'd like to+ sloveso Slovesné väzby(sloveso +sloveso v -ing tvare, sloveso+sloveso v neurčitku)</p> <p><i>Zaujať postoj</i></p> <p>Akostné a vzťahové prídavné mená v základnom</p>	<p>Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád. Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich. Správne použiť väzbu I'd like to + sloveso a slovesné väzby.</p> <p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 84
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	tvare	Využívať v komunikácii akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare. Stručne komentovať online príspevky iných (napr. fotografie, videá), pričom používa jednoduchý jazyk.
Príroda a životné prostredie	<p>Ročné obdobia Počasie. Činnosti ľudí podľa ročného obdobia Modálne sloveso „could“ <i>Vyjadriť schopnosť</i></p> <p>Zvieratá a rastliny (starostlivosť o zvieratá a rastliny) Opytovacie zámená „how much/ how many/ who/ where</p>	<p>Používať modálne sloveso „could“. Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (Could you swim when you were five?.</p> <p>Identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho textu. Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore. Porozumieť krátkym príbehom, ktoré sú napísané jednoduchým jazykom. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvierata, rastliny). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách, rastlinách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many, / who/ where“.</p>
Voľný čas a záľuby	<p>Záľuby- knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry</p> <p>Šport – zimné a letné športy- individuálne a kolektívne, čestnosť športového zápolenia</p> <p>Ukazovacie zámená <i>Vyjadriť názor</i></p> <p>Aktivity voľného času Základné číslovky a radové číslovky Prítomný čas priebehový Vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enaught, (a) few, little, much many.</p>	<p>Informovať o záľubách, čo rád robí/ čo nerobí. Poznať ukazovacie zámená . Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke. Vyjadriť názor: Navrhnuť niekomu niečo, odpovedať na návrh. Požiadat o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť a poďakovať sa, ponúknuť pomoc(Why don't we go shopping?,Let's watch the game togethr. Sure! Let's go! No problem! Can you goive me some advice about...? Postupovať podľa jednoduchého návodu doplneného obrázkami. Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Osvojiť si základné a radové číslovky. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Opísať svoje aktivity, ľudí a miesta z oblasti svojho záujmu. Používať prítomný čas priebehový. Vyjadriť množstvo pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enaught, (a)</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 85
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Režim dňa</p> <p>Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času</p> <p>Prázdniny Vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to, prítomného priebehového času. Vyjadrenie budúceho deja.</p>	<p>few, little, much many.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času. Stručne opísať svoje plány, predstavy o prázdninách. Vyjadriť budúcnosť pomocou "will, won't" Použiť "will" na vyjadrenie rozhodnutia, vyjadriť budúcnosť pomocou "going to" – kladný tvar, záporný tvar.</p>
Multikultúrna spoločnosť	<p>Sviatky- rodinné sviatky, zvyky a tradície v rôznych regiónoch. krajinách a kultúrach. Predložky miesta <i>Reagovať na udalosť</i></p>	<p>Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia a jednoducho zhodnotiť udalosť (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu: I'd be happy to go to your party. I'd love to come! I would love to, but I am afraid I can not. Oh, really?). Používať predložky miesta. <i>Vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať (I don't like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Year.)</i>. Viesť jednoduchý telefonický rozhovor (napr. dohodnúť si stretnutie s kamarátom).</p>
Krajiny, mestá a miesta	<p>Moja krajina- región, mesto, dedina, turisticky zaujímavé miesta- hrady, zámky, kúpele, prírodné atrakcie. Opytovacie zámeno „where“ Predložky miesta: Väzba „there is/there are“</p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta. Používať väzbu „there is/there are“. Tvoríť otázky, zápor a krátke odpovede priebehového minulého času. Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije.</p>
Odievanie a móda	<p>Oblečenie - základné druhy oblečenia a doplnky Výber oblečenia na rôzne príležitosti Trendy v odievaní- v minulosti a dnes Privlastňovacie tvary podstatných mien Príslovky času: sometimes, never, always, yesterday Príslovky frekvencie always, often, usually,</p>	<p>Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať základné druhy oblečenia a doplnkov na rôzne príležitosti. Vyjadriť názor, čo sa mi páči, čo nepáči.. I like/ I dont like. Používať predložky času: <i>sometimes, never, always, yesterday</i>. <i>Používať príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever.</i></p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 86
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	sometimes, never, ever	
Komunikácia a jej formy	<p>Typy a formy komunikácie- osobná, online</p> <p>Komunikačné prostriedky- mobilný telefón, počítač, sociálne siete</p> <p>Kultúra komunikácie</p> <p>Spojky: and , but, because</p> <p>Spájacie výrazy- first, next, then, finally</p>	<p>Vhodne začať a ukončiť list/ email.</p> <p>Vhodne používať v písomnej a ústnej korešpondencii spojky / and, but, because/.</p> <p>Napísať súvislý text a tvoriť súvetia spojkami ako napr. „a“, „ale“, „pretože“.</p> <p>Napísať jednoduchý list , email a krátku textovú správu (Dear Liz/ Dear Mr. Or Mrs.Smith, Guess what? Im comming next week./ i am writening to....With love/ Best regards....</p> <p>Vhodne používať spájacie výrazy first, next, then, finally.</p>
Obchod a služby	<p>Nákupné zariadenia -obchody, trhoviská, online nakupovanie..</p> <p>Služby- pošta, kaderníctvo, hotelové a reštauračné služby.</p> <p>Opytovacie zámená: „how much/how many“</p> <p>Oznamovacie, opytovacie, vety</p> <p><i>Vyjadriť návrh a reagovať naň.</i></p>	<p>Reagovať na opytovacie zámená „ how much/how many“.</p> <p>Tvoriť oznamovacie a opytovacie vety.</p> <p>Správne vymenovať nákupné zariadenia a služby.</p> <p>Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky).</p> <p>Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania.</p> <p>Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách.</p> <p>Požiadat o niečo, poďakovať sa (Thank you. Thans for telling me?).</p>
Veda a technika	<p>Veda a technika v mojom živote, život kedysi a dnes- prístroje a pomôcky v domácnosti, v škole.</p> <p>Jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where</p>	<p>Opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov.....„A mobile phone is a device that we use to communicate with other people. I tis great app because i tis free and very easy to use“.</p> <p>Vhodne používať v písomnej a ústnej komunikácii jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 87
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasť, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú
- napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti
- čítať s porozumením primerané súvislé texty
- iniciovať a zapojiť sa do základnej sociálnej interakcie v ústnej a písomnej forme
- komunikovať v situáciách vzťahujúcich sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú v ústnej a písomnej forme
- vyhľadať nové informácie, analyzovať a kriticky hodnotiť získané informácie
- zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka
- vnímať a rešpektovať jedinečnosť iných kultúr a jazykov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 88
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	<p>Osobné údaje - meno, bydlisko , vek, národnosť <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i></p> <p>Pozitívne a negatívne vzory- individuálne priority a hodnoty „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom</p> <p>Členovia rodiny Osobné a privlastňovacie zámená</p>	<p>Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení. Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa (Excuse me. Is that you, Kate? Ms. Kováčová/ Mr. Kováč (oslovenie učiteľky/a...) Good afternoon, Mrs. Smith. How are you? (I am) fine, thanks. I am Kate and this is Barbora. Barbora this is Lucy. Nice to meet you, (too). Come in, John. Welcome! Bye- bye! See you soon. Have a nice weekend!). Porozumieť jednoduchým textom, ktoré obsahujú frekventovanú slovnú zásobu. Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii. Správne sa opýtať iných osôb, čo majú radi.</p> <p>Precvičovať správnu výslovnosť. Informovať o aktivitách, ktoré radi robíme. Predstaviť nového kamaráta. Diskutovať v triede o rozdieloch života ľudí a rodín u nás a v iných krajinách.</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov, jednoduchých slov a základných výrazov. Poskytnúť informácie o veciach osobného významu pomocou slov a základných výrazov. Osvojovať si osobné a privlastňovacie zámená (my/ mine, your/yours, her/ hers, our/ours, your/yours, their/ theirs). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 89
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Domov a bývanie	<p>Bývanie v meste a na dedine- výhody/ nevýhody Opytovacie zámená „where, why, when, which,how who, whose“</p> <p>Privlastňovacie tvary podstatných mien</p> <p><i>Opísať predmet/miesto/lúdi</i></p>	<p>Reagovať na opytovacie zámená „ , ,where, why, when, which,how, who, whose.“ Pomocou slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke. Používať rôzne typy viet(oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie) a komunikovať o rozdieloch bývania v meste a na dedine.</p> <p>Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis miesta). Jednoducho opísať ľudí, miesta a predmety.</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Prežívanie- city, emócie, stres, osobná spokojnosť. Modálne slovesá -, “should”, “shouldn’t”, “must”, “mustn’t”, “have to”, “don’t have to”, “doesn’t have to“</p> <p>„Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which“ Jednotné a množné číslo podstatných mien. <i>Vyjadriť a zistiť želania a pocity</i></p> <p>Opytovacie zámeno „what“ Neurčitý a určitý člen Sloveso „like“ <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň</i></p> <p>Jednoduché citoslovčia Ouch! Sh!</p>	<p>Vedieť pomenovať city, emócie a vedieť sa na ne pýtať inej osoby. Správne napísať slová, ktoré pozná. Použiť “should”, “shouldn’t”, “must”, “mustn’t”, “have to”, “don’t have to”, “doesn’t have to“.</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoríť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť radosť/ smútok/lútosť/ fyzickú bolesť, utešiť/ podporiť/dodať odvalu, vyjadriť želanie/ nádej/sklamanie, vyjadriť strach/znepokojenie, vyjadriť spokojnosť / nespokojnosť, zistiť pocity iných: How happy I am! She was sad because her friend forgot to say goodbye before he left. I’m so sorry to hear that. Poor, you! He is sorry (that) he can’t come. I’m sorry but I can’t come. Ouch! It hurts badly. I have sore throat. Come on! You ’ll be fine. I will help you. Don’t worry- you can do it! I get angry when people ignore me. I am afraid of the dark. I can’t believe! This is amazing! You look sad! Are you ok? What’s wrong?</p> <p>Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like“. Vyjadriť svoj názor na starostlivosť o svoje zdravie</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 90
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa.</p> <p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...).</p> <p>Vyjadriť návrh – May I help you? What can I do for her? Lwt me know if she needs help.</p>
Doprava a cestovanie	<p>Turistika a cestovný ruch- zážitky z cestovania, obľúbené destinácie</p> <p>Jednoduchý a príbehový minulé čas</p> <p>Vyjadrenie minulosti pomocou used to</p> <p><i>Porozprávať príbeh a reagovať naň</i></p>	<p>Tvoriť otázky a záporu a krátke odpovede príbehového minulého času.</p> <p>Rozdiel medzi príbehovým a jednoduchým minulým časom.</p> <p>Vyjadriť minulosť pomocou used to.</p> <p>Vymenovať známe štáty sveta.</p> <p>Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá.</p> <p>Samostatne porozprávať príbeh. Vyjadriť či sa príbeh páči/ nepáči a zdôvodniť svoj názor. Wow the story was great!</p> <p>Opísať miesto s použitím detailov: In the summer, I visited the Island of Seal with my parents. There are many beautiful beaches where the water is clear and dark blue most months of the year.</p>
Vzdelávanie	<p>Reflexia vlastného učenia sa- čo už viem/ čo ešte neviem, ako sa učím, som so sebou spokojný, v čom sa chcem zlepšiť</p> <p>Ľudia v škole, školský rok</p> <p>Väzba I'd like to+ sloveso</p> <p>Slovesné väzby(sloveso +sloveso v -ing tvare, sloveso+sloveso v neurčitku)</p> <p><i>Zaujať postoj</i></p> <p>Akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare</p> <p>Stupňovanie prídavných mien</p>	<p>Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola.</p> <p>Hovoriť o možnostiach vzdelávania na Slovensku.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád.</p> <p>Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich.</p> <p>Správne použiť väzbu I'd like to + sloveso a slovesné väzby.</p> <p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti.</p> <p>Využívať v komunikácii akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare.</p> <p>Stručne opísať svoje plány.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 91
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Príroda a životné prostredie	<p>Životné prostredie- klíma, ochrana životného prostredia Modálne sloveso „could“ <i>Vyjadriť schopnosť</i> Prvý kondicionál</p> <p>Zvieratá a rastliny (starostlivosť o zvieratá a rastliny) Opytovacie zámená „how much/ how many/ who/ where <i>Vyjadriť a zistiť želania a pocity</i></p>	<p>Používať modálne sloveso „could“. Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (Could you swim when you were five?.</p> <p>Vedieť zachytiť dôležité informácie, ktoré na niečo nebezpečné upozorňujú. Vedieť povedať, ktoré sú pravidlá, ktorých sa treba dodržiavať a čo by sa stalo, keby tieto pravidlá boli porušené. Vedieť použiť podmienkové vety 2.podmienka “would”, so ... that : If I had my tongue pierced, my dad would go mad. Would you hold a tarantula? There was so much dust there that people did not see the sun. I cut myself. He cut himself.</p> <p>Identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho textu. Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore.</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvierata, rastliny). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách, rastlinách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many, / who/ where“.</p>
-------------------------------------	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 92
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Voľný čas a záľuby	<p>Záľuby- knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry</p> <p>Šport – zimné a letné športy- individuálne a kolektívne, čestnosť športového zápolenia</p> <p>Ukazovacie zámená <i>Vyjadriť názor</i></p> <p>Aktivity voľného času- mimoškolské aktivity, krúžky. Prínosy a riziká voľnočasových aktivít Základné číslovky , radové číslovky, násobné číslovky Prítomný čas priebehový Vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enought, (a) few, little, much many</p> <p>Režim dňa Bežné frázové slovesá (cca 5 – 8) Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času</p> <p>Prázdniny Vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to, prítomného priebehového času Vyjadrenie budúceho deja</p>	<p>Informovať o záľubách, čo rád robí/ čo nerobí. Poznať ukazovacie zámená . Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke. Napísať jednoduchý príbeh (napr. o vlastných/alebo živote v budúcnosti). Vyjadriť názor: Navrhnuť niekomu niečo, odpovedať na návrh. Požiadajte o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť a poďakovať sa, ponúknuť pomoc(Why don't we go shopping?,Let's watch the game togethr. Sure! Let's go! No problem! Can you goive me some advice about...? Spolupracovať na jednoduchých praktických úlohách (napr. niečo navrhnuť, opýtať sa, čo si o tom myslia iní.). Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Osvojiť si základné, radové číslovky a násobné číslovky-napr. double, trhee times, twice. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Stručne opísať svoje plány. Používať prítomný čas priebehový. Vyjadriť množstvo pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enought, (a) few, little, much many.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času. Stručne opísať svoje plány, predstavy o prázdninách. Do vyjadriť budúcnosť pomocou "will, won't". Použiť "will" na vyjadrenie rozhodnutia kázať vyjadriť budúcnosť pomocou "going to" – kladný tvar, záporný tvar.</p>
Multikultúrna spoločnosť	<p>Sviatky- rodinné sviatky, zvyky a tradície v rôznych regiónoch, krajinách a kultúrach Predložky miesta <i>Reagovať na udalosť.</i></p>	<p>Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia a jednoducho zhodnotiť udalosť (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu: I'd be happy to go to your party. I'd love to come! I would love to, but I am afraid I can not. Oh, really?).</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 93
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Význam učenia sa cudzích jazykov, zblížovanie kultúr a rešpektovanie rozmanitosti	Používať predložky miesta. Vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať (I don't like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Year.). Pochopiť hlavnú myšlienku jednoduchých správ a oznámení.
Krajiny, mestá a miesta	Moja krajina- krajina, ktorej jazyk sa učím / zaujímavosti, kultúrne pamiatky, miesto, ktoré by som rád navštívil/ Opytovacie zámeno „where“ Predložky miesta Príslovky miesta, spôsobu, času: everywhere, quickly, tomorrow Väzba „there is/there are“ Zvratné zámená <i>Uskutočniť audio/video hovor</i>	Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta. Použiť gramaticky správne príslovky miesta, spôsobu a času. Používať väzbu „there is/there are“. Tvoriť otázky, zápor a krátke odpovede priebehového minulého času. Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije. Opísať dej, ktorý sa uskutočnil, - opísať hrdinu našej histórie, - hovoriť o tom, čo je typické pre hrdinu a prečo je tak označený. Používať slovesné tvary – gerundium alebo neurčitok, There's someone, something + ing, See/hear something +ing. Zapojiť sa do jednoduchšej spoločenskej komunikácie online (napr. zdieľaním správ a vytváraním/potvrdzovaním plánov na stretnutie.
Odievanie a móda	Oblečenie - základné druhy oblečenia a doplnky Udržateľnosť módy Privlastňovacie tvary podstatných mien Príslovky času: sometimes, never, always, yesterday Príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever	Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať základné druhy oblečenia a doplnkov na rôzne príležitosti. Vyjadriť názor, čo sa mi páči, čo nepáči.. I like/ I dont like. Používať predložky času: <i>sometimes, never, always, yesterday.</i> <i>Používať príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever.</i>
Komunikácia a jej formy	Typy a formy komunikácie- osobná, online Komunikačné prostriedky- mobilný telefón, počítač, sociálne siete Kultúra komunikácie, masmédiá/ TV, rádio, internet, printové médiá/ Slovesá s predložkovými väzbami- listen to, look at, smile at, wait for Spojky: and , but, because, while, when, unless, if Spájacie výrazy- first, next, then, finally	Vhodne začať a ukončiť list/ email. Vhodne používať v písomnej a ústnej korešpondencii spojky / and, but, because, while, when, unless, if/. Napísať jednoduchý list , email a krátku textovú správu (Dear Liz/ Dear Mr. Or Mrs.Smith, Guess what? Im coming next week./ i am writening to....With love/ Best regards.... Vhodne používať spájacie výrazy first, next, then finally. Vhodné používať slovesá s predložkovými väzbami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 94
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<i>Uskutočniť audio/ video hovor</i>	Vhodne začať a ukončiť audio/ video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie povedaného: Hello, this is Kate. Is Jony around? I can't reach him on his phone. Excuse me, I didn't catch your name. Could you repeat your name, please? Could you spell it for me? What did you say? Did you just say.....? Could you repeat that, please? I've just told you that John is not at home. Weren't you listening? Take care! I'll call you back later.
Obchod a služby	Nákupné zariadenia -obchody, trhoviská, online nakupovanie Služby- pošta, kaderníctvo, fitnescentrum, hotelové a reštauračné služby. Opytovacie zámená: „how much/how many“ Oznamovacie, opytovacie, vety, rozkazovacie, zvolacie vety <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň</i>	Reagovať na opytovacie zámená „ how much/how many“. Tvoriť oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a zvolacie vety. Správne vymenovať nákupné zariadenia a služby. Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. <i>Požiadať o niečo, poďakovať sa (Thank you. Thans for telling me?).</i>
Veda a technika	Veda a technika v mojom živote, život kedysi a dnes- prístroje a pomôcky v domácnosti, v škole Objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/ negatívne ovplyvňujú život ľudí Jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where	Opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov....A mobile phone is a device that we use to communicate with other people. It is great app because it is free and very easy to use. Vhodne používať v písomnej a ústnej komunikácii jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 95
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vetám a často používaným výrazom vzťahujúcim sa na oblasť, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú
- napísať jednoduchý opis osoby, predmetu, činnosti alebo udalosti
- čítať s porozumením primerané súvislé texty
- vyjadriť svoje myšlienky, názory a postoje na primeranej úrovni v ústnej a písomnej forme
- iniciovať a zapojiť sa do základnej sociálnej interakcie v ústnej a písomnej forme
- komunikovať v situáciách vzťahujúcich sa na oblasti, ktoré sa žiaka bezprostredne týkajú v ústnej a písomnej forme
- vyhľadať nové informácie, analyzovať a kriticky hodnotiť získané informácie
- zachytiť hlavnú myšlienku a konkrétne informácie z vypočutého textu
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka
- vnímať a rešpektovať jedinečnosť iných kultúr a jazykov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 96
------------------------------	---------------------------	------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	<p>Osobné údaje - meno, bydlisko , vek, národnosť Človek, ktorého si vážim <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i></p> <p>Pozitívne a negatívne vzory- individuálne priority a hodnoty „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom</p> <p>Človek, ktorého si vážim Osobné a privlastňovacie zámená</p>	<p>Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení. Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, reagovať pri predstavovaní, privítať niekoho, rozlúčiť sa (Excuse me. Is that you, Kate? Ms. Kováčová/ Mr. Kováč (oslovenie učiteľky/a) Good afternoon, Mrs. Smith. How are you? (I am) fine, thanks. I am Kate and this is Barbora. Barbora this is Lucy. Nice to meet you, (too). Come in, John. Welcome! Bye- bye! See you soon. Have a nice weekend!).</p> <p>Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii. Správne sa opýtať iných osôb, čo majú radi.</p> <p>Precvičovať správnu výslovnosť. Informovať o aktivitách, ktoré radi robíme. Predstaviť nového kamaráta. Diskutovať v triede o rozdieloch života ľudí a rodín u nás a v iných krajinách. Opísať svoju rodinu a životné podmienky. Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom. Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov, jednoduchých slov a základných výrazov. Poskytnúť informácie o veciach osobného významu pomocou slov a základných výrazov. Osvojovať si osobné a privlastňovacie zámená (my/ mine, your/yours, her/ hers, our/ours, your/yours, their/ theirs). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke.</p>
Domov a bývanie	Bývanie v meste a na dedine- výhody/ nevýhody	Reagovať na opytovacie zámená „ , ,where, why, when, which,how, who,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 97
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Ideálne bývanie s ohľadom na životné prostredie</p> <p>Opytovacie zámená „where, why, when, which, how, who, whose.“</p> <p>Privlastňovacie tvary podstatných mien. <i>Predstaviť záľuby a preferencie</i></p> <p><i>Opísať predmet/miesto/ludí</i></p>	<p>whose.“</p> <p>Pomocou slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke. Používať rôzne typy viet(oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolavie) a komunikovať o rozdieloch bývania v meste a na dedine. I don't like cities. I prefer living in the country. Nájsť konkrétne, predvídateľné informácie a pochopiť súvislosti medzi nimi v jednoduchých textoch. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis miesta).</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Prežívanie- city, emócie, stres, osobná spokojnosť. Modálne slovesá -, “should”, “shouldn't”, “must”, “mustn't”, “have to”, “don't have to”, “doesn't have to”, „may“, „might“</p> <p>„Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which“ Jednotné a množné číslo podstatných mien <i>Vyjadriť a zistiť želania a pocity</i></p> <p>Opytovacie zámeno „what“ Neurčitý a určitý člen Sloveso „like“ <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň</i></p> <p>Modálne slovesá should, shall, would, needn't, will, won't Jednoduché citoslovčia Ouch! Sh!</p>	<p>Vedieť pomenovať city, emócie a vedieť sa na ne pýtať inej osoby. Správne napísať slová, ktoré pozná. Použiť “should”, “shouldn't”, “must”, “mustn't”, “have to”, “don't have to”, “doesn't have to“</p> <p>Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoríť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť radosť/ smútok/ľútosť/ fyzickú bolesť, utešiť/ podporiť/dodať odvalu, vyjadriť želanie/ nádej/sklamanie, vyjadriť strach/znepokojenie, vyjadriť spokojnosť / nespokojnosť, zistiť pocity iných: How happy I am! She was sad because her friend forgot to say goodbye before he left. I'm so sorry to hear that. Poor, you! He is sorry (that) he can't come. I'm sorry but I can't come. Ouch! It hurts badly. I have sore throat. Come on! You 'll be fine. I will help you. Don't worry- you can do it! I get angry when people ignore me. I am afraid of the dark. I can't believe! This is amazing! You look sad! Are you ok? What's wrong?</p> <p>Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like“. Vyjadriť svoj názor na starostlivosť o svoje zdravie. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 98
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>spojeniach a vetách, ktoré používa.</p> <p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p><i>Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...).</i></p> <p>Vyjadriť návrh – May I help you? What can I do for her? Lwt me know if she needs help.</p>
Doprava a cestovanie	<p>Turistika a cestovný ruch- zážitky z cestovania, obľúbené destinácie.</p> <p>Jednoduchý a priebehový minulé čas</p> <p>Vyjadrenie minulosti pomocou used to.</p> <p><i>Porozprávať príbeh a reagovať naň.</i></p>	<p>Tvoriť otázky, zápor a krátke odpovede priebehového minulého času.</p> <p>Rozdiel medzi priebehovým a jednoduchým minulým časom.</p> <p>Vyjadriť minulosť pomocou used to.</p> <p>Vymenovať známe štáty sveta.</p> <p>Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá.</p> <p>Samostatne porozprávať príbeh. Vyjadriť či sa príbeh páči/ nepáči a zdôvodniť svoj názor. Wow the story was great!</p> <p>Opísať miesto s použitím detailov: In the summer, I visited the Island of Seal with my parents. There are many beautiful beaches where the water is clear and dark blue most months of the year.</p> <p>Vyhľadať v texte čísla, dátumy, názvy, vlastné mená a pod. a využiť ich na identifikáciu témy textu.</p>
Vzdelávanie	<p>Reflexia vlastného učenia sa- čo už viem/ čo ešte neviem, ako sa učím, som so sebou spokojný, v čo sa chcem zlepšiť</p> <p>Ľudia v škole, školský rok</p> <p>Moje budúce povolanie/ pracovné činnosti a profesie/</p> <p>Väzba I'd like to+ sloveso</p> <p>Slovesné väzby(sloveso +sloveso v –ing tvare, sloveso+sloveso v neurčitku)</p> <p><i>Zaujať postoj</i></p> <p>Akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare, nepravidelné stupňovanie prídavných mien</p>	<p>Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola.</p> <p>Hovoriť o možnostiach vzdelávania na Slovensku.</p> <p>Uplatňovať správny pravopis pri tvorbe textu.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád.</p> <p>Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich.</p> <p>Správne použiť väzbu I'd like to + sloveso a slovesné väzby.</p> <p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti.</p> <p>Využívať v komunikácii akostné a vzťahové prídavné mená v základnom tvare,</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 99
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Prídavné mená s koncovkou –ed, -ing	stupňovať prídavné mená.
Príroda a životné prostredie	<p>Životné prostredie- klíma, ochrana životného prostredia</p> <p>Slová vyjadrujúce intenzitu „very, really, quite, so, a bit“</p> <p>Modálne sloveso „could“</p> <p><i>Vyjadriť schopnosť</i></p> <p>Prvý kondicionál</p> <p>Zvieratá a rastliny (starostlivosť o zvieratá a rastliny)</p> <p>Opytovacie zámená „how much/ how many/ who/ where</p>	<p>Používať modálne sloveso „could“.</p> <p>Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (Could you swim when you were five?.</p> <p>Vedieť zachytiť dôležité informácie, ktoré na niečo nebezpečné upozorňujú.</p> <p>Vedieť povedať, ktoré sú pravidlá, ktorých sa treba dodržiavať a čo by sa stalo, keby tieto pravidlá boli porušené.</p> <p>Vedieť použiť podmienkové vety 2.podmienka “would”, so ... that :</p> <p>If I had my tongue pierced, my dad would go mad.</p> <p>Would you hold a tarantula?</p> <p>There was so much dust there that people did not see the sun.</p> <p>I cut myself.</p> <p>He cut himself.</p> <p>Identifikovať a sprostredkovať kľúčové informácie z krátkeho textu.</p> <p>Jednoduchým spôsobom vyjadriť svoj názor a zdôvodniť ho v rozhovore.</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod.</p> <p>Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvieratá, rastliny).</p> <p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách, rastlinách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p> <p>Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many, / who/ where“.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 100
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Voľný čas a záľuby	<p>Záľuby- knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry</p> <p>Šport – zimné a letné športy- individuálne a kolektívne, čestnosť športového zápolenia</p> <p>Ukazovacie zámená <i>Vyjadriť názor</i> Vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps. Krátke prídavné otázky v prítomnom a minulom čase</p> <p>Aktivity voľného času- mimoškolské aktivity, krúžky Prínosy a riziká voľnočasových aktivít Odlišnosti pracovného a voľného dňa Prázdniny Predstavy, plánovanie, zážitky Základné číslovky , radové číslovky, násobné číslovky Prítomný čas priebehový Vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enaught, (a) few, little, much many</p> <p>Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času Vyjadrenie budúceho deja pomocou to be going to, prítomného priebehového času, will Vyjadrenie budúceho deja Predprítomný čas jednoduchý</p>	<p>Informovať o záľubách, čo rád robí/ čo nerobí. Poznať ukazovacie zámená . Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke. Vyjadriť názor: Navrhnuť niekomu niečo, odpovedať na návrh. Požiadajte o niečo, odpovedať na požiadavky, poradiť a poďakovať sa, ponúknuť pomoc(Why don't we go shopping?,Let's watch the game together. Sure! Let's go! No problem! Can you give me some advice about...? Osvojiť si vyjadrenie modality pomocou possibly, probably, perhaps. Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Osvojiť si základné, radové číslovky a násobné číslovky-napr. double, three times, twice. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Opísať čo robí. Používať prítomný čas priebehový. Vyjadriť množstvo pomocou any, some, a lot of, all none, not(any), enaught, (a) few, little, much many.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času. Stručne opísať svoje plány, predstavy o prázdninách. Do vyjadriť budúcnosť pomocou "will, won't" Použiť "will" na vyjadrenie rozhodnutia kázať vyjadriť budúcnosti pomocou "going to" – kladný tvar, záporný tvar.</p>
Multikultúrna spoločnosť	<p>Sviatky- rodinné sviatky, zvyky a tradície v rôznych regiónoch, krajinách a kultúrach Predložky miesta <i>Reagovať na udalosť</i> Význam učenia sa cudzích jazykov, zblížovanie kultúr</p>	<p>Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia a jednoducho zhodnotiť udalosť (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu: I'd be happy to go to your party. I'd love to come! I would love to, but I am afraid I can not. Oh, really?). Používať predložky miesta.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 101
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	a rešpektovanie rozmanitosti	<i>Vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať (I don't like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Year.).</i>
Krajiny, mestá a miesta	Moja krajina- krajina, ktorej jazyk sa učím / zaujímavosti, kultúrne pamiatky, miesto, ktoré by som rád navštívil/ Život a zaujímavosti z iných krajín sveta Vyjadrenie minulosti pomocou used to Vyjadrenie účelu pomocou neurčitku Určitý a neurčitý člen, nulový člen Opytovacie zámeno „where“ Predložky miesta Príslovky miesta, spôsobu, času: everywhere, quickly, tomorrow Väzba „there is/there are“ Zvratné zámená	Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta. Použiť gramaticky správne príslovky miesta, spôsobu a času. Používať väzbu „there is/there are“. Tvoriť otázky, zápor a krátke odpovede priebehového minulého času. Diskutovať o minulých dejoch, precvičovať gramatické pravidlá. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije. Opísať dej, ktorý sa uskutočnil, - opísať hrdinu našej histórie, - hovoriť o tom, čo je typické pre hrdinu a prečo je tak označený. Používať slovesné tvary – gerundium alebo neurčitok, There's someone, something + ing, See/hear something +ing.
Odievanie a móda	Oblečenie - základné druhy oblečenia a doplnky Udržateľnosť módy Privlastňovacie tvary podstatných mien Príslovky času: sometimes, never, always, yesterday Príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever	Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať základné druhy oblečenia a doplnkov na rôzne príležitosti. Vyjadriť názor čo sa mi páči, čo nepáči.. I like/ I dont like. Používať predložky času: sometimes, never, always, yesterday. Používať príslovky frekvencie always, often, usually, sometimes, never, ever.
Komunikácia a jej formy	Typy a formy komunikácie- osobná, online Komunikačné prostriedky- mobilný telefón, počítač, sociálne siete Kultúra komunikácie, masmédiá/ TV, rádio, internet, printové médiá/ Slovesá s predložkovými väzbami- listen to, look at, smile at, wait for Spojky: and , but, because, while, when, unless, if Spájacie výrazy- first, next, then, finally Neurčité zámená: some-/any-/no-/every- /+boby/thing/where <i>Uskutočniť audio/ video hovor</i>	Vhodne začať a ukončiť list/ email. Vhodne používať v písomnej a ústnej korešpondencii spojky / and, but, because, while, when, unless, if /. Napísať jednoduchý list , email a krátku textovú správu (Dear Liz/ Dear Mr. Or Mrs.Smith, Guess what? Im comming next week./ I am writening to....With love/ Best regards.... Vhodne používať spájacie výrazy first, next, then, finally. Vhodné používať slovesá s predložkovými väzbami. Vhodne začať a ukončiť audio/ video hovor, vyjadriť neporozumenie, požiadať o zopakovanie, vysvetlenie povedaného: Hello, this is Kate. Is Jony araround? I can't reach him on his phone. Excuse me, I didn't catch your name. Could you

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 102
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		repeat your name, please? Could you spell it for me? What did you say? Did you just say.....? Could you repeat that, please? I've just told you that John is not at home. Weren't you listening? Take care! I'll call you back later.
Obchod a služby	Nákupné zariadenia -obchody, trhoviská, online nakupovanie. Služby- pošta, kaderníctvo, fitnescentrum, hotelové a reštauračné služby Opytovacie zámená: „how much/how many“ Oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie vety <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň</i>	Reagovať na opytovacie zámená „ how much/how many“. Tvoriť oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a zvolacie vety. Správne vymenovať nákupné zariadenia a služby. Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. Požiadať o niečo, poďakovať sa (Thank you. Thans for telling me?).
Veda a technika	Veda a technika v mojom živote, život kedysi a dnes- prístroje a pomôcky v domácnosti, v škole Objavy a vynálezy, ktoré pozitívne/ negatívne ovplyvňujú život ľudí <i>Požadovať a poskytnúť informácie</i> Jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where	Opísať osobu, predmet, miesto, činnosť s použitím detailov....A mobile phone is a device that we use to comunicate with other people. I tis great app because it is free and very easy to use. Vhodne používať v písomnej a ústnej komunikácii jednoduché vzťažné vety s použitím who, which, that, where.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 103
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Anglický jazyk

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- spracuje hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ
- vytvorí ústny alebo písomný text o ľuďoch, miestach, predmetoch, záujmoch...
- používa hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele
- používa jednoduché zdvorilostné formy oslovení
- pozná výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- pracuje s informáciami v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy
- rozumie podstate počutého natoľko, aby bol schopný spĺňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 104
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- zvládne krátke spoločenské konverzačné výmeny
- dokáže napísať jednoduchý osobný list, email
- vie vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie
- porozumie slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- komunikuje v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy
- spracuje a identifikuje tému vypočutej diskusie
- vie v kontexte krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne artikulované a dokáže sa riadiť jednoduchými orientačnými pokynmi
- je schopný opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 105
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.3 Predmet: Práca s textom

Ročník: 7.-9.

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Charakteristika predmetu

Základnou funkciou vyučovania predmetu Práca s textom na 2. stupni základnej školy je rozvíjať v žiakoch sociálne a kultúrne zručnosti. To znamená, aby boli schopní nielen slová, vety a texty prečítať, ale ich aj pochopiť a ďalej pracovať s ich obsahom a nadobudnutými informáciami. Čitateľská gramotnosť je teda základná kompetencia, bez ktorej nie je možné dosahovať ďalšie kompetencie. V predmete nie sú podstatné rýchlosť a plynulosť čítania, ale prioritné je pochopenie textu a používanie písaných textov.

Práca s textom je vnímaná ako súčasť funkčnej gramotnosti, teda schopnosti spracovať informácie z tlačeného a písaného textu a využiť ich pri riešení rôznych situácií každodenného života. Preto v tomto predmete nemožno pracovať iba s textami, ktoré žiak číta v škole, teda s učebnými textami, ale

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 106
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

aj s textami v spojitosti s jeho bežným životom mimo školy. Prostredníctvom takýchto rôznorodých textov žiak spoznáva kultúru slova, rozličné hodnoty, vnika do postojov postáv a podobne, a to dáva čítaniu ďalší rozmer – to odlišuje prácu s textom od osvojovania si techniky čítania. Pri práci s textami s rôznym obsahom si žiak zároveň osvojuje spisovnú podobu materinského jazyka, správny pravopis a gramatiku a najmä si rozvíja vyjadrovacie (komunikačné) schopnosti, a to na úrovni ústnej i písanej.

Obsah výučby vychádza zo vzdelávacej oblasti slovenský jazyk a literatúra. Pri tvorbe obsahovej náplne predmetu sme vychádzali z obsahového štandardu Slovenského jazyka a literatúry, ale tiež sme sa opierali o doplnkové čítanie (encyklopédie, časopisy, knihy, periodika, materiály z internetu a pod..).

Ciele predmetu

Čitateľská gramotnosť je komplexný súbor čitateľských zručností potrebných na efektívnu prácu s textom. Cieľom rozvíjania čitateľskej gramotnosti je taký čitateľ, ktorý disponuje čitateľskými kompetenciami, ktoré mu umožňujú pracovať s rozličnými druhmi textov používaných na rôzne účely.

Čitateľské kompetencie zahŕňajú:

- techniku čítania,
- schopnosť a proces pochopenia textu,
- schopnosť identifikovať informácie v texte, hodnotiť prečítané, zapamätať si myšlienky textu, reprodukovat text, dedukovať na základe textu, utvoriť si úsudok,
- schopnosť logicky spájať súvislosti, vyvodiť hlavné myšlienky, poučenia, závery,
- schopnosť konštruovať myšlienky nad rámec textu a spájať ich v kontexte s predošlými poznatkami a vedomosťami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 107
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, využitie v každodennom živote. V procese vzdelávania v predmete práca s textom sa žiak stretne s rôznymi situáciami čítania, s rôznymi typmi textov. Pre rozvoj čitateľskej gramotnosti je totiž potrebné zadávať pestré úlohy, ktoré sa týkajú rôznych druhov textov.

Druhy textov:

- a) literárne texty
- b) informačné texty
- c) súvislý text – napr. rozprávanie, opis, charakteristika, správa, inštrukcia
- d) nesúvislý text – napr. formuláre, grafy, mapy, cenníky, tabuľky, diplomy, inzeráty, poštové poukážky

Kľúčové kompetencie

I. Čítanie s porozumením

- vybrať si text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie,
- nahlas, ticho a opakovane prečítať text,
- pochopiť význam textu,
- prerozprávať obsah textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti,
- porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch,
- overiť si význam slova,
- porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.

II. Hovorenie

- začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 108
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- analyzovať kvalitu ústneho prejavu,
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť,
- pomocou kontrolných otázok zistiť, či ostatní porozumeli prejavu,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum,
- organizovať a rozvíjať svoje myšlienky v súlade s komunikačnou situáciou,
- používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku,
- rešpektovať jazykové pravidlá,
- využívať pri komunikácii jazykové i mimojazykové prostriedky.

poznávacie kompetencie	komunikačné kompetencie	interpersonálne kompetencie	intrapersonálne kompetencie
✓ používať poznávacie operácie	✓ prijať a spracovať informácie	✓ akceptovať skupinové hodnoty	✓ tvoriť vlastný hodnotový systém
✓ učiť sa sám aj v skupine	✓ vyhľadávať a spracovať informácie	✓ tolerovať odlišnosti jednotlivcov aj skupín	✓ schopnosť sebaregulácie
✓ kriticky myslieť	✓ formulovať svoj názor a argumentovať	✓ schopnosť kooperovať	
✓ tvorivo myslieť, formulovať a riešiť problémy		✓ schopnosť empatie	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 109
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Profil absolventa

Žiak vie/dokáže na konci 9.ročníka:

- ✓ pracovať s textom,
- ✓ vyberať si z textov podstatné informácie,
- ✓ dokáže spracovať z textu aj také informácie, ktoré nie sú na prvý pohľad čitateľné,
- ✓ porozumieť rôznym druhom textov,
- ✓ používať získané informácie v každodennom živote,
- ✓ naučiť sa myslieť v súvislostiach,
- ✓ dokáže kriticky hodnotiť, formulovať hypotézy založené na konkrétnych vedomostiach,
- ✓ naučiť sa komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni,
- ✓ naučiť sa rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky,
- ✓ poznať jazykové prostriedky a vedel ich využívať v jazykovom systéme,
- ✓ jazykové prostriedky vedieť vzájomne prepájať v jazykovom systéme,
- ✓ snažiť sa o presné myslenie a využívať ho v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 110
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Vzdelávací štandard predmetu 7. – 9. ročník

Prozodické vlastnosti reči

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - povedať, čo bude náplňou hodín práce s textom - vymenovať, aké študijné materiály a pomôcky bude na hodinách potrebovať - vysvetliť, čo bude zameraním hodín - definovať prestávku v reči a povedať jej význam - dodržať prestávku po čiarke - dodržať prestávku po interpunkčných znamienkach - definovať dôraz v reči a ústnom prejave, povedať jeho význam - dôrazne čítať text - meniť silu hlasu podľa obsahu textu - definovať intonáciu a vysvetliť jej význam - definovať melódiu vety a povedať jej význam - vysvetliť a uplatniť klesavú a stúpavú melódiu vety - uplatniť správne tempo pri čítaní 	<p>Prestávka a funkcia čiarky</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia prestávky - nácvik prestávky pri čítaní - prestávka pri čiarke - prestávka pri bodke <p>Dôraz a sila hlasu</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia dôrazu - nácvik dôrazného čítania - zmeny sily hlasu pri čítaní <p>Intonácia</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia intonácie - melódia vety - klesavá a stúpavá melódia vety <p>Tempo a rytmus</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 111
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - využívať rôzne tempá pri čítaní - vysvetliť vplyv rýchleho a pomalého tempa na obsah textu - vysvetliť význam rytmu pri čítaní - definovať prízvuk - rozlíšiť hlavný a vedľajší prízvuk - vysvetliť funkciu prízvuku pri čítaní - využiť prozodické vlastnosti reči pri čítaní 	<ul style="list-style-type: none"> - tempo čítania - rôzne tempo pri rôznych druhoch textov - rytmus a jeho význam <p>Prízvuk</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia prízvuku - hlavný prízvuk - vedľajší prízvuk <p>Prozodické vlastnosti reči v praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické skúšanie uplatnenia prozodických vlastností reči
--	--

Čítajme s radosťou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymenovať a charakterizovať pravidlá dobrého čitateľa - povedať zásady správneho čítania - vymenovať druhy čítania - porovnať čítanie s porozumením pri hlasnom a tichom čítaní - určiť hlavnú a vedľajšiu postavu v texte - využiť rolové čítanie 	<p>Pravidlá čitateľa</p> <ul style="list-style-type: none"> - čitateľ - pravidlá dobrého čitateľa - zásady správneho čítania - práca s textom <p>Rolové čítanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - určenie a vyznačenie jednotlivých postáv v texte

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 112
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - povedať konkrétne príklady na rolové čítanie - vysvetliť princípy správnej výslovnosti spoluhlásky Ľ - správne vyslovovať spoluhlásku Ľ - identifikovať nesprávnu výslovnosť spoluhlásku Ľ - vysvetliť princíp správnej výslovnosti tvrdých a mäkkých slabík (de, te, ne, le, di, ti, ni, li) - čítať text a ústne hovoriť s využitím týchto princípov 	<ul style="list-style-type: none"> - rolové čítanie – nácvik Výslovnosť spoluhlásky Ľ - výslovnosť spoluhlásky Ľ - čítanie spoluhlásky Ľ v jednotlivých slovách - nácvik správneho čítania Tvrdé a mäkké slabiky - čítanie tvrdých a mäkkých slabík (de, te, ne, le, di, ti, ni, li) - nácvik správneho čítania slov s uvedenými slabikami
---	--

Obohacujeme slovnú zásobu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť spôsob obohacovania slovnej zásoby –skracovaním - správne použiť skratky, iniciálové skratky, skratkové slová a značky 	<p>Skratky, iniciálové skratky, skratkové slová, značky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadanie skratiek a značiek v texte - rozlíšenie pojmu skratka, iniciálová skratka, skratkové slovo a značka - vytvorenie textu so skratkou, iniciálovou skratkou, skratkovým slovom a značkou

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 113
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Rozvíjame čitateľskú gramotnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť umelecký a vecný text - vyhľadať uvedené druhy textov v časopise - charakterizovať umelecký a vecný text - definovať prozaický text - odlíšiť prozaický text od poetického - vyhľadať a identifikovať priamu reč a uvádzacie vety - určiť hlavnú postavu a vedľajšie postavy - vyhľadať prozaický text v periodikách - definovať poetický text - odlíšiť poetický text od prozaického - určiť verš, strofu - vyhľadať rýmy - vyhľadať prirovnanie, personifikáciu a malé formy ľudovej slovesnosti - pracovať s vecným textom - definovať spoločné a odlišné znaky jednotlivých žánrov/útvarov - vytvoriť text pohľadnice v súlade s cieľom komunikácie - vytvoriť na zadanú tému oznámenie a pozvánku 	<p>Umelecký a vecný text</p> <ul style="list-style-type: none"> - umelecký text - vecný text - práca s rôznymi druhmi textov - rozlíšenie umeleckých a vecných textov - vyhľadanie uvedených textov v časopisoch <p>Prozaický text</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia prozaického textu - práca s prozaickým textom - vyhľadanie a identifikácia priamej reči a uvádzacích viet - určenie postáv <p>Poetický text</p> <ul style="list-style-type: none"> - definícia poetického textu - práca s poetickým textom - vyhľadanie a definovanie veršov, strof, rýmov, prirovnaní, personifikácií - vyhľadanie poetických textov <p>Pohľadnica, adresa</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 114
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - získať potrebné informácie z pozvánky - povedať, ktoré potrebné informácie na pozvánke chýbajú - vysvetliť význam pozvánky - rozlíšiť, porovnať a vysvetliť pojem plagát - vytvoriť na zadanú tému plagát - vysvetliť pojem vizitka - vytvoriť vlastnú vizitku - vysvetliť pojem inzerát - vytvoriť inzerát na zadanú tému - vyhľadať v texte fakty a spojiť čiastkové informácie do komplexnej informácie - vytvoriť na zadanú tému reklamu - analyzovať a zovšeobecniť druhy reklám, vizuálne a auditívne - sformulovať prihlášku na podujatie podľa zadania - vyplniť predpísaný formulár – prihlášku - vytvoriť žiadosť podľa zámeru - rozlíšiť pojem žiadosť a prihláška - vytvoriť vlastný životopis - rozlíšiť úradný a beletrizovaný životopis - získať základné informácie z jedálneho lístka - zoradiť jednotlivé jedlá podľa abecedy - vyhľadať informácie v cestovnom poriadku 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie textu pohľadnice - adresa odosielateľa a prijímateľa Oznámenie - rozlíšenie pojmu oznámenie a pozvánka - práca s textom oznámenia Pozvánka - práca s textom pozvánky Plagát, vizitka, - význam plagátu, vizitky - informácie na plagáte - tvorba vlastnej vizitky Inzerát, reklama - význam inzerátu, reklamy - práca s textom inzerátu - práca s textom reklamy Žiadosť, prihláška, životopis - vyplniť prihlášku - vytvorenie textu žiadosti na zadanú tému - údaje v životopise - úradný životopis Jedálny lístok, cestovný poriadok - práca s textom jedálneho lístka
--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 115
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<ul style="list-style-type: none"> - napláňovať cestu k danému cieľu, vypočítať počet prejdenných km, časový rozsah trasy - vyhľadať konkrétne spoje - hľadať súvislosti - vyhľadávať potrebné informácie - porovnávať údaje - pracovať s textami a riešiť úlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávanie informácií - vyhľadávanie chýbajúcich informácií - analýza cestovného poriadku - vyhľadávanie informácií v cestovnom poriadku - vyhľadanie konkrétnych spojov - význam pozvánky - uplatnenie získaných poznatkov a vedomostí
--	---

Pracujeme s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9.ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať vecné a umelecké texty - vyhľadať prozaické a poetické texty - pomenovať rubriky v denníku - nájsť autora článku - čítať predpoveď počasia - pomenovať rubriky v časopise - vyhľadávať fakty a údaje - diskutovať a prečítanom texte - popísať štruktúru časopisu 	<p>Pracujeme s novinami, pracujeme s časopisom, pracujeme s komiksom,</p> <p>pracujeme s tabuľkami, pracujeme s grafmi</p> <p>pracujeme s mapou, pracujeme s encyklopédiou, pracujeme so slovníkom</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadanie umeleckých a vecných textov - vyhľadanie prozaických a poetických textov - práca s vecným textom - vyhľadávanie faktov - diskusia

- nájsť reklamné texty
- definovať komiks
- prepísať reč postáv z komiksu do priamej reči a naopak
- identifikovať a charakterizovať postavy na základe textu
- vytvoriť osnovu textu
- čítať text tabuľky
- vyhľadávať a porovnávať získané údaje
- vysvetliť praktický význam tabuliek
- čítať z grafu
- vyhľadávať a porovnávať údaje
- vysvetliť praktický význam grafického znázornenia
- čítať z mapy (veku primerane)
- vyhľadávať a porovnávať údaje
- vysvetliť praktický význam grafického znázornenia
- definovať a charakterizovať encyklopédie
- vymenovať druhy encyklopédií
- vysvetliť slovo register
- používať vhodné jazykové slovníky
- overiť význam slov
- zaradiť heslá podľa abecedy
- reprodukovať získané údaje

- štruktúra časopisu
- reklama
- prepis reči postáv do priamej reči
- prepis priamej reči do komiksovej podoby
- identifikácia postáv
- osnova deja
- čítanie z tabuľky, grafu a mapy
- práca s grafom a tabuľkami
- vyhľadávanie súvislosti pomocou grafu a tabuľky
- práca s nesúvislým a neliterárnym textom
- vyhľadávanie údajov
- porovnávanie údajov
- práca s vecným textom encyklopédie
- práca so slovníkom
- vyhľadávanie informácií
- spracovanie informácií
- reprodukcia zisteného
- diskusia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 117
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Hodnotenie

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s platným Metodickým pokynom na hodnotenie žiakov základnej školy. Zručnosť žiaka budeme hodnotiť známkou s dôrazom na samostatnosť a správnosť plnených úloh, na aktívne zapájanie sa do praktických činností, prezentáciu svojej práce a ústnym skúšaním.

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava učiteľ rôznymi metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (ústnym skúšaním jednotlivca, frontálnym skúšaním, skúšaním žiakov v rámci skupinovej práce, formou didaktických testov po prebratí tematického celku, písomných cvičení),
- kontrolnými písomnými prácami,
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka,
- sústavným diagnostickým pozorovaním žiaka

Pri hodnotení žiakov sme prijali pravidlá, ktoré platia pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovno-vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- hodnotenie zameriame a formulujeme pozitívne,
- rozlišujeme hodnotenie začlenených žiakov,
- vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo,
- žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva,
- podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci objektívnym sledovaním, výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 118
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- pri klasifikácii používa platnú klasifikačnú stupnicu,
- písomné práce sú oznámené vopred,
- využitie sebahodnotenia žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 119
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Metódy a formy hodnotenia	Kritéria hodnotenia
Ústne skúšanie	<ul style="list-style-type: none"> - komplexnosť (celé učivo) - samostatnosť - správnosť - správnosť použitia odbornej terminológie - pochopenie (nie memorovanie) - aplikačná schopnosť - generalizácia(zovšeobecnenie, schopnosť hodnotiť,vytvárať závery)
Písomné testy	<ul style="list-style-type: none"> - stupnica hodnotenia
Bleskovky	<ul style="list-style-type: none"> - stupnica hodnotenia
Tvorivé písanie	<ul style="list-style-type: none"> - originalita textu - predpísaná schéma - vhodné štylistické prostriedky - výstižnosť
Prezentácia a projekty	<ul style="list-style-type: none"> - dodržanie požadovanej témy - originalita pri výbere jazykových prostriedkov - požadovaná forma a rozsah práce

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 120
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> - originálny prístup pri spracovaní - prezentácia vlastnej práce
Skupinová práca	<ul style="list-style-type: none"> - rešpektovanie pravidiel skupinovej práce - rešpektovanie komunikačných pravidiel - kvalita výstupného produktu - priateľskosť pri spolupráci - schopnosť sebahodnotenia - schopnosť hodnotenia iných skupín podľa dohodnutých kritérií

Učebné zdroje

- literárne a neliterárne texty z dostupných zdrojov
- súvislé a nesúvislé texty z dostupných zdrojov
- umelecké a vecné texty z dostupných zdrojov
- časopisy
- rôzne iné periodiká
- tvorba slovenských a zahraničných spisovateľov
- encyklopédie
- výukové CD a DVD, prezentácie vytvorené učiteľom, pracovné listy vytvorené učiteľom, metodické príručky, príručky zamerané na precvičovanie jednotlivých jazykových javov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 121
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.1 Predmet: Matematika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika predmetu matematika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete matematika sa zameriavame na získanie a rozvíjanie matematického myslenia riešením rôznych problémov z každodenných situácií. Vytvárame pojmy a vzťahy medzi číselnými obormi a kladieme dôraz na ich prepojenie s ďalšími predmetmi a každodenným životom. Zavádzame pojem výraz ako prostriedok na matematizáciu každodenného života, využívame rovnice a výrazy pri riešení komplexných úloh. Zameriavame sa na kladenie otázok a hľadanie chyby v usudzovaní a argumentácii, kladieme dôraz na presné vyjadrovanie a používanie matematickej symboliky. Prehlbujeme vedomosti o základných geometrických útvaroch a rozvíjame priestorovú predstavivosť prepojením s reálnymi modelmi. Riešime polohové a metrické úlohy z bežnej reality. Skúmame vzájomné vzťahy medzi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 122
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

veličinami a pracujeme s pojmom funkcie a jej grafickým znázornením. Učíme sa pracovať systematicky podľa logickej štruktúry a kontrolujeme výsledky svojej práce.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete matematika umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

- riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou prirodzených čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s prirodzenými číslami
- rozumieť súvislým textom, ktoré obsahujú čísla

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 123
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- používať nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- rešpektovať poradie počtových výkonov
- uvažovať o logickej štruktúre úloh a ich riešení
- poznať vzťahy medzi číselnými obormi
- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy
- pracovať s odhadom vzdialeností a verifikovať svoj odhad praktickým meraním
- navrhovať a aplikovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov
- strategicky uvažovať pri riešení kombinatorických situácií

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (pojmy)	Vzťahy Postupy	
Čísla a operácie s číslami - Prírodné čísla, vlastnosti a operácie	Aktívne: deliteľnosť, zvyšok po delení, prvočíslo, zložené číslo, násobok, deliteľ, najmenší spoločný násobok, najväčší spoločný deliteľ	<u>Vzťahy:</u> Deliteľnosť prirodzených čísel: kritériá deliteľnosti, zložené číslo ako súčin prvočísel. Súdeliteľné a nesúdeliteľné čísla. <u>Postupy:</u> Riešenie úloh s viacerými operáciami (aj pomocou digitálnych nástrojov) a aplikovanie poradia operácií s prirodzenými číslami. Objavovanie, používanie a overovanie kritérií deliteľnosti 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100. Hľadanie najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného deliteľa. Rozklad prirodzeného čísla na súčin prvočísel.	Používať reprezentácie prirodzených čísel (modely z reálneho sveta) a číselnej osi ako univerzálneho modelu na znázornenie prirodzených čísel. Zvoliť vhodné (grafické, symbolické) reprezentovanie čísla deliteľného, resp. nedeliteľného daným prirodzeným číslom. Navrhnuť stratégie na riešenie problémov s využitím prirodzených čísel a operácií s nimi aj s využitím ich vlastností a kritérií deliteľnosti prirodzených čísel. Riešiť kontextové úlohy s prirodzenými číslami a aplikačné úlohy s využitím najmenšieho spoločného násobku a najväčšieho spoločného

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 124
------------------------------	---------------------------	-------------------------

			deliteľa. Správne používať terminológiu pri opisovaní vlastností prirodzených čísel. Argumentovať kritéria deliteľnosti 2, 5, 10, 100 na kognitívne primeranej úrovni a na neformálnej úrovni odôvodniť kritéria deliteľnosti 3 a 9.
Čísla a operácie s číslami - Racionálne čísla, vlastnosti a operácie	<p>Aktívne: desatinné číslo, desatinná čiarka, celá a desatinná časť desatinného čísla, zlomok, čitateľ, menovateľ, zlomková čiara, desatinný zlomok</p> <p>Pasívne: periodické číslo, perióda</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Porovnávanie a usporiadanie racionálnych čísel. Súvislosti medzi rôznymi vyjadreniami racionálnych čísel: zlomok, desatinné číslo.</p> <p><u>Postupy:</u> Určovanie absolútnej hodnoty desatinných čísel. Porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie kladných i záporných desatinných čísel. Znázornenie desatinných čísel na číselnej osi. Rozvinutý zápis čísla v desiatkovej sústave. Vykonávanie aritmetických operácií s desatinnými číslami (súčet, rozdiel, súčin, podiel). Objavenie periodických čísel a určovanie periódy.</p>	<p>Aktívne používať rôzne reprezentácie desatinných čísel. Využívať číselnú os ako univerzálny model na znázornenie čísel. Analyzovať riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi desatinnými číslami. Analyzovať a navrhovať riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi racionálnymi číslami, vykonávať aritmetické operácie s racionálnymi číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh. Využívať zaokrúhľovanie, odhad a približné hodnoty racionálnych čísel pri riešení aplikačných úloh. Riešiť primerané kontextové úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. Riešiť primerané kontextové úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Pokročilé kombinatorické postupy a nástroje	Pasívne: usporiadanie prvkov s opakovaním a bez opakovania	<p><u>Vzťahy:</u> Pravidlo súčtu.</p> <p><u>Postupy:</u> Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií. Systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria. Objavenie pravidla súčtu a aplikovanie pravidla pri</p>	<p>Rozhodnúť a vybrať vhodnú reprezentáciu prvkov a ich usporiadanie v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram). Navrhnuť stratégiu riešenia zložitejších kombinatorických situácií. Formulovať a odôvodňovať vlastné pravidlo pre zistenie počtu objektov vybraných z daného súboru.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 125
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		určovaní počtu možností.	
Geometria - Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	Aktívne: rovnobežné a rôznobežné priamky, uhol, ramená uhla, vrchol uhla priamy, pravý, ostrý, tupý, uhol väčší ako priamy os uhla vrcholový, susedný, striedavý a súhlasný uhol, vnútorný a vonkajší uhol mnohouholníka trojuholník (vrcholy, strany), pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník rovnostranný, rovnoramenný, rôznostranný trojuholník základňa a ramená rovnoramenného trojuholníka, odvesny a prepona pravouhlého trojuholníka, významné prvky trojuholníka (výška, päta výšky, priesečník výšok), trojuholníková nerovnosť	Vzťahy: Vzájomné polohy útvarov. Súčet vnútorných uhlov v trojuholníku a štvoruholníku. Vzťah medzi vnútorným a vonkajším uhlom v trojuholníku. Vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov. Vlastnosti a vzťahy významných prvkov v trojuholníku. Trojuholníková nerovnosť. Postupy: Opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov. Triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií. Rozhodovanie o vzájomných polohách priamok. Identifikácia súhlasných a striedavých uhlov a ich využitie pri riešení geometrických úloh. Konštrukcia uhla. Modelovanie a konštrukcia výšok a objavenie, že každá trojica sa pretína v jednom bode (ortocentrum). Skúmanie možných polôh ortocentra pomocou dynamickej geometrie. Konštrukcie trojuholníka s využitím množín bodov danej vlastnosti, zdôvodnenie a využitie trojuholníkovej nerovnosti. Riešenie polohových a metrických konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti.	Tvoriť a využívať reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach. Hľadať útvary so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Používať skúsenosti a poznatky o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte. Modelovať reálne problémy planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov. Využívať nástroje na realizáciu riešenia geometrického problému, Interpretovať a využívať výsledky v reálnych súvislostiach. Aplikovať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Používať terminológiu rovinnnej geometrie. Diskutovať o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov a argumentovať o podmienkach existencie geometrických útvarov.
Geometria - Pokročilé postupy merania a určovania miery	Aktívne: veľkosť uhla, uhlomer stupeň, minúta	Vzťahy: Vzťah medzi vrcholovými uhlami a susednými uhlami; vzťah medzi stupňami a minútami; vzťahy medzi	Tvoriť a používať reprezentácie na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 126
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>obvod, jednotky dĺžky obsah, jednotky obsahu (mm², cm², dm², m², km², a, ha) jednotky hmotnosti (g, dg, kg, t) Pasívne: výmera</p>	<p>jednotkami dĺžky a ich premeny; vzťahy medzi jednotkami obsahu a ich premeny vzťahy medzi jednotkami hmotnosti; vzťah súčtu vnútorných uhlov trojuholníka</p> <p><u>Postupy:</u> Odhadovanie a určenie veľkosti daného uhla v stupňovej miere s presnosťou na stupne. Konštrukcia uhla s danou veľkosťou. Určenie súčtu a rozdielu veľkostí uhlov. Určenie veľkosti susedného a vrcholového uhla k danému uhlu. Prevody medzi stupňami a minútami a naopak. Odvodenie a aplikovanie vzťahu o súčte veľkostí vnútorných uhlov v trojuholníku. Výpočet veľkosti vnútorného alebo vonkajšieho uhla v trojuholníku. Premeny jednotiek hmotnosti a ich využitie v praxi.</p>	<p>útvarov. Používať vlastné a univerzálne jednotky, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov. Používať manipulácie alebo vhodné grafické reprezentácie na objavenie vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka a vzťahu medzi vnútornými a vonkajšími uhlami trojuholníka. Vytvárať a riešiť geometrické situácie zamerané na proces merania. Riešiť primerané aplikačné úlohy na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah) aj s využitím premeny jednotiek. Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Používať správnu terminológiu a symbolický jazyk v kontexte určovania miery rovinných útvarov. Slovne interpretovať a vysvetľovať vzťahy súvisiace s mierou a jednotkami miery. Diskutovať o rôznych postupoch merania a ich presnosti. Porovnávať namerané hodnoty s predbežným odhadom i výpočtom. Argumentovať o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>
<p>Geometria - Skúmanie množín bodov v geometrii</p>	<p>Aktívne: os úsečky, os uhla</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (os úsečky, os uhla).</p> <p><u>Postupy:</u> Skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou</p>	<p>Zvoliť a aplikovať vhodnú reprezentáciu množiny bodov danej vlastnosti (pomocou náčrtu, pravítka a kružidla alebo geometrického softvéru). Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Aplikovať</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 127
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		(vrátane osí úsečky, osi uhla). Konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (os úsečky, os uhla) pomocou rysovacích nástrojov alebo geometrického softvéru.	znalosti o množinách bodov pri hľadaní riešení komplexnejších matematických a praktických úloh využitím vhodných nástrojov. Diskutovať o množinách bodov s danou vlastnosťou a vysvetľovať ich praktický význam. Zovšeobecniť konštrukčné postupy na zostrojenie množín bodov s danou vlastnosťou. Prepojiť geometrickú konštrukciu, jej slovný opis a symbolický zápis.
Geometria - Skúmanie zhodných a podobných zobrazení v rovine a ich vlastností	Aktívne: zhodné trojuholníky	<u>Vzťahy:</u> Vety o zhodnosti trojuholníkov (sss, sus, usu). <u>Postupy:</u> Zhodné zobrazenia – rozhodovanie o zhodnosti rovinných útvarov. Objavovanie podmienok pre zhodnosť trojuholníkov na základe konštrukcie trojuholníka pri zadaní troch strán, dvoch strán a jedného uhla, dvoch uhlov a jednej strany (manipuláciou alebo použitím geometrického softvéru). Rozhodovanie o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine a aplikovanie viet o zhodnosti trojuholníkov v konštrukčných úlohách.	Využívať a tvoriť reprezentácie zhodných útvarov (napr. zrkadlo, tlačiareň, digitálny geometrický systém) a uvažovať o ich obmedzeniach a výhodách. Navrhovať postupy riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o zhodných zobrazeniach. Vysvetľovať podstaty zhodnosti a zdôvodňovanie riešení súvisiacich so zhodnými zobrazeniami. Diskutovať o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach zhodných zobrazení.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 128
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 165 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

- vykonávať operácie vyžadujúce prepojenie viacerých vyjadrení racionálnych čísel a aplikovať ich pri riešení matematických a kontextových úloh
- používať nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy, mapy a diagramy
- zdôvodňovať vzťahy medzi rôznymi formami zápisu racionálnych čísel, uvažovať o existencii racionálneho čísla a vysvetľovať prácu s racionálnymi číslami

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 129
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- aplikovať priamu a nepriamu úmernosť v praktických situáciách a matematických úlohách
- používať percentá na opis reálnych situácií
- strategicky uvažovať pri riešení kombinatorických situácií, rozpoznávať analogické kombinatorické situácie v rôznych reprezentáciách a uplatňovať objavené pravidlá pri ich riešení
- poznať geometrické telesá a ich základné vlastnosti
- skúmať zložitejšie planimetrické situácie, uvažovať o vlastnostiach rovinných útvarov, využívať polohové aj metrické vlastnosti útvarov pri riešení geometrických problémov
- pracovať s perspektívou na rozvíjaní priestorovej predstavivosti
- uvažovať o obmedzeniach použitia matematických reprezentácií, používať prevažne symbolické reprezentácie a vyberať vhodné matematické nástroje (vrátane digitálnych) na riešenie problémov
- uvažovať o vzťahoch medzi matematikou a reálnou situáciou
- rešpektovať vzťahy pri premene veličín

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	Vzťahy: Postupy:	
Čísla a operácie s číslami - Racionálne čísla, vlastnosti a operácie	Aktívne: zlomok, čitateľ, menovateľ, zlomková čiara, spoločný menovateľ, základný tvar zlomku, desatinný zlomok, zložený zlomok, percento (%), základ, počet percent, hodnota prislúchajúca počtu percent	Vzťahy: Porovnávanie a usporiadanie racionálnych čísel. Ekvivalencia zlomkov Súvislosti medzi rôznymi vyjadreniami racionálnych čísel: zlomok, desatinné číslo, percento Postupy: Určovanie absolútnej hodnoty racionálnych čísel. Zlomky – modelovanie zlomkov ako časti celku a ako počet prvkov časti celku, reprezentovanie zlomku ako	Aktívne používať rôzne reprezentácie zlomkov a percent. Využívať číselnú os ako univerzálny model na znázornenie racionálnych čísel. Analyzovať a navrhovať riešenia aplikačných úloh s využitím reprezentácií a vzťahov medzi racionálnymi číslami. Vykonávať aritmetické operácie s racionálnymi číslami pri riešení a interpretácii aplikačných úloh.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 130
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Pasívne rozšírený tvar zlomku, prevrátený zlomok, zmiešané číslo promile, úrok, jednoduché úrokovanie úroková miera, pôžička, úver, vklad, debet, kredit, rozpočet, transakcia, istina, DPH</p>	<p>číslo a ako operátora. Tvorba ekvivalentných zlomkov. Porovnávanie a usporiadanie zlomkov, zjednodušovanie zlomkov, rozširovanie zlomkov, úprava zloženého zlomku, úprava zmiešaného čísla na zlomok a opačne. Uvažovanie a rozhodovanie, kedy má/nemá zlomok zmysel. Aritmetické operácie so zlomkami. Výpočet zlomkovej časti z celku. Zápis zlomkov v tvare desatinných čísel a naopak. Odhad veľkosti zlomku a odhad výsledku aritmetickej operácie so zlomkami. Percentá – určovanie 1 % ako stotiny základu a 1 promile ako tisíciny základu, určovanie a výpočet percent, základu, hodnoty prislúchajúcej počtu percent. Výpočet výšky zľavy (resp. ceny po zľave), určovanie a výpočet ceny bez DPH a s DPH. Čítanie a interpretácia údajov súvisiacich s počtom percent/promile z diagramov. Výpočet istiny, úroku z danej istiny pri danej úrokovej miere. Tvorba rozpočtu (rodinného, na výlet, oslavu a pod.).</p>	<p>Využívať zaokrúhľovanie, odhad a približné hodnoty racionálnych čísel pri riešení aplikačných úloh. Riešiť primerané kontextové úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. Čítať, zapisovať, graficky znázorniť racionálne čísla a ich zaokrúhlené hodnoty. Zdôvodniť algoritmus pre aritmetické operácie s racionálnymi číslami. Diskutovať o význame hodnôt vyšších ako 100 % a nižších ako 1 %, posudzovať reálne situácie o výhodnosti zliav.</p>
<p>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Pomer, úmernosti a postupnosti</p>	<p>Aktívne: pomer, priama a nepriama úmernosť, postupnosť, člen postupnosti</p> <p>Pasívne: prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov mierka mapy a plánu</p>	<p>Vzťahy: Zväčšenie/zmenšenie čísla/množstva vyjadrené zlomkom, desatinným číslom i percentom. Vzťah medzi zmenou dĺžok strán, resp. hrán a vplyvom na obsah, obvod útvaru, prípadne povrch a objem telesa. Priamo úmerné a nepriamo úmerné závislosti. Vzťahy medzi členmi postupností.</p> <p>Postupy: Rozdeľovanie, zväčšovanie a zmenšovanie</p>	<p>Rozoznávať a používať reprezentácie rôznych závislostí (úmernosti, postupnosti) a práca s reprezentáciami pomeru (mapy, plány). Navrhnuť stratégie a riešenie kontextových úloh na priamu a nepriamu úmernosť a primerané slovné úlohy na pomer, praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy aj za pomoci digitálnych technológií. Ústne vyjadriť podstaty závislostí. Zapísať, symbolické a grafické vyjadrenie</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 131
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>čísla/množstva v danom pomere. Zisťovanie skutočnej veľkosti/vzdialenosti využitím mierky mapy a plánu. Tvorba jednoduchého plánu s využitím vhodnej mierky. Rozhodovanie o vzťahu priamej a nepriamej úmernosti, čítanie a použitie údajov z grafu alebo z tabuľky priamej a nepriamej úmernosti, zostrojenie grafu priamej úmernosti, zostavenie tabuľky závislosti. Objavovanie a aplikovanie metód na výpočet priamej a nepriamej úmernosti, objavovanie pravidiel zložitejších postupností (obrázkové, číselné) a doplnenie chýbajúcich členov.</p>	<p>závislostí a vytváranie ich kontextu. Vysvetliť význam a použitie pomeru na mapách. Vysvetliť činnosti súvisiace s tvorbou a použitím plánov.</p>
<p><u>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi</u> - Pokročilé kombinatorické postupy a nástroje</p>	<p>Pasívne: usporiadanie prvkov s opakovaním a bez opakovania</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Pravidlo súčinu a súčtu. <u>Postupy:</u> Hľadanie organizačného princípu kombinatorických situácií. Systematické vypisovanie alebo grafické znázornenie možností podľa zvoleného kritéria. Objavenie pravidla súčtu a súčinu a aplikovanie pravidla pri určovaní počtu možností.</p>	<p>Rozhodnúť a vybrať vhodnú reprezentáciu prvkov a ich usporiadania v kombinatorických situáciách (tabuľka, strom alebo iný diagram). Navrhnuť stratégiu riešenia zložitejších kombinatorických situácií a ich konceptualizáciu. Vyhodnotiť a aplikovať podmienky pri usporadúvaní prvkov. Formulovať a odôvodňovať vlastné pravidlo pre zistenie počtu objektov vybraných z daného súboru. Používať kvantifikátory v komunikácii pri riešení kombinatorických úloh, zdôvodňovať ich význam a vplyv na počet riešení úlohy.</p>
<p><u>Geometria - Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy</u></p>	<p>Aktívne: rovnoobežné a rôznobežné priamky vrcholový, susedný, striedavý a súhlasný uhol vnútorný a vonkajší uhol mnohouholníka</p>	<p><u>Vzťahy:</u> vzájomné polohy útvarov súčet vnútorných uhlov v trojuholníku a štvoruholníku vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov ťažnica a vzdialenosť ťažiska od strany a vrcholu (deliaci pomer) vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu</p>	<p>Tvoriť a využívať reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach. Hľadať útvary so zadanými vlastnosťami</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 132
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>prvky trojuholníka (výška, päta výšky, ťažnica, ťažisko, priesečník výšok) pravouholník (štvorec, obdĺžnik)</p>	<p>a dĺžky strán, veľkosti vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov</p> <p><u>Postupy:</u> opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov triedenie rovinných útvarov podľa vlastností práca s modelmi a nemodelmi útvarov hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií rozhodovanie o vzájomných polohách priamok identifikácia súhlasných a striedavých uhlov a ich využitie pri riešení geometrických úloh modelovanie a konštrukcia výšok a ťažníc a osí strán a objavenie, že každá trojica sa pretína v jednom bode (ortocentrum, ťažisko) objav vlastnosti priesečníka osí strán (stred opísanej kružnice) skúmanie možných polôh ťažiska, ortocentra a stredu opísanej kružnice pomocou dynamickej geometrie riešenie polohových a metrických konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti</p>	<p>pomocou náčrtov. Používať skúsenosti a poznatky o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte. Modelovať reálne problémy planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov. Využívať nástroje na realizáciu riešenia geometrického problému. Interpretovať a využívať výsledky v reálnych súvislostiach. Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh a používať terminológiu rovinatej geometrie. Diskutovať o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov a argumentovať o podmienkach existencie geometrických útvarov. Diskutovať o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar, slovne opisovať a formálne zapisovať postup geometrickej konštrukcie. Zdôvodniť riešenia primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.</p>
<p><u>Geometria - Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy</u></p>	<p>Aktívne: kocka, kváder, vrchol, hrana, stena, výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka podstava, plášť, sieť telesa pohľad spredu, zhora a z boku.</p> <p>Pasívne: teleso (jednoduché a zložené),</p>	<p><u>Vzťahy:</u> hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies</p> <p><u>Postupy:</u> určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov</p>	<p>Tvoriť a používať rôzne reprezentácie (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností Tvoriť modely sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru. Riešiť úlohy súvisiace s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 133
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	nárys, pôdorys a bokorys	medzi priestorovými útvarmi zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies (voľné rovnobežné premietanie, nárys, pôdorys a bokorys, siete telies) tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá	útvarmi. Komunikovať o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch. Interpretovať rôzne záznamy telies a ich zdôvodnenie, identifikovanie chyby a navrhovanie jej korekcie.
Geometria - Pokročilé postupy merania a určovania miery	Aktívne: povrch a objem telies (kocka, kváder) jednotky povrchu (mm^2 , cm^2 , dm^2 , m^2 , km^2) jednotky objemu (mm^3 , cm^3 , dm^3 , m^3 , cl, ml, dl, l, hl) Pasívne: výmera	Vzťahy: vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{dm}^3$) Postupy: odhad a výpočet obsahu útvarov úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov	Tvoríť a používať reprezentácie na vysvetlenie podstaty merania. Odhadovať a určovať miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov. Používať vlastné a univerzálne jednotky, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov. Používať manipulácie alebo vhodné grafické reprezentácie na objavenie vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka a vzťahu medzi vnútornými a vonkajšími uhlami trojuholníka. Vytvárať a riešiť geometrické situácie zamerané na proces merania. Riešiť primerané aplikačné úlohy na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek. Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Používať správnu terminológiu a symbolický jazyk v kontexte určovania miery rovinných a

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 134
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			<p>priestorových útvarov. Slovné interpretovať a vysvetľovať vzťahy, ktoré súvisia s mierou a jednotkami miery. Diskutovať o rôznych postupoch merania a ich presnosti, porovnávať namerané hodnoty s predbežným odhadom i výpočtom. Argumentovať o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>
--	--	--	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 165 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu vo vyučovacom predmete matematika umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 135
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ciele predmetu

- riešiť, vysvetľovať a interpretovať zložitejšie problémy pomocou celých čísel s využitím ich vlastností a aplikovaním operácií s celými číslami
- používať a tvoriť nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- špecifikovať obmedzenia alebo predpoklady riešenia úlohy a identifikovať a riešiť úlohy s chýbajúcimi alebo nadbytočnými informáciami
- simulovať pravdepodobnostné situácie pomocou primeraných hier alebo pokusov, určovať a zvažovať pravdepodobnosť udalostí pri opakovaných pokusoch a skúmať vzťah medzi teoretickou a experimentálnou pravdepodobnosťou
- rozumieť matematickej symbolike a používať ju na opis vlastných činností
- pracovať na rozvíjaní priestorovej predstavivosti budovaním modelov geometrických telies
- uvažovať a diskutovať o geometrických útvaroch v priestore, o ich významných prvkoch a vlastnostiach, objavovať vzťahy medzi nimi a riešiť jednoduché stereometrické problémy
- konceptualizovať a zovšeobecňovať geometrické činnosti vedúce ku vzniku množín bodov s danou vlastnosťou a aplikovať ich pri riešení konštrukčných úloh v planimetrii
- uvažovať o vzťahoch medzi matematikou a reálnou situáciou
- rešpektovať postupnosť matematických operácií

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 136
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	Vzťahy: Postupy:	
Čísla a operácie s číslami - Celé čísla, vlastnosti a operácie	Aktívne: kladné a záporné celé číslo opačné čísla, absolútna hodnota	Vzťahy: porovnávanie a usporiadanie celých čísel priorita operátorov aritmetické operácie s celými číslami Postupy: znázorňovanie a určovanie celých čísel na číselnej osi určovanie opačných celých čísel porovnávanie a usporiadanie celých čísel aplikovanie a vysvetľovanie pamäťových, písomných a elektronických algoritmov aritmetických operácií s celými číslami (sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie) určenie absolútnej hodnoty celého čísla a objavenie jej geometrického významu	Používať reprezentácie celých čísel (modely z reálneho sveta). Používať číselnú os ako univerzálny model na znázornenie celých čísel. Navrhnuť stratégie a riešenie aplikačných úloh s využitím (kladných a záporných) celých čísel, ich vlastností a operácií s nimi. Vykonať skúšku správnosti. Čítať a zapisovať celé čísla. Správne používať terminológiu a opis vlastností celých čísel v diskusiách a písomnej komunikácii. Hľadať, zdôvodniť a opraviť chyby vo výpočtovom postupe s celými číslami.
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	Aktívne: výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma Pasívne: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými	Vzťahy: rovnosť a nerovnosť číselných výrazov ekvivalencia algebraických výrazov Postupy: určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/ nerovnosti číselných a algebraických výrazov, aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi modelovanie súčtu, rozdielu a súčinu mnohočlenov zjednodušovanie výrazov s premennými: roznásobovanie zátvoriek, vynímanie pred zátvorku vyjadrovanie a výpočet neznámej zo vzorca tvorba číselných a algebraických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu	Modelovať súčet a rozdiel mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov. Používať symbolický jazyk pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu. Navrhnuť vhodnú stratégiu riešenia slovných úloh. Overovať riešenia. Slovne interpretovať výrazy. Diskutovať o neznámej vo vyjadrení výrazu. Interpretovať, obhajovať a odôvodňovať postup a výsledok v kontexte riešenej situácie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 137
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<u>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Základy práce s funkciami a lineárna funkcia</u>	Aktívne: súradnicové osi, súradnice bodu Pasívne: pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine	<u>Vzťahy:</u> bod na grafe a vzťah medzi jeho prvou a druhou súradnicou <u>Postupy:</u> používanie pravouhlej súradnicovej sústavy na znázornenie bodov (daných súradnicami) doplnenie chýbajúcej súradnice bodu vyznačeného v súradnicovej sústave	Používať pravouhlú súradnicovú sústavu ako univerzálny model na znázornenie bodov.
<u>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Riešenie zložitejších pravdepodobnostných situácií</u>	Aktívne: udalosť, istá, možná, nemožná udalosť pravdepodobnosť Pasívne: doplnková pravdepodobnosť experimentálna a teoretická pravdepodobnosť	<u>Vzťahy:</u> vzťah medzi experimentálnou a teoretickou pravdepodobnosťou (na primeranej kognitívnej úrovni) udalosť a k nej doplnková udalosť pravdepodobnosť a k nej doplnková pravdepodobnosť <u>Postupy:</u> vykonávanie jednoduchých pokusov (hier) a pozorovanie pravdepodobnosti udalosti v závislosti od počtu pokusov porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti určenie pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov určenie doplnkovej pravdepodobnosti	Narábať s modelmi a vytvárať jednoduché modely pre nemožné, možné a isté udalosti, tiež pre veľmi nepravdepodobné a veľmi pravdepodobné udalosti. Využívať vhodné grafické reprezentácie (Vennov diagram, strom) pre určenie pravdepodobnosti pri jednoduchých a opakovaných pokusoch. Zovšeobecňovať pozorované postupy do jednoduchých pravidiel. Zostaviť matematický model jednoduchej pravdepodobnostnej reálnej situácie, ktorú možno simulovať. Využívať poznatky o pravdepodobnosti jednoduchých nezávislých javov a ich opakovaní pri tvorbe jednoduchých hypotéz a ich overovaní. Sledovať informácie s pravdepodobnostným charakterom v bežnom živote a konfrontovať ich so skutočnosťou. Formulovať odhady pravdepodobnosti a diskutovať o priebehu a výsledku pravdepodobnostných situácií v jednoduchých pokusoch a hrách. Vyjadrovať pravdepodobnosti pre výrazy používané v bežnom jazyku (asi, určite, možno, zriedka a pod.) a diskutovať o subjektívnom

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 138
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Geometria - Rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	<p>Aktívne: vnútorný a vonkajší uhol mnohouholníka štvoruholník, rovnobežník, pravouholník (štvorec, obdĺžnik), kosoštvorec, kosodĺžnik, lichobežník (pravouhlý, rovnoramenný, všeobecný), základňa, rameno, výška lichobežníka mnohouholník pravidelný šesťuholník, pravidelný osemuholník kružnica a kruh (stred, polomer, priemer), kružnicový oblúk, dotyčnica</p> <p>Pasívne: medzikružie, kruhový odsek a výsek, tetiva sečnica, nesečnica</p>	<p><u>Vzťahy</u> vzájomné polohy útvarov súčet vnútorných uhlov v trojuholníku a štvoruholníku vlastnosti súhlasných a striedavých uhlov vlastnosti štvoruholníkov a ich klasifikácia podľa počtu a dĺžky strán, veľkosti vnútorných uhlov, vlastností uhlopriečok a ich priesečníkov vzťah polomeru a priemeru, stredový uhol</p> <p><u>Postupy</u> opisovanie, pomenovanie a charakteristika významných prvkov a vlastností rovinných útvarov, triedenie rovinných útvarov podľa vlastností, práca s modelmi a nemodelmi útvarov, hľadanie príkladov a protipríkladov geometrických situácií rozhodovanie o vzájomných polohách priamok, vzájomných polohách priamky a kružnice a ich konštrukcia identifikácia súhlasných a striedavých uhlov a ich využitie pri riešení geometrických úloh konštrukcia štvoruholníkov konštrukcia výšok a ďalších významných prvkov v štvoruholníku, konštrukcia pravidelného šesťuholníka konštrukcia kružnice, určovanie vzdialenosti stredy od tetivy, objavenie postupu konštrukcie a konštrukcia dotyčnice ku kružnici identifikácia kružnicového oblúka a výseku prislúchajúcich stredovému uhlu, vyznačenie kruhového odseku riešenie polohových a metrických konštrukčných úloh s využitím množín bodov danej vlastnosti</p>	<p>vnímaní týchto výrazov.</p> <p>Tvoriť a využívať reprezentácie modelov a nemodelov rovinných útvarov (napr. pomocou štvorcovej, trojuholníkovej alebo inej siete, konštruovaním pomocou rysovacích alebo softvérových nástrojov) podľa daných vlastností v rôznych polohách a veľkostiach. Hľadať útvary so zadanými vlastnosťami pomocou náčrtov. Používať skúsenosti a poznatky o rovinných útvaroch pri návrhu stratégií a riešení polohových a metrických geometrických úloh v matematickom aj aplikačnom kontexte. Modelovať reálne problémy planimetrického charakteru pomocou geometrických nástrojov a algoritmov. Využívať nástroje na realizáciu riešenia geometrického problému, interpretovať a využívať výsledky v reálnych súvislostiach. Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Používať terminológiu rovinnej geometrie a diskutovať o polohových aj metrických vlastnostiach rovinných útvarov. Diskutovať a argumentovať o podmienkach existencie geometrických útvarov, o výbere vlastností, ktoré definujú zvolený útvar. Slovne opísať a formálne zapísať postup geometrickej konštrukcie a zdôvodniť riešenie primeranou argumentáciou o vzťahoch medzi významnými prvkami útvarov a využitím množín bodov so spoločnou vlastnosťou.</p>
Geometria - Priestorové	Aktívne:	<u>Vzťahy:</u>	Tvoriť a používať rôzne reprezentácie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 139
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	<p>kocka, kváder, hranol, vrchol, hrana, stena, výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka podstava, plášť, sieť telesa</p> <p>Pasívne: teleso (jednoduché a zložené), hranol (kolmý, pravidelný, n-boký)</p>	<p>hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies</p> <p><u>Postupy:</u> určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies tvorba telies z kociek a kvádrov podľa záznamu alebo slovného opisu identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá</p>	<p>(predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností Tvoríť modely sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru. Tvoríť a používať modely zložených telies a stavieb z telies. Riešiť úlohy súvisiacich s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami. Aktívne opisovať, pomenovať a zaznamenať jednoduché a zložené telesá v rôznych veľkostiach a polohách. Komunikovať o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch. Interpretovať rôzne záznamy telies a ich zdôvodnenie. Identifikovať chyby a navrhnúť jej korekciu.</p>
Geometria - Pokročilé postupy merania a určovania miery	<p>Aktívne: povrch a objem telies jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2) jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, ml, dl, l, hl), číslo pí (π) Pasívne: výmera</p>	<p><u>Vzťahy:</u> vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{dm}^3$) vzťah súčtu vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka vzťah medzi priemerom a polomerom kruhu/kružnice vzťah medzi obvodom kruhu a jeho priemerom (odhady a približné hodnoty čísla π a jeho geometrická interpretácia) <u>Postupy:</u></p>	<p>Tvoríť a používať reprezentácie na vysvetlenie podstaty merania, odhadovanie a určovanie miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov. Používať vlastné a univerzálne jednotky, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov. Používať manipulácie alebo vhodné grafické reprezentácie na objavenie vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka a štvoruholníka a vzťahu medzi vnútornými a vonkajšími uhlami</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 140
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>odhad a výpočet obvodu útvarov (rovnobežník, trojuholník, lichobežník, pravidelný n-uholník, kruh, resp. dĺžka kružnice a kružnicového oblúka) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov</p> <p>odhad a výpočet obsahu útvarov (rovnobežník, trojuholník, lichobežník, kruh, kruhový výsek, zložený útvar) úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov</p> <p>odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov</p>	<p>trojuholníka.</p> <p>Vytvárať a riešiť geometrické situácie zamerané na proces merania.</p> <p>Riešiť primerané aplikačné úlohy na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek.</p> <p>Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh.</p> <p>Používať správnu terminológiu a symbolický jazyk v kontexte určovania miery rovinných a priestorových útvarov.</p> <p>Slovne interpretovať a vysvetľovať vzťahy súvisiace s mierou a jednotkami miery.</p> <p>Diskutovať o rôznych postupoch merania a ich presnosti.</p> <p>Porovnávať namerané hodnoty s predbežným odhadom i výpočtom. Argumentovať o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>
Geometria - Skúmanie množín bodov v geometrii	Aktívne: Tálesova kružnica	<p><u>Vzťahy:</u> spoločná vlastnosť bodov ležiacich na významných množinách bodov v rovine (dotyčnice ku kružnici, Tálesova kružnica)</p> <p><u>Postupy:</u> skúmanie a opis množín bodov s danou vlastnosťou (vrátane Tálesovej kružnice) konštrukcia množín bodov s danou vlastnosťou (Tálesova kružnica) pomocou rysovacích nástrojov alebo geometrického softvéru konštrukcia vpísanej a opísanej kružnice trojuholníku využitie Tálesovej kružnice pri konštrukcii trojuholníka a dotyčnice ku kružnici</p>	<p>Zvoliť a aplikovať vhodnú reprezentáciu množiny bodov danej vlastnosti (pomocou náčrtu, pravítka a kružidla alebo geometrického softvéru).</p> <p>Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh.</p> <p>Aplikovať znalosti o množinách bodov pri hľadaní riešení komplexnejších matematických a praktických úloh využitím vhodných nástrojov.</p> <p>Diskutovať o množinách bodov s danou vlastnosťou a vysvetľovať ich praktický význam.</p> <p>Zovšeobecňovať konštrukčné postupy na zostrojenie množín bodov s danou vlastnosťou.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 141
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			Prepojiť geometrickú konštrukciu, jej slovný opis a symbolický zápis.
--	--	--	---

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu - 231 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete matematika umožní viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

- integrovať poznatky a skúsenosti z rôznych číselných oborov, modelovať problémové situácie pomocou vybraných reprezentácií reálnych čísel a využívať matematický aparát a digitálne nástroje na riešenie problémov v rôznych oblastiach života
- matematizovať a riešiť reálne situácie využitím algebrických výrazov, lineárnych rovníc a nerovníc

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 142
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- rozhodovať o podstate závislostí, vyjadrovať vzťahy medzi členmi postupností
- používať a tvoriť nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy
- skúmať lineárne funkcie, orientovať sa v tabuľkách, grafoch a symbolických predpisoch lineárnych funkcií a využívať ich na modelovanie a riešenie matematických a praktických problémov
- používať matematickú symboliku a premenné pri opise vlastných činností a reálnych situácií
- prepájať súvislosti medzi údajmi z rôznych reprezentácií a modelov, ilustrovať, predpovedať, porovnávať, analyzovať a interpretovať (primárne alebo sekundárne) štatistické dáta
- zovšeobecňovať postupy merania a určovania miery rovinných a priestorových útvarov, symbolicky vyjadrovať metrické závislosti, riešiť aplikačné úlohy na určenie miery útvarov a diskutovať o ich využití v každodennom živote a rôznych profesiách
- uvažovať o zhodných a podobných zobrazeniach v rovine, o ich vlastnostiach a aplikovať ich pri riešení úloh v praktickom aj geometrickom kontexte
- uvažovať o vzťahoch medzi veličinami v rôznych predmetoch
- komunikovať o výsledkoch svojich zistení kladením otázok

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 143
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	Vzťahy: Postupy:	
Čísla a operácie s číslami - Reálne čísla, vlastnosti a operácie	<p>Aktívne: druhá a tretia mocnina a odmocnina, číslo π (pí)</p> <p>Pasívne: základ (mocnenec), exponent (mocniteľ), stupeň odmocnenia, základ odmocniny celočíselný exponent iracionálne číslo</p>	<p>Vzťahy: súvis mocnín čísla 10 s predponami vzťahy medzi reprezentáciami druhej a tretej mocniny (obsah štvorca, objem kocky)</p> <p>Postupy: zapisovanie súčinu väčšieho počtu rovnakých činiteľov v tvare mocniny a opačne algoritmy počítania druhých a tretích mocnín, resp. mocnín racionálnych čísel s celočíselným exponentom s využitím digitálnych nástrojov práca s mocninami čísla 10, čítanie, zapisovanie, znázorňovanie na číselnej osi, približné hodnoty reálnych čísel a ich porovnávanie používanie vedeckého zápisu čísla ($a \cdot 10^n$, $1 \leq a < 10$) narábanie s veľmi veľkými a veľmi malými číslami (umocnenie čísel medzi 0 a 1, umocnenie čísel väčších ako 1) odhadovanie a zaokrúhľovanie reálnych čísel</p>	<p>Používať rôzne reprezentácie reálnych čísel (vrátane miesta na číselnej osi s danou presnosťou). Využívať geometrickú reprezentáciu druhej/tretej mocniny/odmocniny a čísla π. Riešiť aplikačné úlohy s využitím reálnych čísel a ich vlastností a aplikovať operácie s reálnymi číslami. Využívať odhad a približnú hodnotu pri riešení praktických úloh. Čítať a zapisovať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla. Čítať a zapisovať druhú odmocninu ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionálneho čísla. Používať rôzne vyjadrenia reálnych čísel v komunikácii a diskusiách pri riešení problémov.</p>
Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Algebraické výrazy, rovnice a nerovnice	<p>Aktívne: výraz, hodnota číselného výrazu, koeficient, premenná, člen s premennou, neznáma, lineárna rovnica/nerovnica s jednou neznámou, pravá a ľavá strana rovnice/nerovnice, riešenie (koreň) rovnice/nerovnice</p>	<p>Vzťahy: rovnosť a nerovnosť číselných výrazov podmienka pre výraz s premennou v menovateli a pre riešenie rovnice a nerovnice ekvivalencia algebraických výrazov súvis algebraického a grafického vyjadrenia rovnice a nerovnice</p> <p>Postupy:</p>	<p>Modelovať súčet a rozdiel mnohočlenov pomocou konkrétnych reprezentácií členov. Modelovať súčin dvojčlena typu $(a + b)(c + d)$ ako obdĺžnika so stranami $(a + b)$ a $(c + d)$, analogicky súčiny typu $(a - b)(c + d)$, súčin dvojčlena a trojčlena atď., výraz $(a \pm b)^2$ ako obsah štvorca so stranou $(a + b)$ resp. $(a - b)$, výraz $a^2 - b^2$ ako obsah obdĺžnika so stranami $(a + b)$ a $(a - b)$. Použiť vhodné pomôcky na reprezentáciu</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 144
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Pasívne: číselný výraz, algebraický výraz, výraz s jednou a viacerými premennými, výraz s premennou v menovateli podmienka riešiteľnosti</p>	<p>určovanie hodnoty výrazu, dosadzovanie čísel za premenné, rozhodovanie o rovnosti/ nerovnosti číselných a algebraických výrazov, určovanie, kedy má/nemá výraz zmysel aritmetické operácie s číselnými a algebraickými výrazmi modelovanie súčtu, rozdielu a súčinu mnohočlenov použitie analógií s operáciami so zlomkami pri sčítaní, pri rozdieli a pri súčine lomených výrazov zjednodušovanie výrazov s premennými: roznásobovanie zátvoriek, vynímanie pred zátvorku; úprava na spoločného menovateľa (aj s premennou v menovateli) modelovanie druhej mocniny dvojčlena $(a \pm b)^n$ a $a^2 - b^2$ a úpravy výrazov, ktoré ich obsahujú, určovanie podmienok riešiteľnosti rovníc/nerovnic reprezentácia a vykonávanie ekvivalentných úprav a riešenie rovníc/ nerovnic s jednou neznámou a skúška správnosti vyjadrovanie a výpočet neznámej zo vzorca (napr. Pytagorova veta) zápis slovnej podmienky nerovnicou riešenie jednoduchých sústav lineárnych rovníc a nerovnic na prípravnej úrovni, grafické riešenie (aj s využitím vhodného digitálneho nástroja) tvorba číselných a algebraických výrazov opisujúcich reálnu alebo matematickú situáciu</p>	<p>ekvivalentných úprav. Používať symbolický jazyk pri tvorbe výrazov podľa slovného opisu a pri matematizácii problému vedúceho k použitiu lineárnych rovníc/nerovnic. Navrhnuť vhodnú stratégiu riešenia slovných úloh, jej modelovanie a riešenie pomocou lineárnych rovníc/ nerovnic a ich úprav, overiť riešenia. Interpretovať matematický model slovnej úlohy vyjadrenej rovnicou/nerovnicou. Slovne interpretovať výrazy a rovnice/nerovnice. Diskutovať o neznámej vo vyjadrení výrazu, vo vyjadrení rovnice/nerovnice a o podmienkach riešiteľnosti úlohy. Interpretovať, obhajovať a odôvodňovať postup a výsledok v kontexte riešenej situácie. Diskutovať o častých chybách pri použití algebraických identít (napríklad $(a + b)^2 \neq a^2 + b^2$) a argumentácia s pomocou reprezentácií.</p>
<p>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Základy práce s funkciami a lineárna funkcia</p>	<p>Aktívne: súradnicové osi, súradnice bodu, lineárna funkcia, graf</p> <p>Pasívne: pravouhlý systém súradníc,</p>	<p>Vzťahy: najväčšia, najmenšia, nulová hodnota bod na grafe a vzťah medzi jeho prvou a druhou súradnicou súvislosti medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf)</p>	<p>Používať pravouhlú súradnicovú sústavu ako univerzálneho modelu na znázornenie bodov a funkčných závislostí. Využívať reprezentácie lineárnej funkcie (tabuľka, predpis, graf). Navrhnuť stratégie a riešenia úlohy s využitím</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 145
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>sústava súradníc v rovine, funkcia, funkčná hodnota, graf funkcie lineárna závislosť</p>	<p><u>Postupy:</u> používanie pravouhlej súradnicovej sústavy na znázornenie bodov (daných súradnicami), úsečiek alebo mnohoúhelníkov doplnenie chýbajúcej súradnice bodu vyznačeného v súradnicovej sústave prevod medzi reprezentáciami lineárnej funkcie (predpis, graf, tabuľka) aj s využitím digitálnych nástrojov práca s vlastnosťami funkcií na intuitívnej a prípravnej úrovni pomocou čítania z grafu (určenie najväčšej a najmenej hodnoty, monotónnosť funkcie, priesečníky grafu s osami)</p>	<p>jednoduchých funkčných závislostí a interpretovať výsledky. Riešiť aplikačné úlohy s využitím funkčných závislostí a pozorovať priebeh funkcie. Ústne, písomne, symbolicky a graficky vyjadriť funkčné vzťahy, vytvárať ich kontext. Zovšeobecňovať a argumentovať lineárnu závislosť.</p>
<p><u>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi - Pokročilé nástroje na prácu s údajmi</u></p>	<p>Aktívne: údaj, hodnota, aritmetický priemer, medián, najmenšia (minimálna) a najväčšia (maximálna) hodnota, frekvenčná tabuľka/graf</p> <p>Pasívne: štatistika, štatistický súbor, štatistická jednotka a znak, dáta, štatistický prieskum absolútna a relatívna početnosť</p>	<p><u>Vzťahy:</u> charakteristiky polohy (priemer, medián) a vzťahy medzi nimi a hodnotami v štatistickom súbore (neformálna úroveň) súvis priemernej absolútnej odchýlky s rozložením údajov v súbore</p> <p><u>Postupy:</u> vyhľadanie alebo doplnenie údajov v texte, tabuľke alebo diagrame určovanie absolútnej a relatívnej početnosti určovanie aritmetického priemeru, mediánu a rozhodovanie o vhodnosti ich použitia výpočet priemernej absolútnej odchýlky a interpretácia jej významu ako charakteristiky súboru dát tvorba frekvenčných tabuliek a grafov, aj využitím vhodného digitálneho nástroja interpretácia získaných dát</p>	<p>Zvoliť vhodnú reprezentáciu údajov a charakteristík na opis súboru údajov. Porovnávať rôzne znázornenia dát (tabuľka, kruhový, stĺpcový a iné diagramy) daného súboru údajov. Modelovať vplyv vlastností výberu na výsledky štatistických výskumov. Zostaviť, vyhodnotiť a prezentovať jednoduché štatistické prieskumy a odôvodniť voľby metódy a krokov. Využívať vhodné/dostupné digitálne nástroje na spracovanie údajov. Používať jednoduché pojmy matematickej štatistiky v komunikácii a argumentácii. Diskutovať, kriticky posudzovať a interpretovať dostupné jednoduché reprezentácie a vyhodnotiť údaje z bežného života. Diskutovať o reprezentatívnosti a veľkosti výberu na presnosť štatistického výskumu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 146
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Geometria - Priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy	<p>Aktívne: kocka, kváder, hranol, ihlan, vrchol, hrana, stena, výška telesa, stenová a telesová uhlopriečka valec, kužeľ, guľa (stred, polomer, priemer), podstava, plášť, sieť telesa pohľad spredu, zhora a z boku.</p> <p>Pasívne: teleso (jednoduché a zložené), hranol (kolmý, pravidelný, n-boký), ihlan (pravidelný, n-boký), guľová plocha nárys, pôdorys a bokorys</p>	<p>Vzťahy: hierarchické a inkluzívne vzťahy medzi priestorovými útvarmi vzťahy medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies</p> <p>Postupy: určovanie a triedenie jednoduchých telies na základe ich vlastností, určovanie kritérií triedenia objavovanie hierarchických a inkluzívnych vzťahov medzi priestorovými útvarmi zaznamenávanie a tvorba modelov jednoduchých telies a stavieb z telies identifikácia a znázorňovanie viditeľných a neviditeľných hrán v pohľade objavovanie vzťahov medzi počtom vrcholov, stien a hrán pravidelných telies identifikácia a konštrukcia siete telies, modelovanie sietí kocky využitím dĺžky siete určovanie a tvorba pohľadov na jednoduché a zložené telesá</p>	<p>Tvoriť a používať rôzne reprezentácie (predmetné modely a záznamy) jednoduchých telies na skúmanie ich významných prvkov a vlastností. Tvoriť modely sietí jednoduchých telies pomocou konštrukčných nástrojov alebo softvéru a používať modely zložených telies a stavieb z telies. Riešiť úlohy súvisiace s rozvíjaním priestorovej predstavivosti a problémové úlohy o vzťahoch medzi dvojrozmernými a trojrozmernými útvarmi, medzi jednoduchými a zloženými telesami. Aktívne opisovať, pomenovať a zaznamenať jednoduché a zložené telesá v rôznych veľkostiach a polohách. Komunikovať o vlastnostiach telies a ich významných prvkoch. Interpretovať a zdôvodňovať rôzne záznamy telies, identifikovať chyby a navrhnúť jej korekciu.</p>
Geometria - Pokročilé postupy merania a určovania miery	<p>Aktívne: povrch a objem telies (kocka, kváder, ihlan, valec) jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, km^2) jednotky objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, cl, ml, dl, l, hl), číslo pí (π)</p> <p>Pasívne: výmera</p>	<p>Vzťahy: vzťahy medzi jednotkami povrchu a ich premeny vzťahy medzi jednotkami objemu a ich premeny ($1\text{l} = 1\text{dm}^3$) vzťah medzi priemerom a polomerom kruhu/kružnice vzťah medzi obvodom kruhu a jeho priemerom (odhady a približné hodnoty čísla π a jeho geometrická interpretácia) Pytagorova veta a jej význam</p> <p>Postupy: využitie Pytagorovej vety</p>	<p>Tvoriť a používať reprezentácie na vysvetlenie podstaty merania, odhadovania a určovania miery (štvorcová sieť, jednotkové kocky a pod.) útvarov. Používať vlastné a univerzálne jednotky, rozličné meracie nástroje (vrátane digitálnych) na meranie a určovanie miery útvarov. Vytvárať a riešiť geometrické situácie zamerané na proces merania. Riešiť primerané aplikačné úlohy na určenie miery rovinných a priestorových útvarov (veľkosť uhla, dĺžka úsečky, obvod, obsah, objem, povrch) aj s využitím premeny jednotiek.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 147
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>odhad a výpočet objemu a povrchu telies úvahou a aplikovaním odvodených vzťahov</p>	<p>Využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení konštrukčných úloh. Používať správnu terminológiu a symbolický jazyk v kontexte určovania miery rovinných a priestorových útvarov. Slovne interpretovať a vysvetľovať vzťahy súvisiace s mierou a jednotkami miery. Diskutovať o rôznych postupoch merania a ich presnosti. Porovnávať namerané hodnoty s predbežným odhadom i výpočtom. Argumentovať o dostatočnosti odhadu či potreby presného merania v praktických situáciách.</p>
<p>Geometria - Skúmanie zhodných a podobných zobrazení v rovine a ich vlastností</p>	<p>Aktívne: osová a stredová súmernosť, stred súmernosti, os súmernosti, vzor a obraz osovo a stredovo súmerné útvary zhodné a podobné trojuholníky, pomer/koefficient podobnosti</p> <p>Pasívne: zhodnosť a podobnosť geometrických útvarov</p>	<p><u>Vzťahy:</u> vzťah medzi súmernosťou a zhodnosťou geometrických útvarov vety o zhodnosti trojuholníkov (sss, sus, usu) vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu)</p> <p><u>Postupy:</u> identifikácia osovo a stredovo súmerných útvarov určovanie vzorov a obrazov útvarov v osovej a stredovej súmernosti (bod, úsečka, trojuholník, štvoruholník, kružnica/kruh alebo iný jednoduchý útvar) určovanie stredy/osi v stredovej/ osovej súmernosti konštrukcia osovo a stredovo súmerného útvaru pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov podobné zobrazenia – rozhodovanie o podobnosti útvarov, objavovanie podmienok pre podobnosť trojuholníkov na základe analógie s vetami o zhodnosti trojuholníkov určovanie pomeru podobnosti dvoch podobných</p>	<p>Využívať a tvoriť reprezentácie zhodných a podobných útvarov (napr. zrkadlo, tlačiareň, lupa, digitálny geometrický systém) a uvažovať o ich obmedzeniach a výhodách. Navrhovať postupy riešenia praktických geometrických a konštrukčných úloh s využitím poznatkov o zhodných a podobných zobrazeniach. Tvoríť mozaiky (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v rovine pomocou rysovacích alebo digitálnych nástrojov. Zapisovať a interpretovať geometrické postupy vyžadujúce využitie symetrií a škálovania (zväčšenie, zmenšenie). Vysvetľovať podstatu zhodnosti a podobnosti a zdôvodňovať riešenie súvisiace so zhodnými a podobnými zobrazeniami. Diskutovať o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach zhodných a podobných zobrazení.</p>

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 148</p>
---	--	--

		<p>trojuholníkov aplikovanie viet o podobnosti trojuholníkov pri riešení výpočtových a konštrukčných úloh odhadovanie skutočných vzdialeností a výšok v teréne pomocou vlastností podobnosti trojuholníkov určovanie skutočnej vzdialenosti využitím mierky mapy alebo skutočných rozmerov miestností/ predmetov podľa mierky plánu</p>	
--	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 149
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

Predmet: Matematika

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa prirodzené, celé, racionálne a reálne čísla, operácie s číslami a ich vlastnosti v matematickom modelovaní problémov
- spoľahlivo pracuje s algebrickými výrazmi, rovnicami a nerovnicami, uvažuje o ich zmyslupnosti a význame v riešení úloh
- identifikuje náročnejšie vzťahy v číselných postupnostiach, nachádza funkčné vzťahy v reálnych súvislostiach, používa matematické nástroje na ich modelovanie a interpretáciu
- objavuje analógie v kombinatorických situáciách, vyhodnocuje pravdepodobnostné situácie v jednoduchých pokusoch, tvorí jednoduché hypotézy, overuje ich a vyvodzuje závery
- používa a určuje jednoduché štatistické charakteristiky pri spracovaní a interpretácii údajov, diskutuje o chybných interpretáciách a ich vplyve na opis skutočnosti
- využíva polohové a metrické vlastnosti geometrických útvarov na riešenie zložitejších geometrických aj praktických úloh s využitím množín bodov s danou vlastnosťou
- konceptualizuje a zovšeobecňuje matematické situácie a skúsenosti z ich riešenia, hľadá alternatívne stratégie a využíva primerané argumenty na zdôvodnenie
- využíva matematické poznatky, symbolické a formálne množinové operácie a vzťahy na riešenie úloh vyžadujúcich logické uvažovanie, formuláciu záverov, interpretáciu a argumentáciu
- rozumie, používa a tvorí nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 150
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- komunikuje o výsledkoch svojich zistení kladením otázok

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.2 Predmet: Informatika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika predmetu informatika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa zameriame na postupné objavovanie prvých mechanizmov programových konštrukcií, zoznamovanie sa s dátovými údajmi a štruktúrami prostredníctvom vhodných aplikácií, v línii digitálnej gramotnosti zoznamovanie žiakov s reprezentáciami dát a ich spracovaním prostredníctvom vhodných softvérov, orientovanie vo využívaní internetu a v operačnom systéme, diskutovanie o rizikách informačných technológií. Pri rozvíjaní informatickej gramotnosti a osvojovaní si informatického obsahu využijeme program Informatika s Emilom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 151
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku
- riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením (Informatika s Emilom, robot)
- skúmať a posudzovať správnosť riešenia úlohy a opravovať chyby
- pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov
- zoznámiť sa s digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov (skenovanie, fotenie, rezervácie)
- spoznávať elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- pracovať s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečinkami a aplikáciami
- používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti
- analyticky posudzovať digitálne technológie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 152
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	<u>Vzťahy</u> <u>Procesy</u> <u>Činnosti</u>	
Programovanie 1. Analýza problému	Platí- neplatí, áno/alebo/nie(neformálne)	<i><u>Vzťahy:</u> platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy:</u> idea sekvencie, opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia <u>Činnosti:</u> identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, keď niečo platí- neplatí aj so spojkami a/alebo/nie(neformálne) Uvažovanie o budúcich riešeniach</i>	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať. Navrhnuť riešenie, návod, postup. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 2.Konštrukcie jazyka	Príkaz Parameter príkazu Premenná Postupnosť príkazov Opakovanie príkazov Počet opakovaní Vetvenie Podmienka Podprogram	<i><u>Vzťahy:</u> vstup – program – výsledok konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov pravidlá jazyka pre použitie premennej prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu <u>Procesy:</u> zostavovanie a úprava programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu <u>Činnosti:</u> vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnota a neskôr ich jednoducho použiť vytváranie programu, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou používanie premennej, parametrov príkazu, zapisovanie postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania, vetvenia podľa podmienky</i>	Vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť. Vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou. Vytvoriť program, ktorý reaguje na vstup. Vytvoriť program, ktorý obsahuje podprogramy. Pracovať s programom Informatika s Emilom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 153
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<i>zostavovanie a úprava (doplňanie, dokončovanie, modifikovanie) programu v jazyku vykonávateľa spustenie programu</i>	
Programovanie 3.Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	Zápis riešenia Hľadanie, opravovanie chýb	<i><u>Vzťahy:</u> jazyk- vykonanie programu chyba pri realizácii (logická chyba) chyba v zápise (syntaktická chyba) chyba v postupnosti príkazov s premennými, cykloma vetvením <u>Procesy:</u> krokovanie, hľadanie chyby <u>Činnosti:</u> interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s premennými, cyklami a vetvením hľadanie rôznych typov chýb vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie diskusia a návrh vylepšení riešenia diskusia o tom, či má úloha riešenie</i>	Interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovat' riešenie s premennými, cyklami a vetvením. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Diskutovať o riešiteľnosti úlohy. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Údaje 1.Práca s údajmi rôznych typov	Odrážky Číslovanie Časová os	<i><u>Vzťahy:</u> obrázok v rastrovej alebo vo vektorovej formáte súborov a ich vzťah k uloženému obrázku obrázok ako súčasť textu video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov <u>Procesy:</u> vkladanie tabuľky do textu poradie snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa <u>Činnosti:</u> digitalizácia grafickej informácie, voľba súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov porovnávanie rastrových, vektorových obrázkov, posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom</i>	Digitalizovať grafickú informáciu. Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov. Posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom. Použiť konkrétne nástroje na skombinovanie videa, zvuku a textu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 154
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<u>Údaje</u> 2.Informácie	Textová informácia Grafická informácia	<u>Vzťahy:</u> <i>vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, či sla, zvuk), text a hypertext</i> <u>Činnosti:</u> <i>voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií</i>	Voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie. Zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie. Dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií.
<u>Údaje</u> 3.Údajové štruktúry	Postupnosť Tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) Bunka Adresa bunky	<u>Vzťahy:</u> <i>adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), bunky so vzorcami</i> <u>Procesy:</u> <i>práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov, jednoduché výpočty v tabuľke</i> <u>Činnosti:</u> <i>organizovanie informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami</i>	Organizovať informácie do štruktúr. Interpretovať údaje zo štruktúr. Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.
<u>Technológie</u> 1.Hardvér a softvér	Program Procesor Pamäť	<u>Vzťahy:</u> <i>súbory pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom</i> <u>Procesy:</u> <i>nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou</i> <u>Činnosti:</u> <i>práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášaní,</i>	Pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie. Rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia. Navrhnuť štruktúru priečinkov. Pracovať s rôznym aplikačným softvérom (školský vzdelávací softvér).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 155
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<i>ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov používanie cesty k súboru a priečinku diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom (napr. školského vzdelávacieho softvéru) digitálnej učebnice, encyklopédie</i>	
Technológie 2.Počítačové siete	Sieť Doména Správa E-mail E-mailová adresa Kôš Príloha Adresár	<u>Vzťahy:</u> <i>lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť</i> <u>Procesy:</u> <i>sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta</i> <u>Činnosti:</u> <i>používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete používanie sieťových zariadení prispievanie do webového obsahu diskusia o správnosti a kvalite vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania) sťahovanie a posielanie súborov</i>	Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch. Vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať webový prehliadač. Správne písať webovú adresu. Vyhľadať webovú stránku, obrázky, texty... Použiť nástroje na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Pracovať so sieťovými zariadeniami. Použiť nástroj na prispievanie do webového obsahu. Orientovať sa na webovej stránke. Diskutovať o rizikách na internete.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 156
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Technológie 3.Digitálna spoločnosť	Technológie okolo nás Dôveryhodnosť získaných informácií Digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu Spam Antivírus	<i><u>Vzťahy:</u> spam ako nevyžiadaná správa antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností riziká na internete a sociálnych sieťach informatika ako povolanie digitálne technológie ako nástroj pre komunikáciu, modelovanie <u>Procesy:</u> bezpečné správanie sa na internete činnosť hekerov <u>Činnosti:</u> diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach o službách, spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi diskusia o schopnostiach vírusov ako programov antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností diskusia o digitálnych technológiách ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach diskusia o bezpečnom správaní sa na internete diskusia o informatike z pohľadu povolania diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie</i>	Diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi. Diskutovať o schopnostiach vírusov ako programov. Diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných. Diskutovať o informatike z pohľadu povolania.
---	--	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 157
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku
- riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením (Informatika s Emilom, robot)
- skúmať a posudzovať správnosť riešenia úlohy a opravovať chyby
- pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov
- zoznámiť sa s digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov (skenovanie, fotenie, rezervácie)
- spoznávať elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- pracovať s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečkami a aplikáciami
- používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti
- analyticky posudzovať digitálne technológie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 158
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	<u>Vzťahy</u> <u>Procesy</u> <u>Činnosti</u>	
Programovanie 1. Analýza problému	Platí- neplatí, áno/alebo/nie(neformálne)	<i><u>Vzťahy:</u> platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) aký informatický problém je v zadaní úlohy premenná ako označenie</i> <i><u>Procesy:</u> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</i> <i><u>Činnosti:</u> identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, keď niečo platí- neplatí aj so spojkami a/alebo/nie(neformálne) uvažovanie o budúcich riešeniach</i>	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať. Rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť. Navrhnuť riešenie, návod, postup. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 2.Konštrukcie jazyka	Príkaz Parameter príkazu Premenná Postupnosť príkazov Opakovanie príkazov Počet opakovaní Vetvenie Podmienka Podprogram	<i><u>Vzťahy:</u> vstup – program – výsledok</i> <i>konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz</i> <i>pravidlá jazyka pre použitie premennej</i> <i>prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</i> <i><u>Procesy:</u> zostavovanie a úprava programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov</i> <i><u>Činnosti:</u> vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnota a neskôr ich jednoducho použiť</i> <i>vytváranie programu, ktorý vyžaduje známy počet</i>	Vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť. Vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou. Vytvoriť program, ktorý reaguje na vstup. Vytvoriť program, ktorý obsahuje podprogramy. Doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program. Pracovať s programom Informatika s Emilom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 159
------------------------------	---	--------------------------------

		<p>opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou používanie premennej, parametrov príkazu, zapisovanie postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania, vetvenia podľa podmienky zostavovanie a úprava (dopĺňanie, dokončovanie, modifikov anie) programu v jazyku vykonávateľa spustenie programu zostavenie a úprava príkazov dopĺňanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov</p>	
<p>Programovanie 3.Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb</p>	<p>Zápis riešenia Hľadanie, opravovanie chýb</p>	<p><u>Vzťahy:</u> jazyk- vykonanie programu chyba pri realizácii (logická chyba) chyba v zápise (syntaktická chyba) chyba v postupnosti príkazov s premennými, cykloma vetvením <u>Procesy:</u> krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, hľadanie chyby <u>Činnosti:</u> interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s premennými, cyklami a vetvením hľadanie rôznych typov chýb vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe diskusia a návrh vylepšení riešenia diskusia o tom, či má úloha riešenie</p>	<p>Interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s premennými, cyklami a vetvením. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, navrhnúť vylepšenie. Diskutovať o riešiteľnosti úlohy. Pracovať s programom Informatika s Emilom.</p>
<p>Údaje 1.Práca</p>	<p>Odrážky Číslovanie</p>	<p><u>Vzťahy:</u> obrázok v rastri alebo vo vektorovom tvare formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku</p>	<p>Digitalizovať grafickú informáciu. Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 160
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

s údajmi rôznych typov	Časová os	<i>obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text</i> <i>video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov</i> <i>Procesy: vkladanie tabuľky do textu</i> <i>poradie snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa</i> <i>Činnosti: digitalizácia grafickej informácie, voľba súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov</i> <i>porovnávanie rastrových, vektorových obrázkov s ohľadom na ich vlastnosti, možnosti úprav, formáty súborov</i> <i>posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom</i> <i>práca s obrázkom ako súčasťou textu</i> <i>používanie nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií, na skombinovanie videa, zvuku a textu</i>	typov. Posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom. Použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. Použiť konkrétne nástroje na skombinovanie videa, zvuku a textu.
Údaje 2.Informácie	Textová informácia Grafická informácia	<i>Vzťahy:</i> <i>vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, či sla, zvuk), text a hypertext</i> <i>Možnosť vyhľadávať reťazce</i> <i>Činnosti: voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie</i> <i>zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie</i> <i>dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií</i> <i>vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom systéme a databáze</i> <i>získavanie informácií rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov</i>	Voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie. Zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie. Dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií. Vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze. Získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (zoskenovanie, ofotenie, nahrávanie zvuku, videa,...).
Údaje 3.Údajové	Postupnosť Tabuľka (v zmysle	<i>Vzťahy:</i> <i>adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy</i>	Organizovať informácie do štruktúr. Interpretovať údaje zo štruktúr.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 161
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Štruktúry	frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka Bunka Adresa bunky	<i>údajov (číslo, text), bunky so vzorcami</i> <u>Procesy:</u> práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov, jednoduché výpočty v tabuľke <u>Činnosti:</u> organizovanie informácií do štruktúr, interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti, tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie údajov a jednoduché výpočty v tabuľke	Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty.
Technológie 1.Hardvér a softvér	Program Procesor Pamäť	<u>Vzťahy:</u> <i>súbory pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom</i> <u>Procesy:</u> nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou <u>Činnosti:</u> <i>práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášani, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov používanie cesty k súboru a priečinku navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom (napr.</i>	Pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie. Rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia. Navrhnuť štruktúru priečinkov. Pracovať s rôznym aplikačným softvérom (školský vzdelávací softvér). Preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov. Zistiť parametre súborov, priečinkov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 162
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		školského vzdelávacieho softvéru) digitálnej učebnice, encyklopédie používanie zariadení na digitalizáciu údajov rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice	
Technológie 2.Počítačové siete	Sieť Doména Správa E-mail E-mailová adresa Kôš Príloha Adresár	<u>Vzťahy:</u> lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť <u>Procesy:</u> sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta <u>Činnosti:</u> používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete používanie sieťových zariadení prispievanie do webového obsahu diskusia o správnosti a kvalite vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania) sťahovanie a posielanie súborov práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy, správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti	Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch. Vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať webový prehliadač. Správne písať webovú adresu. Vyhľadať webovú stránku, obrázky, texty... Použiť nástroje na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Pracovať so sieťovými zariadeniami. Použiť nástroj na prispievanie do webového obsahu. Diskutovať o správnosti a kvalite vyhladaných informácií. Pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Orientovať sa na webovej stránke. Diskutovať o rizikách na internete.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 163
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Technológie 3.Digitálna spoločnosť	Technológie okolo nás Dôveryhodnosť získaných informácií Digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu Spam Antivírus	<i><u>Vzťahy:</u> spam ako nevyžiadaná správa antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností riziká na internete a sociálnych sieťach informatika ako povolanie digitálne technológie ako nástroj pre výpočet, komunikáciu, modelovanie <u>Procesy:</u> bezpečné správanie sa na internete činnosť hekerov <u>Činnosti:</u> diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach o službách, spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi diskusia o schopnostiach vírusov ako programov antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností diskusia o digitálnych technológiách ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach diskusia o bezpečnom správaní sa na internete diskusia o informatike z pohľadu povolania diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie</i>	Diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi. Diskutovať o schopnostiach vírusov ako programov. Diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných. Diskutovať o informatike z pohľadu povolania.
---	--	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 164
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- analyzovať problémy a rozvíjať abstrakciu a logiku
- riešiť elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením (Informatika s Emilom, robot)
- skúmať a posudzovať správnosť riešenia úlohy a opravovať chyby
- pomocou vhodných nástrojov spracovať a kombinovať údaje rôznych typov
- zoznámiť sa s digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov (skenovanie, fotenie, rezervácie)
- spoznávať elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- pracovať s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečinkami a aplikáciami
- používať sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti
- analyticky posudzovať digitálne technológie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 165
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	<u>Vzťahy</u> <u>Procesy</u> <u>Činnosti</u>	
Programovanie 1. Analýza problému	Platí- neplatí, áno/alebo/nie(neformálne)	<i><u>Vzťahy:</u> platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) aký informatický problém je v zadaní úlohy premenná ako označenie</i> <i><u>Procesy:</u> idea sekvencie, opakovania, vetvenia, jednoduchej manipulácie s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</i> <i><u>Činnosti:</u> identifikovanie údajov, ktoré si treba zapamätať rozpoznávanie miest, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť</i> <i>formulovanie plánu riešenia a jeho vyjadrenie vlastnými slovami s využitím sekvencie, opakovania, vetvenia a jednoduchej manipulácie s údajmi</i> <i>rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, keď niečo platí- neplatí, funguje – nefunguje aj so spojkami a/alebo/nie(neformálne)</i> <i>uvažovanie o budúcich riešeniach</i>	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje. Vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Identifikovať údaje, ktoré si treba zapamätať. Rozpoznať miesta, kde sa treba rozhodovať, opakovať činnosť. Vlastnými slovami sformulovať plán budúceho riešenia. Navrhnuť riešenie, návod, postup. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 2. Konštrukcie jazyka	Príkaz Parameter príkazu Premenná Postupnosť príkazov Opakovanie príkazov Počet opakovaní Vetvenie	<i><u>Vzťahy:</u> vstup – program – výsledok</i> <i>konštrukcie jazyka: postupnosť príkazov, cyklus, podmienený príkaz</i> <i>pomenovaná postupnosť príkazov</i> <i>pravidlá jazyka pre použitie premennej</i> <i>prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</i>	Vytvoriť program, v ktorom si treba zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť. Vytvoriť program, ktorý vyžaduje daný známy počet opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou. Vytvoriť program, ktorý reaguje na vstup. Vytvoriť program, ktorý obsahuje podprogramy. Doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracovaný program.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 166
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Podmienka Podprogram	<p><i>Procesy: zostavovanie a úprava programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu, zostavenie a úprava príkazov</i></p> <p><i>Čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt</i></p> <p><i>Činnosti: vytváranie programov, v ktorých si treba pomocou premennej zapamätať neštruktúrované hodnoty a neskôr ich jednoducho použiť</i></p> <p><i>vytváranie programu, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní, vetvenie s jednoduchou podmienkou</i></p> <p><i>používanie premennej, parametrov príkazu, zapisovanie postupnosti príkazov, podprogramu, konštrukcie opakovania, vetvenia podľa podmienky</i></p> <p><i>zostavovanie a úprava (doplňovanie, dokončovanie, modifikovanie) programu v jazyku vykonávateľa</i></p> <p><i>spustenie programu</i></p> <p><i>zostavenie a úprava príkazov</i></p> <p><i>doplňovanie, dokončovanie a modifikovanie rozpracovaných programov</i></p> <p><i>vytváranie programov, ktoré reagujú na vstup</i></p> <p><i>čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt</i></p>	Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 3.Interpretácia zázpisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	Zápis riešenia Hľadanie, opravovanie chýb	<p><i>Vzťahy: jazyk- vykonanie programu</i></p> <p><i>chyba pri realizácii (logická chyba)</i></p> <p><i>chyba v zápise (syntaktická chyba)</i></p> <p><i>chyba v postupnosti príkazov s premennými, cykloma vetvením</i></p> <p><i>Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby</i></p>	Interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s premennými, cyklami a vetvením. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, navrhnúť vylepšenie. Diskutovať o riešiteľnosti úlohy. Pracovať s programom Informatika s Emilom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 167
------------------------------	---------------------------	-------------------------

		<p><i>v programe, hľadanie chyby</i> <u>Činnosti:</u> interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokované riešenie s premennými, cyklami a vetvením <i>hľadanie rôznych typov chýb vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie</i> <i>analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</i> <i>diskusia a návrh vylepšení riešenia</i> <i>diskusia o tom, či má úloha riešenie</i></p>	
<p>Údaje 1.Práca s údajmi rôznych typov</p>	<p>Odrážky Číslovanie Časová os</p>	<p><u>Vzťahy:</u> obrázok v rastri alebo vo vektorovom tvare formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku obrázok ako súčasť textu, neformátovaný a formátovaný text video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov <u>Procesy:</u> vkladanie tabuľky do textu poradie snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa <u>Činnosti:</u> digitalizácia grafickej informácie, voľba súborového formátu pre uloženie obrázkov rôznych typov porovnávanie rastrových, vektorových obrázkov s ohľadom na ich vlastnosti, možnosti úprav, formáty súborov posudzovanie vplyvu formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom práca s obrázkom ako súčasťou textu používanie nástrojov editora na tvorbu a úpravu prezentácií, na skombinovanie videa, zvuku a textu vkladanie tabuľky do textu, manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia, strihanie videa</p>	<p>Digitalizovať grafickú informáciu. Zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov. Posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom. Použiť nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií. Použiť konkrétne nástroje na skombinovanie videa, zvuku a textu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 168
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Údaje 2.Informácie	Textová informácia Grafická informácia	<u>Vzťahy:</u> <i>vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, či slna, zvuk), text a hypertext</i> <i>Možnosť vyhľadávať reťazce</i> <u>Činnosti:</u> <i>voľba vhodnej reprezentácie reálnej informácie</i> <i>zakódovanie informácie podľa pokynov do konkrétnej</i> <i>reprezentácie</i> <i>dekódovanie informácie z jednoduchých reprezentácií</i> <i>vyhľadávanie a získavanie informácie v informačnom</i> <i>systéme a databáze</i> <i>získavanie informácií rôznych typov pomocou konkrétnych</i> <i>nástrojov</i> <i>analyzovanie vlastností a vzťahov medz jednotlivými typmi</i> <i>informácií – napríklad grafika, text, čísla, zvuk, text,</i> <i>hypertext</i> <i>analyzovanie možností vyhľadávať reťazce</i>	Voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie. Zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie. Dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií. Vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze. Získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (zoskenovanie, odfotenie, nahrávanie zvuku, video,...).
Údaje 3.Údajové štruktúry	Postupnosť Tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka) Bunka Adresa bunky	<u>Vzťahy:</u> <i>adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy</i> <i>údajov (číslo, text), bunky so vzorcami</i> <u>Procesy:</u> <i>práca s grafovými a stromovými štruktúrami,</i> <i>upravovanie údajov , jednoduché výpočty v tabuľke</i> <u>Činnosti:</u> <i>organizovanie informácií do štruktúr,</i> <i>interpretovanie údajov zo štruktúr, ako sú postupnosti,</i> <i>tabuľky (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka),</i> <i>používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami</i> <i>práca s grafovými a stromovými štruktúrami, upravovanie</i> <i>údajov a jednoduché výpočty v tabuľke</i> <i>vytváranie a používanie buniek so vzorcami pre rôzne typy</i>	Organizovať informácie do štruktúr. Interpretovať údaje zo štruktúr. Použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami. Zvoliť a používať funkcie pre jednoduché výpočty.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 169
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<i>údajov a funkciami pre jednoduché výpočty v tabuľke aj s adresou ako pozíciou bunky</i>	
Technológie 1.Hardvér a softvér	Program Procesor Pamäť	<p><u>Vzťahy:</u> <i>súbory pre rôzne typy informácií, cesta k súboru a priečinku, operačný systém a aplikácia ako softvér zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom</i></p> <p><u>Procesy:</u> <i>nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou</i></p> <p><u>Činnosti:</u> <i>práca s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášani, ukladanie, kopírovanie informácií rôznych typov používanie cesty k súboru a priečinku navrhovanie štruktúry priečinkov, preorganizovanie súborov do danej štruktúry priečinkov, zisťovanie parametrov súborov, priečinkov</i> <i>diskusia o rôznych typoch súborov pre rôzne typy informácií diskusia o operačnom systéme a aplikáciách ako softvéri, o rozdieloch medzi hardvérom a softvérom (napr. školského vzdelávacieho softvéru)</i> <i>digitálnej učebnice, encyklopédie</i> <i>používanie zariadení na digitalizáciu údajov rozlišovanie častí počítača: procesor, pamäť, vstupné a výstupné zariadenia</i> <i>nastavenie zvuku, pracovnej plochy a klávesnice používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie prenášanie informácií medzi spustenými aplikáciami</i></p>	Pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie. Rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia. Navrhnuť štruktúru priečinkov. Pracovať s rôznym aplikačným softvérom (školský vzdelávacie softvér). Preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov. Zistiť parametre súborov, priečinkov. Preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 170
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<i>pomocou schránky</i>	
Technológie 2.Počítačové siete	Sieť Doména Správa E-mail E-mailová adresa Kôš Príloha Adresár	<p><u>Vzťahy:</u> <i>lokálne súbory a súbory na sieti, cesta ako zápis, ktorý identifikuje údaje v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť</i></p> <p><u>Procesy:</u> <i>sťahovanie a posielanie súborov, práca s nástrojmi e-mailového klienta</i></p> <p><u>Činnosti:</u> <i>používanie nástrojov na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete</i> <i>používanie sieťových zariadení</i> <i>prispievanie do webového obsahu</i> <i>diskusia o správnosti a kvalite vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania)</i> <i>sťahovanie a posielanie súborov</i> <i>práca s nástrojmi e-mailového klienta: pripojenie prílohy, správy, zobrazenie prijatej prílohy prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja</i> <i>diskusia o počítačovej sieti ako prepojení počítačov a zariadení</i> <i>diskusia o internete ako celosvetovej počítačovej sieti</i> <i>rozlišovanie lokálnych súborov a súborov na sieti, chápanie cesty ako zápisu, ktorý identifikuje údaje v sieti</i></p>	<p>Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch. Vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať webový prehliadač. Správne písať webovú adresu. Vyhľadať webovú stránku, obrázky, texty... Použiť nástroje na zdieľanie, kopírovanie, prenášanie a ukladanie súborov v rámci počítačovej siete. Pracovať so sieťovými zariadeniami. Použiť nástroj na prispievanie do webového obsahu. Diskutovať o správnosti a kvalite vyhladaných informácií. Pripojiť prílohu správy, zobraziť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja. Orientovať sa na webovej stránke. Diskutovať o rizikách na internete.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 171
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<u>Technológie</u> 3.Digitálna spoločnosť	Technológie okolo nás Dôveryhodnosť získaných informácií Digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu Spam Antivírus	<i><u>Vzťahy:</u> spam ako nevyžiadaná správa antivírus ako program na blokovanie škodlivých činností riziká na internete a sociálnych sieťach informatika ako povolanie digitálne technológie ako nástroj pre výpočet, komunikáciu, modelovanie umelá inteligencia a jej možnosti/obmedzenia <u>Procesy:</u> bezpečné správanie sa na internete činnosť hekerov <u>Činnosti:</u> diskusia o škodlivom softvéri, o činnosti hekerov, o nebezpečných web stránkach o službách, spame ako nevyžiadanej správe a ochrane pred nimi diskusia o schopnostiach vírusov ako programov antivírusov ako programov na blokovanie škodlivých činností diskusia o digitálnych technológiách ich vplyve na ostatných, o rizikách na internete a sociálnych sieťach diskusia o bezpečnom správaní sa na internete diskusia o umelej inteligencii a jej možnostiach/obmedzeniach diskusia o informatike z pohľadu povolania diskusia o bezpečnom správaní sa na internete diskusia o digitálnych technológiách ako nástrojoch pre výpočet, komunikáciu, modelovanie</i>	Diskutovať o škodlivom softvéri, nebezpečných web stránkach a službách a ochrany pred nimi. Diskutovať o schopnostiach vírusov ako programov. Diskutovať o digitálnych technológiách a ich vplyve na ostatných. Diskutovať o informatike z pohľadu povolania.
--	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 172
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

Predmet: Informatika

Žiak má na konci 8. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- analyzuje problémy a rozvíja abstrakciu a logiku
- rieši elementárne problémy programovaním s využitím jednoduchých premenných, postupnosti príkazov, cyklov s konkrétnym počtom opakovaní a vetvením (Informatika s Emilom, robot)
- skúma a posudzuje správnosť riešenia úlohy a opravuje chyby
- pomocou vhodných nástrojov spracúva a kombinuje údaje rôznych typov
- vie pracovať s digitálnou reprezentáciou informácií rôznych typov (skenovanie, fotenie, rezervácie)
- pozná elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- pracuje s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečinkami a aplikáciami
- používa sieťové zariadenia a nástroje na prácu v počítačovej sieti
- analyticky posudzuje digitálne technológie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 173
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Biológia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda predmetu biológia sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet biológia umožňuje rozvíjať a prehĺbovať poznatky o živých organizmoch s dôrazom na vzájomné vzťahy organizmov a vzťahy k prostrediu, ako aj človeka k živým a neživým zložkám prostredia. Predmet je zameraný na chápanie živej a neživej prírody ako celku. To predstavuje poznanie konkrétnych prírodných celkov a život organizmov v ich životnom prostredí. Štruktúra učiva umožňuje plynulý prechod k pochopeniu človeka ako biologického objektu a na základe anatomicko-fyziologických poznatkov, smeruje k pochopeniu princípov individuality, biologickej a sociálnej podstaty človeka, pochopeniu základných spoločenských vzťahov na základe etických noriem, v prospech ich rozvoja. Štruktúra učiva umožňuje pochopenie osvojovanie si zdravého životného štýlu a ochranu pred škodlivými vplyvmi. Učivo je orientované na základné životné procesy z hľadiska funkčných častí tela organizmov, poznatky o podstate života z hľadiska bunkovej štruktúry a dedičnosti. Problematika životného prostredia smeruje k pochopeniu základných vzájomných vzťahov, vzťahov k prostrediu s vyústením do poznania vzťahov človeka k prírode a jej ochrane. Učebný predmet sa orientuje na dynamické hľadisko zloženia Zeme, zemského povrchu v súčinnosti so

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 174
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

živými zložkami prírody. Predstavuje spolu s vedomosťami nadobudnutými v nižších ročníkoch komplexný pohľad na prírodu a jej vývoj. Nadväzne sa ďalej orientuje na poznanie vzťahov živej a neživej prírody so zameraním na základné ekologické poznatky.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- používať správne základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumieť väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triediť informácie a osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote
- vysvetliť význam rastlín a živočíchov v prírode a pre človeka

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 175
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- uviesť príklady vzájomných vzťahov živočíchov a rastlín na základe získaných poznatkov a vlastných skúseností
- navrhnúť spôsob získavania údajov
- formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním
- realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu
- vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh
- porovnať údaje v tabuľke

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
<u>ORGANIZMUS</u> Organizácia živej hmoty organizmov	<p>Bunkové a nebunkové organizmy</p> <p>Jednobunkový a mnohobunkový organizmus</p> <p>Bunkové štruktúry</p> <p>Rastlinná a živočíšna bunka</p> <p>Pletivo</p> <p>Tkanivo</p>	<p>Pozorovanie jednobunkových a mnohobunkových organizmov mikroskopom.</p> <p>Pozorovanie bunkových štruktúr (bunková stena, cytoplazmatická membrána, jadro, chloroplasty, mitochondrie).</p> <p>Porovnanie rastlinnej a živočíšnej bunky, zdôvodnenie odlišnosti ich stavby a funkcie.</p> <p>Pozorovanie a porovnanie stavby vírusu a jednobunkového organizmu.</p>	<p>Rozlíšiť jednobunkové a mnohobunkové organizmy. Poznať a opísať stavbu rastlinnej a živočíšnej bunky. Pomenovať na ukážke časti rastlinnej bunky. Poznať princíp stavby rastlinných tel, výživovacie a rozmnožovacie ústroje kvitnúcej rastliny. Naučiť sa pripraviť a pozorovať preparát pod mikroskopom. Opísať stavbu a funkcie jednotlivých častí a zhodné a rozdielne prejavy rastlinných a živočíšnych buniek – výživa, dýchanie, rast a vývin, dráždivosť. Poznať vnútornú stavbu tela, rozmnožovanie. Zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela mnohobunkovej rastliny a živočícha.</p> <p>Poznať vnútornú stavbu tela, rozmnožovanie, prejavy života a význam vírusov a baktérií. Pozorovať a porovnať stavbu vírusu a jednobunkového organizmu. Opísať spôsob ochrany a prevencie pred nákazlivými ochoreniami. Porovnať stavbu vírusu a baktérie. Rozhodnúť, či pôvodcom nákazy chrípky, žltacky, angíny je vírus alebo baktéria.</p> <p>Pozorovať a porovnať stavbu vírusu a jednobunkového organizmu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 176
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov	Orgán Orgánová sústava	Skúmanie organizácie tela organizmov (bunky, pletivá, tkanivá, orgány, orgánové sústavy) a špecializácie pletív, tkanív a orgánov na ich funkciu.	Skúmať organizáciu tela organizmov.
	Stavba a funkcia orgánov rastlín Stavba tela rastlín a húb Stavba a funkcia orgánov živočíchov Stavba tela bezstavovcov.	Pozorovanie stavby tela rias, rastlín, húb a lišajníkov. Pozorovanie orgánov, orgánových sústav živočíchov vrátane človeka a ich osobitostí. Porovnanie stavby tela bezstavovcov a stavovcov.	Poznať princíp stavby rastlinných tiel, vyživovacie a rozmnožovacie ústroje kvitnúcich rastlín. Porovnať časti tela nekvitnúcej a kvitnúcej rastliny na ukážke. Poznať stavbu tela, výživu a rozmnožovanie, význam húb, typické druhy jedlých a jedovatých húb. Opísať stavbu lišajníkov a ich význam v prírode. Opísať stavbu tela rias a poznať ich význam v prírode a typické druhy. Vysvetliť význam koreňa, stonky, listov, kvetov, plodov a semien pre rastliny. Odôvodniť význam zelených rastlín v prírode. Roztriediť na ukážke dreviny a byliny podľa stavby stonky. Vysvetliť význam cievnych zväzkov v stonke. Určiť na konáriku púčiky a vysvetliť ich význam. Zdôvodniť význam stonky pre život rastliny. Určiť na ukážke stavbu listu. Opísať a porovnať stavbu tela bezstavovcov a stavovcov. Popísať orgánovú sústavu bezstavovcov. Poznať typických zástupcov bezstavovcov. Pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov. Porovnať stavbu tela bezstavovcov a stavovcov. Poznať stavbu tela bezstavovcov.
<u>EVOLÚCIA</u> Prírodný a pohlavný výber	Pohlavný výber Pohlavná dvojtvarosť Koevolúcia	Pozorovanie a analyzovanie prírodného a pohlavného výberu na príkladoch, simulovanie prírodného výberu. Pozorovanie pohlavného dimorfizmu, porovnanie mechanizmov pohlavného výberu: kompetícia o partnera v rámci jedného pohlavia a pohlavný výber medzi pohlaviami.	Pozorovať a analyzovať prírodný a pohlavný výber na príkladoch. Pozorovať pohlavný dimorfizmus. Pozorovať koevolúciu rastlín a živočíchov. Pozorovať správanie sa živočíchov a rastlinných štruktúr.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 177
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Pozorovanie koevolúcie rastlín a živočíchov. Pozorovanie správania sa živočíchov a rastlinných štruktúr, ktoré ovplyvňujú úspešné rozmnožovanie a prežitie organizmov.	
--	--	--	--

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- používať správne základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumieť väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 178
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- triediť informácie a osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote
- pochopiť osobitosti človeka a ľudskej populácie v prírodnom systéme, závislosť človeka od prírody
- charakterizovať významné zhodné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu
- poznať stavby, činnosť a význam orgánových sústav človeka
- osvojiť si zásady osobnej hygieny, racionálnej výživy a správnej životosprávy
- poznať vzťah zdravia a kvality životného prostredia
- navrhnúť a používať vhodné nástroje na získanie presných údajov
- porovnať údaje v tabuľke
- reflektovať obmedzenia a výhody zvoleného druhu merania
- vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom
- uvedomiť si zodpovednosť človeka za jeho sexuálne a reprodukčné správanie a zdravie
- reflektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 179
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
ORGANIZMUS Stavba a funkcie štruktúr, orgánov a orgánových sústav organizmov	Stavba a funkcia orgánov živočíchov Stavba tela stavovcov	Pozorovanie orgánov, orgánových sústav živočíchov vrátane človeka a ich osobitostí. Porovnanie stavby tela bezstavovcov a stavovcov.	Poznať stavbu, činnosť a význam orgánových sústav stavovcov. Poznať rozdiel medzi stavbou tela bezstavovcov a stavovcov. Opísať stavbu tela, funkciu orgánových sústav, životné prejavy rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov. Uviesť príklad typických predstaviteľov prebratých skupín stavovcov, poznať ich životné prostredie a význam v prírode. Uviesť príklady chránených stavovcov s dôrazom na regionálne podmienky. Poznať vzájomné potravné vzťahy živočíchov a ich význam v biologickej rovnováhe. Poznať základné triedenie stavovcov.
Vzájomné prepojenia orgánových sústav človeka	Orgánové sústavy /koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, nervová, hormonálna, zmysly/	Opísanie orgánových sústav človeka ako navzájom fungujúcich a ovplyvňujúcich sa systémov. Analyzovania tvaru, stavby, funkcie a zloženia kostí. Skúmanie stavby, funkcie a unaviteľnosti kostrového svalu. Rozlišovanie orgánov oporno-pohybovej sústavy človeka. Porovnávanie významu orgánov rozmnožovacej sústavy ženy a muža. Posúdenie významu nervovej sústavy pri zmyslovom vnímaní. Posúdenie rozdielu medzi podmienených a nepodmienených reflexom. Pozorovanie činnosti zmyslových receptorov a skúmanie ich vzájomného prepojenia.	Poznať stavbu, činnosť a význam orgánových sústav človeka. Poznať možnosti poškodenia životne dôležitých funkcií orgánových sústav a preventívne postupy. Opísať na ukážke stavbu kosti. Pomenovať na ukážke kostry jej časti. Zistiť čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe. Porovnať činnosť hladkého a priečne pruhovaného svalového tkaniva. Uviesť význam pohybovej sústavy. Uviesť základné procesy v orgánoch tráviacej sústavy. Vysvetliť význam tráviacej sústavy. Opísať podstatu trávenia, vstrebávania, látkovej premeny, vymenovať základné živiny v potrave človeka. Nadobudnúť zručnosti prvej predlekárskej pomoci. Pomenovať na ukážke hlavné časti dýchacej sústavy. Rozlíšiť horné a dolné dýchacie cesty. Opísať spôsob pomoci človeku pri zastavení dychu. Vysvetliť podstatu dýchania. Návčik prvej pomoci. Vymenovať zložky krvi a vysvetliť ich význam. Vymenovať krvné skupiny. Uviesť význam transfúzie krvi. Označiť a pomenovať na ukážke časti srdca. Opísať podľa schémy malý a veľký krvný obeh. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy. Predviesť ukážku ošetrovania krvácajúcej odreniny. Vymenovať odpadové látky vznikajúce pri činnosti ľudského organizmu. Určiť na ukážke umiestnenie obličiek a opísať ich tvar. Zdôvodniť význam pitia tekutín, Vysvetliť význam močovej sústavy pre človeka. Pomenovať spôsoby regulácie organizmu človeka, rozlíšiť látkovú a nervovú reguláciu organizmu. Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Opísať na ukážke stavbu oka, ucha. Vymenovať zásady starostlivosti o oči

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 180
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			<p>a uši. Zdôvodniť povinnosť pomáhať zdravotne postihnutým občanom. Uviesť príklad podmieneného reflexu a uviesť príklad nepodmieneného reflexu. Poznať význam reči a myslenia v živote človeka. Vyhľadať zásady hygieny duševnej činnosti a uviesť príklad správneho režimu dňa. Predviesť stabilizovanú polohu. Vymenovať orgány, v ktorých sa tvoria ženské a mužské pohlavné bunky. Pochopiť proces rozmnožovania, oplodnenia, tehotenstva a vývin plodu. Zdôvodniť význam výživy dieťaťa materským mliekom.</p> <p>Poznať zásady starostlivosti o zdravý priebeh tehotenstva, fyzický a psychický vývin dieťaťa. Zdôvodniť zodpovednosť za vznik nového života, funkcie rodiny, význam rodičovstva. Oboznámiť sa s nebezpečím pohlavných chorôb a AIDS a ich prevenciou. Osvojiť si zásady osobnej hygieny, racionálnej výživy a správnej životosprávy. Uviesť príklad pohlavnej choroby a možnosti nákazy. Vysvetliť základný princíp očkovania.</p>
Životné procesy v ľudskom organizme	<p>Zdroje cukrov, tukov, bielkovín</p> <p>Cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie</p> <p>Vlastnosti cukrov, tukov a bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu</p> <p>Zloženie stravy</p> <p>Enzýmy</p> <p>Metabolizmus</p> <p>Trávenie</p> <p>Vstrebávanie</p>	<p>Zisťovanie energetických potrieb jedinca v dennom jedálničku a návrh vyváženého denného príjmu potravy.</p> <p>Skúmanie zloženia stravy.</p> <p>Skúmanie vlastností, zloženia a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín.</p> <p>Demonštrovanie mechanického a chemického spracovania potravy.</p> <p>Demonštrovanie procesov trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach tráviacej sústavy.</p> <p>Zisťovanie a porovnávanie zloženia vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Analyzovanie výsledkov hematologického vyšetrenia, identifikovanie vybraných látok prítomných v krvi /glukóza, cholesterol, metabolity vylučovania/. Zisťovanie vplyvu</p>	<p>Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov, tukov, vitamínov, vody a minerálnych látok. Vymenovať dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou. Navrhnuť vyvážený denný príjem potravy. Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Skúmať zloženie stravy. Skúmať vlastnosti, zloženie a štruktúru cukrov, tukov a bielkovín.</p> <p>Demonštrovať mechanické a chemické spracovanie potravy.</p> <p>Demonštrovať procesy trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach tráviacej sústavy. Zisťovať a porovnávať zloženie vdychovaného a vydychovaného vzduchu. Analyzovať výsledky hematologického vyšetrenia, identifikovať vybrané látky prítomné v krvi /glukóza, cholesterol, metabolity vylučovania/. Zisťovať vplyv rôznych faktorov na zmeny srdcovej frekvencie a frekvencie dýchania. Demonštrovať proces filtrácie krvi v obličkách. Skúmať rôzne spôsoby vylučovania nepotrebných a škodlivých látok organizmami. Simulovať mechanizmus hormonálnej a nervovej regulácie. Pozorovať dráždivosť zmyslových orgánov.</p> <p>Oboznámiť sa s princípom trávenia, vstrebávania. Poznať princíp dýchania, vylučovania, filtrácie krvi. Pomenovať na ukážke veľký a malý krvný obeh.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 181
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie	Dýchanie	rôznych faktorov na zmeny srdcovej frekvencie a frekvencie dýchania. Demonštrovanie procesu filtrácie krvi v obličkách.	<p>Porovnať primárne a sekundárne pohlavné znaky dievčat a chlapcov a zdôvodniť ich význam.</p> <p>Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca.</p>
	Vylučovanie	Skúmanie rôznych spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok organizmami.	
	Filtrácia krvi	a škodlivých látok organizmami.	
	Krvný obeh	Simulovanie mechanizmu hormonálnej a nervovej regulácie.	
	Regulačné mechanizmy	Porovnanie primárnych a sekundárnych pohlavných znakov dievčat a chlapcov	
	Hormóny	a zdôvodnenie ich významu.	
	Dráždivosť	Pozorovanie dráždivosti zmyslových orgánov.	
	Rozmnožovanie		
	Pohlavné znaky		
	Rast a vývin		
	Vplyv látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy.	Skúmanie faktorov poškodzujúcich štruktúru alebo funkciu buniek. Posúdenie dôsledkov nesprávnej funkcie buniek a regulačných mechanizmov /enzýmov, hormónov a jednotlivých častí nervovej sústavy/.	Skúmať faktory poškodzujúce štruktúru a funkciu buniek. Posúdiť dôsledky nesprávnej funkcie buniek a regulačných mechanizmov. Plánovať a uskutočniť prieskum v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka. Posúdiť vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie. Skúmať environmentálne faktory a ich vplyv na zdravie človeka. Vyhľadať a spracovať informácie o chorobách a možnostiach nákazy. Posúdiť zásady a spôsoby predchádzania pred vznikom a šírením chorôb. Posúdiť vplyv a dôsledky látok na živé organizmy. Diskutovať o význame plánovaného rodičovstva.
	Závislosť	Plánovanie a uskutočnenie prieskumu v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka. Posúdenie vplyvu	Uviesť príklad nesprávnej životosprávy a dôsledkov na život človeka. Uviesť príklad významu jedinca v živote spoločnosti. Zdôvodniť význam striedania práce a odpočinku. Uviesť zásady predchádzania pohlavných ochorení. Vysvetliť základný
	Zdravie		
	Environmentálne zdravie		

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 182
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Zdravý životný štýl</p> <p>Stres</p> <p>Imunita</p> <p>Očkovanie</p> <p>Zásady predlekárskej prvej pomoci</p> <p>Poranenia</p> <p>Prevenčia</p> <p>Sexuálne a reprodukčné zdravie</p>	<p>životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie /ochorenia orgánových sústav, prevencia/.</p> <p>Skúmanie environmentálnych faktorov a ich vplyvu na zdravie človeka. Vyhľadávanie a spracovanie informácií o chorobách a možnostiach nákazy. Posudzovanie zásad a spôsobov predchádzania pred vznikom a šírením chorôb.</p> <p>Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy. Diskutovanie o význame reprodukčného a sexuálneho zdravia. Diskutovania o význame plánovaného rodičovstva. Demonštrovanie a nácvik zručností potrebných k poskytnutiu predlekárskej prvej pomoci pri poraneniach.</p>	<p>princíp očkovania. Uviesť zásady prevencie infekčných ochorení.</p> <p>Poznať vzťah zdravia a kvality životného prostredia. Formovať správny názor a postoj k zdraviu škodlivých návykom napr. fajčeniu, alkoholu, drogám, zneužívaniu liekov.</p> <p>Osvojiť si zásady zdravého životného štýlu života a správnych medziľudských vzťahov. Odôvodniť význam vzťahu človeka k zdraviu, poznať význam prírody pre regeneráciu a zdravie človeka. Nadobudnúť zručnosti prvej predlekárskej pomoci. Zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy.</p> <p>Demonštrovať a nacvičiť zručnosti potrebné k poskytnutiu predlekárskej prvej pomoci pri poraneniach.</p>
<u>EVOLÚCIA</u> Prírodný a pohlavný výber	<p>Pohlavný výber</p> <p>Pohlavná dvojtvarosť</p> <p>Koevolúcia</p>	<p>Pozorovanie a analyzovanie prírodného a pohlavného výberu na príkladoch, simulovanie prírodného výberu.</p> <p>Pozorovanie pohlavného dimorfizmu, porovnanie mechanizmov pohlavného výberu: kompetícia o partnera v rámci jedného pohlavia a pohlavný výber medzi pohlaviami.</p>	<p>Pozorovať a analyzovať prírodný a pohlavný výber na príkladoch, simulovať prírodný výber. Pozorovať pohlavný dimorfizmus, porovnať mechanizmy pohlavného výberu.</p> <p>Pozorovať koevolúciu rastlín a živočíchov. Pozorovať správanie sa živočíchov a rastlinných štruktúr.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 183
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Pozorovanie koevolúcie rastlín a živočíchov. Pozorovanie správania sa živočíchov a rastlinných štruktúr, ktoré ovplyvňujú úspešné rozmnožovanie a prežitie organizmov.	
INTERAKCIE Optické javy	Korekcie chýb oka Faktory, ktoré poškodzujú zrak	Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodeniu zraku.	Navrhnuť spôsoby ako predchádzať poškodeniu zraku. Poznať spôsoby ochrany pred hlukom.
Akustické javy	Ultrazvuk a jeho využitie Spôsoby ochrany pred hlukom	Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí.	
ENERGIA Premeny energie	Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie Energetická hodnota potravín Transformácia energie v živých systémoch	Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch	Zisťovať energetickú hodnotu potravín a skúmať súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením. Demonštrovať premenu foriem energie na príkladoch.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 184
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- používať správne základné pojmy, dokážu objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotia vlastné výkony a pokroky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavajú pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumieť väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triediť informácie a osvojené poznatky a využívajú ich v praktickom živote
- poznať hlavné znaky životných procesov
- poznať základné vlastnosti organizmov, princíp premeny látok a energií
- pochopiť závislosť živočíchov a človeka od rastlín, nutnosť ich ochrany pre zachovanie života na Zemi
- vedieť podstatu a význam dedičnosti v prírode a pre človeka

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 185
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
ORGANIZMUS Životné procesy rastlín a živočíchov	<p>Výživa organizmov</p> <p>Spôsob výživy</p> <p>Fotosyntéza</p> <p>Dýchanie organizmov</p> <p>Vylučovanie organizmov</p> <p>Transport látok</p> <p>Difúzia</p> <p>Osmóza</p> <p>Dráždivosť organizmov</p> <p>Rastlinné hormóny</p> <p>Pohyb organizmov</p> <p>Spôsoby rozmnožovania</p> <p>Delenie buniek</p> <p>Vnútorne a vonkajšie</p>	<p>Analyzovanie spôsobu výživy rastlín a živočíchov.</p> <p>Analyzovanie významu výživy a dýchania rastlín a živočíchov.</p> <p>Analyzovanie odlišností tráviacich sústav živočíchov v závislosti od potravy. Určovanie rozdielov obehovej sústavy živočíchov.</p> <p>Porovnávanie transportu látok u rastlín a živočíchov.</p> <p>Porovnávanie spôsobov vylučovania nepotrebných a škodlivých látok u rastlín a živočíchov.</p> <p>Skúmanie vplyvu svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy.</p> <p>Dokazovanie kyslíka ako produktu fotosyntézy.</p> <p>Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín.</p> <p>Skúmanie dýchania rastlín.</p> <p>Dokazovanie, že rastliny ukladajú látku škrob do zásobných orgánov.</p> <p>Skúmanie dráždivosti a pohybu rastlín a živočíchov. Pozorovane</p>	<p>Poznať základné životné procesy organizmov. Zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov. Poznať podstatu výživy rastlín.</p> <p>Analyzovať spôsob výživy rastlín a živočíchov. Analyzovať význam výživy a dýchanie rastlín a živočíchov. Opísať podľa schémy podstatu procesu fotosyntézy. Poznať význam fotosyntézy a dýchania pre rastliny, živočíchy a človeka. Analyzovať odlišnosti tráviacich sústav živočíchov v závislosti od potravy. Určiť rozdiely obehovej sústavy živočíchov. Porovnať transport látok u rastlín a živočíchov.</p> <p>Porovnať spôsoby vylučovania nepotrebných a škodlivých látok u rastlín a živočíchov. Skúmať vplyv svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy. Dokázať kyslík ako produkt fotosyntézy. Skúmať príjem vody a v nej rozpustných látok prostredníctvom koreňa rastlín. Skúmať dýchanie rastlín.</p> <p>Dokázať, že rastliny ukladajú látku škrob do zásobných orgánov. Skúmať dráždivosť a pohyb rastlín a živočíchov. Poznať význam pohybu živočíchov. Zdôvodniť odlišnosti pohybového systému. Uviesť príklad spôsobu pohybu jedného bezstavovca. Charakterizovať proces rozmnožovania. Pozorovať priebeh rôznych spôsobov pohlavného rozmnožovania rastlín a živočíchov. Porovnať pohlavný a nepohlavný spôsob rozmnožovania. Charakterizovať proces rozmnožovania.</p> <p>Porovnať životný cyklus rastlín, húb a živočíchov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 186
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<p><u>DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ</u> Podstata dedičnosti</p>	<p>oplodnenie Životný cyklus organizmov</p> <p>Dedičnosť Premenlivosť Genetická informácia DNA Tvorba kópie DNA Chromozóm Telová a pohlavná bunka Gén Dedičný znak</p>	<p>priebehu rôznych spôsobov pohlavného rozmnožovania rastlín a živočíchov. Porovnanie pohlavného a nepohlavného spôsobu rozmnožovania. Porovnanie životného cyklu rastlín, húb a živočíchov.</p> <p>Pozorovanie a zaznamenanie tvaru chromozómov počas delenia bunky. Pozorovanie a rozlíšenie chromozómu pred a po vytvorení kópie nukleovej kyseliny. Porovnanie počtu chromozómov a chromozómových sád rôznych organizmov. Pozorovanie odlišností chromozómov medzi pohlaviami. Pozorovanie a porovnanie vzniku telových a pohlavných buniek /animácie, schémy/.</p>	<p>Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke. Opísať stavbu chromozómu. Pozorovať a zaznamenať tvar chromozómu počas delenia bunky. Pozorovať a rozlíšiť chromozóm pred a po vytvorení kópie nukleovej kyseliny. Porovnať počet chromozómov a chromozómových sád rôznych organizmov. Pozorovať odlišnosti chromozómov medzi pohlaviami. Pozorovať a porovnať vznik telových a pohlavných buniek. Formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu. Zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti.</p>
<p>Zákonitosti prenosu dedičných znakov</p>	<p>Dominantná alela Získané a vrodené znaky Kríženie Vplyv prostredia na vznik znaku Dedičnosť viazaná na pohlavie Dedičná choroba</p>	<p>Pozorovanie a analyzovanie experimentov J. G. Mendela. Zobrazovanie prenosu určitého znaku z rodičov na potomkov prostredníctvom schém. Určovanie vybraných znakov organizmu na základe dominancie a recesivity alel. Posúdenie vzniku pozorovaného znaku u potomstva</p>	<p>Pozorovať a analyzovať experiment J.G.Mendel. Zobraziť prenos určitého znaku z rodičov na potomkov prostredníctvom schém. Určiť vybrané znaky organizmu na základe dominancie a recesivity alel. Posúdiť vznik pozorovaného znaku u potomstva po krížení jedincov konkrétnymi alelami v pozorovanom znaku. Vyhľadať a spracovať informácie o vybraných dedičných ochoreniach viazaných na pohlavie. Monitorovať a schematicky znázorniť prenos vybraného dedične podmieneného znaku v rodine. Určiť znaky, ktoré sú determinované viac ako jedným génom a posúdiť vplyv prostredia na vznik týchto znakov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 187
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Význam dedičnosti a premenlivosti pre život organizmov	Dedičná a nededičná premenlivosť Mutácie Génové inžinierstvo	po krížení jedincov s konkrétnymi alelami v pozorovanom znaku. Vyhľadanie a spracovanie informácií o vybraných dedičných ochoreniach viazaných na pohlavie. Monitorovanie a schematické znázornenie prenosu vybraného dedične podmieneného znaku v rodine. Určovanie znakov, ktoré sú determinované viac ako jedným génom a posúdenie vplyvu prostredia na vznik týchto znakov. Skúmanie premenlivosti vybraných znakov organizmov žijúcich v odlišných životných podmienkach a analyzovanie jej vplyvu na vývoj organizmov. Rozlišovanie dedičnej a nededičnej premenlivosti na konkrétnych príkladoch a hodnotenie ich významu na človeka. Identifikovanie možných dôsledkov vzniku mutácií (pozitívne, negatívne, neutrálne). Vyhľadávanie a spracovanie informácií o vplyve rôznych typov mutagénov na vznik mutácií a ich vplyv na organizmy. Vyhľadávanie a spracovanie	Skúmať premenlivosť vybraných znakov organizmov žijúcich v odlišných životných podmienkach a analyzovať jej vplyv na vývoj organizmov. Rozlišovať dedičnú a nededičnú premenlivosť na konkrétnych príkladoch a hodnotiť ich významu na človeka. Identifikovať možné dôsledky vzniku mutácií. Vyhľadávať a spracovať informácie o vplyve rôznych typov mutagénov na vznik mutácií a ich vplyv na organizmy.
---	--	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 188
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti	<p>Genetické poradenstvo Šľachtenie Odroda Plemeno Geneticky modifikované organizmy Biotechnológie</p>	<p>informácií o význame genetického poradenstva pre človeka. Analyzovanie a porovnávanie vlastností vyšľachtených odrôd rastlín a plemien živočíchov. Rozlišovanie selektovaných vlastností rastlín a živočíchov. Identifikovanie geneticky modifikovaných organizmov. Zhodnotenie využitia biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti.</p>	<p>Vyhľadať a spracovať informácie o význame genetického poradenstva pre človeka. Analyzovať a porovnávať vlastnosti vyšľachtených odrôd rastlín a plemien živočíchov. Rozlišovať selektované vlastnosti rastlín a živočíchov. Identifikovať geneticky modifikované organizmy. Zhodnotiť využitie biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti.</p>
--	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 189
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- používať správne základné pojmy, objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- poznať a chápať život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentovať a hodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotiť vlastné výkony a pokroky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia,
- chápať základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumieť väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triediť informácie a osvojené poznatky a využívať ich v praktickom živote
- poznať závislosť organizmov a človeka od neživej prírody
- poznať význam minerálov a hornín, zdôvodniť význam ich ochrany
- rozlíšiť základné zdroje energie Zeme, rozlíšiť zodpovedajúce geologické procesy
- vymenovať vnútorné a vonkajšie geologické procesy Zeme
- charakterizovať hlavné obdobia geologického vývoja Zeme, zemskej kôry a organizmov v jednotlivých geologických érach
- odôvodniť význam ochrany nerastných surovín a potrebu s nimi rozumne hospodáriť
- hodnotiť a navrhovať scenáre udržateľného rozvoja

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 190
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- poznať ochranu neživej prírody, významné chránené územia a prírodné pamiatky Slovenska
- analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom
- oceniť význam ochrany a tvorby životného prostredia
- mať tendenciu overovať si svoje zistenia vo viacerých zdrojoch

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
ZEM			
Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu	Interakcie medzi živou a neživou prírodou	Pozorovanie zložiek neživej prírody a interakcií medzi živou a neživou prírodou. Posúdenie neživej prírody ako zdroja živín pre organizmy. Skúmanie vplyvu zloženia horninového substrátu na druhovú rozmanitosť rastlín. Skúmanie vplyvu abiotických a biotických faktorov na rozklad hornín v najbližšom okolí. Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu.	Pozorovať zložky neživej prírody a interakcie medzi živou a neživou prírodou. Posúdiť neživú prírodu ako zdroj živín pre organizmy. Skúmať vplyv zloženia horninového substrátu na druhovú rozmanitosť rastlín. Skúmať vplyv abiotických a biotických faktorov na rozklad hornín v najbližšom okolí. Vyhľadať a spracovať informácie o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu. Poznať závislosť organizmov a človeka od neživej prírody. Poznať vplyv organizmov a človeka na neživú prírodu.
Vlastnosti, význam a využitie minerálov a hornín	Minerály Horniny Typy hornín Vlastnosti minerálov Nerastné suroviny	Mapovanie výskytu rôznych typov hornín na geologickej mape Slovenska a opísanie hornín blízkeho okolia podľa geologickej mapy. Rozlíšenie pôvodných	Charakterizovať a rozlíšiť minerál a horninu. Zmapovať výskyt rôznych typov hornín na geologickej mape Slovenska a opísať horniny blízkeho okolia podľa geologickej mapy. Rozlíšiť pôvodné a nepôvodné horniny v blízkom okolí. Poznať princíp vzniku minerálov a princíp vnútornej stavby. Uviesť fyzikálne a chemické vlastnosti minerálov, ich význam a využitie. Poznať význam minerálov a hornín,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 191
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

História Zeme	Vek hornín Skameneliny Vedúce skameneliny Vývoj života	a nepôvodných hornín v blízkom okolí. Pozorovanie minerálov a hornín a ich kategorizovanie na základe ich vlastností a pôvodu. Mapovanie a určovanie minerálov a hornín v blízkom okolí podľa určovacieho kľúča. Vytvorenie zbierky minerálov a hornín. Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. Zisťovanie konkrétnych príkladov použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby. Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka. Hodnotenie vplyvu ťažby nerastných surovín na životné prostredie.	zdôvodniť význam ich ochrany. Pozorovať minerály a horniny a kategorizovať ich na základe ich vlastností a pôvodu. Mapovať a určovať horniny a minerály podľa kľúča. Vytvoriť zbierku minerálov a hornín. Skúmať a pozorovať fyzikálne a chemické vlastnosti minerálov. Zisťovať konkrétne príklady ich použitia v predmetoch dennej potreby. Monitorovať význam nerastných surovín pre človeka. Zhodnotiť vplyv ťažby nerastných surovín na ŽP.
Geologické procesy a ich dôsledky	Kras Krasové útvary Geologické éry Geologické procesy Vplyv geologických procesov na zemský povrch	Modelovanie biosféry jednotlivých geologických ér. Modelovanie významných geologických procesov prebiehajúcich v jednotlivých geologických érach. Skúmanie dôsledkov pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch. Monitorovania	Modelovať vznik skameneliny. Určovať vedúce skameneliny. Poznať princíp zisťovania veku hornín a Zeme. Objasniť význam skamenelín a usadenín pre určovanie veku Zeme. Charakterizovať hlavné obdobia geologického vývoja Zeme, zemskej kôry a organizmov v jednotlivých geologických érach. Poznať základné zdroje energie Zeme. Poznať vnútorné a vonkajšie geologické procesy. Modelovať biosféru jednotlivých geologických ér. Modelovať významné geologické procesy prebiehajúce v jednotlivých geologických érach. Skúmať dôsledky pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch. Monitorovať rizikové územia v okolí, ktoré súvisia s pôsobením vonkajších geologických činiteľov. Modelovať vznik krasu a krasových útvarov. Modelovať

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 192
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie	Skleníkový efekt Vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu	rizikových území v okolí, ktoré súvisia s pôsobením vonkajších geologických činiteľov. Modelovanie vzniku krasu a krasových útvarov. Modelovanie vplyvu geologických procesov na tvary zemského povrchu a na život organizmov. Porovnanie následkov katastrofických geologických procesov na Slovensku a vo svete.	vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu a na život organizmov. Porovnať následky katastrofických geologických procesov na Slovensku a vo svete.
	Zdroje materiálov a energie	Obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie Zelená chémia Vlastnosti materiálov a nerastných surovín Proces ich získavania a recyklácie	Oboznámenie sa s globálnymi ekologickými problémami a ich následkami. Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na meniacu sa teplotu prostredia a vysvetlenie príčin zosilneného skleníkového efektu Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na ŽP

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 193
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a/alebo znečisťovateľov ŽP	
EKO SYSTÉM Interakcie v ekosystéme	Druh Ekosystém Interakcie v ekosystéme Zdroje v prostredí Podmienky prostredia Faktory prostredia Potravové vzťahy Potravové siete	Skúmanie špecifických podmienok prostredia vybraných organizmov. Pozorovanie a analyzovanie interakcií medzi organizmami a medzi organizmami a prostredím v ekosystéme. Porovnanie rozsahu nárokov organizmov na faktory prostredia na konkrétnych príkladoch. Usudzovanie o potravovej nezávislosti rastlín od živočíchov. Predpovedanie spoločných vzorov interakcií medzi organizmami a ich prostredím v rôznych ekosystémoch. Zostavenie potravových sietí v rôznych ekosystémoch. Určenie potravových vzťahov medzi organizmami. Posúdenie vplyv nepôvodných druhov rastlín a živočíchov na vzťahy v ekosystémoch.	Poznať činitele jednoty organizmov s prostredím a princíp prispôsobovania sa organizmov prostrediu. Vedieť stručne charakterizovať a dokumentovať príkladmi populáciu, vzťahy medzi populáciami. Poznať princíp potravového reťazca, potravovej pyramídy, premeny a obehu látok v ekosystéme. Poznať následky vplyvu človeka na biosféru a možnosti ich odstránenia. Skúmať špecifické podmienky prostredia vybraných organizmov. Pozorovať a analyzovať interakcie medzi organizmami a medzi organizmami a prostredím v ekosystéme. Porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na konkrétnych príkladoch. Usudzovať o potravovej nezávislosti rastlín od živočíchov. Predpovedať spoločné vzory interakcií medzi organizmami a ich prostredím v rôznych ekosystémoch. Zostaviť potravové siete v rôznych ekosystémoch. Určiť potravové vzťahy medzi organizmami. Posúdiť vplyv nepôvodných druhov rastlín a živočíchov na vzťahy v ekosystémoch.
Kolobeh látok v ekosystéme	Producent Konzument Rozkladač Obeh látok	Analyzovanie množstva energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta. Pozorovanie rozkladných procesov	Vedieť rozdiel medzi spoločenstvom organizmov a ekosystémom, dokumentovať príkladmi producentov, konzumentov a reducentov. Analyzovať množstvo energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta. Pozorovať rozkladné procesy v komposte a aplikácia jeho využitia. Pozorovať rast a rozmnožovanie

<p>Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému</p>	<p>Tok energie Biomasa</p>	<p>v komposte a aplikácia jeho využitia. Pozorovanie rastu a rozmnožovania organizmov v hnojenej a nehnojenej pôde. Modelovania kolobehu látok /vody, uhlíka, dusíka/ a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka. Posúdenie význam kolobehu vody v ekosystéme pre všetky živé organizmy. Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.</p>	<p>organizmov v hnojenej a nehnojenej pôde. Modelovať kolobeh látok a skúmať jeho narušenie vplyvom človeka. Posúdiť význam kolobehu vody v ekosystéme pre všetky živé organizmy. Posúdiť vplyv slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.</p>
	<p>Abiotické a biotické zložky Biologická rovnováha Znečistenie životného prostredia Vplyv človeka na zložky životného prostredia Biodiverzita</p>	<p>Modelovanie narušenia biologickej rovnováhy v ekosystéme a jeho dôsledky na ekosystém. Skúmanie faktorov a dôsledkov narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému. Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami. Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho,</p>	<p>Poznať činitele jednoty organizmov s prostredím a princíp prispôsobovania sa organizmov prostrediu. Uviesť abiotické a biotické faktory prostredia organizmov a ich význam. Modelovať narušenie biologickej rovnováhy v ekosystéme a jeho dôsledky na ekosystém. Skúmať faktory a dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému. Monitorovať, zaznamenávať a hodnotiť znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnať výsledky medzi regiónmi/krajinami. Diskutovať o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. Analyzovať možné stresové faktory, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov. Monitorovať nakladanie s odpadmi, analyzovať ich vplyv na ŽP a navrhovať možné riešenia ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia. Mapovať nelegálne skládky v okolí a navrhnúť/zrealizovať nápravu. Mapovať zásahy človeka do životného prostredia a vplyv na biodiverzitu. Analyzovať vplyv človeka na adaptáciu organizmov z lokálneho a globálneho hľadiska. Hodnotiť pozitívne a negatívne zásahy človeka do zložiek ŽP.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 195
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb	<p>Obnova ekosystému Ekosystémové služby Ekologické hospodárenie Udržateľnosť Starostlivosť o životné prostredie</p>	<p>zvyšovanie teploty, výdatné nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.). Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia. Mapovanie nelegálnych skládok v okolí a navrhnutie /zrealizovanie nápravy. Mapovanie zásahov človeka do životného prostredia a vplyvu na biodiverzitu. Analyzovanie vplyvu človeka na adaptáciu organizmov z lokálneho a globálneho hľadiska. Hodnotenie pozitívnych a negatívnych zásahov človeka do zložiek životného prostredia.</p> <p>Analyzovanie procesu obnovy ekosystému. Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych ekosystémových služieb. Posúdenie výhod ekologického</p>	<p>Analyzovať proces obnovy ekosystému. Mapovať ekosystémy v okolí bydliska, hodnotiť ekosystémové služby a negatívne vplyvy ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. Navrhovať, realizovať a prezentovať riešenia zamerané na ochranu rastlinných a živočíšnych ekosystémových služieb. Posúdiť výhody ekologického poľnohospodárstva. Zmapovať činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy. Skúmať úpravu pitnej vody a čistenie odpadových vôd.</p>
---	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 196
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		poľnohospodárstva. Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy. Skúmanie úpravy pitnej vody a čistenie odpadových vôd.	
INTERAKCIE			
Optické javy	Svetelné znečistenie	Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien vo svojom okolí na jeho odstránenie	Vyhľadávať informácie o škodlivosti svetelného znečistenia z rôznych zdrojov. Navrhnuť zmeny vo svojom okolí na jeho odstránenie.
Akustické javy	Hlukové znečistenie	Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie	Posúdiť vplyv hluku na ľudský organizmus a životné prostredie.
EVOLÚCIA			
Variabilita organizmov	Variabilita Degradácia	Skúmanie diverzity súčasných i fosílnych organizmov. Pozorovanie funkčnej a tvarovej rozmanitosti živých organizmov. Analyzovanie príčin a následkov znižovania biodiverzity a degradácie ekosystémov, ako aj vhodných opatrení na nápravu.	Skúmať diverzitu súčasných i fosílnych organizmov. Pozorovať funkčnú i tvarovú rozmanitosť živých organizmov. Analyzovať príčiny a následky znižovania biodiverzity a degradácie ekosystémov, ako aj vhodných opatrení na nápravu.
Pôvod a vývoj človeka	Fylogenetická príbuznosť Vývoj organizmov Znaku ľudského organizmu Ľudoop Vymieranie organizmov	Klasifikovanie organizmov na základe fylogenetической príbuznosti. Porovnanie spoločných a odlišných znakov človeka s inými živočíšnymi druhmi a vyhľadávanie znakov, ktoré indikujú ich biologickú príbuznosť.	Klasifikovať organizmy na základe fylogenetической príbuznosti. Porovnať spoločné a odlišné znaky človeka s inými živočíšnymi druhmi a vyhľadávať znaky, ktoré indikujú ich biologickú príbuznosť. Porovnať spoločné znaky s ľudoopmi a posúdiť odlišnosti človeka od biologicky príbuzných druhov. Analyzovať vplyv abiotických faktorov a ľudskej činnosti na prežitie a zánik.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 197
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Evolučný význam adaptácie organizmov	Adaptácia Prírodný výber	<p>Porovnanie spoločných znakov s ľudoopmi a posúdenie odlišností človeka od biologicky príbuzných druhov.</p> <p>Analyzovanie vplyvu abiotických faktorov a ľudskej činnosti na prežitie a zánik.</p> <p>Pozorovanie adaptácií rastlín a živočíchov vrátane človeka na príkladoch modelových druhov.</p> <p>Analyzovanie významu štrukturálnych a etologických adaptácií. Hodnotenie rôznorodých prostredí ako životného priestoru pre organizmy.</p> <p>Posúdenie vplyvu zmeny klímy na adaptácie organizmov.</p> <p>Analyzovanie príkladov adaptácií organizmov na špecifické podmienky prostredia.</p>	<p>Pozorovať adaptácie rastlín a živočíchov vrátane človeka na príkladoch modelových druhov. Analyzovať význam štrukturálnych a etologických adaptácií.</p> <p>Hodnotiť rôznorodé prostredia ako životný priestor pre organizmy. Posúdiť vplyv zmeny klímy na adaptácie organizmov. Analyzovať príklady adaptácií organizmov na špecifické podmienky prostredia.</p>
LÁTKY Zlúčeniny uhlíka	Environmentálne aspekty spojené s uhlíkovými (produkty horenia uhlíkov, ropa – jej ťažba, transport a spracovanie)	Oboznamovanie sa s environmentálnymi aspektami spojenými s uhlíkovými.	Oboznámiť sa s environmentálnymi aspektami spojenými s uhlíkovými.
ENERGIA Premeny energie	Ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením Účinky rádioaktivity	Poznávanie spôsobov, ako sa chrániť pred rádioaktívnym žiarením. Oboznamovanie sa s účinkami rádioaktivity.	Poznávať spôsoby, ako sa chrániť pred rádioaktívnym žiarením. Oboznámiť sa s účinkami rádioaktivity. Vyhľadávať využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii. Poznávať pôsobenie neviditeľných žiarení a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie. Pomenovať zásady ochrany človeka

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 198
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii</p> <p>Pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, rontgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie Zásady ochrany človeka a životného prostredia pred účinkami rádioaktívneho žiarenia</p>	<p>Vyhľadávanie využitia rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii. Poznávanie pôsobenia neviditeľných žiarení a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie. Pomenovanie zásad ochrany človeka a ŽP pred účinkami rádioaktívneho žiarenia.</p>	<p>a ŽP pred účinkami rádioaktívneho žiarenia.</p>
--	---	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 199
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Biológia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- realizuje pozorovanie prírody, jednoduché výskumné aktivity
- naplánuje a realizuje experiment
- vyjadruje sa a diskutuje o svojich prírodovedných predstavách
- prejavuje záujem o skúmanie okolitého prostredia, uvažuje o jednoduchých prírodných javoch
- používa správne základné pojmy, dokáže objektívne opísať, vysvetliť alebo zdôvodniť základné znaky biologických objektov a procesov
- pozná a chápe život v prírodných celkoch a život organizmov v nich žijúcich
- prezentuje a hodnotí výsledky svojej alebo skupinovej činnosti, hodnotí vlastné výkony a pokroky
- používa správne postupy a techniky pri praktických činnostiach, dodržiava pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- chápe základné súvislosti a vzťahy prírodných objektov, ako výsledok vzájomného pôsobenia prírodných procesov a javov
- rozumie väzbám organizmov na životné prostredie v prejavoch života a vzájomných vzťahoch ako súčastí celku
- triedi informácie a osvojené poznatky a využíva ich v praktickom živote
- systematicky usporiada, prezentuje a interpretuje získané údaje
- tvorí závery a zovšeobecnenia, vrátane mentálnych modelov a teórií o rôznych prírodovedných javoch
- divergentne uvažuje a argumentuje, zvažuje efektívnosť riešení v lokálnych a globálnych kontextoch
- komunikuje a spolupracuje v tíme

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 200
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- reflektuje poznávací proces a prehodnocuje svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií
- zvažuje dôveryhodnosť informácií a zdrojov
- angažuje sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov
- reaguje na návrhy/argumentáciu rovesníkov, rozhoduje o akceptovateľnosti/neakceptovateľnosti návrhov a tvrdení vhodnými argumentmi
- kriticky posudzuje využitie výsledkov výskumu pre človeka a spoločnosť
- identifikuje lokálne a globálne problémy a navrhuje na ne rozličné riešenia

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Fyzika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda predmetu fyzika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 201
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Charakteristika predmetu

Základnou charakteristikou predmetu je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote. Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- plánovať a realizovať experiment
- rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu
- navrhovať a realizovať rôzne druhy merania

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 202
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- vykonať odhad skúmanej veličiny opakovaným meraním
- navrhnuť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov
- identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah
- spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje
- upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom
- identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov
- zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)
- porovnať údaje v tabuľke
- zostrojiť graf na základe získaných údajov
- opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov
- interpretovať grafické závislosti
- získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií
- analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom
- prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnuť efektívnejšie riešenie výskumného problému
- reflektovať zásady zdravého životného štýlu
- angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 203
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
LÁTKY Vlastnosti látok	Vlastnosti látok Vlastnosti telies (Skupenstvo, tvrdosť, kujnosť, rozpustnosť v rôznych rozpúšťadlách, teplotná vodivosť, vzhľad – farba, lesk, textúra, zápach, magnetické a elektrické vlastnosti, zápalnosť, horľavosť, hustota)	Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností látok a telies. Oddeľovanie zložiek zmesi rôznymi vhodnými metódami.	Opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies. Rozlíšiť termíny látka a teleso. Overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok. Rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies. Overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok. Opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok.
Meranie vlastností telies	Fyzikálne veličiny a ich jednotky(dĺžka, hmotnosť, objem, hustota) Hustota kvapalných a tuhých látok Vzťah pre výpočet hustoty Správanie sa telies v kvapalinách v súvislosti s ich hustotou Hmotnosť kvapaliny vytlačenej telesom	Zrealizovanie a vyhodnotenie odhadu dĺžky, hmotnosti, objemu. Kalibrovanie vlastného meradla. Meranie dĺžky, hmotnosti, objemu. Určenie hustoty kvapalných a tuhých látok metódou výpočtu a pomocou grafu. Skúmanie javov súvisiacich so zmenou hustoty vplyvom teploty. Porovnávanie hmotnosti telies s hmotnosťou nimi vytlačenej kvapaliny.	Odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom. Prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi. Zaznamenať namerané údaje správnym zápisom. Prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi. Vykonať zápis nameranej hodnoty fyzikálnej veličiny. Zaznamenať pozorovania a namerané hodnoty fyzikálnych veličín do tabuľky. Tvorivo využiť vedomosti pri práci na projekte, prezentovať výsledky pozorovania a merania. Rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky.
Stavba látok	Pohyb základných stavebných častíc látok v závislosti od teploty látky a veľkosti(hmotnosti)častíc Časticový model látky	Pozorovanie premeny skupenstiev z pohľadu častíc.	Zostrojíte graf lineárnej závislosti, zistíte hodnoty z grafu. Použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment –

<p>SILY Vytváranie predstáv o pojme tlak</p> <p>VESMÍR Vesmírne telesá Slnčnej sústavy</p> <p>Skúmanie zmien na oblohe počas</p>	<p>v rozličných skupenstvách, premena skupenstiev z pohľadu častíc.</p> <p>Fyzikálne veličiny (tlaková sila, hydrostatický tlak, vztlaková sila) Grafické znázornenie síl (tlakovej sily, vztlakovej sily) Závislosť tlaku a tlakovej sily Závislosť hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny Faktory ovplyvňujúce veľkosť vztlakovej sily</p> <p>Slnčná sústava, astronomická jednotka Model slnečnej sústavy Vzájomné pohyby Slnka, Zeme a Mesiaca a ich súvis s dĺžkou roka, mesiaca a dňa Hviezdy, planéty a mesiace</p> <p>Azimut a výška Východ a západ Slnka v rôznych obdobiach roka</p>	<p>Aplikovanie vzťahu pre výpočet tlaku a hydrostatického tlaku. Analyzovanie grafu závislosti hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny. Skúmanie vztlakovej sily v kvapalinách a plynch. Aplikovanie vzťahu na výpočet vztlakovej sily v kvapalinách a plynch.</p> <p>Vytváranie predstáv o pohyboch planét podľa Platóna, Ptolemaia, Keplera, Kopernika, Galilea a Newtona. Návrh modelu slnečnej sústavy a vyhľadávanie informácií o jej objektoch. Skúmanie periodických dejov súvisiacich s pojmami rok, mesiac a deň.</p> <p>Porovnanie charakteristík hviezd, planét a mesiacov. Pozorovanie a vysvetlenie zmeny vzhľadu</p>	<p>potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu. Poznať jednotky dĺžky, merať dĺžku. Odhadnúť a merať dĺžku. Prakticky precvičiť odhad a meranie dĺžky. Zaviesť a používať vzťah pre výpočet objemu kvádra a kocky. Prakticky overiť meranie objemu pravidelných telies. Prakticky overiť meranie objemu nepravidelných telies.</p> <p>Použiť vzťah pre výpočet tlaku, vztlakovej sily v kvapalinách a plynch. Orientovať sa v grafe závislosti hydrostatického tlaku od hĺbky ponoru a hustoty kvapaliny.</p> <p>Navrhnuť model slnečnej sústavy. Skúmať periodicitu dejov súvisiacich s pojmami rok, mesiac a deň.</p> <p>Poznať rozdiel medzi hviezdami, planétami a mesiacmi. Pozorovať oblohu počas dňa a počas roka.</p>
--	---	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 205
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

dňa a roka	Hviezda obloha počas dňa a roka	oblohy počas dňa a počas roka.	
-------------------	---------------------------------	--------------------------------	--

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- plánovať a realizovať experiment
- rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu
- navrhovať a realizovať rôzne druhy merania
- vykonať odhad skúmanej veličiny opakovaným meraním
- navrhnúť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov
- identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah
- spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 206
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom
- identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov
- zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)
- porovnať údaje v tabuľke
- zostrojiť graf na základe získaných údajov
- opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov
- interpretovať grafické závislosti
- získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií
- analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom
- prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenie výskumného problému
- reflektovať zásady zdravého životného štýlu
- angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 207
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
<u>LÁTKY</u> Meranie vlastností telies	Fyzikálne veličiny a ich jednotky (teplota, čas)	Skúmanie javov súvisiacich so zmenou hustoty vplyvom teploty.	Skúmať javy súvisiace so zmenou hustoty vplyvom teploty. Opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok. Objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom. Charakterizovať var. Vyhľadať teploty varu v tabuľkách. Modelovať experimentom vznik dažďa.
<u>SILY</u> Vytváranie predstáv o pojme tlak	Závislosť atmosférického tlaku od nadmorskej výšky	Analyzovanie grafu závislosti atmosférického tlaku od nadmorskej výšky.	Analyzovať graf závislosti atmosférického tlaku od nadmorskej výšky.
<u>ENERGIA</u> Premeny skupenstva látok	Rôzne druhy teplomerov Skupenské premeny rôznych látok Premeny skupenstva z pohľadu časticovej stavby kvapalných, plynných a tuhých látok	Meranie teploty a času pri skupenských premenách, zostrojenie a analyzovanie grafu závislosti teploty od času.	Zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické pozorovania a merania. Prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi. Objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce topenie a tuhnutie. Vyhľadať hodnoty teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách.
<u>ZEM</u> Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie	Skleníkový efekt Vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére Vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu	Realizovanie a analyzovanie dlhodobých meteorologických pozorovaní.	Opísať priebeh experimentu. Vypracovať záznam údajov z pozorovaní, navrhnuť tabuľku, porovnať údaje v triede.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 208
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- plánovať a realizovať experiment
- rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu
- navrhovať a realizovať rôzne druhy merania
- vykonať odhad skúmanej veličiny opakovaným meraním
- navrhnúť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov
- identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah
- spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje
- upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom
- identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov
- zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 209
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- porovnať údaje v tabuľke
- zostrojiť graf na základe získaných údajov
- opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov
- interpretovať grafické závislosti
- získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií
- analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom
- prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenie výskumného problému
- reflektovať zásady zdravého životného štýlu
- angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
INTERAKCIE Optické javy	Zdroje svetla, šírenie svetelných lúčov po odraze od rovinného zrkadla Fyzikálne veličiny (ohnisková vzdialenosť, optická mohutnosť) Odraz, úplný odraz a lom svetla na rozhraniach dvoch priehľadných prostredí Šírenie svetla pri prechode tenkými šošovkami Jednoduché optické zariadenia	Identifikovanie a klasifikovanie zdrojov svetla. Využitie zákona odrazu svetla pri riešení problémov. Znázornenie obrazu predmetu v rovinnom zrkadle, spojnu a rozptylnou šošovkou. Zostrojenie a objasnenie princípu fungovania jednoduchých optických zariadení. Navrhovanie spôsobov ako predchádzať poškodzovaniu zraku. Rozlišovanie odrazeného, prepusteného a absorbovaného svetla.	Overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo. Porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov, overiť experimentom priamočiare šírenie svetla. Overiť experimentom rozklad svetla na spektrum. Overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov. Rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo. Navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla. Overiť experimentom lom svetla. Znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 210
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

SILY Optické javy	<p>Korekcie chýb oka, faktory, ktoré poškodzujú zrak Rozklad bieleho svetla na spektrum Skladanie farebných svetelných lúčov, absorpcia svetla, prechod svetla skleneným vláknom Optické káble a ich využitie Svetelné znečistenie</p> <p>Vzájomné pôsobenie telies a účinky pôsobenia výslednej sily na teleso Fyzikálne veličiny (sila, gravitačná sila, gravitačné zrýchlenie, moment sily, trecia sila) Grafické znázornenie síl (gravitačné sily pôsobiacej na teleso, vzájomne pôsobiace sily medzi telesami, trecia sila) Výslednica síl pôsobiacich v jednej priamke, rovnováha síl na páke Ťažisko telesa Faktory ovplyvňujúce veľkosť trecej sily Situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trecej sily</p>	<p>Pozorovanie rozkladu bieleho svetla na spektrum a skladanie farebných svetelných lúčov. Skúmanie prenosu svetelného signálu skleneným vláknom, využitie optických káblov. Vyhľadávanie informácií o škodlivosti svetelného znečistenia a navrhovanie zmien vo svojom okolí na jeho odstránenie.</p> <p>Znázornenie sily a pôsobenie viacerých síl na teleso. Meranie veľkosti sily silomerom. Aplikovanie vzťahu pre výpočet gravitačnej sily. Stanovenie výslednej sily pôsobiacej na teleso pri skladaní síl pôsobiacich na teleso v jednej priamke. Skúmanie podmienky rovnováhy na páke. Určenie ťažiska telesa. Skúmanie, meranie a výpočet trecej sily. Analyzovanie situácií, v ktorých sa prejavujú účinky trenia.</p>	<p>Vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka. Určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi. Tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery, overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo. Prezentovať poznatky, pri ktorých tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.</p> <p>Vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies. Odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania. Znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia. Skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke. Objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke. Určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam. Rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak. Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku. Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku. Analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia. Zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách.</p>
Vybrané druhy pohybu telies a ich	<p>Relatívnosť pohybu telesa vzhľadom na iné teleso F Druhy pohybu F</p>	<p>Porovnávanie pokoja a pohybu telesa a určenie druhu pohybu. Modelovanie rovnomerného pohybu.</p>	<p>Zostrojiť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb -zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu. Interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 211
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

<p>grafické zobrazenia</p> <p>ENERGIA Premeny energie</p>	<p>Fyzikálne veličiny (rýchlosť, dráha) Grafické znázornenie závislosti rýchlosti a dráhy pohybu od času pre rovnomerný pohyb F</p> <p>Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie Exotermické a endotermické reakcie Zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb Spôsoby šírenia tepla, tepelná vodivosť Tepelná výmena a rovnováha Fyzikálne veličiny (hmotnosť, tepelná kapacita, teplo) Energetická hodnota potravín Transformácia energie v živých systémoch Premeny svetelnej energie na teplo Zariadenia využívajúce slnečnú energiu Fyzikálne veličiny (mechanická práca, výkon, pohybová a polohová energia telesa, elektrická práca) Vzájomné premeny pohybovej a polohovej energie telesa Zákon zachovania energie Elektrická energia a jej premeny Jadrová energia, jadrová</p>	<p>Aplikovanie vzťahu pre rýchlosť rovnomerného pohybu.</p> <p>Demonštrovanie spôsobov šírenia tepla. Aplikovanie vzťahu pre výpočet tepla. Porovnanie veľkosti prijatého a odovzdaného tepla pri tepelnej výmene. Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením. Aplikovanie vzťahu pre výpočet mechanickej práce, výkonu a polohovej energie. Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie. Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov. Vyhľadanie informácií o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia. Modelovanie činnosti okruhov jadrovej elektrárne. Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch. Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch.</p>	<p>pre rôzne pohyby. Riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb. Zostrojiť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb.</p> <p>Riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce. Vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanickej prácou a teplom. Vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanickej prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa. Vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie.</p>
--	--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 212
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

ZEM Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie	<p>elektráreň, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením Účinky rádioaktivity , využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológií Pôsobenie neviditeľných žiarení(infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne) – ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie Zásady ochrany človeka a životného prostredia pred účinkami rádioaktívneho žiarenia</p> <p>Skleníkový efekt Vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére Vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu</p>	<p>Realizovanie a analyzovanie dlhodobých meteorologických pozorovaní.</p>	<p>Realizovať meteorologické pozorovania.</p>
---	---	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 213
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- plánovať a realizovať experiment
- rozhodnúť, ktoré znaky vedú k identifikácii kategórií a následnému triedeniu
- navrhovať a realizovať rôzne druhy merania
- vykonať odhad skúmanej veličiny opakovaným meraním
- navrhnúť a používať vhodné nástroje (meradlá, technologické postupy) na získanie presných údajov
- identifikovať závislú a nezávislú premennú a vyjadriť medzi nimi predpokladaný odôvodnený vzťah
- spresniť hodnotu meranej veličiny opakovaným meraním
- systematicky usporiadať, prezentovať a interpretovať získané údaje
- upraviť pôvodne vytvorené kritériá triedenia pri práci s rovnakým súborom
- identifikovať relevantné údaje prezentované formou textov, obrázkov, tabuliek, diagramov a grafov
- zostrojiť tabuľku zo získaných údajov (hodnoty veličín s príslušnými jednotkami)
- porovnať údaje v tabuľke

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 214
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- zostrojiť graf na základe získaných údajov
- opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov
- interpretovať grafické závislosti
- získať údaje interpoláciou a extrapoláciou z grafu
- reflektovať poznávací proces a prehodnocovať svoje doterajšie poznanie na základe nových informácií
- analyzovať chyby vo svojej výskumnej činnosti, určiť chybu merania danú použitým meradlom
- prehodnotiť svoju realizovanú výskumnú činnosť a navrhnúť efektívnejšie riešenie výskumného problému
- reflektovať zásady zdravého životného štýlu
- angažovať sa pri riešení lokálnych a globálnych problémov

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
LÁTKY Chemická väzba Stavba atómu	Elektróny valenčnej vrstvy Štruktúra atómu Modely atómu vrátane ich historického vývoja Jadro a obal atómu Elektrón, protón, neutrón	Pozorovanie, vyhľadávanie vlastností iónových a kovalentných zlúčenín a kovov. Modelovanie štruktúry atómu. Zobrazovanie štruktúr elektrónových obalov atómov a iónov.	Pozorovať a vyhľadať vlastnosti iónových a kovalentných zlúčenín a kovov. Modelovať štruktúry atómu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 215
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Klasifikácia chemických reakcií	Oxidačno-redukčné reakcie Elektrolýza, pokovovanie Katión, anión, oxidácia, redukcia Elektrolyt, elektróda (anóda, katóda) Galvanický článok Akumulátory, batérie Elektrochemický rad napätia kovov Environmentálne aspekty chemických reakcií	Skúmanie acidobázických reakcií, procesu neutralizácie s využitím rôznych acidobázických indikátorov. Určovanie pH rôznych látok. Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií. Skúmanie vylučovacích reakcií: tvorba zrazenín, vznik plynu. Zostrojenie galvanického článku. Skúmanie environmentálnych aspektov spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčin a dôsledkov kyslých dažďov), likvidáciou batérií a akumulátorov, výrobou kovov.	Skúmať acidobázické reakcie, proces neutralizácie s využitím rôznych acidobázických indikátorov. Vedieť určovať pH rôznych látok. Zostrojiť galvanický článok.
INTERAKCIE Akustické javy	Šírenie zvuku prostrediami, rýchlosť zvuku Fyzikálne veličiny (frekvencia, perióda, hladina intenzity zvuku) Zvuk hudobných nástrojov, výška tónu Hlukové znečistenie Ultrazvuk a jeho využitie Spôsoby ochrany pred hlukom	Skúmanie kmitajúcich telies ako zdrojov zvuku. Vyhľadávanie informácií o ultrazvuku a jeho využití. Posúdenie vplyvu hluku na ľudský organizmus a životné prostredie. Navrhovanie spôsobov ochrany pred hlukom vo svojom okolí.	Vyhľadať informácie o ultrazvuku. Navrhnuť spôsob ochrany pred hlukom.
Elektrické javy	Elektrostatické javy (zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia, dielektrika) Schematické znázornenie elektrických obvodov značkami	Skúmanie vybraných elektrostatických javov: zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika. Zapájanie elektrických obvodov podľa schémy a ich zakresľovanie schematickými značkami. Meranie veľkosti elektrického prúdu a napätia v elektrickom obvode a na rezistore.	Zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu. Navrhnuť experiment na overenie pólov magnetu. Vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom. Zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok. Vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope. Charakterizovať a znázorniť elektrické pole siločiarami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 216
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Fyzikálne veličiny (elektrický prúd, elektrické napätie, elektrický odpor vodiča, rezistivita, elektrická práca, elektrický príkon)</p> <p>Graf závislosti elektrického prúdu od napätia pre rezistor, Ohmov zákon</p> <p>Sériové a paralelné zapojenie elektrických spotrebičov</p> <p>Výsledný odpor sériovo a paralelne zapojených rezistorov v elektrickom obvode</p> <p>Závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča</p> <p>Funkcie bleskozvodu</p> <p>Vznik magnetického poľa v okolí vodiča s elektrickým prúdom (Oerstedov pokus) a magnetického poľa v cievke s prúdom</p> <p>Výroba a prenos elektrickej energie</p> <p>Pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi</p>	<p>Meranie závislosti prúdu od napätia pre rezistor.</p> <p>Meranie závislosti elektrického odporu od vlastnosti vodiča.</p> <p>Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrického odporu vodiča a výsledného odporu v elektrickom obvode.</p> <p>Aplikovanie vzťahov pre výpočet elektrickej práce, elektrického príkonu.</p> <p>Posudzovanie energetickej spotreby bežných zariadení a skúmanie možnosti energetických úspor pri každodenných aktivitách.</p> <p>Demonštrovanie prítomnosti magnetického poľa v okolí magnetu, elektrického vodiča (cievky)s prúdom a jeho využitia.</p> <p>Modelovanie sústavy na prenos elektrickej energie.</p>	<p>Znázorniť rovnomerné elektrické pole.</p> <p>Použiť elektrometer na určenie el. poľa zelektrizovaného telesa.</p> <p>Zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek.</p> <p>Zapojiť elektrický obvod podľa schémy.</p> <p>Overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu.</p> <p>Získať informácie o objave žiarovky.</p> <p>Poznať rozdiel medzi sériovým a paralelným zapojením žiaroviek.</p> <p>Experimentálne porovnať jas zapojených žiaroviek.</p> <p>Vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch.</p> <p>Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode.</p> <p>Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na žiarovke v sériovo zapojenom elektrickom obvode.</p> <p>Určiť smer elektrického prúdu v obvode.</p> <p>Odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia na spotrebiči.</p> <p>Vysvetliť vedenie elektrického prúdu v kovových vodičoch.</p> <p>Riešiť úlohy na praktické zapájania elektrických obvodov a merania v nich.</p> <p>Zostrojíte z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor. Riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona.</p> <p>Navrhnuť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča.</p> <p>Zmerať hodnoty prúdu a napätia na rezistore.</p> <p>Aplikovať vzťah pre výpočet el. odporu vodiča pri riešení úloh.</p> <p>Použiť jednotku prúdu, napätia, odporu.</p> <p>Vypočítať výsledný odpor rezistorov zapojených v elektrickom obvode za sebou/ vedľa seba.</p> <p>Rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie.</p> <p>Navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, poznať využitie tohto javu.</p> <p>Vysvetliť princíp elektromagnetu a jeho praktické využitie.</p> <p>Vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu</p>
--	--	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 217
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			<p>v kvapalinách a plynch. Poznať praktické využitie tohto vedenia. Vysvetliť vedenie elektrického prúdu v plynch. Pokusne overiť vedenie elektrického prúdu v plynch. Rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom.</p>
--	--	--	---

Kľúčové kompetencie na konci 3.cycklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Fyzika

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- aplikuje empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov
- vysvetľuje vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhuje metódy overenia svojich vysvetlení
- prezentuje a obhajuje svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch
- aplikuje pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov
- rieši problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov
- získa záujem o prírodu a svet techniky

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 218
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- nadobudne otvorenosť k novým objavom vo fyzike
- získa pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

3.3 Predmet: Chémia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda predmetu chémia sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet chémia svojim experimentálnym charakterom vyučovania umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov. Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti. Organickou súčasťou je aj systém vhodne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 219
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

vybraných laboratórnych cvičení, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- poznať význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- identifikovať a zaznamenať podobné a odlišné znaky a vlastnosti objektov, látok, alebo javov
- vyhľadať údaje v informačných zdrojoch na identifikáciu látok a pri riešení úloh
- identifikovať a správne používať pojmy
- rozumieť a vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- opísať zložky modelovej situácie
- určiť podmienky experimentu a sledovať ich
- aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh
- zostaviť aparáturu a opísať jej časti (podľa schémy alebo vopred daného postupu, podľa vlastného návrhu)
- oceniť význam uchovania prírodného bohatstva a chránených území

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 220
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Látky – Vlastnosti látok	<p>Vlastnosti látok a telies (skupenstvo, tvrdosť, kujnosť, rozpustnosť v rôznych rozpúšťadlách, tepelná vodivosť, vzhľad – farba, lesk, textúra, zápach, magnetické a elektrické vlastnosti, zápalnosť a horľavosť, hustota)</p> <p>chemicky čisté látky</p> <p>heterogénne a homogénne zmesi</p> <p>zloženie roztokov, hmotnostný a objemový zlomok, nasýtený roztok</p> <p>metódy oddeľovania zložiek zmesi</p> <p>separácia odpadov</p>	<p>Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností látok a telies.</p> <p>Identifikovanie, porovnanie a charakterizovanie vlastností chemicky čistých látok a zmesí.</p> <p>Príprava a zisťovanie zloženia roztokov.</p> <p>Oddeľovanie zložiek zmesi rôznymi vhodnými metódami.</p>	<p>Získať návyky systematického pozorovania vlastností látok. Určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok. Vysvetlíť vybrané prírodovedné javy a meniť svoje predstavy a vysvetlenia. Rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky. Vyhľadávať informácie v rôznych informačných zdrojoch. Citlivo pristupovať k ochrane vlastného zdravia. Navrhnuť jednoduchý postup skúmania, zrealizovať ho, zaznamenať dáta.</p> <p>Roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky.</p> <p>Uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí. Rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo. Získavať a následne komunikovať dáta usporiadané do rôznych súborov dát. Vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku. Pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok. Dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami.</p> <p>Realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou). Vysvetlíť vybrané prírodovedné javy.</p>

<p>Látky - Zákonitosti chemického deja</p>	<p>Zákon zachovania hmotnosti vznik nových zlúčenín reaktant, produkt chemická reakcia, chemická rovnica faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemickej reakcie dôležité chemické deje v bežnom živote a chemickom priemysle (v regióne)</p>	<p>Pozorovanie chemických dejov a prejavov chemickej reakcie: reakcie prebiehajúce rôznou rýchlosťou, vznik zrazeniny, únik plynu, zmena zafarbenia reakčnej zmesi, zmena farby indikátora. Porovnávanie hmotností a vlastností reaktantov a produktov. Formalizácia priebehu vybraných chemických reakcií od verbálneho opisu po symbolický zápis. Skúmanie vplyvu teploty, veľkosti povrchu, koncentrácie a katalyzátora na priebeh chemickej reakcie. Navrhovanie postupov a podmienok urýchlenia, spomalenia a zastavenia chemických reakcií, posúdenie ich významu pri práci s horľavinami, výbušninami a v biochemických procesoch.</p>	<p>Vysvetliť vybrané prírodovedné javy, objekty, situácie. Uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií. Rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách. Uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad. Uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách. Uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie. Zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich. Primerane diskutovať a vysvetliť vplyv teploty na rýchlosť reakcií. Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život.</p>
<p>Látky - Klasifikácia chemických reakcií</p>	<p>Environmentálne aspekty chemických reakcií</p>	<p>Skúmanie environmentálnych aspektov spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčin a dôsledkov kyslých dažďov)</p>	<p>Skúmať a diskutovať o environmentálnych aspektoch spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčiny a dôsledky kyslých dažďov).</p>
<p>Energia - Premeny skupenstva látok</p>	<p>Skupenské premeny rôznych látok premeny skupenstva z pohľadu časticovej stavby kvapalných, plynných a tuhých látok</p>	<p>Meranie teploty a času pri skupenských premenách, zostrojenie a analyzovanie grafu závislosti teploty od času.</p>	<p>Merať teplotu a čas pri skupenských premenách, zostrojiť a analyzovať graf závislosti teploty od času. Objektívne a samostatne spoznávať prírodné zmeny a rozvíjať doterajšie prírodovedné poznanie.</p>
<p>Energia - Premeny energie</p>	<p>Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie</p>	<p>Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická,</p>	<p>Navrhnuť jednoduché skúmanie. Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 222
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	exotermické a endotermické reakcie	pohybová, elektrická a ich využitie. Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov.	Vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života.
Zem - Závislosť organizmov od neživej prírody a ich vplyv na neživú prírodu	Interakcie medzi živou a neživou prírodou	Vyhľadanie a spracovanie informácií o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu.	Vyhľadať a spracovať informácie o dôsledkoch vulkanickej činnosti na organizmy a klímu.
Zem - História Zeme	Vek hornín		Na príkladoch demonštrovať rýchlosť chemickej reakcie.
Zem - Geologické procesy a ich dôsledky	Kras krasové útvary geologické procesy vplyv geologických procesov na zemský povrch	Modelovanie významných geologických procesov prebiehajúcich v jednotlivých geologických érach. Skúmanie dôsledkov pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch. Modelovanie vzniku krasu a krasových útvarov.	Rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie. Skúmať dôsledky pôsobenia vonkajších geologických činiteľov na zemský povrch. Modelovať vznik krasu a krasových útvarov.
Zem - Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie	Skleníkový efekt vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu	Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na meniacu sa teplotu prostredia a vysvetlenie príčin zosilneného skleníkového efektu. Modelovanie vzniku ozónovej vrstvy v stratosfére. Skúmanie vzniku a účinku prízemného ozónu.	Posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie. Vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie. Objektívne a samostatne spoznávať prírodné zmeny a rozvíjať doterajšie prírodovedné poznanie.
Ekosystém - Kolobeh látok v ekosystéme	kolobeh látok tok energie	Modelovanie kolobehu látok (vody) a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka. Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.	Modelovať kolobeh látok (vody) a skúmať jeho narušenie vplyvom človeka. Posúdiť vplyv slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.
Ekosystém - Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky	znečistenie životného prostredia	Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy.	Vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd. Uviesť príklady rôznych druhov vôd.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 223
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

ekosystému		Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami. Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho, zvyšovanie teploty, výdatné nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.) Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia.	Posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia. Vymenovať základné zložky vzduchu. Chápať význam vzduchu pre život. Monitorovať nakladanie s odpadmi v domácnostiach žiakov. Analyzovať a navrhnúť možné riešenia predchádzania tvorby odpadov, ich spracovania a opätovného využitia.
Ekosystém - Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb	Starostlivosť o životné prostredie	Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy. Skúmanie úpravy pitnej vody a čistenie odpadových vôd.	Zmapovať činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy v tunajšom regióne. Vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody. Skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd. Modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 224
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- realizovať experiment podľa žiakom navrhovaného postupu
- formalizovať zápis výskumnej činnosti
- interpretovať grafické závislosti
- identifikovať lokálne a globálne problémy a navrhovať na ne rozličné riešenia
- aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny
- zvažovať dôveryhodnosť informácií a zdrojov
- vnímať svoju (výskumnú) činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov
- rešpektovať zásady ochrany zdravia a bezpečnosti práce
- poznať význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 225
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Látky – Stavba látok	<p>Ióny, molekuly, atómy ako stavebné častice látok</p> <p>pohyb základných stavebných častíc látok v závislosti od teploty látky a veľkosti (hmotnosti) častíc</p> <p>Avogadrov zákon</p> <p>časticový model látky v rozličných skupenstvách, premena skupenstiev z pohľadu častíc</p>	<p>Pozorovanie makroskopických javov, ktoré poukazujú na existenciu častíc a rôznorodosť stavebných častíc.</p> <p>Modelovanie časticového zloženia látok v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve.</p>	<p>Poznať rozdiel medzi prvkom a zlúčeninou, atómom a molekulou. Rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión.</p> <p>Vysvetliť vznik molekuly, rozlíšiť dvojatómové a viacatómové molekuly. Rozlíšiť molekuly prvkov a zlúčenín, vysvetliť vznik katiónu a aniónu. Vedieť napísať schému vzniku iónov.</p> <p>Vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia.</p>
Látky - Chemická väzba	<p>Iónové zlúčeniny, kovalentné polárne a nepolárne zlúčeniny, kovy chemická väzba (iónová, kovalentná a kovová) vo vzťahu k vlastnostiam látok elektróny valenčnej vrstvy</p>	<p>Pozorovanie/vyhľadávanie vlastností iónových a kovalentných zlúčenín a kovov.</p>	<p>Poznať a porovnať vlastnosti kovov, nekovov polokovov v bežnom živote. Poznať význam biogénnych prvkov. Demonštrovať vznik chemickej väzby na jednoduchom príklade.</p>
Látky - Stavba atómu	<p>Štruktúra atómu modely atómu vrátane ich historického vývoja jadro a obal atómu, elektrón, protón, neutrón</p>	<p>Modelovanie štruktúry atómu.</p> <p>Zobrazovanie štruktúr elektrónových obalov atómov a iónov.</p>	<p>Opísať stavbu atómu. Charakterizovať elementárne častice a ich význam pri tvorbe väzieb. Poznať význam chemických značiek prvkov. Poznať zápis náboja iónu, poznať zápis oxidačného čísla</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 226
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			atómu prvku. Vysvetliť použitie značiek a vzorcov pri zápise prvkov a zlúčenín.
Látky - Periodická sústava prvkov	Chemické prvky, ich vlastnosti a zlúčeniny (kovy, oxidy, halogenidy, hydroxidy, kyseliny, soli) symbolický zápis chemických prvkov a zlúčenín vlastnosti prvkov a štruktúra ich atómov vo vzťahu k ich polohe v periodickej sústave prvkov a typu chemickej väzby princípy usporiadania prvkov v periodickej sústave prvkov	Skúmanie (pozorovanie, vyhľadávanie) vlastností chemických prvkov, skupín prvkov periodickej sústavy prvkov a ich zlúčenín. Triedenie prvkov a ich zlúčenín s podobnými vlastnosťami do skupín.	Orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP). Vyvodíť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich umiestnenia v PTP. Poznať význam vzácnych plynov. Uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP. Porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí. Uviesť príklady použitia vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí. Objektívne posudzovať pozitívne a negatívne vplyvy vedy na prírodu. Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život.
Interakcie - Elektrické javy	Elektrostatické javy (zelektrozovanie telies, elektrostatická indukcia, polarizácia dielektrika)	Skúmanie vybraných elektrostatických javov.	Skúmať vybrané elektrostatické javy.
Energia - Premeny energie	Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb	Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie. Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov.	Navrhnuť jednoduché skúmanie. Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život. Demonštrovať zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch.
Zem - Vlastnosti, význam a	Minerály, horniny, typy	Skúmanie a porovnanie fyzikálnych a	Skúmať a porovnať fyzikálne a chemické vlastnosti

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 227
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

využitie minerálov a hornín	hornín, vlastnosti minerálov nerastné suroviny	chemických vlastností minerálov. Zisťovanie konkrétnych príkladov použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby. Monitorovanie významu nerastných surovín pre život človeka. Hodnotenie vplyvu ťažby nerastných surovín na životné prostredie.	minerálov. Zisťovať konkrétne príklady použitia minerálov a hornín v predmetoch dennej potreby. Monitorovať význam nerastných surovín pre život človeka. Diskutovať o vplyve ťažby nerastných surovín na životné prostredie.
Zem - Skúmanie javov v atmosfére a ich vplyv na životné prostredie	Skleníkový efekt vznik a účinky ozónu v stratosfére a troposfére vplyv jednotlivca a spoločnosti na meniacu sa klímu	Modelovanie vplyvu skleníkových plynov na meniacu sa teplotu prostredia a vysvetlenie príčin zosilneného skleníkového efektu. Modelovanie vzniku ozónovej vrstvy v stratosfére. Skúmanie vzniku a účinku prízemného ozónu.	Posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie. Vysvetlíť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie. Objektívne a samostatne spoznávať prírodné zmeny a rozvíjať doterajšie prírodovedné poznanie.
Ekosystém - Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb	ekosystémové služby udržateľnosť starostlivosť o životné prostredie	Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych druhov, ekosystémov a podporu udržateľnosti poskytovaných ekosystémových služieb.	Mapovať ekosystémy v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy. Zmapovať činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy v tunajšom regióne.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 228
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- formulovať výskumné otázky, na ktoré môže získať odpoveď vlastným skúmaním
- formulovať hypotézu
- vytvoriť záznam z výskumnej činnosti samostatne
- opísať alebo kvantitatívne vyjadriť vzťah medzi skúmanými premennými na základe získaných údajov
- vysvetliť vzťah medzi modelom a reálnym javom/objektom
- identifikovať relevantné údaje pri tvorbe záveru
- zvažovať rôzne pozitívne a negatívne sociálne, ekonomické, politické a legislatívne aspekty vedy, techniky a ich inovácií
- aktívne spolupracovať a vytvárať tak synergický efekt skupiny
- akceptovať, že výsledok skúmania predstavuje najlepšie možné aktuálne vysvetlenie toho, čo bolo skúmané, a v budúcnosti sa môže meniť alebo byť vyvrátené
- zdôvodňovať a prehodnocovať svoje spotrebiteľské správanie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 229
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Látky - Klasifikácia chemických reakcií	<p>Oxidačno-redukčné reakcie, elektrolýza, pokovovanie katión, anión, oxidácia, redukcia</p> <p>elektrolyt, elektródy (anóda, katóda), galvanický článok, akumulátory, batérie elektrochemický rad napätia kovov</p> <p>vylučovacie reakcie acidobázické reakcie, acidobázické indikátory</p> <p>environmentálne aspekty chemických reakcií</p>	<p>Skúmanie oxidačno-redukčných reakcií.</p> <p>Zostrojenie galvanického článku.</p> <p>Skúmanie vylučovacích reakcií: tvorba zrazenín, vznik plynu.</p> <p>Skúmanie acidobázických reakcií/procesu neutralizácie s využitím rôznych acidobázických indikátorov.</p> <p>Určovanie pH rôznych látok.</p> <p>Skúmanie environmentálnych aspektov spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčin a dôsledkov kyslých dažďov), likvidáciou batérií a akumulátorov, výrobou kovov.</p>	<p>Definovať oxidačno-redukčné reakcie a ich význam pre každodenný život a priemysel.</p> <p>Popísať chemické deje prebiehajúce v galvanických článkoch, akumulátoroch a batériách.</p> <p>Diskutovať o výhodách a nevýhodách pri používaní rôznych batérií a akumulátorov.</p> <p>Vyhľadať informácie v rôznych informačných zdrojoch. Orientovať sa v stupnici pH, určiť pomocou indikátora pH roztoku.</p> <p>Poznať zloženie rôznych druhov kyselín.</p> <p>Uviesť príklady využitia neutralizácie.</p> <p>Overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.</p> <p>Skúmať a diskutovať o environmentálnych aspektoch spojených s prítomnosťou kyselinotvorných plynov v ovzduší (príčiny a dôsledky kyslých dažďov), likvidáciou batérií a akumulátorov, výrobou kovov.</p>
Látky - Zlúčeniny uhlíka	<p>Špecifickosť uhlíka v jeho zlúčeninách</p> <p>vzťah medzi prvkovým</p>	<p>Porovnávanie zlúčenín uhlíka študovaných organickou a anorganickou chémiou.</p> <p>Modelovanie vnútornej štruktúry</p>	<p>Rozlíšiť anorganické a organické látky.</p> <p>Realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok.</p> <p>Poznať postavenie uhlíka v periodickej sústave prvkov .</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 230
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>zložením uhľovodíkov, ich relatívnou atómovou hmotnosťou a väzbovosťou</p> <p>izoméry jednoduchá a násobná väzba medzi atómami uhlíka v organických zlúčeninách</p> <p>štruktúra uhľovodíkov, vybraných derivátov uhľovodíkov a plastov: prvkové zloženie, prítomnosť charakteristických skupín v derivátoch uhľovodíkov, chemické väzby</p> <p>pravidlá pomenovania uhľovodíkov a bežných derivátov uhľovodíkov</p> <p>vlastnosti organických zlúčenín vo vzťahu k ich využitiu, plasty a iné polymérne uhľovodíky</p> <p>environmentálne aspekty spojené s uhľovodíkmi (produkty horenia uhľovodíkov, ropa – jej ťažba, transport a spracovanie)</p>	<p>uhľovodíkov, izomérov.</p> <p>Dokazovanie prítomnosti jednoduchej a násobnej chemickej väzby medzi atómami uhlíka.</p> <p>Skúmanie (vyhľadávanie) vlastností a využitia bežných uhľovodíkov, ich derivátov a plastov.</p> <p>Identifikovanie produktov horenia uhľovodíkov.</p>	<p>Rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov.</p> <p>Rozlíšiť najjednoduchšie uhľovodíky,</p> <p>Poznať typ väzby atómov prvkov v alkánoch, a ich vzorce: metán, etán, propán, bután,..... dekán.</p> <p>Poznať typ väzby atómov prvkov v alkénoch a alkínoch a ich vzorce.</p> <p>Uviesť vlastnosti a použitie derivátov.</p> <p>Charakterizovať význam plastov, syntetických vláken, čistiacich a pracích prostriedkov.</p> <p>Uviesť výhody a nevýhody používania plastov.</p> <p>Zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla.</p> <p>Vyhľadať informácie z rôznych informačných zdrojov - poznať účinky základných chemických látok v kozmetických prípravkoch.</p> <p>Opísať výhody a nevýhody používania pesticídov.</p> <p>Uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre</p>
--	---	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 231
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			človeka a životné prostredie. Identifikovať produkty horenia uhľovodíkov.
<u>Energia</u> - Premeny energie	<p>Rôzne formy energie a energetické zmeny počas chemickej reakcie</p> <p>exotermické a endotermické reakcie, zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb</p> <p>energetická hodnota potravín</p> <p>transformácia energie v živých systémoch</p> <p>jadrová energia, jadrová elektrárňa, ochrana ľudí pred rádioaktívnym žiarením účinky rádioaktivity, využitie rádionuklidov v medicíne, technike, poľnohospodárstve, archeológii</p> <p>pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené,</p>	<p>Skúmanie rôznych foriem energie, ktoré sprevádzajú priebeh chemickej reakcie, napr. svetelná, tepelná, akustická, pohybová, elektrická a ich využitie.</p> <p>Skúmanie tepelného efektu chemickej reakcie pri rôznej koncentrácii a objeme reaktantov.</p> <p>Zisťovanie energetickej hodnoty potravín a skúmanie súvislosti s teplom vyprodukovaným ich spálením.</p> <p>Demonštrovanie vzájomnej premeny foriem energie na príkladoch. Demonštrovanie zákona zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch.</p> <p>Vyhľadanie informácií o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia.</p>	<p>Navrhnuť jednoduché skúmanie. Porozumieť významu výsledkov vedy pre každodenný život.</p> <p>Vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života.</p> <p>Zistiť energetickú hodnotu vybraných potravín. Navrhnuť spôsob získavania údajov.</p> <p>Demonštrovať zákon zachovania energie vo vzťahu k vzniku a zániku chemických väzieb na príkladoch.</p> <p>Vyhľadať informácie o jadrovej reťazovej reakcii a možnostiach jej využitia.</p> <p>Popísať pôsobenie neviditeľných žiarení: infračervené, ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 232
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	ultrafialové, röntgenové, rádioaktívne žiarenie, ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie		
Zem - Zdroje materiálov a energie	Zdroje a využitie uhľovodíkov petrochemického priemyslu environmentálne problémy spojené s uhľovodíkmi a ich zdrojmi obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje energie zelená chémia vlastnosti materiálov a nerastných surovín, proces ich získavania a recyklácie	Zhodnotenie významu, výskytu a využitia rôznych energetických a surovinových zdrojov (v regióne). Posúdenie významu fosílnych palív, ich vplyv na životné prostredie, ekonomiku a možnosti eliminácie týchto vplyvov. Hodnotenie výhod a nevýhod využívania rôznych zdrojov elektrickej energie z hľadiska ich vplyvu na životné prostredie. Posúdenie environmentálnych aspektov chemických reakcií a/alebo znečisťovateľov životného prostredia.	Vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov, spôsob ich vzniku, získavania, spracovania a využitia. Vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti. Opísať vlastnosti (skupenstvo, horľavosť, výbušnosť) výskyt a použitie metánu, etánu, propánu, butánu. Poznať použitie propán – butánovej zmesi a vysvetliť, aké nebezpečenstvo hrozí pri unikaní tejto zmesi. Vymenovať druhy benzínu, ktoré sa v súčasnosti u nás používajú ako palivo do automobilov. Vysvetliť súvislosť medzi oktánovým číslom benzínu a jeho kvalitou. Vymenovať plynné latky, ktorými prispieva automobilová doprava k znečisťovaniu ovzdušia. Navrhnuť jednoduché spôsoby recyklácie v domácnosti.
Organizmus - Životné procesy v ľudskom organizme	Zdroje cukrov, tukov a bielkovín cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie vlastnosti cukrov, tukov a bielkovín vo vzťahu k ich zloženiu zloženie potravy enzýmy metabolizmus	Zisťovanie energetických potrieb jedinca v dennom jedálničku a návrh vyváženého denného príjmu potravy. Skúmanie zloženia potravy (cukry, tuky, bielkoviny, vitamíny, minerály, voda). Skúmanie vlastností, zloženia a štruktúry cukrov, tukov a bielkovín. Demonštrovanie mechanického a chemického spracovania potravy. Demonštrovanie procesov trávenia a vstrebávania v jednotlivých častiach	Uviesť zdroje a význam prírodných látok. Charakterizovať cukry, tuky a bielkoviny ako stavebné zložky organizmov a zdroje energie. Poznať vlastnosti tukov, vedieť ich roztriediť podľa pôvodu. Vysvetliť funkciu bielkovín v ľudskom tele, zdroje rastlinných a živočíšnych bielkovín. Demonštrovať mechanické a chemické spracovanie potravy. Poznať nepriaznivé zdravotné účinky pri nadbytku cukrov, tukov – civilizačné ochorenia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 233
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	trávenie	tráviacej sústavy.	
Organizmus - Vplyv životného štýlu človeka a životného prostredia na jeho zdravie	Vplyv látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy	Posúdenie vplyvu a dôsledkov látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živé organizmy.	Zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia látok (vitamíny, liečivá, omamné a psychotropné látky) na živý organizmus. Poznať význam vitamínov a ich potravinové zdroje. Popísať význam enzýmov a hormónov pre človeka.
Organizmus - Životné procesy rastlín a živočíchov	Výživa organizmov fotosyntéza dýchanie organizmov transport látok difúzia osmóza	Skúmanie vplyvu svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy. Dokazovanie kyslíka ako produktu fotosyntézy. Skúmanie príjmu vody a v nej rozpustených látok prostredníctvom koreňa rastlín. Skúmanie dýchania rastlín. Dokazovanie, že rastliny ukladajú zásobnú látku škrob do zásobných orgánov.	Skúmať vplyv svetla, oxidu uhličitého a asimilačných farbív na priebeh fotosyntézy. Dokazovať kyslík ako produkt fotosyntézy. Dokazovať, že rastliny ukladajú zásobnú látku škrob do zásobných orgánov.
Ekosystém - Kolobeh látok v ekosystéme	Producent konzument rozkladač obeh látok tok energie	Analyzovanie množstva energie v rovnakom množstve biomasy producenta a konzumenta. Pozorovanie rozkladných procesov v komposte a aplikácia jeho využitia. Modelovanie kolobehu látok (vody, uhlíka, dusíka) a skúmanie jeho narušenia vplyvom človeka. Posúdenie vplyvu slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.	Pozorovať rozkladné procesy v komposte . Modelovať kolobeh látok (vody, uhlíka, dusíka) a skúmať jeho narušenie vplyvom človeka. Posúdiť vplyv slnečného žiarenia na udržanie kolobehu látok v ekosystéme.
Ekosystém - Dôsledky narušenia biotickej a/alebo abiotickej zložky ekosystému	znečistenie životného prostredia	Monitorovanie, zaznamenanie a hodnotenie znečistenia ovzdušia, vody, pôdy. Porovnanie výsledkov medzi regiónmi/krajinami. Diskutovanie o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme.	Posúdiť význam vody, čistoty ovzdušia a kvality pôdy pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich znečistenia. Diskutovať o vplyve znečistenia abiotickej zložky na biotickú zložku ekosystému a na vzťahy v ekosystéme. Monitorovať nakladanie s odpadmi v domácnostiach žiakov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 234
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>Analyzovanie možných stresových faktorov, ktorými môže klimatická zmena ovplyvniť jednotlivé typy ekosystémov (napr. sucho, zvyšovanie teploty, výdatné nárazové zrážky, rýchla zmena počasia, záplavy a pod.)</p> <p>Monitorovanie nakladania s odpadmi, analyzovanie ich vplyvu na životné prostredie a navrhovanie možných riešení ich predchádzania, spracovania a opätovného využitia.</p>	<p>Analyzovať a navrhnúť možné riešenia predchádzania tvorby odpadov, ich spracovania a opätovného využitia.</p>
Ekosystém - Možnosti zachovania a obnovy biodiverzity a ekosystémových služieb	<p>ekosystémové služby ekologické hospodárenie udržateľnosť starostlivosť o životné prostredie</p>	<p>Mapovanie ekosystémov v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy.</p> <p>Navrhovanie, realizovanie a prezentovanie riešení zameraných na ochranu rastlinných a živočíšnych druhov, ekosystémov a podporu udržateľnosti poskytovaných ekosystémových služieb.</p> <p>Posúdenie výhod ekologického poľnohospodárstva.</p> <p>Zmapovanie činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy.</p>	<p>Mapovať ekosystémy v okolí bydliska, hodnotenie ekosystémových služieb a negatívnych vplyvov ľudskej činnosti na tieto ekosystémy.</p> <p>Posúdiť výhody ekologického poľnohospodárstva.</p> <p>Popísať pôsobenie pesticídov a insekticídov na organizmy a životné prostredie.</p> <p>Zmapovať činnosti organizácií, ktoré sa venujú ochrane životného prostredia a klímy v tunajšom regióne.</p>
Dedičnosť a premenlivosť - Význam poznatkov genetiky pre život jednotlivca a spoločnosti	<p>biotechnológie</p>	<p>Zhodnotenie využitia biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti.</p>	<p>Zhodnotiť využitie biotechnológií v živote človeka a jeho budúcnosti.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 235
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyclu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Chémia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- plánuje a realizuje experiment
- systematicky usporiada, prezentuje a interpretuje získané údaje
- komunikuje a spolupracuje v tíme
- pozná význam poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu
- rozumie odborným textom na primeranej úrovni
- pracuje samostatne pri získavaní potrebných informácií, ktoré súvisia s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov
- identifikuje a správne používa pojmy
- rozumie a vysvetlí niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov
- aplikuje získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh
- diskutuje o svojich prírodovedných predstavách
- správa sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 236
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.1 Predmet: Občianska náuka

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu občianska náuka sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakom pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vedie ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakom základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 237
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- spoznávať a hodnotiť seba samých
- posudzovať základné metódy učenia sa a hľadať si najvhodnejšie pre svoju osobnosť
- rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka
- využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote
- vysvetliť princípy demokracie
- analyzovať význam a mechanizmus volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov
- zdôvodniť spätosť štátu a práva
- posudzovať vplyv vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte
- zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie právneho vedomia

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 238
------------------------------	---------------------------	-------------------------

- rozpoznávať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Občiansky komponent 1. Identita a sociálny rozvoj človeka	Základné pojmy psychológie	<p>Posudzovanie dôvodov záujmu psychológie o duševnú stránku človeka (biologický, psychologický, sociálny a filozofický spôsob nazerania na človeka).</p> <p>Ilustrovanie významu základných pojmov a konceptov psychológie na reálnych životných situáciách: pamäť, myslenie, zabúdanie; emócie, nálady, afekty; osobnosť, temperament, talent, nadanie, vlohy; štýly učenia; význam vôle pri prekonávaní prekážok; mentálne zdravie, poruchy správania; sebavedomie, sebahodnotenie.</p>	<p>Uvedomiť si spätosť ľudskej psychiky s biologickými faktormi (nervovou sústavou).</p> <p>Uvedomiť si, že psychika je vo vývine.</p> <p>Poznať základné prvky psychiky – pocit, vnem, predstava. Vedieť ich rozlíšiť.</p> <p>Poznať základné typy osobnosti podľa temperamentu a zaradiť seba samého.</p> <p>Rozlíšiť dva druhy pamäte (krátkodobú, dlhodobú) a chápať ich význam pre svoje vzdelávanie.</p> <p>Uvedomiť si súvislosť medzi pamäťou a myslením v procese učenia sa.</p> <p>Posudzovať základné metódy učenia sa a hľadať si najvhodnejšie pre svoju osobnosť.</p> <p>Využívať osvojené vedomosti zo psychológie vo svojom každodennom živote.</p>
2. Moc, autorita, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	Demokracia Voľby	<p>Diskutovanie o formálnych a neformálnych autoritách v mojom okolí.</p> <p>Analyzovanie významu a mechanizmu volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov, volebný program a kampaň.</p> <p>Pomenovanie znakov demokratického spôsobu rozhodovania a riadenia štátu.</p>	<p>Diskutovať o formálnych a neformálnych autoritách v mojom okolí.</p> <p>Vysvetliť význam slova demokracia. Poznať korene demokracie. Vysvetliť priamu a nepriamu demokraciu.</p> <p>Vymenovať princípy demokracie. Posúdiť podľa konkrétnych situácií stav demokracie v krajine.</p> <p>Analyzovať význam a mechanizmus volieb na rôznych úrovniach a súvisiacich procesov, volebný program a kampaň.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 239
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Využívanie nástrojov občianskej participácie a nespokojnosti (protest, petícia, referendum, politické organizovanie).	Vysvetliť čo znamená všeobecné a rovné volebné právo. Vysvetliť význam slobodných volieb v demokratickej spoločnosti. Poznať rozdiel medzi parlamentnými a komunálnymi voľbami. Poznať a vedieť využívať nástroje občianskej participácie a nespokojnosti (protest, petícia, referendum, politické organizovanie).
3. Rovnosť a spravodlivosť	Právo Funkcie práva	Porovnanie intuitívneho pochopenia spravodlivosti a inštitucionálneho poňatia práva. Poznávanie orgánov právnej ochrany a funkcie súdov. Argumentácia v otázkach spravodlivosti nespravodlivosti na vzorových situáciách.	Definovať pojem právo. Zdôvodniť spätosť štátu a práva. Uviesť príklady z bežného života na platnosť nadosobnej moci zákona. Popísať funkcie jednotlivých právnych inštitúcií SR. Aktívne participovať na príprave a priebehu inscenácie súdneho pojednávania na vyučovacej hodine. Rozlíšiť služby advokáta a notára. Popísať prepojenosť právneho vedomia s právnym poriadkom štátu. Zdôvodniť praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia.
4. Ekonomické vzťahy	Konkurencia	Analýza vzťahov medzi pojmami zisk, príjem, náklady cez príklady: cena tovarov služieb a práce v závislosti od miesta a spôsobu výroby, cena bývania v závislosti od lokality; cena tovarov služieb v závislosti od etických princípov podnikania. Posudzovanie vplyvu vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte.	Vysvetliť uvedené pojmy. Odlíšiť uvedené pojmy. Uviesť uvedené pojmy vo vzájomných súvislostiach. Posudzovať vplyv vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte. Zdôvodniť potrebu osvojovania týchto pojmov z hľadiska ich uplatnenia v praktickom živote.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 240
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

5. Kritický prístup k mediálnym obsahom	Mediálny obsah	<p>Rozpoznávanie vhodných a nevhodných obsahov v médiách a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy (rasizmus, násilie, sexizmus a sexuálny obsah v mediálnom prostredí a ich vplyv na sebaobraz a vzťahy).</p> <p>Regulovanie vlastného správania v mediálnom prostredí (sociálne siete, virtuálna realita, umelá inteligencia) vrátane objemu stráveného času.</p>	<p>Rozpoznávať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy. Prezentovať sa v online prostredí. Regulovať vlastné správanie v mediálnom prostredí. Identifikovať zásady kyberbezpečnosti. Identifikovať vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje.</p>
6. Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Fakt	<p>Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy. Príklad témy: Riziká zadlženia a neschopnosti splácať finančné záväzky.</p>	<p>Analyzovať rôzne textové zdroje s cieľom argumentovať . Porovnávať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 241
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- uvedomiť si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti
- pochopiť prepojenie riadenia štátu na každodenný život
- vybrať relevantné články SR v kontexte štátnej moci a znakov štátu
- poznať faktory vplyvajúce na ekonomický a spoločenský status a mobilitu
- poznať a správne využívať nástroje na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 242
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Občiansky komponent 1. Identita a sociálny rozvoj človeka	Osobnosť človeka	<p>Diskutovanie o základných psychologických aspektoch v období dospievania a ich vplyv na vnútorné prežívanie človeka.</p> <p>Význam konkrétnych materiálnych i duševných potrieb a užitočnosti ich napĺňania (subjektívna a objektívna hodnota vecí).</p> <p>Zostavenie vlastnej hierarchie potrieb a hodnôt.</p>	<p>Uvedomiť si neopakovateľnosť charakteristických znakov osobnosti.</p> <p>Diskutovať o základných psychologických aspektoch v období dospievania.</p> <p>Vymenovať materiálne a duševné potreby a ich význam.</p> <p>Zostaviť vlastnú hierarchiu potrieb a hodnôt.</p>
2. Moc, autority, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	Štát Deľba moci	<p>Vysvetlenie podstaty decentralizácie moci: od riadenia obce k riadeniu na úrovni štátu.</p> <p>Vysvetlenie deľby štátnej moci a ich vzájomnej kontroly na konkrétnych príkladoch.</p> <p>Príklady prepojenia riadenia štátu na každodenný život.</p> <p>Aktívne komunitné organizovanie (identifikovanie potrieb a problémov komunity, nástrojov na ich riešenie a zostavenie plánov na zmenu).</p> <p>Identifikovanie roly občana pri zabezpečovaní bezpečnosti a obrany štátu (krízové situácie, branná povinnosť), úlohy, poslanie a využitie jednotlivých zložiek bezpečnostného systému a systému obrany štátu (OS SR, PZ SR, HaZZ).</p>	<p>Vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu.</p> <p>Porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády.</p> <p>Zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci.</p> <p>Uviesť príklady prepojenia riadenia štátu na každodenný život.</p> <p>Identifikovať rolu občana pri zabezpečovaní bezpečnosti a obrany štátu.</p> <p>Uviesť úlohy a poslanie zložiek bezpečnostného systému a systému obrany štátu.</p>
3. Rovnosť a spravodlivosť	Hierarchia právnych predpisov	Rozlíšenie medzi činmi, ktoré sú legálne a nelegálne, rozdiel medzi priestupkom	Ovládať pojmy legálnosť, nelegálnosť, priestupok, trestný čin a vysvetliť rozdiely.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 243
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Ústava	<p>a trestným činom, nahlasovanie protiprávneho konania, trestné oznámenie.</p> <p>Aplikovanie postupov, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor.</p> <p>Ilustrovanie významu Ústavy SR na vybraných príkladoch.</p>	<p>Poznať spôsoby nahlasovania protiprávneho konania a trestného oznámenia.</p> <p>Aplikovať postupy, ktoré vytvárajú inkluzívne prostredie rešpektujúce sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie alebo sebavnímanie.</p> <p>Zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana.</p> <p>Vybrať relevantné články SR v kontexte štátnej moci a znakov štátu.</p>
4. Ekonomické vzťahy	Spotreba Ochrana spotrebiteľa	<p>Zostavenie jednoduchého modelového rozpočtu domácnosti s rozlíšením jednorazových a pravidelných príjmov a výdavkov versus štátny rozpočet.</p> <p>Diskutovanie o jednoduchých príkladoch služieb štátu (sociálne politiky, dôchodkový systém, sociálne a zdravotné poistenie, podpora v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi): dôvody platenia daní a odvodov.</p> <p>Faktory vplývajúce na ekonomický a spoločenský status a mobilitu (sociálny a kultúrny kapitál, majetok, moc, prestíž, vzdelanie, prostredie, generačná chudoba, rodinkárstvo, diskriminácia).</p>	<p>Zostaviť jednoduchý modelový rozpočet domácnosti s rozlíšením jednorazových a pravidelných príjmov a výdavkov versus štátny rozpočet.</p> <p>Diskutovať o jednoduchých príkladoch služieb štátu (sociálne politiky, dôchodkový systém, sociálne a zdravotné poistenie, podpora v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi): dôvody platenia daní a odvodov.</p> <p>Demonštrovať schopnosť uplatniť si práva spotrebiteľa, reklamáciu tovaru.</p> <p>Poznať faktory vplývajúce na ekonomický a spoločenský status a mobilitu (sociálny a kultúrny kapitál, majetok, moc, prestíž, vzdelanie, prostredie, generačná chudoba, rodinkárstvo, diskriminácia).</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 244
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

5. Kritický prístup k mediálnym obsahom	Dezinformácie	<p>Analyzovanie vplyvu médií, dezinformácií, reklamy a inej audiovizuálnej produkcie na správanie ľudí a verejnú mienku.</p> <p>Využívanie nástrojov na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií.</p> <p>Kritická analýza formy a obsahu na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou.</p>	<p>Analyzovať mediálne obsahy, vrátane sociálnych sietí a ich vplyv na správanie a postoje ľudí.</p> <p>Rozpoznávať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy.</p> <p>Poznať a správne využívať nástroje na overovanie relevantnosti a pravdivosti informácií.</p> <p>Analyzovať na vybranom príklade internetovej diskusie alebo príspevku s nepravdivou informáciou formu a obsah.</p>
6. Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Argument Tvrdenie	<p>Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy. Príklad témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etické limity a otázky hospodárskeho využívania prírody a zvierat - Mier a vojna - Spravodlivosť (oko za oko, zub za zub; chudoba a bohatstvo) - Postavenie menších a znevýhodnených skupín na Slovensku 	<p>Uvažovať o spoločenských výzvach súčasnosti.</p> <p>Analyzovať textové a iné zdroje s cieľom argumentovať v diskusii na dané témy.</p> <p>Porovnávať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 245
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- analyzovať faktory vplývajúce na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka
- poznať možnosti komunikácie s inštitúciami a úradmi
- poznať základné dokumenty ľudských práv a analyzovať ich
- ovládať princípy a limity fungovania trhového mechanizmu
- poznať vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka
- uvažovať o spoločenských výzvach súčasnosti

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 246
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Občiansky komponent 1. Identita a sociálny rozvoj človeka	Sociálne skupiny	<p>Vypracovanie zoznamu osôb, vecí a činností, ktoré napomáhajú udržaniu vlastnej psychickej pohody.</p> <p>Analyzovanie rôznych faktorov vplyvujúcich na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka.</p> <p>Aplikovanie princípov zodpovedného a informovaného rozhodovania o správaní sa k sebe a k druhým ľuďom (vrátane sexuálneho správania) v duchu hodnôt osobnej slobody, rešpektu k slobode iných a kultivovaného spolužitia v spoločnosti.</p>	<p>Vypracovať zoznam osôb, vecí a činností, ktoré napomáhajú udržaniu vlastnej psychickej pohody.</p> <p>Poznať faktory, ktoré vplyvujú na formovanie názorov a postojov a spoločenskú rolu človeka.</p> <p>Zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženia v sociálnej skupine.</p> <p>Rešpektovať slobodu iných a snažiť sa o kultivovaný spôsob spolužitia v spoločnosti.</p> <p>Rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách.</p>
	2. Moc, autority, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	<p>Štátne inštitúcie</p> <p>Zneužívanie moci</p>	<p>Vymedzenie orgánov a inštitúcií podieľajúcich sa na správe obcí, samosprávnych krajov, štátu a vzťahov medzi nimi.</p> <p>Poznávanie možností komunikácie s inštitúciami a úradmi, digitálne služby štátu a rôznych úradov ako nástroj obmedzenia byrokracie.</p> <p>Rozbor príkladov zneužívania moci, populizmu, ohýbania pravdy a polarizácie, rodinkárstva, príčiny a dôsledky korupcie.</p> <p>Reagovanie na nenávistné prejavy a diskriminačné situácie (vrátane online prostredia).</p>
3. Rovnosť a spravodlivosť	Ľudské práva	Zdôvodnenie existencie ochrany ľudských práv	Vymenovať základné ľudské práva a slobody.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 247
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>a slobôd, generácie ľudských práv.</p> <p>Rozpoznávanie násilného správania (na verejnosti, fyzické aj psychické násilie, domáce násilie, sexuálne násilie, rasistické a extrémistické správanie)</p> <p>Analyzovanie dokumentov- Všeobecná deklarácia ľudských práv, Dohovor o právach dieťaťa.</p> <p>Zdokumentovanie príkladov porušovania ľudských, detských a občianskych práv.</p>	<p>Vyhľadávať v Ústave SR -II. Hlava jednotlivé skupiny práv. Poznať svoje práva. Posúdiť situácie kedy sú práva detí porušované. Poznať inštitúcie, na ktoré sa môže obrátiť pri porušovaní svojich práv.</p> <p>Poznať základné dokumenty ľudských práv a analyzovať ich.</p>
4. Ekonomické vzťahy	<p>Princípy a limity fungovania trhového mechanizmu</p> <p>Práca</p>	<p>Vysvetlenie podstaty ekonomických vzťahov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Príklady pracovného trhu v rôznych lokalitách, regiónoch a sektoroch, čo znamená byť zamestnávateľom, zamestnancom, podnikateľom, vlastníkom, nezamestnaným. - Práca na dohodu, TPP, DOVP, živnosť, stáž, brigáda, zamestnanecké benefity, hrubá a čistá mzda, priemerná a minimálna mzda. <p>Posudzovanie vplyvu vývoja cien základných potravín, surovín a energií na život občanov v štáte.</p> <p>Preferencie pri plánovaní štátneho rozpočtu: príjmy a výdavky, význam fiškálnej zodpovednosti štátu (dlh, deficit), pre udržateľný ekonomický</p>	<p>Spoznávať princípy fungovania trhového mechanizmu a podstatu ekonomických vzťahov.</p> <p>Poznať konkrétne príklady pracovného trhu v rôznych lokalitách, regiónoch a sektoroch, vedieť čo znamená byť zamestnávateľom, zamestnancom, podnikateľom, vlastníkom, nezamestnaným.</p> <p>Ovládať pojmy Práca na dohodu, TPP, DOVP, živnosť, stáž, brigáda, zamestnanecké benefity, hrubá a čistá mzda, priemerná a minimálna mzda.</p> <p>Sledovať vývoj cien základných potravín, surovín a energií a jeho vplyv na bežný život obyvateľov štátu.</p> <p>Definovať štátny rozpočet alebo štátnu pokladnicu ako bilanciu príjmov a výdavkov štátu vyjadrujúcu peňažné vzťahy spojené s plnením funkcií štátu.</p> <p>Akceptovať ho ako najdôležitejší finančný nástroj presadzovania štátnej hospodárskej politiky.</p> <p>Zostaviť projektový návrh s prvkami podnikavosti a inovatívnosti: exkluzivita a originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 248
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>system.</p> <p>Zostavenie projektového návrhu s prvkami podnikavosti a inovatívnosti: exkluzivita a originalita nápadu, podnikateľský a nepodnikateľský zámer.</p>	
5. Kritický prístup k mediálnym obsahom	<p>Kyberbezpečnosť</p> <p>Umelá inteligencia</p>	<p>Porovnávanie virtuálneho a reálneho sveta; vzťahov, ktoré si v nich vytvárame, vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka</p> <p>Analyzovanie protiprávneho konania, zásad a foriem pomoci v téme kybernetického obťažovania (šikana, zneužívanie, sexting, grooming)</p>	<p>Poznať vplyv sociálnych sietí na osobnosť človeka. Porovnávať virtuálny a reálny svet, ktorý si v nich vytvárame.</p> <p>Pomenovať zásady kyberbezpečnosti.</p> <p>Analyzovať protiprávne konanie, zásady a formy pomoci v téme kybernetického obťažovania (šikana, zneužívanie, sexting, grooming).</p> <p>Prezentovať sa v online prostredí eticky a rešpektujúco.</p>
6. Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Názor	<p>Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy. Príklad témy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etické aspekty používania umelej inteligencie 	<p>Uvažovať o spoločenských výzvach súčasnosti. Analyzovať textové a iné zdroje s cieľom argumentovať v diskusii na dané témy.</p> <p>Porovnávať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 249
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- preberať zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania
- uznávať základné princípy demokracie
- budovať si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram
- učiť sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti
- poznať príklady a zdôvodnenie významu tretieho sektora
- získať základné vedomostí o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 250
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Občiansky komponent 1. Identita a sociálny rozvoj človeka	Sociálne vzťahy Štruktúra spoločnosti	Rozlišovanie emócií spojenými s láskou, priateľstvom, zamilovanosťou a sexuálnou príťažlivosťou. Ilustrovanie pojmov majorita, minority, subkultúra, kontrakultúra, alternatívne kultúry (príklady kultúrnej rozmanitosti) v kontexte noriem spoločnosti. Skúmanie vplyvu rodových očakávaní na naše správanie, vzťahy a spoločnosť. Osvojovanie znakov zdravých vzťahov (rešpekt, dôvera, vzájomná podpora, kompromisy, komunikácia, počúvanie, práca s emóciami, rovnosť, úprimnosť, starostlivosť, súhlas, bezpečie). Aplikovanie pravidiel a zásad slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.	Uvedomiť si vytváranie sociálnych vzťahov vo všetkých skupinách, ktorých je človek členom. Vysvetliť pojem normy spoločnosti. Uviesť príklady kultúrnej rozmanitosti ako majorita, minorita, subkultúra, kontrakultúra, alternatívne kultúry. Skúmať vplyv rodových očakávaní na naše správanie, vzťahy a spoločnosť. Osvojovať si znaky zdravých vzťahov (rešpekt, dôvera, vzájomná podpora, kompromisy, komunikácia, počúvanie, práca s emóciami, rovnosť, úprimnosť, starostlivosť, súhlas, bezpečie). Aplikovať pravidlá a zásady slušného správania sa v spoločnosti (bontón), význam etikety.
2. Moc, autority, riadenie, občianske ideály a nástroje aktívneho občianstva	Tretí sektor	Uvedenie príkladov a zdôvodnenie významu tretieho sektora (občianske združenia, neziskové organizácie, nadácie). Žiakom blízke príklady dobrovoľníctva, charitatívnej činnosti, solidarity, aktivizmu a spoločenského altruizmu.	Poznať najdôležitejšie mimovládne organizácie v SR. Vedieť rozlišovať medzi občianskymi aktivitami. Chápať podstatu dobrovoľníckej a charitatívnej činnosti. Zaujímať sa o možnosti pomáhať ako dobrovoľník.
3. Rovnosť a spravodlivosť	Odvetvia práva	Porovnanie intuitívneho pochopenia spravodlivosti a inštitucionálneho poňatia práva.	Pochopiť odvetvia práva ako skupinu právnych noriem, ktorá upravuje určitý druh spoločenských vzťahov, ako kódex - kompletný, organicky usporiadaný súbor

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 251
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Rozlišovanie rôznych odvetví práva s dôrazom na občianske, pracovné, rodinné a trestné právo Uplatňovanie princípov ochrany spotrebiteľa	právnych textov určitého odvetvia, ktorý ma podobu zákona (napr. Trestný zákon, Občiansky zákonník..)
4. Ekonomické vzťahy	Dopyt a ponuka- ich vzájomný vzťah Finančné inštitúcie	Diskutovanie o príkladoch ekonomickej a sociálnej nerovnosti na lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovni. Rozpoznanie rôznorodosti finančných inštitúcií a ich služieb. Získanie zdrojov- granty, crowdfunding, zbierka, startup, nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská zodpovednosť. Rôzne faktory vplývajúce na dopyt a ponuku	Analyzovať na vybraných príkladoch ekonomickú a sociálnu nerovnosť na lokálnej, regionálnej a celoštátnej úrovni. Rozpoznanie rôznorodosti finančných inštitúcií a ich služieb. Spoznávať možnosti získavania zdrojov- granty, crowdfunding, zbierka, startup, nadácie, harmonogram projektu, ľudské zdroje, marketing a reklama, spoločenská zodpovednosť.
5. Slovensko ako súčasť sveta	Integrácia Globalizácia	Ilustrovanie globálnych fenoménov súčasnosti na konkrétnych príkladoch- migrácia, kultúrna rozmanitosť, politické, ekonomické a informačné prepojenia, popkultúra, konzumerizmus. Reflektovanie vrstiev lokálnej, regionálnej, národnej a európskej identity v globalizovanom svete. Uplatňovanie základných hodnôt a princípov EÚ v konkrétnych situáciách, vplyv členstva EÚ na bežný život občana, príklady projektov realizovaných s finančnou podporou EÚ v blízkom okolí.	Analyzovať na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie. Analyzovať na vybraných príkladoch globálne fenomény súčasnosti ako migrácia, kultúrna rozmanitosť, politické, ekonomické a informačné prepojenia, popkultúra, konzumerizmus. Hodnotiť príčiny a dôsledky migrácie. Analyzovať na vybraných príkladoch uplatňovanie základných hodnôt a princípov EÚ v konkrétnych situáciách, vplyv členstva EÚ na bežný život občana, príklady projektov realizovaných s finančnou podporou EÚ v blízkom okolí. Pochopiť a vysvetliť význam členstva SR v medzinárodných organizáciách (OSN, NATO, OBSE. V4).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 252
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Zdôvodnenie významu členstva SR v medzinárodných organizáciách (OSN, NATO, OBSE. V4).	
6. Uvažovanie o spoločenských výzvach súčasnosti	Diskusia	Analyzovanie rôznych textových a iných zdrojov s cieľom argumentovať v diskusii na rôzne témy. Príklad témy: - Otázky vzťahu človeka a prírody (individuálne a systémové riešenia environmentálnych problémov).	Uvažovať o spoločenských výzvach súčasnosti. Analyzovať textové a iné zdroje s cieľom argumentovať v diskusii na dané témy. Porovnávať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 253
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3. cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.1 Predmet: Občianska náuka

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- porovnáva rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém
- identifikuje rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chce patriť, môže patriť
- plánuje svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojím potenciálom, potrebami a hranicami a prijíma zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú jeho životné smerovanie
- orientuje sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti
- zdôvodňuje význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch
- zdôvodňuje praktický význam právnych poznatkov pre budovanie svojho právneho vedomia
- identifikuje vplyv EÚ na náš každodenný život
- popisuje jednotlivé zložky štátnej moci
- vytvára hierarchiu právnych predpisov a odôvodňuje jej existenciu
- zdôvodňuje legitimitu ochrany ľudských práv a slobôd
- uznáva základné princípy demokracie
- reaguje adekvátne v situáciách, pri ktorých je ohrozená integrita alebo porušované právo
- posudzuje výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 254</p>
---	--	--

- vysvetľuje základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi
- rozlišuje rôzne zdroje, z ktorých pochádzajú príjmy štátu, a do ktorých oblastí jeho pravidelné alebo jednorazové výdavky smerujú
- vie zostaviť rodinný rozpočet- príjmy a výdavky
- pozná rozdiel medzi rôznymi finančnými inštitúciami a vie zhodnotiť mieru rizika pri využití ich služieb
- pozná úlohu výroby, obchodu a služieb a na príkladoch vie vysvetliť, ako navzájom súvisia
- vysvetľuje spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia
- hodnotí príčiny a dôsledky migrácie
- analyzuje na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie
- rozlišuje vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete
- rozpoznáva dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy
- eticky a rešpektujúco sa prezentuje v online prostredí
- identifikuje zásady kyberbezpečnosti
- identifikuje vhodné a nevhodné mediálne obsahy a ich vplyv na sebaobraz a vlastné postoje
- zaujíma aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavuje solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva
- navrhuje, realizuje a vyhodnocuje primerane náročný dobrovoľnícky projekt.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 255
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.2 Predmet: Geografia

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu geografia sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete geografia sa zameriame na objasňovanie prírodných zákonitostí na našej planéte. Vysvetľujeme podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomíme si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Porozumieme vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a pochopíme ich silnú vzájomnú previazanosť. Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Naučíme sa mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 256
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- pracovať s mapou sveta
- porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov
- rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí
- určovať polohu vybraných objektov na mape
- využívať štatistické údaje, obrázky, grafy, fotografie, texty, videá na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií
- chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 257
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (Pojmy)	Činnosti:	
<u>Geografický komponent</u> 1. Zdroje geografického poznávania	Geografická sieť	Určovanie svetových strán, označenie vybraných pojmov na mape a glóbusu	Určiť polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc a vlastnej polohy v teréne pomocou GPS.
	Nultý poludník	Určovanie skutočnej vzdialenosti medzi objektmi na mape pomocou grafickej a číselnej mierky	Určiť zemskú os, severný pól, južný pól, zemské poglobule, rovník, nultý poludník, obratníky, polárne kružnice.
	Poludníky		
	Rovník	Určovanie a porovnávanie usporiadania objektov a javov na mapách rôzneho druhu – identifikácia priestorových vzťahov	Určiť svetové strany na mape a v teréne.
	Ravnobežky		Zdôvodniť vytvorenie geografickej siete a opísať ju.
	Obratníky		Určiť polohu ľubovoľného miesta na mape geografickými súradnicami.
	Polárne kružnice	Určovanie polohy vybraných objektov na mape pomocou geografických súradníc a vlastnej polohy v teréne pomocou GPS	
	Zemské poglobule	Pochopenie vymedzenia zemských poglobúl	Určiť a ohraničiť poglobule na Zemi.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 258
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Časové pásma</p> <p>Číselná mierka mapy</p> <p>Satelitná snímka</p> <p>Geoinformačné technológie</p> <p>Kartogram</p>	<p>Rozdelenie časových pásiem, ich hraníc, príčiny a dôsledky</p> <p>Určovanie času v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem</p> <p>Využitie satelitov a snímok v praxi</p> <p>Tvorba tematickej mapy s využitím vhodného mapového prostriedku (kartogram)</p> <p>Formulovanie záverov a jednoduchých hypotéz na základe mapy</p> <p>Využívanie štatistických údajov (vo forme tabuliek, grafov, diagramov), obrázkov, fotografií, textov na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií, identifikovanie súvislostí a tvorbu záverov</p>	<p>Určiť čas v rôznych častiach Zeme s využitím mapy časových pásiem. Porovnávať a zdôvodniť používanie rôznych spôsobov merania času (rytmus dňa, prírody, konvenčné merače).</p> <p>Určiť geografickú polohu objektov na mape a použiť číselnú mierku.</p> <p>Použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických, spoločenských a historických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi.</p> <p>Orientovať sa v neznámom priestore pomocou mapy, alebo GPS.</p> <p>Odmerať vzdialenosť na mape grafickou mierkou.</p> <p>S pomocou turistickej mapy vytýčiť trasu krátkeho výletu v miestnej krajine a stručne opísať jej priebeh.</p> <p>Vytvoriť tematickú mapu v papierovej alebo digitálnej podobe.</p>
2. Planéta Zem a jej prírodné krajinné sféry	<p>Tvar a pohyby Zeme</p> <p>Sklon zemskej osi</p>	<p>Objasňovanie súvisu tvaru Zeme, pohybov Zeme a sklonu zemskej osi so striedaním dňa a noci, striedaním ročných období a existenciu</p>	<p>Opísať dôsledky tvaru a pohybov Zeme, sklonu zemskej osi na život na Zemi. Zhodnotiť vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme.</p> <p>Opísať pohyb zemských krýh.</p> <p>Vysvetliť, ako vzniká pohorie, sopka, sopečná činnosť, zemetrasenie na</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 259
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Stavba Zeme</p> <p>Platňová tektonika</p> <p>Prírodné riziká a hrozby</p> <p>Atmosféra</p> <p>Klimatotvorné činitele</p> <p>Klimatický diagram</p>	<p>podnebných pásiem na Zemi Opis stavby Zeme a skúmanie vplyvu platňovej tektoniky na formovanie zemského povrchu na vybraných príkladoch zo sveta (Himaláje, Andy) Určovanie príčin a dôsledkov seizmickej a vulkanickej činnosti, lokalizovanie oblastí na Zemi, ktoré sú najviac zasiahnuté Lokalizovanie najznámejších povrchových celkov (pohoria, nížiny) a prvkov vodstva na mape sveta a ich vzájomné porovnanie</p>	<p>základe pohybu zemských krýh. Určiť na mape vybrané povrchové celky. Opísať ich polohu. Orientovať sa bez problémov na mape. Určiť na mape sopečné oblasti, oblasti zemetrasení. Opísať ich výnimočnosť. Uviesť príklady živelných pohrôm vo svete a diskutovať o možnostiach predchádzať im (tsunami, zemetrasenie).</p> <p>Vysvetliť vplyv geografickej polohy a nadmorskej výšky na podnebie a vplyv podnebia na rastlinstvo a živočíšstvo. Poznať rozdiel medzi podnebím a počasím. Vysvetliť predpoveď počasia a stručne opísať vplyv ľudskej činnosti na klimatickú zmenu. Vedieť sa orientovať v mobilnej aplikácii zameranej na predpoveď počasia.</p> <p>Porovnať jednotlivé typy krajín a s pomocou mapy určiť ich výskyt na Zemi. K jednotlivým typom krajín vyhľadať typické druhy organizmov a uviesť príklady ich prispôsobenia sa na život v danom prostredí. Uviesť príklady ohrozenia vybraných typov krajín ľudskou činnosťou a vysvetliť prečo je ich ochrana dôležitá nielen pre prírodu, ale aj pre život človeka.</p>
	Podnebie	Rozpoznávanie rozdielu medzi podnebím a počasím	<p>Porovnať vplyv rôznych prírodných podmienok na život na Zemi.</p> <p>Posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Zemi, v Európe a na Slovensku.</p>
	<p>Podnebné pásma</p> <p>Výšková stupňovitosť</p> <p>Šírková pásmovitosť</p> <p>Typy krajín (biómy)</p>	<p>Základná charakteristika podnebných pásiem na základe teploty vzduchu a množstva zrážok spojená s vymedzením ich priestorového rozšírenia</p> <p>Určovanie vplyvu klimatotvorných činiteľov na</p>	<p>Vysvetliť vplyv tektonických pohybov a sopečnej aktivity na formovanie zemského povrchu. Podľa obrázkov opísať vplyv vonkajších prírodných činiteľov na vznik rôznych foriem zemského povrchu.</p> <p>Vysvetliť vznik vegetačných pásiem a ich usporiadanie na Zemi, v Európe a na Slovensku.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 260
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		<p>podnebie a typy krajín na Zemi</p> <p>Identifikovanie príčin, dôsledkov a oblastí výskytu monzúnov, tropických cyklón a tornád</p> <p>Porovnávanie vybraných typov krajín(biómov) z hľadiska prírodných pomerov, činnosti človeka a ich priestorového rozšírenia na Zemi</p>	Vysvetliť, ako človek ovplyvňuje životné prostredie od lokálnej po globálnu úroveň.
	Pevninské a horské ľadovce	Porovnávanie pevninských a horských ľadovcov – oblasti výskytu, význam, príčiny a dôsledky topenia ľadovcov	Vysvetliť ako pôsobia rieka a vietor a ľadovce na zemský povrch. Vysvetliť príčiny a dôsledky dramatického ústupu ľadovcov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 261
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- pracovať s mapou sveta
- porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov
- rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí
- určovať polohu vybraných objektov na mape
- využívať štatistické údaje, obrázky, grafy, fotografie, texty, videá na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií
- chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (Pojmy)	Činnosti:	
Geografický komponent 1. Obyvateľstvo Zeme	Populácia	Lokalizovanie husto a riedko zaľudnených oblastí na Zemi spojené s identifikáciou faktorov, ktoré vplyvajú na rozmiestnenie obyvateľstva	Disponovať geografickou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte.
	Vývoj počtu obyvateľov		Zhodnotiť demografické javy a procesy vo svete, vybraných regiónoch.
	Rozmiestnenie obyvateľstva	Porovnávanie počtu obyvateľov jednotlivých svetadielov a vybraných štátov pomocou štatistických údajov v rôznej podobe, identifikovanie najľudnatejších štátov a miest sveta	Použiť rôzne druhy máp ako zdroj informácií o geografických javoch, procesoch a vzťahoch medzi nimi.
	Hustota zaľudnenia		Uviesť možnosti vedúce k udržateľnému spôsobu života.
	Najľudnatejšie štáty a mestá sveta		
	Veková pyramída	Posudzovanie vývoja svetovej populácie a určenie dôvodov, pre ktoré existujú rozdiely vo vývoji a počte obyvateľov medzi jednotlivými svetadielmi alebo štátmi	Pochopiť úlohu svetových náboženstiev v spoločnosti a kultúre.
	Kultúrna rozmanitosť	Spoznávanie rozmanitosti obyvateľstva z náboženského, kultúrneho a jazykového hľadiska	Opísať základné spoločné znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami a porozumieť vplyvu náboženstiev pre kultúrne systémy v ľudských spoločnostiach a každodenný život.
	Svetové náboženstvá		Zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie.
	Migrácia		Analyzovať zmeny v počte a rozmiestnení obyvateľstva na globálnej úrovni.
Urbanizácia	Skúmanie príčin a dôsledkov		

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 263
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		urbanizácie na vybraných príkladoch zo sveta	
2. Činnosť ľudí na Zemi	<p>Štruktúra hospodárstva (primárny, sekundárny, terciárny a kvartérny sektor)</p> <p>Potravinové, surovinové a energetické zdroje</p> <p>Významné hospodárske oblasti</p> <p>Globálny obchod</p> <p>Medzinárodná deľba práce</p>	<p>Klasifikácia, posudzovanie významu a dôsledkov rôznych hospodárskych činností, príčiny ich priestorového rozmiestnenia</p> <p>Lokalizovanie oblastí s koncentráciou vybraných hospodárskych činností (napr. ťažba ropy, zemného plynu, uhlia alebo drahých kovov, výroba automobilov, oblečenia, elektroniky, pestovanie poľnohospodárskych plodín, služby, cestovný ruch) a určenie činiteľov, ktoré ich podmieňujú</p> <p>Odhaľovanie, ako vývoj v doprave a informačných technológiách mení časové vzdialenosti medzi miestami a regiónmi, čím sa mení ich relatívna geografická poloha</p>	<p>Analyzovať význam a činitele ovplyvňujúce rozmiestnenie kľúčových hospodárskych činností v súčasnosti a minulosti.</p> <p>Vysvetliť na vybraných príkladoch zmeny a prepojenosť v súčasnom svete vplyvom globalizácie.</p> <p>Identifikovať faktory a podmienky pôsobiace na rozvoj človeka.</p> <p>Aplikovať environmentálne poznanie do vlastných postojov a správania.</p> <p>Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam.</p>
3. Regióny sveta	<p>Významné regióny a štáty sveta</p> <p>Priestorové vzťahy</p>	<p>Spoznávanie geografických špecifik významných štátov alebo regiónov sveta (napr. Čína, India, Japonsko, Blízky východ, Austrália, USA, Brazília, Nigéria, Arktída)</p>	<p>Lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape sveta.</p> <p>Porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov vo svete.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 264
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Porovnávanie prírodných podmienok a spoločensko-hospodárskych charakteristík vybraných štátov alebo regiónov sveta, identifikovanie ich spoločných a odlišných znakov	
--	--	---	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- pracovať s mapou sveta
- porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov
- rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí
- určovať polohu vybraných objektov na mape

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 265
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- využívať štatistické údaje, obrázky, grafy, fotografie, texty, videá na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií
- chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (Pojmy)	Činnosti:	
<u>Geografický komponent</u> 1. Regióny sveta	Najznámejšie moria, ostrovy, polostrovy, zálivy, rieky a povrchové celky Európy Podnebné pásma a typy krajín Európy	Vymedzenie hraníc Európy a určenie polohy najvýznamnejších európskych ostrovov, polostrovov, morí, zálivov, povrchových celkov, riek a jazier na všeobecno-geografickej mape Posudzovanie vplyvu golfského prúdu a prevládajúceho západného prúdenie vzduchu na vznik podnebných pásiem Európy Porovnávanie charakteristík podnebných pásiem Európy na základe klimatických diagramov	Lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape Európy. Porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov a štátov v Európe. Zhodnotiť demografické javy a procesy v Európe.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 266
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Rozmanitosť obyvateľstva</p> <p>Štáty Európy</p> <p>Hlavné a iné významné mestá európskych štátov</p> <p>Európska únia</p>	<p>Zhodnotenie hospodárskeho významu riek na príklade vybranej európskej rieky</p> <p>Zdôvodňovanie rozmiestnenia jednotlivých typov krajín v Európe spojené s ich základnou charakteristikou</p> <p>Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, jazykovej a náboženskej štruktúre obyvateľstva Európy – kultúrna diverzita Európy</p> <p>Určovanie polohy európskych štátov, ich hlavných a ďalších významných miest na mape</p> <p>Porovnanie geografických špecifik vybraných oblastí a štátov Európy (napr. Spojené kráľovstvo, Nemecko, Francúzsko, Rusko, Poľsko, Ukrajina, Česko, Maďarsko, Taliansko, Španielsko, Švédsko)</p> <p>Identifikovanie geografických aspektov európskej integrácie (Európska únia, Schengenský priestor, eurozóna, kandidátske štáty)-vzájomné prepojenie Európy na vybraných príkladoch</p>	<p>Uviesť príčiny regionálnych rozdielov vo svete a v Európe.</p> <p>Zhodnotiť geografické, spoločenské a historické aspekty európskej integrácie.</p> <p>Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam, alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň.</p> <p>Posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie Európy.</p> <p>Vybrať vhodné zdroje informácií pri hľadaní odpovedí na otázky geografického, historického alebo spoločenskovedného charakteru a vyvodiť z nich správne záver.</p>
--	---	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 267
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Analýza vybraných výziev a problémov súčasnej Európy a hľadanie možností ich riešenia (napr. konflikty a vojny, migrácia, starnutie obyvateľstva, environmentálne problémy, regionálne rozdiely, zdroje energie)	
2.Slovensko	<p>Významné povrchové celky</p> <p>Rieky a sídla na mape Slovenska</p> <p>Činitele ovplyvňujúce podnebie Slovenska</p>	<p>Porovnávanie polohy, rozlohy a počtu obyvateľov Slovenska v európskom a globálnom kontexte</p> <p>Určovanie polohy významných povrchových celkov, riek a vodných plôch v rôznych častiach Slovenska s posúdením ich vplyvu na osídlenie a činnosť človeka</p> <p>Identifikovanie činiteľov ovplyvňujúcich podnebie Slovenska, určovanie hlavných podnebných oblastí na mape a stručný opis ich charakteristík</p> <p>Rozpoznávanie krajinej pokrývky Slovenska a identifikovanie jej premien pričinením človeka – aj so</p>	<p>Lokalizovať kľúčové geografické prvky na mape Slovenska.</p> <p>Porovnať geografické špecifiká vybraných regiónov Slovenska.</p> <p>Zhodnotiť demografické javy a procesy na Slovensku.</p> <p>Uviesť príčiny regionálnych rozdielov na Slovensku.</p> <p>Rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných.</p>

	Klimatické oblasti	zameraním na miestnu krajinu	
	Využívanie krajiny	Hľadanie príčin rozdielov vo vodnom stave vybraných vodných tokov na Slovensku počas roka, identifikácia faktorov, ktoré vedú k vzniku povodní a možnosti ich predchádzania	Preniesť údaje z jednej formy do druhej (napr. z tabuľky do grafu, zo schémy do textu a naopak).
	Regionálne rozdiely	Analýza údajov o počte, rozmiestnení, národnostnej, náboženskej a vekovej štruktúre obyvateľstva Slovenska spojená s posúdením zmien v čase- aj so zameraním na kraj a obec	Podieľať sa v rámci skupiny na návrhu a overení postupu riešenia úlohy.
	Počet a štruktúra obyvateľstva	Porovnávanie vybraných sídiel Slovenska z hľadiska polohy, počtu obyvateľov a funkcií, ktoré poskytujú svojim obyvateľom a návštevníkom	Posúdiť vplyv klimatotvorných činiteľov na podnebie na Slovensku.
	Hospodárstvo Slovenska	Identifikovanie kľúčových odvetví hospodárstva na Slovensku a vo vybranom regióne s posúdením ich vplyvu na zamestnanosť, zahraničný obchod a životné prostredie	Ohodnotiť svoju hotovú prácu a navrhnúť možnosti jej zlepšenia
		Skúmanie pôvodu na Slovensku	Identifikovať rôzne skupiny a komunity, do ktorých patrí, chcem patriť, môžem patriť.
			Utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu.

	Výroba elektrickej energie	<p>vyrobenej elektriny z hľadiska využívania obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov energie alebo výroby podľa typov elektrární</p> <p>Určovanie geografických podmienok vhodných na využívanie obnoviteľných zdrojov energie na Slovensku, prípadne aj v miestnej krajine(napr. vodná, slnečná, veterná, geotermálna)</p> <p>Porovnávanie hospodársky najviac a najmenej rozvinutých oblastí Slovenska –príčiny a dôsledky existujúcich regionálnych rozdielov</p> <p>Analýza cestovného ruchu na Slovensku s posúdením jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození – aj so zameraním na príklady z regiónov alebo obcí</p> <p>Prípadové štúdie o výzvach a problémoch Slovenska alebo jeho regiónov (napr. vyľudňovanie vidieka, suburbanizácia, starnutie</p>	<p>Realizovať jednoduchý geografický prieskum v miestnej krajine.</p> <p>Chrániť život vo všetkých jeho formách.</p>
--	----------------------------	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 270
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		obyvateľstva, nezamestnanosť, environmentálne problémy, prírodné riziká a hrozby, nedostatočná dopravná infraštruktúra, migrácia do zahraničia)	
--	--	---	--

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- využívať znalosti o vybraných spoločenských, geografických a historických javoch a procesoch v širších súvislostiach a rôznych kontextoch
- pracovať s mapou sveta
- porozumieť významu a princípom spoločenských a historických javov a procesov
- rozpoznať osobnostné, sociálne, kultúrne stránky svojej identity a rešpektovať pozitívne prvky rozmanitosti ľudí a skupín v blízkom aj širšom okolí
- určovať polohu vybraných objektov na mape

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 271
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- využívať štatistické údaje, obrázky, grafy, fotografie, texty, videá na získanie, spracovanie a prezentáciu informácií
- chápať zmysel a význam pravidiel a povinností, uplatňovať práva ako člen demokratickej spoločnosti
- uplatňovať vnútorné motivácie na konanie dobra

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (Pojmy)	Činnosti:	
Geografický komponent 1. Výzvy a problémy súčasného sveta	<p>Ukazovatele rozvoja(napríklad HDP/obyv., prístup ku vzdelaniu, miera dočenskej úmrtnosti, stredná dĺžka života, počet detí na jednu ženu, HDI-index ľudského rozvoja)</p> <p>Nerovnosť</p> <p>Chudoba</p> <p>Konflikty</p>	<p>Identifikovanie rozdielov v spoločenských a hospodárskych podmienkach medzi hospodársky viac a menej rozvinutými štátmi sveta na základe vybraných ukazovateľov</p> <p>Posudzovanie vplyvu chudoby a zlých životných podmienok na život v menej rozvinutých regiónoch sveta, možnosti pomoci a rozvoja na vybraných príkladoch</p> <p>Analýza príčin a dôsledkov najzávažnejších environmentálnych problémov(napr. dlhodobé</p>	<p>Orientovať sa v sociálnej a politickej štruktúre spoločnosti.</p> <p>Zhodnotiť procesy modernizácie spoločnosti na vybranom príklade.</p> <p>Určiť príčiny a dôsledky prírodných katastrof, oblasti ich výskytu a možnosti predchádzania ich vzniku alebo zmierňovania nimi spôsobených škôd.</p> <p>Identifikovať prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme.</p> <p>Rešpektovať druhých bez ohľadu na sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, vek, pohlavie alebo sebavnímanie.</p> <p>Vnímať rôzne perspektívy a dôvody, ktoré formujú názory a postoje iných ľudí.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 272
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Porušovanie ľudských práv</p> <p>Utečenci</p> <p>Klimatická zmena</p> <p>Environmentálne problémy</p> <p>Medzinárodná spolupráca</p> <p>Humanitárna a rozvojová pomoc</p> <p>Udržateľnosť</p>	<p>sucho, znižovanie biodiverzity, dezertifikácia, znečistenie oceánov, riek a ovzdušia) – od lokálnej až po globálnu úroveň, hľadanie možnosti ich riešenia na úrovni jednotlivca a celej spoločnosti</p> <p>Identifikovanie súčasných aj predpokladaných prejavov a dôsledkov klimatickej zmeny na príkladoch zo Slovenska a vo svete</p>	<p>Rešpektovať život človeka ako najvyššiu hodnotu.</p> <p>Chrániť život vo všetkých jeho formách.</p> <p>Posúdiť výhody života v demokratickom zriadení v porovnaní s autoritatívnym režimom.</p> <p>Rozpoznať dezinformácie a nepravdivé mediálne obsahy.</p> <p>Zaujať aktívny postoj proti prejavom ľudskej neznášanlivosti a prejavíť solidaritu k znevýhodneným skupinám obyvateľstva.</p> <p>Navrhnuť, realizovať a vyhodnotiť primerane náročný dobrovoľnícky projekt.</p>
2.Geografia v teréne	<p>Geografický prieskum</p> <p>Primárne a sekundárne zdroje informácií</p>	<p>Získavanie a vyhodnocovanie primárnych kvantitatívnych (namerané alebo spočítané údaje) a kvalitatívnych dát (napr. v podobe náčrtku, fotografie, videa, prieskumu verejnej mienky) o skúmanom jave alebo procese v miestnej krajine</p> <p>Výber a analýzy dostupných sekundárnych dát vhodných pri riešení jednoduchého</p>	<p>Vysvetliť spôsoby, ako môže ako občan ovplyvňovať správu vecí verejných a politické rozhodnutia.</p> <p>Zostaviť projektový zámer s prvkami podnikavosti a inovatívnosti.</p> <p>Prezentovať výsledky svojej práce vo verbálnej, textovej a vizuálnej podobe s využitím správnej terminológie.</p> <p>Prakticky využívať spoločenské a komunikačné návyky.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 273
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		prieskumu zameraného na miestnu krajinu	
--	--	--	--

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Geografia

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- disponuje geografickou terminológiou a osvojené pojmy používa v správnom kontexte
- lokalizuje kľúčové geografické prvky na mape sveta, Európy a Slovenska
- porovnáva geografické špecifiká
- využíva zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky geografického charakteru
- opisuje dôsledky tvaru a pohybov Zeme, sklonu zemskej osi na život na Zemi
- hodnotí vplyv geologických procesov na formovanie povrchu Zeme
- identifikuje prejavy a dôsledky klimatickej zmeny v rôznych častiach Zeme

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 274
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.3 Predmet: Dejepis

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu dejepis sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti. V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 275
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasť rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanía ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta
- rozvíjať pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi
- aktívne sa zapájať do riešenia aktuálnych výziev a problémov
- uvedomiť si vlastnú identitu v globalizovanom svete

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 276
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- rešpektovať a prejavíť ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- kriticky pristupovať k zdrojom informácií a mediálnym obsahom
- disponovať rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
<u>Dejepisný komponent</u> 1.Starovekí Gréci	Antika Polis Kolonizácia Otroctvo Tyran Demokracia Kolonizácia Umenie	Porovnanie spoločnosti v Sparte a Aténach Charakterizovanie základných princípov aténskej demokracie a porovnanie s modernou zastupiteľskou demokraciou Tematická sonda – grécke divadlo, architektúra, literatúra, olympijské hry, výchova	Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase. Zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov. Charakterizovať príčiny(faktory) zániku ríše, kultúry, civilizácie na vybranom príklade.
2.Staroveký Rím	Republika Patricijovia Plebejci	Zaznamenávanie priebehu a dôsledkov rímskej expanzie na mape Porovnávanie rôznych foriem vlády v starovekom Ríme	Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 277
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Cisárstvo Provincie Limes Romanus Gerulata Náboženské predstavy	Identifikovanie odkazu starovekého Ríma v európskom umení, kultúre a práve. Tematická sonda – každodenný život v starovekom Ríme	Porozumieť a reflektovať etický rozmer v dejinách. Identifikovať cnosti v konaní reálnych, alebo zobrazených postáv.
--	---	---	---

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta
- rozvíjať pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi
- aktívne sa zapájať do riešenia aktuálnych výziev a problémov
- uvedomiť si vlastnú identitu v globalizovanom svete

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 278
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- rešpektovať a prejavíť ohľadupnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- kriticky pristupovať k zdrojom informácií a mediálnym obsahom
- disponovať rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
<u>Dejepisný komponent</u> 1.Stredovek	Veľká Morava Byzantská misia Kráľ Léno Hrad Šľachta Poddaní Duchovenstvo Kláštor Stredoveké mesto Remeslá	Opis života na stredovekom hrade a dedine, v stredovekom meste a kláštore Spoznávanie úlohy cirkvi a zbožnosti v živote stredovekého človeka Interpretácia prínosu významnej stredovekej osobnosti	Disponovať geografickou, dejepisnou a spoločenskovednou terminológiou a osvojené pojmy používať správne v kontexte. Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase. Opísať základné spoločné znaky, podrobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 279
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Cech</p> <p>Univerzita</p> <p>Franská ríša</p> <p>Islam</p> <p>Korán</p> <p>Arabská ríša</p> <p>Byzantská ríša</p> <p>Románsky sloh</p> <p>Gotika</p> <p>Katedrála</p> <p>Stredoveké Uhorsko</p> <p>Kolonizácia</p> <p>Banské mestá</p>	<p>Návšteva historicky významnej lokality</p> <p>Interpretácia vybranej stredovekej legendy</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – stopy stredoveku v regióne</p>	<p>Argumentačne obhájiť pozíciu v diskusii na základe analyzovaných textových a iných zdrojov.</p> <p>Opísať základné spoločenské znaky, podobnosti a rozdiely medzi svetovými náboženstvami a kultúrami.</p> <p>Uplatňovať prosociálnosť ako integrujúcu zložku vlastnej osobnosti.</p> <p>Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny.</p>
2.Novovek	<p>Renesancia</p> <p>Humanizmus</p> <p>Academia Istropolitana</p> <p>Nový svet</p>	<p>Analyzovanie predpokladov európskej expanzie a kolonizácie v novoveku</p> <p>Porovnanie krátkodobých a dlhodobých dôsledkov európskej kolonizácie vybranej krajiny</p>	<p>Orientovať sa v historických obdobiach v priestore a čase.</p> <p>Zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 280
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Objavitelia</p> <p>Dobyvatelia</p> <p>Objavení</p> <p>Kolonializmus</p> <p>Kolónie</p> <p>Reformácia</p> <p>Protestant</p> <p>Katolík</p> <p>Turecký vpád</p> <p>Bratislava- hlavné mesto Uhorska</p>	<p>Opis kultúry vybranej neeurópskej civilizácie</p> <p>Porovnanie východísk a prejavov reformácie a protireformácie</p> <p>Charakteristika podstaty a východísk nového svetonázoru v období humanizmu a renesancie</p> <p>Tematická sonda – priebeh a dôsledky kolonizácie jednej z európskych krajín</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – príbeh novovekej stavby, alebo osobnosti</p>	<p>Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov.</p> <p>Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny.</p> <p>Identifikovať rôzne zdroje vlastnej kultúrnej identity od lokálnej po globálnu.</p>
--	--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 281
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta
- rozvíjať pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi
- aktívne sa zapájať do riešenia aktuálnych výziev a problémov
- uvedomiť si vlastnú identitu v globalizovanom svete
- rešpektovať a prejavíť ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- kriticky pristupovať k zdrojom informácií a mediálnym obsahom
- disponovať rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 282
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
<u>Dejepisný komponent</u> 1.Obdobie revolúcií a reforiem	Konštitučná monarchia Absolutistická monarchia Osvietenstvo Veľká revolúcia Viedenský kongres Politika rovnováhy síl Priemyselná revolúcia Industrializácia Kapitalizmus Hnutie za zrušenie otroctva Nacionalizmus Národný štát Imperializmus Liberalizmus	Analýza vývoja predstáv o správe vecí verejných Analyzovanie priemyselnej revolúcie ako zásadného zlomu v dejinách ľudstva Zhodnotenie vplyvu industrializácie na globalizáciu a životné prostredie Identifikovanie predpokladov vzniku zjednotených národných štátov a vplyvu na mocenské pomery v Európe Zhodnotenie cieľov a foriem politiky veľmocí a jej dôsledkov na dnešný svet Analyzovanie postavenia pôvodného obyvateľstva vo vybranej európskej kolónií Porovnanie procesu spoločenských zmien cestou reforiem a revolúcií	Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam alebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň. Zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia. Zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti. Interpretovať dobové svedectvo, alebo umelecké dielo z vybraného obdobia. Porovnať formy revolúcií na vybraných príkladoch.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 283
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Konzervativizmus</p> <p>Socializmus</p> <p>Boj za nezávislosť kolónií</p> <p>Tereziánske a jozefínske reformy</p> <p>Náboženská sloboda</p> <p>Revolučný rok 1848/1849</p> <p>Slovenská národná rada</p> <p>Slovenské politické programy</p> <p>Rakúsko-uhorské vyrovnanie</p> <p>Modernizácia</p> <p>Maďarizácia</p>	<p>Porovnanie cieľov a výsledkov slovenského národného hnutia</p> <p>Zhodnotenie dôsledkov rakúsko-uhorského vyrovnania</p> <p>Tematická sonda z regionálnych dejín – príčiny a dôsledky vysťahovalectva zo Slovenska do zámoria v porovnaní so súčasnosťou</p> <p>Tematická sonda – zrod konceptu, uplatňovanie, dodržiavanie, rešpektovanie ľudských a občianskych práv</p>	<p>Rozpoznať idey hlavných reformných hnutí v Európe.</p> <p>Posúdiť vplyv rôznych faktorov na správanie, rozhodovanie a formovanie názorov a postojov človeka.</p>
2.Prvá svetová vojna	<p>Trojspolok</p> <p>Dohoda</p> <p>Zákopová vojna</p> <p>Fronty</p> <p>Zázemie</p> <p>Odboj</p>	<p>Analýza príčin prvej svetovej vojny na základe historických prameňov</p> <p>Identifikovanie kľúčových medzníkov v priebehu prvej svetovej vojny</p> <p>Zhodnotenie podmienok života na fronte a v zázemí</p> <p>Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja</p>	<p>Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov.</p> <p>Rozlíšiť rôzne typy správania k druhým a zvoliť si to, ktoré je to spravodlivé a prosociálne.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 284
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Československé légie</p> <p>Versaillský systém</p> <p>Nástupnícke štáty</p>	<p>Interpretácia príbehu z veľkej vojny na základe dobových prameňov a umeleckého diela z pohľadu žien a detí</p> <p>Zaznamenanie zmien hraníc na mape na základe Versaillského systému</p>	
<p>3. Európa a Československo medzi dvoma svetovými vojnami</p>	<p>Svetová hospodárska kríza</p> <p>Parlamentná demokracia</p> <p>Politická pluralita</p> <p>Diktatúra</p> <p>Komunizmus</p> <p>Fašizmus</p> <p>Nacizmus</p> <p>Propaganda</p> <p>Gulag</p> <p>Politika appeasementu</p> <p>Československá republika</p> <p>Národnostná politika</p> <p>Rozvoj školstva, hospodárstva,</p>	<p>Porovnanie kapitalizmu a centrálne plánovanej ekonomiky</p> <p>Identifikovať základné medzníky vzniku prvej ČSR</p> <p>Analýza vzťahov národnostných menšín</p> <p>Porovnanie demokratických a nedemokratických režimov</p> <p>Porovnanie diktatúry a parlamentnej demokracie vo vzťahu k občianskym právam</p> <p>Zhodnotenie cieľov a následkov politiky Spoločenosti národov a appeasementu</p>	<p>Zaujať postoj k vybranému historickému javu, osobnosti a procesu významnému pre európsku kultúru a svetové dejiny.</p> <p>Sformulovať predpoklad a navrhnúť spôsoby alebo postupy jeho možného overenia.</p> <p>Interpretovať spoločenské a historické javy alebo udalosti z rôznych perspektív.</p> <p>Interpretovať dobové svedectvo, alebo umelecké dielo z vybraného obdobia.</p> <p>Zdôvodniť význam rozdelenia moci na rozličných príkladoch.</p>

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 285</p>
---	--	--

	<p>kultúry</p> <p>Spolkový život</p> <p>Moderný slovenský národ</p> <p>Centralizmus</p> <p>Autonómia</p> <p>T.G.Masaryk</p> <p>M.R.Štefánik</p>	<p>Analýza úlohy médií a dobových prameňov so zameraním na odhaľovanie mechanizmov manipulácie a propagandy</p> <p>Interpretácia príbehu/vizuálneho/zvukového diela z medzivojnového obdobia</p> <p>Tematická sonda – zmena postavenia ženy v spoločnosti</p>	<p>Zhodnotiť význam historického javu, osobnosti alebo procesu pre európsku kultúru a svetové dejiny.</p>
--	---	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 286
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacia hodina týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta
- rozvíjať pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi
- aktívne sa zapájať do riešenia aktuálnych výziev a problémov
- uvedomiť si vlastnú identitu v globalizovanom svete
- rešpektovať a prejavíť ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- kriticky pristupovať k zdrojom informácií a mediálnym obsahom
- disponovať rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 287
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
Dejepisný komponent 1.Druhá svetová vojna a Slovenská republika	Mníchovská dohoda	Charakteristika totalitného štátu	Orientovať sa v kľúčových historických obdobiach v priestore a čase.
	Viedenská arbitráž		
	Fašistická os		
	Protihitlerovská koalícia	Analýza dobových prameňov	Vymedziť hlavné medzníky kľúčových historických procesov.
	Totálna vojna		
	Protifašistický odboj		
	Cenzúra		
	Perzekúcie		
	Genocída		
	Holokaust, koncentračné tábory	Analýza literatúry – príbehy pamätníkov, preživších	Rozlíšiť fakty, argumenty, názory a interpretácie, podstatné informácie od nepodstatných.
	Štátostrana		
	Totalitný politický systém		
	Židovský kódex		
Deportácie, arizácia		Odlíšiť morálne dobré konanie od čisto užitočného alebo príjemného.	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 288
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Kolaborácia, odboj</p> <p>Slovenské národné povstanie</p> <p>Konferencie Veľkej trojky</p> <p>Spravodliví medzi národmi</p>	<p>Zhodnotenie cieľov a výsledkov zahraničného a domáceho odboja</p> <p>Reflexia druhej svetovej vojny v umení</p>	
2.Studená vojna	<p>Marshallov plán</p> <p>OSN</p> <p>Superveľmoci</p> <p>Železná opona</p> <p>Disent, samizdat</p> <p>Studená vojna</p> <p>Hospodárske a vojenské bloky</p> <p>Jadrové zbrane</p> <p>Dekolonizácia</p> <p>Svet ako „globálna dedina“</p> <p>Pád železnej opony</p> <p>Zjednotenie Nemecka</p> <p>Rozpad ZSSR</p>	<p>Interpretácia povojnového sveta – obnova, premeny Európy</p> <p>Charakteristika bipolárneho sveta</p> <p>Identifikácia prejavov občianskeho odporu obyvateľstva vo východnom bloku</p> <p>Vystihnúť základných predpokladov, cieľov a medzníkov procesu európskej integrácie</p> <p>Zhodnotenie príčin a dôsledkov dekolonizácie na vybranom príklade</p> <p>Tematická sonda – osudy menších</p>	<p>Zhodnotiť príčiny a dôsledky historických javov a procesov.</p> <p>Rozlišovať vybrané mediálne obsahy ako zdroj informácií o aktuálnom dianí doma a vo svete.</p> <p>Zhodnotiť krátkodobé a dlhodobé dôsledky historického javu, procesu, osobnosti.</p> <p>Zaujať informovaný postoj k vybraným spoločenským javom, procesom, udalostiam a lebo výzvam od lokálnej po globálnu úroveň</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 289
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Európska integrácia	v povojnovej Európe	
3.Československo za železnou oponou	Národný front	Analýza dôsledkov februárového prevratu	Zovšeobecniť základné znaky historického obdobia a črty jeho umeleckého vyjadrenia.
	Februárový prevrat		
	Zbor povereníkov	Zhodnotenie predpokladov a cieľov pokusu o reformu socializmu	Klást si otázky relevantné pre poznávanie samého seba, vo vzťahu k druhým a okolitému svetu.
	Politické procesy		
	Menová reforma		
	Znárodnenie		Zhodnotiť príčiny a dôsledky migrácie.
	Kolektivizácia		
	Industrializácia	Analýza umeleckého dobového a súčasného diela o totalite	Zhodnotiť procesy modernizácie na vybranom príklade.
	Socialistický realizmus		Interpretovať dobové svedectvo alebo umelecké dielo z vybraného obdobia.
	Reformný proces		
	Okupácia 1968	Tematická sonda – osudy menšín v povojnovej Európe na vybranom príklade	
	Normalizácia		
	Charta 77, dissent, samizdat		
	Sviečková manifestácia		
Nežná revolúcia			

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 290
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

4.Zápas o demokraciu po roku 1989	<p>Vlny emigrácie z Československa</p> <p>Parlamentná demokracia</p> <p>Vznik Slovenskej republiky</p> <p>Privatizácia</p> <p>Reštitúcia</p> <p>Plnenie kritérií demokratického štátu</p> <p>Vstup SR do NATO a Európskej únie</p> <p>Prijatie eura</p> <p>Korupcia</p> <p>Autoritárske tendencie politikov a politických strán</p> <p>Populizmus</p> <p>Globalizácia</p>	<p>Analýza hlavných zmien v Československu po roku 1989</p> <p>Porovnanie cieľov a následkov spoločensko-ekonomickej transformácie po roku 1989</p> <p>Objasnenie hlavných príčin a dôsledkov rozdelenia Československa</p> <p>Rozpoznanie pozitívnych a negatívnych znakov vnútropolitického vývoja Slovenskej republiky</p> <p>Rozvíjanie historickej empatie na citlivé témy pre hlbšie porozumenie historických procesov</p> <p>Diskutovanie o úlohe historickej pamäte pri vyrovnávaní sa s minulosťou</p>	<p>Vysvetliť základné ekonomické vzťahy medzi štátom a občanmi.</p> <p>Vybrať vhodné zdroje informácií potrebné pri hľadaní odpovedí na otázky historického charakteru a vyvodiť z nich správne závery.</p> <p>Zhodnotiť procesy modernizácie na vybranom príklade.</p> <p>Rozpoznať vplyv historických udalostí na každodenný život ľudí, uviesť príklady z každodenného života rôznych skupín, vrstiev obyvateľstva v konkrétnom historickom období.</p> <p>Utvárať zdravú formu patriotizmu a úctu k národu.</p>
--	---	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 291
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyclu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Dejepis

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- rozumie vybraným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám v rôznych častiach sveta
- rozvíja svoj pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi
- aktívne sa zapája do riešenia aktuálnych výziev a problémov
- uvedomuje si vlastnú identitu v globalizovanom svete
- rešpektuje a prejavuje ohľaduplnosť voči iným ľuďom, kultúram a duchovným hodnotám
- kriticky pristupuje k zdrojom informácií a mediálnym obsahom
- disponuje rozvinutými spôsobilosťami získavať, vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 292
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.4 Predmet: Etická výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Úlohou predmetu etická výchova je formovanie osobnosti žiaka s vlastnou osobnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 293
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a rozvíjať sa
- spolupracovať s druhými
- upevňovať zdravý životný štýl
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- rozlišovať svoje silné a slabé stránky
- viesť dialóg s druhými ľuďmi
- rešpektovať ľudí s iným vierovyznaním

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
<u>Eticko-osobnostný komponent</u> 1. Črty dobrého charakteru	Dobré konanie Motivácia	Rozlišovanie dobra a zla. Rozvíjanie vnútornej motivácie konať dobro prostredníctvom analyzovania príčin a dôsledkov	Rozlišovať dobro a zlo v rôznych situáciách. Rozvíjať vnútornú motiváciu konať dobro prostredníctvom analyzovania príčin, dôsledkov konania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 294
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Práca na sebe	konania Pracovanie na sebe a sebarozvoj – kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti.	Pracovať na sebe a sebarozvoji- klásť si premeranie náročné ciele pre rozvoj sociálno-vzťahovej a duchovnej oblasti.
2. Vytváranie a udržiavanie vzťahov s druhými	Spolupráca	Posilňovanie priateľstva a spolupráce – ich význam pre zdravý rozvoj človeka.	Posilňovať priateľstvo a spoluprácu – význam pre zdravý rozvoj človeka.
	Vlastná identita	Rozvíjanie vlastnej identity v interakcii s druhými.	Rozvíjať vlastnú identitu v interakcii s inými ľuďmi.
	Druhy správania	Rozpoznávanie rozdielov v typoch priateľstva : priateľstvo založené na vášni a pocitoch, na výhodnosti a cnotné priateľstvo (k vôli dobru)	Rozlišovať, vysvetľovať a uplatňovať správanie v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu druhého. Rozlíšiť rôzne druhy správania.
	Typy priateľstva	Rozlíšenie, vysvetlenie a uplatňovanie správania v prospech druhého, prosociálneho správania, ktoré nenaruší vlastnú identitu a identitu osoby druhého.	
3. Rozvíjanie empatie v praxi	Druhy empatie	Uvedomovanie si a uplatňovanie kognitívnej a emocionálnej empatie.	Uvedomiť si a uplatniť kognitívnu a emocionálnu empatiu.
	Význam empatie	Reflexia empatie a jej významu v medziľudských vzťahoch, faktory ovplyvňujúce empatiu.	Reflektovať empatiu a jej význam v medziľudských vzťahoch, faktory ovplyvňujúce empatiu.
	Súcit	Aktívne počúvanie, primeraná citová reakcia na situáciu druhého.	Aktívne počúvať, primerane citovo reagovať na situáciu iných ľudí. Súcitiť s druhými v rôznych situáciách.
4. Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem	Prosociálnosť a solidarita	Rozvíjanie komplexnej prosociálnosti a ľudskej dôstojnosti (byť aktívnymi, ochotnými zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín. Porozumenie solidarite (vojnové konflikty, chudoba, problémy menej rozvinutých krajín sveta).	Rozvíjať komplexnú prosociálnosť a ľudskú dôstojnosť (byť aktívny, ochotný zasadiť sa za dobro v skupine a v prospech marginalizovaných skupín. Zostaviť a nacvičiť pravidlá rešpektujúce diskusiu v skupine. Nacvičiť a uplatniť argumentačných

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 295
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Pravidlá diskusie	Zostavenie a nácvik pravidiel rešpektujúcej diskusie v skupine. Nácvik a uplatňovanie argumentačných spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém.	spôsobilostí v diskusii s ohľadom na riešený aktuálny etický problém.
5. Udržiavanie zdravého životného štýlu	Hodnota zdravia	Reflexia o zmysle života. Duševné zdravie a duševná hygiena – prevencia úzkosti a depresívnych tendencií (možnosti aktívnej psychohygieny).	Reflektovať o zmysle života. Možnosť aktívnej psychohygieny (duševné zdravie a duševná hygiena...).
	Telesné a duševné zdravie	Rozlíšenie telesného a duševného zdravia a ich vzájomného súvisu (psychomatika).	Rozlíšiť telesného a duševného zdravia a ich vzájomného súvisu (psychomatika).
	Závislosti	Diskusie o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle.	Diskutovať o látkových a nelátkových závislostiach a zdravom životnom štýle.
6. Kultivovanie medzináboženského dialógu a dialógu veriacich a neveriacich	Úcta	Reflexia úcty k posvätnu v živote ľudí súčasnej doby.	Reflektovať úctu k posvätnu v živote ľudí súčasnej doby.
	Rešpekt	Rešpektovanie ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznania.	Rešpektovať ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 296
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- pochopiť význam pravdivosti, čestnosti, odvahy
- pochopiť hodnotu života
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a rozvíjať sa
- spolupracovať s druhými
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- reagovať na konštruktívnu kritiku
- viesť dialóg s druhými ľuďmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 297
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Eticko-osobnostný komponent 1. Črty dobrého charakteru	Pravdivosť, čestnosť, odvaha	Rozpoznávanie motívov pre objavovanie pravdy, rozvíjanie čestnosti a odvahy.	Rozpoznávať motívy pre objavovanie pravdy, rozvíjania čestnosti a odvahy v každodennom živote.
	Práca na sebe	Kladenie si primerane náročných cieľov pre integrálny rozvoj fyzickej, duševnej oblasti.	Klást si primerane náročné ciele pre integrálny rozvoj fyzickej duševnej oblasti.
2. Rozvíjanie empatie v praxi	Rozvíjanie empatie	Rozvíjanie empatie – porozumenie afektívnych kľúčov v komunikácii druhých, porozumenie životnému kontextu druhých, otvorenosť druhému.	Rozvíjať empatiu, porozumieť afektívnym kľúčom v komunikácii druhých, porozumenie životnému kontextu druhých, otvorenosť druhému.
	Modelovanie empatie	Nacvičovanie empatie v modelových situáciách.	Nacvičiť empatiu v modelových situáciách.
3. Trénovanie asertivity v praxi	Asertivita	Rozpoznávanie asertivity a typov správania (pasívne, agresívne, asertívne) a ich identifikácia v interpersonálnom kontakte. Porozumenie vlastným právam a právam druhých, ich aplikovanie vo svojom konaní a správaní.	Rozpoznať asertivitu a typy správania: pasívne, agresívne, asertívne. Porozumieť vlastným právam a právam druhých. Aplikovať ich vo svojom konaní a správaní.
	Konštruktívna kritika	Hájenie oprávnených nárokov a potrieb pre seba i druhých. Reakcia na konštruktívnu kritiku ako podnet na vlastný sebarozvoj. Hľadanie konštruktívnych riešení konfliktných situácií – hľadanie konsenzu, kompromisu a dohody, zásady nenásilnej komunikácie.	Reagovať na konštruktívnu kritiku ako podnet na sebarozvoj. Hľadať konštruktívne riešenia konfliktných situácií – hľadanie kompromisu, dohody, konsenzu.
4. Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem	Morálna dilema	Rozpoznanie a porozumenie prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii. Formulovanie problému hlavnej postavy morálnej dilemy.	Rozpoznať a porozumieť prítomnosti morálnej dilemy v danej životnej situácii. Formulovať problém hlavnej postavy morálnej dilemy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cykľus	Príloha 1 Strana 298
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Morálne usudzovanie	Porozumenie morálnej dileme a morálnemu problému cez konflikt hodnôt.	Porozumieť morálnej dileme a morálnemu problém cez konflikt hodnôt.
	Hodnoty	Opísanie hodnôt ovplyvňujúcich naše správanie a rozhodovanie.	Opísať hodnoty ovplyvňujúce naše správanie a rozhodovanie.
5. Rodina, intimita, sexualita a rodičovstvo	Hodnota života	Uvažovanie o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu.	Uvažovať o hodnote života – počatie a prenatálny vývin ľudského plodu.
	Priateľstvo, láska, intimita	Rozlíšenie pojmov vzťah, priateľstvo, láska, dôvera a intimita.	Rozlíšiť pojmy vzťah, priateľstvo, láska, dôvera a intimita.
	Sex	Diskutovanie o predčasnóm sexuálnom styku, jeho príčinách a dôsledkoch (právnych, zdravotných, sociálnych, vzťahových...).	Diskutovať o predčasnóm sexuálnom styku, jeho príčinách a dôsledkoch (právnych, zdravotných, sociálnych, vzťahových...).
		Pomenovanie nevyhnutných pilierov zodpovedného a informovaného rozhodovania človeka o sexuálnom správaní a rešpektovanie rozhodnutia druhých osôb.	Pomenovať nevyhnutné piliere zodpovedného a informovaného rozhodovania človeka o sexuálnom správaní a rešpektovanie rozhodnutia druhých osôb.
6. Udržiavanie zdravého životného štýlu	Zodpovednosť za život a zdravie	Reflexia o ochrane a starostlivosti o vlastné zdravie.	Reflektovať o ochrane starostlivosti o vlastné zdravie.
	Zdravá sebaláska a sebaaprijatie	Spracovanie osobného plánu na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.	Spracovať osobný plán na udržanie telesného a duševného zdravia počas dospievania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 299
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a rozvíjať sa
- spolupracovať s druhými
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- rozlišovať svoje silné a slabé stránky
- chápať funkciu peňazí
- viesť dialóg s druhými ľuďmi
- porozumieť významu prírody

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 300
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Eticko-osobnostný komponent 1. Črty dobrého charakteru	Práca na sebe	Rozvíjanie vlastného sebapoznania, sebahodnotenia, sebaúcty a sebaovládania.	Rozvíjať vlastné sebapoznanie, sebahodnotenie, sebaúcty a sebaovládanie.
	Čestnosť	Odlíšenie legalizmu od zmyslu pre spravodlivosť	Odlíšiť legalizovanie od zmyslu pre spravodlivosť.
2. Vytváranie a udržiavanie vzťahov s druhými	Spolupráca	Diskusia o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním, prijatím druhých.	Diskutovať o hraniciach medzi vlastnou nezávislosťou, rešpektovaním, prijatím druhých.
	Vernosť záväzkom a zdôvodnenie	Slobodné prijatie záväzkov a vernosť k nim ako predpoklad zrelosti (prijímanie úloh v rodine, v žiackom kolektíve, v záujmových skupinách...) a zdôvodnenie ich akceptácie.	Prijať záväzky a vernosti ako predpoklad zrelosti (úlohy v rodine, žiackom kolektíve, záujmových skupinách, partnerských vzťahoch) a zdôvodniť ich akceptáciu.
3. Rozvíjanie empatie v praxi	Význam empatie	Nacvičovanie významu empatie pri riešení problémov.	Nacvičiť význam empatie pri riešení problémov.
4. Nácvik diskusie o etických témach a riešenie morálnych dilem	Ľudská dôstojnosť	Kultivované obhajovanie svojho názoru aj v prípade, že nie je v zhode s názorom väčšiny v referenčnej skupine (v triede, skupine a pod.). Postup tvorby argumentov, oboznámenie sa argumentačnými faultmi, a tak práca s konceptom kritického myslenia.	Kultivované obhajovať svoj názor aj keď nie je v zhode s názorom väčšiny v skupine, v triede. Postupovať v tvorbe argumentov, oboznámiť sa s argumentačnými faultmi a pracovať s konceptom kritického myslenia.
	Bioetické otázky	Základné argumentácie objavujúce sa v spoločnosti v bioetických otázkach života (od počatia po smrť človeka, sexualita, zdravie a krása, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom ku kontroverzii tém.	Argumentovať objavujúce sa v spoločnosti v bioetických otázkach života (od počatia po smrť človeka, sexualita, zdravie a krása, eutanázia, interrupcia, prenatálna medicína, výskumy na ľuďoch a zvieratách, genetické modifikácie) s rešpektom k rôznym názorom vzhľadom ku kontroverzii tém.
	Etika v súčasnom svete	Uvedomovanie si morálnych princípov a hľadanie	Uvedomovať si morálne princípy a hľadať etické limity

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 301
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		etických limitov vo svete vedy, techniky a kultúry.	vo svete vedy, techniky a kultúry.
5. Poznávanie etických aspektov ekonomiky	Práca	Hľadanie hraníc súcitu – súcit ako aktívna motivácia vs. ľútosť ako pasívny pocit.	Hľadať hranice súcitu – súcit ako aktívna motivácia vs. ľútosť ako pasívny pocit.
	Podnikanie	Spoznávanie vzťahov medzi ekonomikou a uplatňovaním prosociálnosti: solidarita, subsidiarita, dobrovoľníctvo, charita.	Spoznávať vzťahy medzi ekonomikou a uplatňovaním prosociálnosti: solidarita, subsidiarita, dobrovoľníctvo, charita.
	Peniaze	Rozlišovanie funkcií peňazí – ako cieľ alebo prostriedok, materiálne a nemateriálne hodnoty.	Rozlišovať funkcie peňazí – ako cieľ alebo prostriedok, materiálne a nemateriálne hodnoty.
	Konzum	Identifikovanie a porovnanie konzumného a nekonzumného spôsobu života cez prejavy a vonkajšie znaky, ich hodnotové ukotvenie. Odhaľovanie manipulácií vedúcich ku konzumnému spôsobu života a orientácia na rozvoj viacerých stránok človeka.	Identifikovať a porovnať konzumný a nekonzumný spôsob života cez prejavy a vonkajšie znaky, ich hodnotové ukotvenie. Odhaľovať manipuláciu vedúcich ku konzumnému spôsobu života a orientácia na rozvoj viacerých stránok človeka.
6. Formovanie environmentálne-etického povedomia	Kráša prírody	Vnímanie krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života.	Vnímať krásy a hodnoty prírody, obdiv a úcta ku všetkým formám života.
	Zodpovednosť	Upevňovanie etických postojov vedúcich k udržateľnosti života na Zemi.	Upevňovať etické postoje vedúcich k udržateľnosti života na Zemi.
	Udržateľnosť	Navrhovanie a realizovanie prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti.	Navrhnuť a realizovať prospešných aktivít smerujúcich k udržateľnosti.
	Environmentálne aktivity	Zhodnotenie vlastných a spoločenských možností riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.	Zhodnotiť vlastné a spoločenské možnosti riešenia environmentálnych problémov na lokálnej a globálnej úrovni.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 302
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a rozvíjať sa
- spoznať správne fungovanie vo vzťahu, v manželstve
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- rozlišovať svoje silné a slabé stránky
- utvárať predstavu o manželstve, rodičovstve, rodine
- spoznať zmysel náboženstva

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 303
------------------------------	---	--------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
Eticko-osobnostný komponent 1. Črty dobrého charakteru	Dôstojnosť človeka	Diskutovanie o dôstojnosti ako nemenej danosti každého človeka a dôstojnosti ako inštrumentálnej hodnote.	Diskutovať o dôstojnosti ako nemenej danosti každého človeka a dôstojnosti ako inštrumentálnej hodnote (nadobúdanej/strácanej konkrétnymi rozhodnutiami).
	Cnosť	Identifikovanie cnostného konania v činnosti postáv.	Identifikovať cnostné konanie v činnosti postáv.
	Práca na sebe	Reflektovanie morálnej hodnoty a autenticity vzoru verejne známej osobnosti.	Reflektovať morálnej známej hodnoty a autenticity vzoru verejnej známej osobnosti.
2. Tréning asertivity v praxi	Modelové situácie	Uplatnenie asertívnych techník v modelových situáciách, ich význam v medziľudských vzťahoch.	Uplatniť asertívne techniky v modelových situáciách, pochopiť ich význam v medziľudských vzťahoch.
	Oprávnený nárok	Vyjadrovanie nesúhlasu a obhajovanie vlastnej dôstojnosti v prípade manipulatívneho, alebo násilného správania druhých, najmä pri pokusoch o zneužitie. Účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, sexuálne zneužívanie alebo obťažovania a spôsoby vyhľadania pomoci a podpory (úradu, služby, dôveryhodná osoba, psychologická pomoc...) pre seba alebo niekoho iného v prípade násillia.	Vyjadriť nesúhlas o obhájiť vlastnú dôstojnosť v prípade manipulácie alebo násilného správania druhých, pri pokusoch o zneužitie. Hľadať účinné spôsoby reakcie na šikanovanie, sexuálne zneužívanie alebo obťažovania a spôsoby vyhľadania pomoci a podpory (úradu, služby, dôveryhodná osoba, psychologická pomoc...) pre seba alebo niekoho iného v prípade násillia.
3. Rodina, intimita, sexualita a rodičovstvo	Manželstvo, rodičovstvo	Utváranie predstáv o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov: partnerstva, manželstva a rodičovstva.	Utvárať predstavy o budúcom partnerovi, charakteristiky a zodpovednosti dlhodobých záväzkov: partnerstva, manželstva a rodičovstva.
	Pripravenosť	Rozlíšenie pohlavnej zrelosti od pripravenosti na rodičovstvo, výhody a nevýhody rôznych foriem metód plánovania rodičovstva.	Rozlíšiť pohlavnú zrelosť od pripravenosti na rodičovstvo, výhody a nevýhody rôznych foriem metód plánovania rodičovstva.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 304
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Zrelosť Partnerský život	Diskutovanie o sexuálnej identite a zrelosti a ich integrácii do osobnosti človeka. Prijímanie vlastnej primeranej zodpovednosti v rodine. Rešpektovanie a spoluvytváranie pravidiel života v rodine. Porozumenie významu sebaregulácie a vzdialenej prípravy na partnerský život Reflexia zdravej a nezdravej kritickosti v rodine	Diskutovať o sexuálnej identite a zrelosti a ich integrácií do osobnosti človeka. Prijímať vlastnú primeranú zodpovednosť v rodine. Rešpektovať a spoluvytvárať pravidlá života v rodine.
4. Poznávanie etických aspektov ekonomiky	Šetrnosť, umiernenosť, solidarita	Uvažovanie nad konzumným spôsobom života, umiernenosťou a šetrnosťou, štedrosťou, prajnosťou, podnikavosťou (etickými aspektmi finančnej kultúry). Rozlišovanie hraníc pomoci – pomoci, ktorá naozaj pomáha, ktorá ubližuje a ktorá je zneužívaním	Uvažovať nad konzumným spôsobom života, umiernenosťou a šetrnosťou, štedrosťou, prajnosťou, podnikavosťou (etickými aspektmi finančnej kultúry).
5. Kultivovanie medzináboženského dialógu a dialógu veriacich a neveriacich	Zmysel náboženstva Medzináboženský dialóg	Uvažovanie nad veľkými otázkami ľudstva (Prečo vznikol svet?, Prečo žijem?) a skúmanie odpovedí rôznych náboženstiev. Hľadanie spoločných etických prienikov v medzináboženskom dialógu vs. polarizácia spoločnosti. Diskutovanie o aktuálnych problémoch – sekty, kulty, zneužívanie, náboženská a antináboženská neznášanlivosť. Rešpektovanie ľudí s iným vierovyznaním a bez vyznanie	Uvažovať nad veľkými otázkami ľudstva (Prečo vznikol svet?, Prečo žijem?) a skúmanie odpovedí rôznych náboženstiev. Hľadať spoločné etické prieniky v medzináboženskom dialógu vs. polarizácia spoločnosti. Diskutovať o aktuálnych problémoch – sekty, kulty, zneužívanie, náboženská a antináboženská neznášanlivosť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 305
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

6. Realizácia projektu s pridanou hodnotou	Projekt	Aktívne všímanie si a analyzovanie potrieb ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodinných príslušníkov, spolužiakov, priateľov a pod.) Organizovanie a kooperovanie v širšom prosociálnom projekte (dlhodobej pomoci, dlhodobej starostlivosti a pod.). Zdôvodnenie a kooperatívna realizácia enviromentálneho projektu, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotenie a prezentácia realizovaného projektu.	Všímať si a analyzovať potreby ľudí vo vlastnom životnom kontexte (rodina, spolužiaci, priatelia a pod.) Organizovať a kooperovať v širšom prosociálnom projekte (dlhodobá pomoc, dlhodobá starostlivosť a pod.). Zdôvodniť a kooperatívne realizovať enviromentálny projekt, napr. v areáli školy, v obci. Vyhodnotiť a prezentovať realizovaný projekt.
---	---------	--	---

Kľúčové kompetencie na konci 3. cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Etická výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- porovnáva rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém
- tvorí a udržiava pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi, ktorí majú odlišné potreby
- má predstavu o správnom fungovaní v manželstve, rodičovstve, rodine
- uplatňuje empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí
- uvedomuje si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 306
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- zhodnocuje svoje silné a slabé stránky s odstupom
- vypracuje jednoduchý plán vlastného sebarozvoja
- pozná zmysel náboženstva
- rešpektuje ľudí s iným vierovyznaním
- chápe význam pravdivosti, čestnosti a odvahy
- chápe hodnotu života
- vedie rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými
- vyvodzuje a uplatňuje zásady dobrej spolupráce
- reaguje na konštruktívnu kritiku
- rozlišuje rôzne náboženstvá
- porovnáva rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém
- chápe funkciu a význam peňazí
- rozumie významu prírody pre život

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 307
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.5 Predmet: Náboženská výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu náboženské výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje na našej škole ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike. Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom etická výchova, prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách. Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 308
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesualný a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku, rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie. Vyučovaci predmet náboženská výchova/náboženstvo rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ročník: Šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- poukázať na jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanských hodnôt
- uvedomiť si potrebu pravidiel, konfrontovať sa s Desatorom a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život
- prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom na slobodnú vôľu každého človeka

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 309
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Boží plán pre človeka Človek – jedinečné Božie stvorenie Božie pôsobenie v živote biblických postáv v dejinách – časová os	Popísať dôsledky prvého hriechu a odmietnutia Božieho plánu. Vnímať Božiu starostlivosť v živote biblických postáv. Porozumieť základným faktom dejín spásy na základe časovej osi.
Ježiš Kristus	Ježiš Kristus ako historická osoba (narodenie, utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie) Ježišovo verejné účinkovanie	Na základe konkrétnych faktov poukázať na historickosť osoby Ježiša Krista. Odhaľovať výnimočnosť Ježiša ako Božieho Syna. Pomenovať dôležité prvky Ježišovho posolstva o Božom kráľovstve a prehodnotiť osobný vzťah k nemu.
Sväté písmo	Evanjelium ako radostná zvesť	Charakterizovať Evanjeliá, poukázať na ich pôvod a význam. Poukázať na aktuálnosť Svätého písma a biblických textov a objavovať v nich odkaz pre svoj život.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 310
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Cirkev a sviatosti	Vznik cirkvi a Petrov primát Život a viera prvého kresťanského spoločenstva	Vnímať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov, ktoré pokračuje v Ježišovom poslaní a poznávaní života prvého kresťanského spoločenstva. Konfrontovať svoj život so životom ľudí, ktorí konali skutky milosrdenstva a rozhodnúť sa pre konkrétnu formu prejavu lásky bližnému. Charakterizovať sviatosti kresťanskej iniciácie, definovať ich spoločné znaky i odlišnosti, poukázať na ich význam v živote kresťana.
Kresťanský život	Cirkev v dnešnej dobe Kresťan a Cirkev Svedectvá viery kresťanov 20. Storočia	Charakterizovať Cirkev a jej úlohu v súčasnosti, poznávať cirkevnú hierarchiu, prijímať výzvy k angažovanosti v cirkvi. Oboznámiť sa s osobnosťami 20. storočia, ktoré trpeli pre vieru, vnímať zmysel ich utrpenia a konfrontovať svoje postoje s ich postojmi viery.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 311
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a inšpirovať sa Ježišovým životom ako príkladom pre svoje konanie
- interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami a vzormi viery v Boha
- vnímať Bibliu ako Božie slovo a zdôvodniť jej aktuálnosť a odkaz pre súčasný život

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 312
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Viera ako odpoveď kresťana Veľké postavy viery Starého zákona Viera osôb povolaných do Božej služby	Prostredníctvom príbehov biblických postáv poukázať na prítomnosť viery v živote človeka. Nachádzať inšpiráciu pre osobný vzťah s Bohom.
Ježiš Kristus	Ježišove zázraky ako znamenia príchodu Božieho kráľovstva Ježiš – učiteľ a vzor viery Mária – žena viery	Konfrontovať vlastné postoje s konaním Ježiša a Márie. Zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha.
Cirkev a sviatosti	Svätý Pavol a ohlasovanie evanjelia Šírenie kresťanstva na našom území Cirkev v stredoveku	Charakterizovať osobnosť svätého Pavla, apoštola národov a jeho prínos pri šírení kresťanstva. Poznávať pôsobenie Cyrila a Metoda a ich nasledovníkov. Vysvetliť prínos pre šírenie kresťanstva na našom území.
Kresťanský život	Viera kresťana uprostred svetových náboženstiev Vzťah s Bohom Úcta k Božiemu menu Svätiť sviatočné dni	Porovnať kresťanské náboženstvo s inými náboženstvami. Opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva. Rešpektovať ľudí s iným náboženským presvedčením.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 313
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha
- vnímať Cirkev v jej historických súvislostiach a poukázať na hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života
- porovnať kresťanské náboženstvo, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 314
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Viera Božieho ľudu v čase neslobody Budovanie vzťahu človeka s Bohom Vzťah s Bohom a pravidlá na Sinaji	Uvedomiť si potrebu pravidiel pre svoj život. Konfrontovať svoje konanie s Desatorom.
Ježiš Kristus	Priateľstvo s Ježišom Blahoslavenstvá cesta k slobode a ku šťastiu	Hľadať v blahoslavenstvách cestu k slobode. Osvojovať si postoj lásky k bližnému cez skutky milosrdenstva.
Cirkev a sviatosti	Život cirkvi od stredoveku po 20. storočie Cirkev a služba bližným	Charakterizovať etapy šírenia kresťanstva v dejinách. Poznávať hlavné prvky kresťanstva.
Kresťanský život	Úcta k rodičom a k autorite Úcta k životu a jeho ochrana od počatia po prirodzenú smrť Čistota a vernosť Ochrana spoločného vlastníctva	Poukázať na význam pravidiel v živote človeka. Konfrontovať svoj život s Desatorom. Pravdivo zhodnotiť dôsledky porušovania prikázaní pre svoj život.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 315
------------------------------	---------------------------	-------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- s rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením
- charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Rebríček hodnôt a životný štýl mladých	Vyjadriť súvislosť medzi slobodou a vlastným konaním.
	Sloboda človeka	Zostaviť si vlastný rebríček hodnôt.
	Slobodné rozhodnutie konať dobro v prospech iných	Prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom voči slobode každého človeka .
	Sloboda a zodpovednosť	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 316
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Sväté písmo	Aktuálnosť Biblie	<p>Poukázať na aktuálnosť Svätého písma a biblických textov.</p> <p>Vo Svätom písme objavovať odkaz z biblických textov pre svoj život.</p>
Cirkev a sviatosti	<p>Krst a jeho význam v živote človeka</p> <p>Sviatosť birmovania- sviatosť kresťanskej dospelosti</p> <p>Hriech a vina v živote človeka, sviatosť zmierenia</p> <p>Eucharistia a jej význam v živote kresťana</p>	<p>Konfrontovať svoj život so životom ľudí, ktorí konali skutky milosrdenstva.</p> <p>Rozhodnúť sa pre konkrétnu formu prejavu lásky bližnému.</p> <p>Charakterizovať sviatosti kresťanskej iniciácie.</p> <p>Definovať spoločné znaky i odlišnosti kresťanskej iniciácie.</p> <p>Poukázať na význam kresťanskej iniciácie v živote kresťana.</p>
Kresťanský život	<p>Pravda a pravdovravnosť</p> <p>Povolanie človeka</p> <p>Priateľstvo, láska a povolanie k manželstvu</p> <p>Božie kráľovstvo – cieľ života kresťana</p>	<p>Spoznávať rôzne formy povolania v živote kresťana.</p> <p>Uvažovať o svojom osobnom povolaní.</p> <p>Chápať vieru vo večný život v kontexte kresťanskej nádeje.</p> <p>Zaujať postoj k otázke večného života.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 317
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyclu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Náboženská výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- poukázať na jedinečnosť a dôstojnosť človeka na základe kresťanských hodnôt
- uvedomovať si potrebu pravidiel, konfrontovať sa s Desatorom a aplikovať pravidlá správneho morálneho života na vlastný život
- prehodnocovať svoje rozhodnutia a postoje s rešpektom na slobodnú vôľu každého človeka
- zdôvodniť historickosť osoby Ježiša Krista a inšpirovať sa Ježišovým životom ako príkladom pre svoje konanie
- interpretovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a stotožňovať sa s biblickými postavami a vzormi viery v Boha
- vnímať Bibliu ako Božie slovo a zdôvodniť jej aktuálnosť a odkaz pre súčasný život
- zaujať osobný postoj k otázkam kresťanskej viery v Boha
- vnímať Cirkev v jej historických súvislostiach a poukázať na hlavné historické udalosti, ktoré zasiahli do jej života

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 318
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- porovnať kresťanské náboženstvo, opísať ich spoločné znaky a rozdiely a vyjadriť, v čom je jedinečnosť a hodnota kresťanstva
- s rešpektom pristupovať k ľuďom s iným náboženským presvedčením
- charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

5.1 Predmet: Človek a svet práce

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a svet práce sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete človek a svet práce sa žiaci oboznámia s pojmom technika, spoznajú vzťahy medzi technikou a prírodou, technikou a spoločnosťou s využitím osobných skúseností. Získajú základné informácie o slovenských vynálezoch a histórii techniky všeobecne a na Slovensku. Zameraním na oblasť elektrickej energie žiaci získajú dostatočné množstvo poznatkov o zdrojoch elektrickej energie, o ich využití poznajúc pritom zásady bezpečnosti práce na elektrických zariadeniach a účinky elektrického prúdu na ľudský organizmus. Naučia sa ekonomicky a ekologicky hodnotiť jednotlivé systémy kúrenia v domácnosti, rozvod vody a spôsobmi na jej šetrenie. V predmete žiaci spoznajú širokú oblasť techniky a možnosti profesijného uplatnenia v nej. Okrem toho sa zameriame aj na adekvátny rozvoj predstavy o ekonomike

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 319
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

domácnosti v súlade s postupným rozvojom finančnej gramotnosti. Žiaci tiež definujú pojem nápad a pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši. Naučia sa rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu. Taktiež aplikujú techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie. Identifikujú vlastné schopnosti a zručnosti ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese
- doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese
- uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 320
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- narysovať technický výkres výrobku v troch priemetoch
- vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou
- naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok
- realizovať kreatívne nápady pomocou vhodných techník a materiálov
- vyberať vhodné technické materiály a nástroje na implementáciu svojich myšlienok a na zhotovenie úžitkového produktu
- identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci s nástrojmi a uplatňovať zásady BOZP
- spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí
- vedieť analyzovať svoje tvorivé a technologické schopnosti, a tým rozvíjať svoju technickú gramotnosť

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 321
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Technika Poznávanie histórie techniky a základy grafickej komunikácie	<p>História techniky – zhotovenie projektu na tému slovenskí a svetoví vynálezovia a námetu na pozoruhodné technické riešenia v živote mestského a dedinského človeka v minulosti</p> <p>Vytváranie technického výkresu</p> <p>Grafická komunikácia – aplikácia druhov čiar a pravouhlého premietania pri tvorbe technického výkresu</p> <p>Zobrazenie predmetov 2D</p> <p>Posúdenie rozdielu medzi konštruktérom, projektantom, dizajnérom, robotníkom – ich hlavné úlohy, činnosti a rozdiely medzi nimi</p>	<p>Rozlíšenie objavov, vynálezov, patentov. Aplikácia príkladov využitia slovenských a svetových vynálezov v praxi.</p> <p>Tvorba technických výkresov</p>	<p>Samostatne vyhľadať a využiť poznatky o rôznych vynálezoch, objavoch a patentoch.</p> <p>Narysovať jednoduchý technický výkres. Vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa v 2D zobrazení (pohľad spredu, zhora, z boku). Určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa. Nakresliť fyzický predmet na technický výkres v mierke.</p> <p>Vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe.</p> <p>Simulovať a porovnať úlohy konštruktéra, projektanta, dizajnéra a robotníka.</p>
Využívanie	Technické materiály /drevo, kovy,	Spoznávanie technických materiálov	Porovnať rozlíšiť a skúmať vlastnosti rôznych drevín, kovov, plastov,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 322
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

vlastností technických materiálov pri tvorbe výrobkov	<p>plasty, keramika, guma, sklo a pod./</p> <p>Základné vlastnosti technických materiálov , recyklácia technických materiálov</p> <p>Činnosti pri ručnom opracovaní technických materiálov (meranie, obrysovanie, rezanie, strihanie, ohýbanie, vyrovnávanie, pilovanie, rašpľovanie, dlabanie, sekacie, vŕtanie, spájkovanie, konštrukčné spájanie dreva, povrchová úprava drevených a kovových materiálov a pod.)</p> <p>Strojové a progresívne metódy spracovania dreva, kovov, plastov</p> <p>Samostatná tvorivá činnosť žiakov (návrh, tvorba výrobkov)</p>	<p>a ich vlastností.</p> <p>Samostatné ručné spracovanie technických materiálov a zhotovenie technických výrobkov.</p> <p>Práca na malých sústruhoch, s ručnou vŕtačkou a strojové spracovanie technických materiálov (drevo, neželezné kovy a plasty).</p>	<p>keramických a kompozitných materiálov, skla, gumy, textilu s tým, že dokáže uviesť príklady ich využitia a vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybraných vlastností rôznych druhov materiálov.</p> <p>Poukázať na možnosti recyklovania, separovania a zneškodňovania vybraných technických materiálov z technického hľadiska. Opísať proces vzniku výrobku od myšlienky, cez konštruovanie, výrobu, použitie až po likvidáciu a prípadnú recykláciu výrobku.</p> <p>Zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného a strojového obrábania materiálov podľa technického výkresu a zdôvodniť výber strojového opracovania pri tvorbe jednoduchého výrobku. Spolupracovať v zdieľanom pracovnom prostredí. Vystrihnúť jednoduchý plechový výrobok z materiálu. Vyrobiť drevenú podložku vhodným druhom opracovania. Správne určiť poslednú úpravu výrobku.</p>
--	--	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 323
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- posúdiť význam a využitie jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi
- narábať s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom
- identifikovať obnoviteľné zdroje energie a diskutovať o význame obnoviteľných zdrojov energie
- vyhľadávať informácie o alternatívnych zdrojoch vykurovania a diskutovať o výhodách a nevýhodách rôznych spôsobov vykurovania
- zostrojiť podľa návodu, náčrtu, plánu jednoduché zariadenie, overiť jeho funkčnosť, urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení
- využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach
- aplikovať digitálne technológie pri riešení technických problémových úloh
- zapojiť jednoduchý elektrický obvod
- samostatne pracovať so stavebnicou
- rozumieť konštrukcii vodovodného kohútika alebo batérie, opravy a montáže

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 324
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- poznať kúrenie v domácnosti

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Technika Skúmanie využívania jednoduchých strojov a mechanizmov v domácnosti	<p>Jednoduché stroje, mechanizmy v domácnosti – využitie jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi vzhľadom na ich spotrebu a finančné náklady podľa energetického štítku.</p>	<p>Posúdenie významu a využitia jednoduchých strojov a mechanizmov v praxi.</p>	<p>Poznať funkciu základných domácich spotrebičov. Uplatniť princípy jednoduchých strojov v praxi a definovať druhy prevodov v zariadeniach používaných v domácnosti. Vedieť určiť na základe výkonu domáceho spotrebiča, energetickú triedu. Na základe informácií z energetického štítku elektrického spotrebiča vypočítať spotrebu elektrickej energie a porovnať finančné náklady na prevádzku rôznych domácich elektrických spotrebičov.</p> <p>Správať sa ako uvedomelý spotrebiteľ a využívať digitálne nástroje pri rôznych pracovných činnostiach a tímových projektoch s uplatňovaním zásad BOZP pri práci.</p> <p>Použiť umelú inteligenciu pri riešení konkrétnych úloh, zhodnotiť prácu s umelou inteligenciou, odpovede umelej inteligencie overiť prostredníctvom iných zdrojov a kriticky ich posúdiť. Poznať kúrenie v domácnosti. Vedieť vykonať drobnú údržbu v domácnosti.</p> <p>Vytvoriť vlastný jednoduchý elektrický obvod s využitím virtuálnej elektronickej stavebnice a vizualizovať ho využitím digitálnych technológií.</p>
	<p>Bytová inštalácia (vodoinštalácia, kanalizácia, plynoinštalácia, elektroinštalácia, vykurovanie, chladenie, rekuperácia).</p>	<p>Vykonanie drobnej údržby spotrebičov a zariadení v domácnosti.</p>	
	<p>Jednoduché elektrické obvody (zapojenie spotrebiča do elektrického obvodu, dióda a tranzistor</p>	<p>Zapojenie jednoduchých elektrických obvodov. Zapojenie polovodičov (dióda, tranzistor) do</p>	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 325
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>v elektrickom obvode).</p> <p>Mechanické, plynové, benzínové a elektrické spotrebiče a zariadenia v domácnosti – obsluha a údržba spotrebičov a zariadení v domácnosti, ich vplyv na ŽP. Obnoviteľné zdroje energií a ich využitie.</p>	<p>elektrického obvodu. Práca so stavebnicami zameranými na bytovú a domovú inštaláciu.</p> <p>Spoznávanie a identifikovanie obnoviteľných zdrojov energie.</p>	<p>Nakresliť jednoduchý integrovaný obvod.</p> <p>Identifikovať potenciálne nebezpečenstvo pri práci so strojmi, zariadeniami, robotmi a napríklad aj pomocou umelej inteligencie vytvoriť zoznam pravidiel a postupov k odstráneniu jednoduchých porúch v bytovej inštalácii s dodržaním BOZP.</p> <p>Poznať zásady bezpečného triedenia elektro-odpadu. Narábať s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom, diskutovať o vplyve nebezpečného odpadu na prírodné prostredie pri likvidácii v komunálnom odpade. Zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu nebezpečného elektroodpadu, rozlíšiť stroje a zariadenia na rôzny pohon a zvážiť ich dopad na ŽP a vyhľadať informácie o obnoviteľných zdrojoch energie a ich využitie. Identifikovať obnoviteľné zdroje energie a diskutovať o význame preferencie obnoviteľných zdrojov energie . Určiť vo svojom okolí obnoviteľné zdroje energie.</p>
--	--	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 326
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- definovať užitočnosť nápadu a konkretizovať, aký problém rieši
- aktívne hľadať príležitosti na rozvoj svojho nápadu a jeho uplatnenie v praxi
- zhromaždiť a zabezpečiť dostupné zdroje v súvislosti s realizáciou nápadu a efektívne ich spravovať
- chápať základy fungovania trhu, trhového hospodárstva a uviesť základné druhy podnikateľských aktivít
- rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu
- vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia
- poznať rôzne formy podnikania
- aktívne vyhľadávať rôzne zdroje pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadu
- budovať rezilienciu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 327
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
<u>Podnikavosť a iniciatívnosť</u> Realizácia nápadu a overenie jeho funkčnosti	<p>Stanovenie miery užitočnosti nápadu</p> <p>Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu</p> <p>Realizácia nápadu v praxi a overenie jeho funkčnosti</p> <p>Tvorba produktu s využitím modelu obehového hospodárstva – zdieľanie, požičiavanie, opätovné využitie, oprava a recyklácia, pokiaľ je to možné</p> <p>Práca s chybou a úprava nefunkčných častí, ktoré sa neoverili v praxi pri realizácii.</p>	<p>Vytvárať pozitívne hodnoty vlastným nápadom pre jedinca alebo spoločnosť.</p> <p>Vyvíjanie iniciatívy pri hľadaní príležitostí na rozvoj nápadu.</p> <p>Práca s chybou a poučenie sa z neúspechu.</p> <p>Naučiť sa prebrať zodpovednosť za svoje rozhodnutia pri neúspechoch, nezhodách a konfliktoch.</p> <p>Budovať rezilienciu.</p>	<p>Definovať, pre koho je nápad užitočný, komu pomôže a aký problém rieši.</p> <p>Vytvárať nápadom pozitívne hodnoty aj v súlade s ekologickým rozmerom svojho nápadu a využiť pri tom princíp obehového hospodárstva.</p> <p>Vyvinúť primeranú iniciatívu a samostatne hľadať príležitosti pre rozvoj vlastného nápadu.</p> <p>Poučiť sa z neúspechu jeho nápadu, prepracovať ho a ponúknuť nové riešenie vzniknutého problému.</p> <p>Vnímať chybu ako nevyhnutnú a pozitívnu súčasť procesu učenia.</p> <p>Zhodnotiť podmienky a potenciál pre podnikanie (samozamestnanie).</p> <p>Identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére, podnikaní.</p> <p>Kombinovať svoje schopnosti so schopnosťami členov svojho tímu, rozhodovať a prevziať zodpovednosť.</p> <p>Rešpektovať duševné vlastníctvo pri tvorbe a prezentácii svojho nápadu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 328
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Riešenie problémov	<p>Nadobúdanie zručností pri organizácii práce a rozdelení pracovných úloh</p> <p>Rešpektovanie rôznorodosti členov tímu a vnímanie prínosu rôznorodosti členom skupiny pri spoločnej práci</p> <p>Rozvoj zručností pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácie práce</p> <p>Návrh a posúdenie riešenia aj zložitého problému a budovanie reziliencie</p> <p>Používanie vhodného tónu komunikácie a vhodných komunikačných prostriedkov v prípade vzniku konfliktu s cieľom konflikt vyriešiť/ukončiť.</p>		<p>Rešpektovať rôznorodosť členov tímu.</p> <p>Rozvíjať zručnosti pri riešení problémov v oblasti riadenia a organizácie práce.</p> <p>Navrhnuť a posúdiť riešenie aj zložitého problému. Budovať rezilienciu.</p> <p>Simulovať konflikt a nájsť vhodné riešenie.</p> <p>Poznať rôzne formy podnikania. Uviesť rôzne druhy podnikateľských aktivít. Vedieť stanoviť náklady na realizáciu.</p>
Zdroje financovania nápadov	<p>Stanovenie si nákladov na realizáciu</p> <p>Podnikanie ako možnosť realizácie nápadu v praxi</p>	<p>Hľadať spôsoby a príležitosti pre rozvoj, realizáciu a financovanie svojich nápadov.</p>	<p>Aktívne vyhľadávať rôzne zdroje pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadu.</p>

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 329</p>
---	--	--

	<p>Aktívne vyhľadávanie rôznych zdrojov príležitostí pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov/projektov, prostredníctvom aktivít, súťaží, grantov</p>		
--	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 330
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- rozvíjať predstavu o svete práce
- plánovať, organizovať a hodnotiť vlastné pracovné činnosti a funkčne pracovať v tíme
- vedome meniť svoje správanie v zmysle znižovania konzumu
- identifikovať vlastné schopnosti a zručnosti ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania
- aplikovať základné stratégie a metódy plánovania kariérneho smerovania
- aplikovať online nástroje a služby v procese tvorby kariérneho rozhodnutia
- vyhľadávať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre voľbu povolania
- pomenúvať prínos, riziká, obmedzenia vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnosti (napr. v súvislosti s efektívnosťou práce, s morálnymi otázkami, kultúrou, bezpečnosťou)
- simulovať prijímací pohovor u zamestnávateľa
- poznať hodnotu vzdelania

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 331
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
<u>Kariérová výchova</u> Rozhodovanie a tvorba akčného plánu	<p>Rozhodovanie a faktory, ktoré ho ovplyvňujú</p> <p>Posúdenie možností pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy</p> <p>Metódy, techniky a pomôcky pri tvorbe rozhodnutia</p> <p>Tvorba konštruktívneho rozhodnutia o kariérovom smerovaní s využitím získaných informácií</p> <p>Tvorba akčného plánu</p> <p>Tvorba kognitívnej mapy povolania s cieľom podpory protektívnych faktorov.</p>	<p>Aplikácia metód kritického myslenia pri posudzovaní vlastných zručností ako súčasť sebarozvoja s víziou potreby celoživotného vzdelávania.</p>	<p>Aplikovať základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie.</p> <p>Aplikovať online nástroje, online služby a aplikácie, ktoré prispievajú k tvorbe koštruktívnych kariérových rozhodnutí.</p> <p>Orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií a ich kvalifikačných, zdravotných a osobnostných požiadaviek.</p> <p>Posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy.</p> <p>Simulovať prijímací pohovor u zamestnávateľa vrátane prípravy v podobe životopisu a motivačného listu . Identifikovať príčiny nezamestnanosti a diskutovať o nich.</p> <p>Rozhodovať sa samostatne.</p> <p>Vytvoriť akčný plán.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 332
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelanie a trh práce	<p>Trendy a smer vývoja trhu práce</p> <p>Vzdelanie a trh práce Posúdenie rôznych zdrojov kariérových informácií</p> <p>Tvorba informačnej základne pre potreby kariérového smerovania</p>	<p>Vyhľadávanie, hodnotenie a použitie kariérových informácií.</p> <p>Aplikácia online nástrojov a služieb v procese kariérového smerovania.</p> <p>Tvorba konštruktívneho kariérového rozhodnutia. Realizácia kariérového plánovania.</p>	<p>Samostatne vyhľadať, hodnotiť a využívať informácie dôležité pre tvorbu základov profesijnej orientácie.</p> <p>Poznať hodnotu vzdelania. Aplikovať online nástroje a služby.</p> <p>Tvoriť vlastné konštruktívne rozhodnutia. Vytvoriť knihu povolání.</p>
Životná rovnováha (work-life balance) a duševné zdravie (wellbeing)	<p>Hospodárenie s časom a duševné zdravie</p> <p>Udržanie rovnováhy medzi osobnými, vzdelávacími a pracovnými úlohami</p> <p>Identifikácia a posúdenie faktorov ktoré vplyvajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu</p> <p>Aplikácia metód efektívneho plánovania využitia času</p> <p>Tvorba časového snímku bežného dňa</p>	<p>Vytváranie časového snímku bežného dňa.</p> <p>Zorganizovanie pracovného prostredia.</p>	<p>Analyzovať faktory, ktoré majú vplyv na zosúladovanie pracovného a rodinného života – work-life balance a vysvetliť ich dôležitosť pre duševné zdravie človeka.</p> <p>Samostatne organizovať pracovné prostredie.</p> <p>Realizovať kreatívne nápady pomocou vhodných techník.</p> <p>Aplikovať digitálne technológie pri riešení technických problémových úloh.</p> <p>Aplikovať vhodné metódy plánovania.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 333
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

	Organizácia pracovného prostredia		
--	-----------------------------------	--	--

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Človek a svet práce

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- uvedie príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobrazit' viacerými priemetmi
- narysuje technický výkres výrobku
- vysvetľuje rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou
- naprojektuje tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok
- narába s elektro-odpadom a iným nebezpečným odpadom
- identifikuje obnoviteľné zdroje energie a diskutuje o význame obnoviteľných zdrojov energie
- vyhľadáva informácie o alternatívnych zdrojoch vykurovania a diskutuje o výhodách a nevýhodách rôznych spôsobov vykurovania

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 3.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 334</p>
---	--	--

- zostrojí podľa návodu, náčrtu, plánu jednoduché zariadenie, overí jeho funkčnosť, urobí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení
- pozná jednoduché stroje a mechanizmy v domácnosti
- rozlišuje vlastnosti rôznych materiálov
- uplatňuje zásady BOZP
- hodnotí ekonomicky a ekologicky jednotlivé systémy
- pozná kúrenie v domácnosti, centrálné, ústredné a lokálne, komunikuje ohľadom šetrenia vodou a teplom v domácnosti
- pracuje s výpočtom spotreby energie
- rozumie konštrukcii vodovodného kohútika alebo batérie, opravy a montáže
- rozvíja predstavu o svete práce
- plánuje, organizuje a hodnotí vlastné pracovné činnosti a funkčne pracuje v tíme
- vedome mení svoje správanie v zmysle znižovania konzumu
- chápe význam techniky pre spoločnosť a jej rozvoj, uvedomuje si dôsledky technického rozvoja na spoločnosť i prírodu
- spolupracuje v tíme
- rešpektuje rôznorodosť členov tímu a vníma to ako prínos
- vníma podnikanie ako možnosť realizácie nápadu v praxi
- samostatne a aktívne vyhľadáva rôzne zdroje pre financovanie, rozvoj a realizáciu nápadov
- vie definovať nápad a pre koho je užitočný
- identifikuje a posúdi faktory, ktoré vplývajú na zachovanie životnej rovnováhy a zdravého životného štýlu
- dokáže efektívne plánovať využitie času
- aplikuje základné techniky, stratégie a metódy akčného plánovania s ohľadom na vlastné kariérové smerovanie
- pozná trendy a smer vývoja trhu práce
- samostatne posúdi rôzne zdroje kariérových informácií

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 335
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.1 Predmet: Hudobná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra predmetu hudobná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete hudobná výchova sa zameriame na uplatnenie umeleckej a hudobnej gramotnosti, hudobnej spôsobilosti, orientáciu v hudobnej kultúre z minulosti, oceňovanie hudobného dedičstva, interpretáciu a aplikáciu hudobných pojmov, využívanie digitálnej technológie, spev rôznorodých piesní v skupine aj so sprievodom, hru na hudobnom nástroji, hudobno-dramatické vyjadrenie, zameriame sa tiež na tvorivosť, empatiu a schopnosť sebareflexie vo vlastnej komunite, ale aj širšej spoločnosti.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 336
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- interpretovať piesne a krátke skladby
- spievať rôznorodé popevky, rečňovanky, piesne
- získavať základné hudobné zručnosti v oblasti spevu
- poznať významné diela
- vyjadriť pocity z počúvanej a reprodukovanej hudby
- realizovať hry na tele, na detské a iné ovládateľné hudobné nástroje, pohybové aktivity, tance a tvorivú dramatikú
- využívať získané poznatky pri tvorbe, interpretácií záznamu digitálnymi technológiami

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 337
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Spev	<p>Piesne rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne piesne, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín, inonárodné i populárne piesne)</p> <p>Rytmizovanie nonsensových piesní</p> <p>Rytmizovanie básnických textov</p> <p>Tvorba melódií v známom tónovom priestore</p> <p>Modulácia hlasu: zvuky, reč, spev, šepot, farebné a dynamické odtiene</p>	<p>Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas primerane intonačne čisto, rytmicky správne, s adekvátnym výrazom, pamäti.</p> <p>Vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov.</p> <p>Spievať v primeranej hlasovej polohe.</p> <p>Rytmizovať a melodizovať reč.</p> <p>Spievať so sprievodom hudobného nástroja alebo hudobného podkladu.</p>
Hra na hudobnom nástroji	<p>Hra v triednom ansámblí (súbor orffových nástrojov)</p> <p>Hra podľa grafickej partitúry, klasickej notácie a akordických značiek</p> <p>Rozvíjanie spoločnej hry</p> <p>Rešpektovanie hry druhých</p>	<p>Elementárne improvizovať a komponovať.</p> <p>Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou.</p> <p>Tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe.</p> <p>Aktívne a vedome používať hudobné písmo.</p>
Počúvanie hudby	<p>Počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov</p> <p>Orientovať sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe</p> <p>Pomenovanie znakov ľudovej hudobnej kultúry</p> <p>Návšteva koncertu, hudobného divadla</p>	<p>Identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, klasickej a modernej populárnej hudby.</p> <p>Vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie, prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných.</p> <p>Orientovať sa v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby.</p> <p>Identifikovať charakteristiky, štruktúry, formu, nástrojové obsadenie, nástrojové skupiny súborovej hry, ľudské hlasy.</p>
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	<p>Uplatňovanie voľného a útvarového pohybu</p> <p>Tanec tradičnej regionálnej a národnej kultúry</p> <p>Základná etiketa v spoločenskom kontakte a pri tanci</p>	<p>Koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu.</p> <p>Uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov i štýlových období.</p> <p>Uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 338
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte.
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	Využívanie vlastného hlasu Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno- dramatického predstavenia Reflektovanie a hodnotenie predstavenia renomovaného hudobno- dramatického telesa primeranou argumentáciou	Improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky. Hodnotiť hudobno-dramatické predstavenia vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou. Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií štýlových období.

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- využívať nadobudnuté poznatky pri zaznamenávaní, spracovaní záznamu digitálnymi technológiami
- poznať významné diela slovenskej a svetovej hudobnej kultúry
- v úzkom prepojení na znejúcu hudbu reflektovať rozmanitosť umenia
- sluchom identifikovať zvuk, hlas, objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov
- spievať rôznorodé piesne v skupine aj s inštrumentálnym sprievodom

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 339
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- využívať hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na detských hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- vyjadriť svoje pocity, hodnotiť proces vlastnej tvorby
- tvoriť, improvizovať hudobné predstavenie

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Spev	Piesne rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne piesne, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín, inonárodné i populárne piesne) Tvorivé využívanie prostriedkov silovej, časovej, farebnej a výškovej modulácia hlasu: zvuky, reč, spev, šepot, farebné a dynamické odtiene Rytmizovanie nonsensových piesní Rytmizovanie básnických textov Rytmický viachlas Melodizovanie textov	Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas primerane intonačne čisto, rytmicky správne, s adekvátnym výrazom, pamäti. Vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov. Spievať v primeranej hlasovej polohe. Rytmizovať a melodizovať reč, uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách s hlasom. Spievať a capella i so sprievodom hudobného nástroja alebo hudobného podkladu.
Hra na hudobnom nástroji	Hra v triednom alebo školskom ansáblu (folklórnom súbore, súbore orffových nástrojov, súbore voľnej nástrojovej konštelácie) Hra podľa grafickej partitúry, klasickej notácie a akordických značiek Rozvíjanie spoločnej hry	Elementárne improvizovať a komponovať. Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou. Tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe. Aktívne a vedome používať hudobné písmo. Aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy. Reflektovať hudobný výsledok – ocenenie, návrh na zmenu, (seba)korekcia.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 340
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Rešpektovanie hry druhých</p> <p>Elementárne komponovanie s použitím hudobných softvérov a digitálnych technológií</p> <p>Inštrumentálne sprievody k piesňam</p> <p>Zvuková interpretácia literárneho textu, výtvarného diela, videa</p> <p>Tvorba inštrumentálnych častí hudobno-pohybového a hudobno-dramatického celku</p> <p>Kooperovanie, slovná reflexia hudobného výsledku</p>	
Počúvanie hudby	<p>Počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov</p> <p>Štruktúry, faktúry, formy a tonality počúvanej hudby</p> <p>Orientovať sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe</p> <p>Pomenovanie znakov ľudovej hudobnej kultúry</p> <p>Využívanie funkcií hudby pri hudobnej podpore modelových situácií</p> <p>Návšteva koncertu, hudobného divadla</p> <p>Hodnotenie reprodukovanej aj živej hudobnej produkcie hudby podporené primeranou argumentáciou</p>	<p>Identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, klasickej a modernej populárnej hudby, špecifiká hudobnej kultúry vlastného a ostatných regiónov Slovenska, národnostných menšín Slovenska, etník a sociálnych skupín, piesňové skupina a žánre, autentickú a štylizovanú podobu tradičnej ľudovej hudobnej kultúry.</p> <p>Vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie.</p> <p>Prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných.</p> <p>Orientovať sa v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby.</p> <p>Identifikovať charakteristiky, štruktúry, faktúry, formu a tonalitu skladby, nástrojové obsadenie, nástrojové skupiny súborovej hry, ľudské hlasy.</p>
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	<p>Uplatňovanie voľného a útvarového pohybu</p> <p>Synchrónny pohyb v skupine vo väzbe na počúvanú hudbu</p> <p>Tanec tradičnej regionálnej a národnej kultúry</p> <p>Tanečné predlohy rôznych žánrov</p> <p>Základná etiketa v spoločenskom kontakte a pri tanci</p>	<p>Koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu.</p> <p>Uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov i štýlových období.</p> <p>Uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 341
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov, virtuálnych hudobných nástrojov Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno- dramatického predstavenia Reflektovanie a hodnotenie predstavenia renomovaného hudobno- dramatického telesa primeranou argumentáciou	Improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky. Hodnotiť hudobno-dramatické predstavenia vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou. Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií štýlových období. Vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety. Vytvárať umelú realitu, modelové situácie zo života a fantazijného sveta.
--	---	--

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- interpretovať piesne a skladby s primeraným výrazom
- poznať žánre a štýly v kontexte historickej a súčasnej hudobnej produkcie
- sluchom identifikovať zvuk, hlas, objavovať možnosti vlastného hlasu, znenia hudobných nástrojov
- spievať rôznorodé piesne v skupine aj s inštrumentálnym sprievodom
- získavať základné hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na hudobných nástrojoch

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 342
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- analyzovať, hodnotiť umeleckú a interpretačnú kvalitu produkovanej aj počúvanej hudby na základe primeranej argumentácie a poznania
- v procese tvorby a interpretácie hudby spolupracovať v skupine, v kolektíve, vyjadriť svoje pocity, hodnotiť proces vlastnej tvorby, prijímania a stvárňovania hudby
- tvoriť, improvizovať, vytvoriť hudobné predstavenie v spojení s inými druhmi umenia a oblasťami vzdelávania vychádzajúc z individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Spev	Piesne rôzneho druhu a žánru (autorské – umelé, slovenské ľudové, regionálne piesne, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín, inonárodné i populárne piesne) Tvorivé využívanie prostriedkov silovej, časovej, farebnej a výskovej modulácia hlasu: zvuky, reč, spev, šepot, farebné a dynamické odtiene Rytmizovanie nonsensových piesní Rytmizovanie básnických textov Rytmický viachlas Melodizovanie textov, ich grafické alebo audiovizuálne znamenie	Ovládať na elementárnej úrovni svoj hlas primerane intonačne čisto, rytmicky správne, s adekvátnym výrazom, spamäti. Vedome uplatňovať zásady hlasovej hygieny v hovorenom i spievanom prejave s prihliadnutím na mutačné obdobie žiakov. Spievať v primeranej hlasovej polohe. Rytmizovať a melodizovať reč, uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách s hlasom. Spievať a capella i so sprievodom hudobného nástroja alebo hudobného podkladu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 343
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Hra na hudobnom nástroji	<p>Hra v triednom alebo školskom ansáblu (folklórnom súbore, súbore orffových nástrojov, súbore voľnej nástrojovej konštelácie)</p> <p>Hra podľa grafickej partitúry, klasickej notácie a akordických značiek</p> <p>Rozvíjanie spoločnej hry</p> <p>Rešpektovanie hry druhých</p> <p>Elementárne komponovanie s použitím hudobných softvérov a digitálnych technológií</p> <p>Inštrumentálne sprievody k piesňam</p> <p>Zvuková interpretácia literárneho textu, výtvarného diela, videa</p> <p>Tvorba inštrumentálnych častí hudobno-pohybového a hudobno-dramatického celku</p> <p>Kooperovanie, slovná reflexia hudobného výsledku</p> <p>Nahrávka hudobného diela</p>	<p>Elementárne improvizovať a komponovať.</p> <p>Hrať na hudobnom nástroji v primeranom tempe, s dynamikou.</p> <p>Tvoriť a interpretovať sprievod k piesni, k skladbe.</p> <p>Aktívne a vedome používať hudobné písmo.</p> <p>Aktívne a efektívne spolupracovať na príprave hudobného projektu podľa individuálnych možností každého žiaka a podmienok školy.</p> <p>Reflektovať hudobný výsledok – ocenenie, návrh na zmenu, (seba)korekcia.</p>
Počúvanie hudby	<p>Počúvanie hudby rôznych druhov, štýlov a žánrov</p> <p>Identifikovanie a charakterizovanie farby zvuku rôznych typov hudobných telies a zoskupení</p> <p>Štruktúry, faktúry, formy a tonality počúvanej hudby</p> <p>Orientovať sa v typológii a chronológii umeleckých štýlov a žánrov hudby na Slovensku a vo svete, v klasickej, ľudovej, tradičnej a modernej populárnej hudbe</p> <p>Objavovanie a pomenovanie charakteristických znakov ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu, etnografických regiónov Slovenska, autentickej podoby</p>	<p>Identifikovať štýlové znaky ľudovej hudby, klasickej a modernej populárnej hudby, špecifiká hudobnej kultúry vlastného a ostatných regiónov Slovenska, národnostných menšín Slovenska, etník a sociálnych skupín, piesňové skupina a žánre, autentickú a štylizovanú podobu tradičnej ľudovej hudobnej kultúry.</p> <p>Vyjadriť zážitok z počúvanej hudby s využitím primeranej argumentácie.</p> <p>Prezentovať svoje vkusové preferencie v oblasti hudby, tvoriť si vlastné hudobné preferencie v oblasti všetkých typov hudby a rešpektovať preferencie iných.</p> <p>Orientovať sa v chronológii umeleckých smerov a vybraných predstaviteľov Slovenskej a svetovej hudby.</p> <p>Identifikovať charakteristiky, štruktúry, faktúry, formu a tonalitu skladby, nástrojové obsadenie, nástrojové skupiny súborovej hry, ľudské hlasy.</p> <p>Hodnotiť živú hudobnú produkciu profesionálneho alebo poloprofesionálneho umeleckého výkonu jednotlivca alebo renomovaných hudobných inštitúcií.</p> <p>Vyhľadávať a technicky upraviť hudobné artefakty pre modelové situácie s ohľadom na funkcie hudby.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 344
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>tradičnej ľudovej kultúry Využívanie funkcií hudby pri hudobnej podpore modelových situácií Návšteva koncertu, hudobného divadla Hodnotenie reprodukovanej aj živej hudobnej produkcie hudby podporené primeranou argumentáciou Vyjadrovanie vlastných vkusových hudobných preferencií v oblasti všetkých typov hudby</p>	
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	<p>Uplatňovanie voľného a útvarového pohybu Synchronný pohyb v skupine vo väzbe na počúvanú hudbu Tanec tradičnej regionálnej a národnej kultúry Tanečné predlohy rôznych žánrov Základná etiketa v spoločenskom kontakte a pri tanci</p>	<p>Koordinovaným štruktúrovaným a neštruktúrovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu. Uplatňovať pohybovú improvizáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov i štýlových období. Uplatňovať prvky vybraných spoločenských, populárnych a tradičných regionálnych tancov a etiketu v spoločenskom kontexte.</p>
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	<p>Využívanie vlastného hlasu, okolitých objektov, rôznorodých hudobných nástrojov, virtuálnych hudobných nástrojov aj hudobných softvérov pri tvorbe hudobno-dramatického celku Reflektovanie a hodnotenie vlastného hudobno- dramatického predstavenia Reflektovanie a hodnotenie predstavenia renomovaného hudobno- dramatického telesa primeranou argumentáciou</p>	<p>Improvizovať a interpretovať hudobné a mimohudobné obsahy prostriedkami hudobnej dramatiky. Hodnotiť hudobno-dramatické predstavenia vlastnej produkcie aj renomovaného hudobno-dramatického telesa primeranou argumentáciou. Uplatňovať dramatickú, hudobnú (melodickú, rytmickú), pohybovú improvizáciu a interpretáciu pri stvárňovaní hudby rôznych žánrov, funkcií štýlových období. Vytvárať hudobno-dramatické celky na rôzne námety. Vytvárať umelú realitu, modelové situácie zo života a fantazijného sveta. Pri tvorbe výsledného dramatického produktu používať vhodné a bezpečné technické a digitálne prostriedky.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 345
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Žiak má na konci 8. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- spieva v primeranej hlasovej polohe rôznorodé piesne v skupine aj s inštrumentálnym sprievodom
- má osvojené hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na jednoduchých hudobných nástrojoch a zručnosti verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania a spájania hudby
- vyjadruje pocity z počúvanej a reprodukovanej hudby
- ovláda pohybovú interpretáciu, tance a spája ich s tvorivou dramatikou
- hrá rytmicko-melodické modely, sprievody, uplatňuje ich pri vyjadrení charakteru piesne a hudby
- vyjadruje sa k výsledku vlastnej aj skupinovej činnosti
- dokáže interpretovať počúvanú hudbu
- pozná významné diela slovenskej a svetovej hudobnej kultúry
- pozná znaky klasickej a modernej hudby
- samostatne si vyhľadáť informácie zo sveta hudby
- vyhľadáva a technicky upravuje hudobné artefakty pre modelové situácie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 346
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.2 Predmet: Výtvarná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra predmetu výtvarná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Výtvarná výchova sprostredkúva žiakovi možnosť rozvíjať svoje cítenie, myslenie a tvorivé zručnosti, a tiež uvádza žiaka do oblasti vizuálnej kultúry. Vďaka svojej činnostnej povahe umožňuje žiakom získať zážitok z procesu tvorby. Rozvíja zmyslovú, emocionálnu a racionálnu stránku osobnosti žiaka. Vyučovací predmet výtvarná výchova kladie dôraz na rozvoj vizuálnej gramotnosti ako jednej z kľúčových prierezových gramotností. Tiež vytvára priestor na rozvoj čitateľskej, digitálnej, sociálnej a emocionálnej gramotnosti. Štruktúru vyučovacieho predmetu výtvarná výchova tvoria 3 komponenty: komunikácia, umenie a vizuálna kultúra, osobnosť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 347
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, média, techniky
- prostredníctvom vizuálneho jazyka vyjadrovať svoje myšlienky, predstavy, fantáziu, pocity a vzťahy medzi nimi
- prezentovať a hodnotiť tvorbu v oblasti výtvarného umenia a vizuálnej kultúry
- zdôvodňovať význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávanía výsledkov umeleckej tvorby
- dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií
- chápať vplyv umenia a kultúry na utváranie hodnôt a postojov jednotlivca a spoločnosti
- reflektovať pocity a emócie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 348
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky- prvky. Výtvarný jazyk a motív Výtvarná technika -kresba Výtvarná technika- maľba Výtvarná technika- grafika	Cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prvky a kompozičné princípy. Výtvarne vyjadriť myšlienky a rozvíjať fantáziu prostredníctvom hravého experimentovania, skúmania nástrojov a materiálov, techník, technológií a postupov. Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov. Vybrať a cielene použiť postupy a nástroje, materiály, techniky, technológie a ich kombinácie pri vyjadrení predstáv. Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.
Umenie a vizuálna kultúra	Interpretácia výtvarného diela Slovenskí umelci 20.storočia Zahraniční umelci 20.storočia Návšteva galérie	Výtvarne interpretovať diela a podnety z umenia, tradičného ľudového umenia, okolitého sveta. Zdôvodniť okolnosti vzniku vlastného artefaktu. Vyhľadať zdroje informácií a overiť ich pôvod. Reflektovať činnosť a význam galérií. Vyjadriť vlastné pocity a emócie.
Osobnosť	Tvorenie kolektívnych prác Etapy procesu tvorby Vytváranie a práca s portfóliom	Reagovať na pocity a emócie. Reflektovať a oceniť proces vlastnej tvorby. Kooperatívne a s rešpektom pracovať v skupine.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 349
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- tvorivo interpretovať diela z umenia a vizuálnej kultúry a rešpektovať kultúrnu rozmanitosť
- zdôvodňovať význam realizácie a verejnej prezentácie, sprostredkovania a uchovávaní výsledkov umeleckej tvorby
- rešpektovať a používať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií
- pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritéria

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky Vzťah obrazu a textu	Cieľavedome a tvorivo využiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, ich kombinácie. Vyjadriť vlastné predstavy, fantáziu, myšlienky, skúsenosti, pocity a emócie.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 350
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety</p> <p>Digitálne médiá a ich komunikačné účinky</p> <p>Priestorové vytváranie</p>	<p>Experimentovať s nástrojmi a materiálmi.</p> <p>Zodpovedne využívať digitálne technológie a médiá na vizuálnu komunikáciu.</p> <p>Vyhľadať informácie a digitálny obsah v oblasti umenia.</p>
Umenie a vizuálna kultúra	<p>Angažované umenie</p> <p>Umenie vo verejnom priestore</p> <p>Porovnávanie diela vybraných umelcov</p> <p>Spoločenské poslanie galérií a múzeí</p>	<p>Prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov.</p> <p>Prostredníctvom výtvarných vyjadrovacích prostriedkov vyjadriť vlastné predstavy, skúsenosti a emócie.</p> <p>Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.</p> <p>Reflektovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti.</p>
Osobnosť	<p>Sociálne médiá</p> <p>Participatívna tvorba</p> <p>Príprava a realizácia výstavy</p>	<p>Prezentovať proces vlastnej tvorby a tvorbu iných.</p> <p>Pomenovať rôzne osobné hodnoty.</p> <p>Reagovať na pocity a emócie.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 351
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- vyjadrovať spontánny detský prejav, ktorý vedie k uvedenému svojbytnému vyjadrovaniu
- oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií
- pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritéria
- tvorivo interpretovať diela
- cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu
- vyjadrovať súvislosti medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom
- osvojiť si primerané kultúrne postoje

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 352
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	<p>Tvorenie dočasných a procesuálnych prác</p> <p>Etické zásady, autorské práva a licencie</p> <p>Možnosti tradičných techník</p> <p>Vyjadrovacie prostriedky-komunikačné účinky</p>	<p>Rešpektovať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.</p> <p>Zodpovedne využiť digitálne technológie a médiá na vizuálnu komunikáciu.</p> <p>Reflektovať komunikačné účinky tvorby.</p> <p>Navrhnuť, overiť a obhájiť riešenie výtvarného problému.</p>
Umenie a vizuálna kultúra	<p>Analyzovanie a tvorivé interpretovanie</p> <p>Vizuálna symbolika z dôležitých oblasti života</p> <p>Návšteva galérie, pamiatky</p> <p>Angažované umenie</p> <p>Hodnota umeleckého diela</p>	<p>Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.</p> <p>Odhaliť význam vizuálne obrazných vyjadrení, ich vplyv, účel.</p> <p>Poznať úlohu múzeí a galérií, vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, pamiatok, stavieb, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.</p> <p>Prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov.</p> <p>Zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu.</p>
Osobnosť	<p>Participatívna tvorba</p> <p>Tvorenie kolektívnych prác</p>	<p>Reagovať na pocity a emócie.</p> <p>Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 353
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Sociálne média Vytváranie a práca s portfóliom	Prezentovať proces tvorby a jej výsledky. Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k vlastnej výtvarnej práci.
--	---	---

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- cieľavedome použiť výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností
- oceniť celospoločenskú rolu múzeí a galérií
- pri tvorbe aplikovať hodnotiace kritéria
- posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodennosť človeka a spoločnosti
- cieľavedome používať vizuálne médiá, nástroje a technológie na sebarealizáciu a komunikáciu
- vyjadriť postoj ku globálnym, historickým, spoločenským súvislostiam umenia a kultúry

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 354
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- vyjadrovať súvislosti medzi tvorbou a spoločenským, kultúrnym a historickým kontextom

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	<p>Tvorenie dočasných a procesuálnych prác</p> <p>Etické zásady, autorské práva a licencie</p> <p>Možnosti tradičných techník</p> <p>Vyjadrovacie prostriedky-komunikačné účinky</p>	<p>Rešpektovať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.</p> <p>Zodpovedne využiť digitálne technológie a médiá na vizuálnu komunikáciu.</p> <p>Reflektovať komunikačné účinky tvorby.</p> <p>Navrhnuť, overiť a obhájiť riešenie výtvarného problému.</p>
Umenie a vizuálna kultúra	<p>Analyzovanie a tvorivé interpretovanie vybraných globálnych tém a naratívov naprieč dejinami umenia a vizuálnej kultúry</p> <p>Vizuálna symbolika z dôležitých oblasti života</p> <p>Návšteva galérie, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru, prehliadky</p> <p>Média a ich vplyv na hodnoty a názory</p> <p>Angažované umenie</p>	<p>Tvorivo interpretovať umelecké diela a podnety z umenia a vizuálnej kultúry.</p> <p>Odhaliť význam vizuálne obrazných vyjadrení, ich vplyv, účel.</p> <p>Reflektovať činnosť a význam galérií, múzeí, umelcov, kurátorov, galerijných pedagógov, kritikov a teoretikov umenia.</p> <p>Poznať úlohu múzeí a galérií, vyjadriť pocity a zážitky z návštevy výstavy, galérie, múzea, pamiatok, stavieb, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.</p> <p>Prostredníctvom tvorby aplikovať základné charakteristiky vybraných umeleckých smerov a diel umelcov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 355
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Podnety z konceptuálnej a multimedialnej tvorby, performancie, vide, animácie a filmu</p> <p>Hodnota umeleckého diela Podnety z mimoeurópskeho umenia a kultúry Druhy a funkcie dizajnu Premeny a podoby architektúry Ekológia a udržateľnosť v umeleckých stratégiách, materiáloch a tvorbe Manipulácia prostredníctvom umenia a vizuálnej kultúry Porovnanie diela vybraných umelcov</p>	<p>Rešpektovať a oceniť kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy. Reflektovať vzťah umenia a sociálnych sietí. Identifikovať vplyv vizuality na každodennosť človeka a spoločnosti. Zdôvodniť okolnosti vzniku výtvarného artefaktu.</p>
Osobnosť	<p>Participatívna tvorba Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre Umelecké smery Hodnotiace kritériá Reflektovanie autentických autorských prejavov Tvorenie kolektívnych prác</p> <p>Sociálne média ako priestor na prezentáciu</p> <p>Vytváranie a práca s portfóliom</p>	<p>Reagovať na pocity a emócie.</p> <p>Kooperatívne a s rešpektom k druhým pracovať v skupine.</p> <p>Prezentovať proces tvorby a jej výsledky.</p> <p>Použiť kritériá hodnotenia vo vzťahu k výtvarnej práci rôznych autorov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklu	Príloha 1 Strana 356
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- realizuje spontánny detský výtvarný prejav, ktorý vedie k uvedomenému svojbytnému vyjadrovaniu
- spoznáva vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení
- používa výtvarné vyjadrovacie prostriedky, nástroje, materiály, médiá, technológie na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúseností a pocitov
- spozná a slovne pomenuje (výraz), formu, námet umeleckých diel
- oceňuje celospoločenskú rolu múzeí a galérií
- cibrí si manuálne zručnosti prácou s rôznymi materiálmi a technikami
- vie komponovať a štylizovať
- tvorivo využíva vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky
- pri tvorbe aplikuje hodnotiace kritériá
- vie posúdiť vplyv umenia a kultúry na každodenný život človeka a spoločnosti
- vyjadruje postoj ku globálnym, historickým a spoločenským súvislostiam umenia a kultúry

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 357
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

7.1 Predmet: Telesná a športová výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova vytvára u žiakov priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Významne prispieva k formovaniu osobnosti žiaka s dôrazom na jemnú a hrubú motoriku, rozvíja sociálnu, intelektuálnu, etickú stránku žiaka a kladný vzťah k pohybovej aktivite. Súčasťou je aj motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 358
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov a taktiež získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových cvičení.

Ročník: šiesty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie
- využívať veku primerané a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti
- identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenania pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia
- uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák
- upevňovať základné úpolové techniky
- pochopiť význam pitného režimu pri telesnej záťaži
- prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 359
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	<p>Zásady zdravého životného štýlu</p> <p>Pitný režim</p> <p>Stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži</p> <p>Športové aktivity vo vzťahu k veku a záujmom jedinca</p>	<p>Vysvetliť dôležitosť zdravého životného štýlu po všetkých stránkach.</p> <p>Pochopiť význam pitného režimu pri telesnej záťaži.</p> <p>Vedieť prispôbiť stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži.</p> <p>Vytvoriť zdraviu prospešný jedálniček pre udržanie zdravej telesnej hmotnosti</p> <p>Prispôbiť správne športové aktivity k jedincovi.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	<p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti</p> <p>Monitorovacie zariadenia pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti</p> <p>Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti</p> <p>Fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením</p> <p>Vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii</p>	<p>Získať poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti.</p> <p>Interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení.</p> <p>Využívať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.</p> <p>Interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite.</p> <p>Vysvetliť rozdiely v pulzovej frekvencii.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 360
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)	Chápať vzniku vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov).
Pohybové kompetencie	Metódy hodnotenia správnosti vykonávanie pohybovej aktivity a jej bezpečnosť Dynamický strečing Špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít. Oboznámiť sa s dynamickým strečingom. Chápať špecifikám pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.
Šport a pohybová aktivita	Úpoly – upevňovanie základných úpolových techník Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov Významní športovci, tréneri v danom regióne Olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, hrazda, tance Športové hry – nácvik útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (futbal, florbal)	Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení. Aplikovať pravidlá v hre a športovej disciplíne, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia. Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako organizátori, diváci. Vymenovať aspoň 5 významných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov/trénerov z regiónu. Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a hodnôt, systém olympijských hier a význam olympijských hier mládeže Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín. Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín. Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.
Ochrana a bezpečnosť	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie)	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 361
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Života a zdravia obyvateľstva	<p>povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva</p> <p>Pohybové hry v prírode, geocaching</p>	<p>Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. Vybrať, pripraviť a zlikvidovať táborisko a ohnisko.</p> <p>Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.</p> <p>Absolvovať vhodné hry v prírode spojené s turistikou.</p>
--	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 362
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: siedmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie
- využívať veku primerané a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti
- identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenania pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia
- pochopiť význam aktívneho odpočinku
- uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák
- prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách
- rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby, ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 363
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	Pohybový režim	Vedieť rozvrhnúť svoj pohybový režim.
	Aktívny odpočinok	Pochopiť význam aktívneho odpočinku.
	Základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa	Vysvetliť dôležitosť starostlivosti o svoje zdravie po všetkých jeho stránkach (telesnej, duševnej, sociálnej). Chápať účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.
	Ranné cvičenie	Oboznámiť sa s pozitívnymi účinkami ranného cvičenia.
	Spontánna pohybová aktivita	Vysvetliť význam spontánnej pohybovej aktivity.
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti	Vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin.
	Monitorovacie zariadenia pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti	Interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení.
	Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti	Využívať rôzne pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti.
	Fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením	Interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite.
	Vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii	Vysvetliť rozdiely v pulzovej frekvencii.
	Poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení	Chápať vzniku vonkajších prejavov únavy pri telesnom zaťažení

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 364
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	(potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)	(potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov).
Pohybové kompetencie	Metódy hodnotenia správnosti vykonávanie pohybovej aktivity a jej bezpečnosť Dynamický strečing Špecifiká pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami	Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít. Predviesť 2 dynamické cvičenia. Chápať špecifikám pohybu v rôznych podmienkach, s rôznym náčiním a pomôckami.
Šport a pohybová aktivita	Úpoly – upevňovanie základných úpolových techník Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov Významní športovci, tréneri v danom regióne Olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, hrazda, tance Športové hry – nácvik útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (futbal, florbal)	Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení. Aplikovať pravidlá v hre a športovej disciplíne, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia. Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako organizátori, diváci. Vymenovať aspoň 5 významných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov/trénerov z regiónu. Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a hodnôt, systém olympijských hier a význam olympijských hier mládeže Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín. Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín. Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia	Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)	Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 365
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

obyvateľstva	<p>Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku poľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva</p> <p>Pohybové hry v prírode, geocaching</p>	<p>Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. Vybrať, pripraviť a zlikvidovať táborisko a ohnisko.</p> <p>Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.</p> <p>Absolvovať vhodné hry v prírode spojené s turistikou.</p>
---------------------	---	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 366
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: ôsmy

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie
- využívať veku primerané a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti
- identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenania pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia
- vymenovať slovenských významných reprezentantov v danom regióne
- uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák
- prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách
- rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby, ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 367
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	<p>Zdraviu prospešné voľnočasové pohybové a športové aktivity vo vzťahu k veku a záujmom jedinca</p> <p>Racionálne využívanie voľného času</p> <p>Zásady správneho držania tela</p> <p>Cvičenia a programy pre správne držanie tela</p>	<p>Chápať účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém.</p> <p>Vedieť správne využiť voľný čas pohybovými aktivitami.</p> <p>Poznať zásady správneho držania tela.</p> <p>Vytvoriť individuálny pohybový program pre podporu správneho držania tela.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	<p>Meranie somatometrických ukazovateľov</p> <p>Monitorovacie zariadenia pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti</p> <p>Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti</p> <p>Fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením</p> <p>Vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii</p> <p>Zmeny telesnej zdatnosti v období puberty</p>	<p>Odmerať somatometrické ukazovatele</p> <p>Interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení.</p> <p>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.</p> <p>Interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite.</p> <p>Vysvetliť rozdiely v pulzovej frekvencii.</p> <p>Chápať zmeny telesnej zdatnosti v období puberty.</p>
Pohybové kompetencie	<p>Metódy hodnotenia správnosti vykonávanie pohybovej aktivity a jej bezpečnosť</p> <p>Dynamický strečing</p>	<p>Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.</p> <p>Predviesť 3 dynamické strečingové cvičenia.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 368
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach	Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.
Šport a pohybová aktivita	<p>Úpoly – zdokonaľovanie základných úpolových techník</p> <p>Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play</p> <p>Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov</p> <p>Významní športovci, tréneri v danom regióne</p> <p>Olympizmus a jeho širšie súvislosti, šport mládeže</p> <p>Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy</p> <p>Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, hrazda, tance</p> <p>Športové hry – zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (futbal, florbal)</p>	<p>Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení.</p> <p>Aplikovať pravidlá v hre a športovej disciplíne, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia.</p> <p>Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako organizátori, diváci.</p> <p>Vymenovať aspoň 5 významných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov/trénerov z regiónu.</p> <p>Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a hodnôt, systém olympijských hier a význam olympijských hier mládeže</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín.</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín. Vytvoriť vlastnú jednoduchú tanečnú choreografiu na vybraný hudobný motív.</p> <p>Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.</p>
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	<p>Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku poľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie</p>	<p>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.</p> <p>Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. Vybrať, pripraviť a zlikvidovať táborisko a ohnisko.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 369
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva</p> <p>Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia</p> <p>Príprava a údržba výstroja a výzbroje</p>	<p>Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.</p> <p>Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.</p> <p>Pripraviť výstroj a výzbroj na ochranu.</p>
--	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 370
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: deviaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- aktívne sa starať o svoje duševné a telesné zdravie
- využívať veku primerané a moderné technológie pre podporu svojho zdravia a rozvoj telesnej zdatnosti
- identifikovať funkčné zmeny organizmu vplyvom telesného zaťaženia (pulzová frekvencia, potenie, začervenania pod.) a rozlišovať intenzitu zaťaženia
- chápať význam príjmu a výdaja energie pri pohybových činnostiach
- uplatňovať zásady fair-play v športe ako súťažiaci, pomocný rozhodca, organizátor, divák
- prakticky aplikovať pohybové a športové zručnosti vo všetkých realizovaných pohybových a športových aktivitách
- rozoznať jednotlivé krízové situácie, určiť postupy pri ich riešení, využiť znalosti z orientácie v prírode a teréne v prípade potreby, ochrániť seba a iných ochrannými prostriedkami a poskytnúť prvú pomoc

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 371
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	<p>Získavanie a interpretácia údajov z monitorovacieho zariadenia pohybovej aktivity</p> <p>Intenzita zaťaženia</p> <p>Vytvorenie zdraviu prospešného jedálnička</p> <p>Význam príjmu a výdaja energie</p> <p>Zachovanie rovnováhy príjmu a výdaja energie a pre udržanie primeranej telesnej hmotnosti</p>	<p>Používať dostupné aplikácie a moderné technológie pre podporu zdravého životného štýlu.</p> <p>Odmerať intenzitu zaťaženia pomocou tepovej frekvencie.</p> <p>Vytvoriť zdraviu prospešný jedálniček pre udržanie zdravej telesnej hmotnosti.</p> <p>Popísať význam príjmu a výdaja energie pri pohybových činnostiach.</p> <p>Zachovať rovnováhu vo vzťahu príjmu a výdaja energie.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	<p>Meranie somatometrických ukazovateľov</p> <p>Monitorovacie zariadenia pre zaznamenávanie a analýzu údajov o telesnej zdatnosti, tvorba individuálnych pohybových programov na základe získaných a vyhodnotených údajov</p> <p>Pohybové prostriedky na rozvoj vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti</p> <p>Fyziologické ukazovatele organizmu súvisiace so zaťažením</p> <p>Vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii</p> <p>Zmeny telesnej zdatnosti v období puberty</p>	<p>Odmerať somatometrické ukazovatele a interpretovať výsledky.</p> <p>Interpretovať údaje získané z dostupných monitorovacích zariadení. Vytvoriť vlastný denný pohybový program.</p> <p>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.</p> <p>Interpretovať základné fyziologické zmeny organizmu súvisiace so zaťažením pri pohybovej aktivite.</p> <p>Vysvetliť rozdiely v pulzovej frekvencii.</p> <p>Chápať zmeny telesnej zdatnosti v období puberty.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 372
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Pohybové kompetencie	<p>Metódy hodnotenia správnosti vykonávanie pohybovej aktivity a jej bezpečnosť</p> <p>Dynamický strečing</p> <p>Pohyb v rôznom prírodnom teréne a rôznych podmienkach</p>	<p>Poskytovať spätnú väzbu svojim spolužiakom z hľadiska správnosti vykonávania rôznych pohybových aktivít.</p> <p>Predviesť 3-4 strečingové cvičenia.</p> <p>Uplatniť všetky osvojené základné pohybové kompetencie v pohybovej aktivite a bezpečne sa pohybovať v rôznom teréne a v rôzne zložitých podmienkach.</p>
Šport a pohybová aktivita	<p>Úpoly – zdokonaľovanie základných úpolových techník</p> <p>Pravidlá osvojovaných športových disciplín, dodržiavanie fair-play</p> <p>Organizácia súťaží, správanie sa športových divákov</p> <p>Významní športovci, tréneri v danom regióne</p> <p>Sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy – zdokonaľovanie zručností z rôznych sezónnych pohybových aktivít a možnosť využívania moderných digitálnych technológií a aplikácií pri ich realizácii</p> <p>Atletika – upevňovanie a rozbor techniky – behy, skoky, hody, vrhy</p> <p>Gymnastika – upevňovanie a rozbor techniky – akrobacia, preskoky, kladina, hrazda, tance</p> <p>Športové hry – zdokonaľovanie útočných a obranných herných činností jednotlivca, herné kombinácie, vlastná hra (futbal, florbal)</p>	<p>Predviesť a popísať techniku základných úpolových cvičení.</p> <p>Aplikovať pravidlá v hre a športovej disciplíne, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia.</p> <p>Aplikovať pravidlá v hre a športovej činnosti, rešpektovať ich a dodržiavať zásady fair-play ako organizátori, diváci.</p> <p>Vymenovať aspoň 5 významných a/alebo minulých úspešných športových reprezentantov/trénerov z regiónu.</p> <p>Navrhnuť/absolvovať trať alebo preteky v rámci kurzovej formy výučby sezónnych pohybových aktivít. Popísať technicky správne 50 m vybraným plaveckým spôsobom.</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných atletických disciplín.</p> <p>Predviesť a popísať techniku základných gymnastických disciplín. Vytvoriť vlastnú jednoduchú tanečnú choreografiu na vybraný hudobný motív.</p> <p>Predviesť a popísať techniku vybraných útočných a obranných herných činností vo vybraných športových hrách, zapojiť sa aktívne do hry v rámci vybraných športových hier.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 373
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	<p>Praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>Cvičenia v prírode, orientácia na stanovisku poľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>Simulácia vyhlásenia jednotlivých krízových situácií (mimoriadna situácia, núdzový stav, výnimočný stav, vojnový stav, vojna) – povinnosti žiakov a škôl, povinnosti obyvateľstva</p> <p>Presun terénom s prekonávaním zložitejších terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia</p> <p>Príprava a údržba výstroja a výzbroje</p>	<p>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.</p> <p>Orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov. Vybrať, pripraviť a zlikvidovať táborisko a ohnisko.</p> <p>Adekvátne reagovať v simulovaných krízových situáciách a navrhnúť praktické postupy a riešenia. Rozpoznať situácie ohrozujúce bezpečnosť, zdravie a život a využívať zručnosti v sebaochrane a ochrane svojho okolia.</p> <p>Vhodne sa vystrojiť a absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok a v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.</p> <p>Pripraviť výstroj a výzbroj na ochranu.</p>
---	---	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 374
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 3. cyklu

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná a športová výchova

Žiak má na konci 9. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- identifikuje charakteristiky zdravého životného štýlu
- vytvorí si vlastný zdraviu prospešný jedálniček
- identifikuje negatívne vplyvy návykových látok
- popíše význam príjmu a výdaja energie pri pohybových činnostiach
- chápe účinok pohybovej aktivity na organizmus a na správne držanie tela
- využíva získané pohybové zručnosti v rôznom prostredí a v rôznych podmienkach
- orientuje sa v športovej terminológii a v oblasti športu (vymenuje slovenských reprezentantov, olympijské myšlienky a pod.)
- osvojí si techniku a pravidlá rôznych športových disciplín, používa základné povely a správne na ne reaguje pohybom
- oznámi ohrozujúcu situáciu, privolá, resp. poskytne prvú pomoc na veku primeranej úrovni
- získa poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vníma pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, osvojí si zásady správnej výživy, rozumie významu aktívneho odpočinku na odstránenie únavy, chápe účinok pohybovej aktivity na zdravie a jej aplikáciu v dennom režime
- ovláda základy orientácie v prírode a teréne, rozumieť organizovaným presunom, pozná základné varovné signály civilnej ochrany, privolá a poskytne prvú pomoc na veku primeranej úrovni

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 3.cyklus	Príloha 1 Strana 375
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- chápe význam strečingových cvičení
- vie odmerať pulzovú frekvenciu a rozpoznať základne prejavy únavy